

བུམ་ལྷ་པོ་དང་ལྷོ་རིག་ཏུགས་ རིགས་།

མཛེས་པ་ལོ། ལྷ་པོ་ལྷོ་རིག་ཏུགས་ལྷོ་རིག་ཏུགས་།
ལྷོ་རིག་ཏུགས་ལྷོ་རིག་ཏུགས་ལྷོ་རིག་ཏུགས་།

༡༡། ། ཡོངས་འཛིན་གྱི་དིགས་ལས་འབྱུང་གྱི་ཕྱི་མིག་ལས་བསྐྱེས་ཀྱི་
ཆེ་འབྱོར་ཚུང་གསུམ་དང་ལྗོངས་ཀྱི་ཉག་ས་དིགས་བཅས་
ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེགས་པ་བཞུགས་སོ། །

མཛད་པ་སོ། ལུང་ལྟོག་བྱམས་པ་རྒྱ་མཚོ།
ལེར་བྱེས་དེག་མཛད་ཆེན་མོའི་ཙོང་མཆོག་ཁང་།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་དེབ་སྤྱིའི་ཨང་།

SJRB-0239

དེབ་གསལ་ཞུ་སྤྲིན་པའི་པར་རྒྱ་མོར་བཞག་བྱས་ཡོད།
སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཙོང་མ་སྤྲིག་ཁང་གིས་སློབ་དཔུང་ལྷུ་ལ་འབྲུལ་དེབ་ཏུ་བཅོས།
སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོས་འབྲེམས་སྒེལ་བྱས།
༢༠༡༧ ལྷ་གཉིས་པར་གསར་དུ་ཙོང་མ་སྤྲིག་བྱས།
༢༠༡༡ ལྷ་ ༡ ཆེས་ ༢ ལ་བསྐྱར་སྤྲིག་བྱས།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་བྱང་།

www.serajeyrigzodchenmo.org

ཡིག་འབྲེལ་བྱ་བྱང་།

serajeyrigzodchenmo@gmail.com

བསྐྱར་སྤྲིག་པ། རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཙོང་མ་སྤྲིག་པ།

གསལ་བཤད།

འབྲུལ་དེབ་འདི་ནི་རྫོད་གསལ་བཤད་དང་ཞུ་སྤྲིན་པ་སོགས་དཔེ་ཆར་གསལ་བ་ལྟར། པར་རྒྱ་ཆང་ཕྱི་ལོ་ཆེས་གནང་སྟེ་འབྲུལ་
དེབ་ཏུ་ཙོང་མ་སྤྲིག་བྱེད་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་བ་ལྟར། འདི་ག་ཙོང་མ་སྤྲིག་ཁང་གིས་ཙོང་མ་སྤྲིག་བྱེད་སྐབས་མཆན་སོགས་དུས་བསྐྱར་སྤྲིག་བཞོད།
ཙོང་མ་སྤྲིག་ཁང་གི་སྤྱི་སྒྲུལ་ལྟར་བྱི་དཀར་ཆག་མདོར་བསྐྱས་ཤིག་ཙོང་མ་སྤྲིག་དང་། སྤྱི་མཆོངས་ཀྱི་རྒྱལ་འབྲུག་པ་ལས་གཞན། ཞུས་དག་སོགས་
བཏང་མེད་པར་མ་དཔེ་སོར་བཞག་གིས་འབྲུལ་དེབ་ཏུ་ཙོང་མ་སྤྲིག་བྱས་ཡོད་ན་དོགས་གནད་གང་ཡོད་དེབ་གསལ་ཞུ་སྤྲིག་པར་འབྲེལ་བ་གནང་རྒྱ་
དང་། ཞུ་སྤྲིག་པའི་པར་གཞི་དང་འདི་གའི་གསར་སྤྲིག་གི་པར་གཞིའི་ཆེ་ཆུང་མི་འདྲ་བ་དང་། མཉམ་ཆས་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་མཆན་རྟགས་
སོགས་ཞུ་སྤྲིག་པའི་པར་གཞི་ལྟར་མ་བྱུང་བ་རྣམས་དང་། འགོངས་མཆོག་གི་གསུང་འཕྱིན་སོགས་མ་བྱི་དངོས་འགོད་ཐབས་མ་བྱུང་བ་སོགས་ལ།
འདི་ག་ཙོང་མ་སྤྲིག་ཁང་གིས་ཞུ་སྤྲིག་པ་མཆོག་ལ་བཅོད་གསོལ་ཞུ་བ་ཡིན།

པར་སྐྱུན་གྱི་བདག་དབང་སེར་བྲེས་མཁས་སྙན་གྲུ་ཆང་ལ་ཡོད།

དཀར་ཆག

ཕགོང་ས་ཕུབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་གནང་བ།	vi
རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྐྱར་མའི་ལས་རིམ་རོ་སྟོན་མདོར་བསྡུས།	viii
ཆད་མའི་གཞུང་དོན་འབྲེད་པའི་བསྐྱུས་གྲུའི་རྣམ་གཞག་རིགས་ལམ་འབྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག་ཅེས་བྲ་བ་ ལས་རིགས་ལམ་རྩུང་དུའི་རྣམ་པར་བཤད་བ།.....	༡
དང་པོ་ཁ་དོག་དཀར་དམར་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་བ།	༡
གཉིས་པ་གཞི་བྲ་བ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་བ།	༤
གསུམ་པ་ལྡོག་པ་རོས་འཛིན་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་བ།	༡༥
བཞི་པ་ཡིན་ལོག་མིན་ལོག་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་བ།.....	༣༣
ལྔ་པ་རྒྱ་འབྲས་རྩུང་དུའི་རྣམ་གཞག་བཤད་བ།	༣༧
དྲུག་པ་སྤྱི་དང་ཁྲེ་བྲག་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་བ།.....	༣༦
བདུན་པ་རྩས་ལྡོག་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་བ།	༤༣
ཆད་མའི་གཞུང་དོན་འབྲེད་པའི་བསྐྱུས་གྲུའི་རྣམ་པར་བཤད་བ་རིགས་ལམ་འབྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག་ ཅེས་བྲ་བ་ལས་རིགས་ལམ་འབྲིང་གི་སྟོན།	༤༧
དང་པོ་འགལ་འབྲེལ་བཤད་བ།.....	༤༧
གཉིས་པ་ཡོད་ཚྭ་གས་མེད་ཚྭ་གས་བར་ཤུན་དང་བཅས་བ།.....	༥༧

གསུམ་པ་མཚན་མཚོན་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།	༤༡
བཞི་པ་རྒྱ་འབྲས་ཆེ་བའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།	༥༩
ལྔ་པ་རྩེ་ས་འགོ་ལྟོག་ཁུབ་དང་ཞར་བྱུང་དགག་སྐྱབ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།	༧༦
ཆད་མའི་གཞུང་དོན་འབྲེད་པའི་བསྐྱེད་ལྱུང་གྱི་རྣམ་གཞག་རིགས་ལས་འབྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག་ཅེས་བྲ་བ་ ལས་རིགས་ལས་ཆེ་བའི་སྒོར་གྱི་རྣམ་པར་བཤད་པ།	༡༠༦
ཐལ་འབྲུང་ཚུང་བ་ཞར་བྱུང་དང་བཅས་པའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།	༡༠༦
ཞར་བྱུང་ལ་དྲག་སྐྱའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།	༡༡༩
ཁས་ལེན་སོང་ཙུལ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།	༡༡༥
དགག་གཞིའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།	༡༡༧
རྩིས་འཕངས་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།	༡༣༠
ཐལ་འབྲུང་ཆེ་བའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།	༡༣༡
གཞན་སེལ་དགག་སྐྱབ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།	༡༤༧
སེལ་འབྲུག་སྐྱབ་འབྲུག་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།	༡༥༣
ཆད་མའི་གཞུང་དོན་འབྲེད་པའི་བསྐྱེད་ལྱུང་གྱི་རྣམ་གཞག་རིགས་ལས་འབྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག་ཅེས་བྲ་བ་ ལས་རིགས་ལས་ཆེ་བ་ལྷུལ་ལྷུལ་ཅན་དང་སྒོར་རིག་གི་རྣམ་པར་བཤད་པ།	༡༧༤
སྒོའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།	༡༨༧
དང་པོ་དབང་པོའི་མངོན་སྲུང་།	༡༩༧
གཉིས་པ་ཡིད་གྱི་མངོན་སྲུང་།	༡༩༠
གསུམ་པ་རང་རིག་མངོན་སྲུང་།	༡༩༠

བཞི་བ་རྒྱལ་འབྱོར་མདོན་སྲུང་།	༡༩༡
མདོན་སྲུང་སྒྲུང་སྒྲུང་བཤད་བཤད་།	༡༩༢
ཞར་ལ་རྟག་འདོན་སེམས་བཤད་བཤད་།	༡༩༦
རང་ལས་དེས་དང་གཞན་ལས་དེས་ཀྱི་ཆད་མ་བཤད་བཤད་།	༡༩༧
གཞན་ལས་དེས་ཀྱི་ཆད་མ་ལ་སྒྲུས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ།	༢༠༡
དབྱེད་ཤེས་བཤད་བཤད་།	༢༠༦
ཡིད་དཔྱོད་བཤད་བཤད་།	༢༠༩
སྒྲུང་ལ་མ་དེས་པའི་སྒྲོ་བཤད་བཤད་།	༢༡༡
ཐེ་ཆོམ་བཤད་བཤད་།	༢༡༣
ལོག་ཤེས་བཤད་བཤད་།	༢༡༤
སེམས་བྱུང་ང་གཅིག་བཤད་བཤད་།	༢༡༥
ཆད་མའི་གཞུང་དོན་འབྱེད་པའི་བསྐྱུས་གྲུའི་རྒྱུ་པར་བཤད་བཤད་རིགས་ལམ་འབྲུལ་གྱི་ལྡེ་ལྷ་མིག་	
ལས་རིགས་ལམ་ཆེ་བ་རྟགས་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ར།	༢༡༦
གཞན་ཆོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་བཤད་བཤད་།	༢༡༧
རྟགས་ཡང་དག་བཤད་བཤད་།	༢༡༨
རྟགས་ཡང་དག་གི་ལྟོས་གཞི་བཤད་བཤད་།	༢༡༩
རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་བཤད་བཤད་།	༢༢༠
འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་བཤད་བཤད་།	༢༢༡
རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་བཤད་བཤད་།	༢༢༢

མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་བཤད་པ།	༡༩༧
མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་བཤད་པ།	༡༩༧
སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་བཤད་པ།	༡༩༧
རྟགས་ཡང་དག་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་སློན་སྐྱོད་བྱེ་བ།	༡༩༧
དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་བཤད་པ།	༡༩༧
སྤྱི་བ་སྤྱི་ལོང་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་སྟོར་བཤད་པ།	༡༩༧
རྟགས་ཡང་དག་གི་ལོག་སྟོགས་གཏན་ཆོགས་ལྟར་སྣང་བཤད་པ།	༡༩༧
མ་དེས་པའི་གཏན་ཆོགས་བཤད་པ།	༡༩༧
བྱན་མོང་པའི་མ་དེས་པའི་གཏན་ཆོགས་བཤད་པ།	༡༩༧
དངོས་ཀྱི་མ་དེས་པའི་གཏན་ཆོགས་བཤད་པ།	༡༩༧
སྤྱི་བ་སྤྱི་ལོང་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོགས་བཤད་པ།	༡༩༧
དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་བྱན་མོང་མ་དེས་པའི་གཏན་ཆོགས་བཤད་པ།	༡༩༧
སྐྱབ་པའི་བཤད་པ།	༡༩༧
འཕྲོས་དོན་གཞན་བཤད་པ།	༡༩༧
ཞར་བྱང་མཆོན་སྟོར་གྱི་རྟགས་གཞན་བཤད་པ།	༡༩༧
པར་བྱང་སྟོན་ཆོག་.....	༡༩༧

པགོང་ས་པ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་གནང་བ།

༡༡། །ཐབས་མཁས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་མཉམ་མེད་
ཤུའི་ཀྱལ་པོས་སྤྱི་འགོ་ནམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་མན་བདེའི་ཙ་བར་བྱུང་པའི་
བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་སོགས་བསྐྱར་ཏེ། གཞི་དངོས་པོའི་རྣམ་གཞག་ལས་ལམ་བཟོད་པའི་
རིམ་བ་དང་། དེ་ལས་འབྲས་བྱ་མཛོན་དུ་བྱ་བའི་རིམ་བ་བཅས་མཛད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཚུལ་ཟབ་
ཅིང་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ལས། དུས་ཤིས་སྟོན་པ་ཐུང་ན་ལས་འདས་ནས་དཔལ་མགོན་
འཕགས་པ་བླ་སྐྱབ་གཙོས་དཔལ་རྒྱ་ལེ་རྒྱའི་བཤ་བྱ་བ་བཅུ་བདུན་སོགས་ནས་རིགས་བ་དང་སྤོང་
བས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཐབ་སྟེ་འཛམ་གླིང་འདྲི་དང་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད་ཅིང་། མཐར་ཐུར་
ཀྱལ་བོད་དུ་ཆོས་ཀྱལ་པོ་བཤ་བཀའ་བློན་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་རྗེ་སྟེང་ཅིག་
བོད་རང་སྐད་དུ་བསྐྱར་ཅིང་ཞིབ་པར་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ལས་དུས་སྐབས་སྤྱིར་དར་རྒྱས་ལུན་
སུམ་ཆོགས་པོ་བྱུང་བར་མ་ཟད། ཆེན་པོ་རྒྱ་ཤོར་གྱི་ཡུལ་གྱ་སོགས་སུའང་བསྟན་འགྲོའི་ཞབས་
འདེགས་ཟླ་མེད་བསྐྱབས་ཡོད།

སྐབས་དོན་ཀྱལ་བའི་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་གྱི་དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་གྱི་རིམ་བ་
གསལ་བར་བྱེད་པ་ལ་རིགས་པའི་ཆོགས་བྱུག་དང་། སྐས་དོན་མཛོན་རྟོགས་གྱི་རིམ་བ་གསལ་
བར་བྱེད་པ་ལ་བསྟན་བཅོས་མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གཉིས་བྱུང་ཞིང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་
པ་འགྲེལ་བ་ལ་འཕགས་པོད་ཀྱི་འགྲེལ་མཛད་མཁན་པོ་དུ་མས་ཡིག་འཛོག་གིན་ཏུ་མང་བ་ལས་
རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་མཛད་པའི་དབུ་པར་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཡིག་ཆ་སོགས་ནི་གཞུང་
སྤྱིའི་ཁོག་ལ་བཞག་པ་ཆང་ལ། དཀའ་བའི་གནས་རྣམས་ལ་ལུང་རིགས་ཀྱི་ལམ་ནས་དོགས་པའི་
མཐའ་གཙོད་པ་སོགས་ཀྱི་བྱད་ཆོས་མང་བ་དང་། ཡོངས་གྲགས་ཡོངས་འཛིན་བསྐྱས་རར་

གཤགས་པ་འདྲ་རྒྱས་བསྟུན་འཆོམ་ཞིང་སྒོ་གསར་ནམས་ཀྱི་རིགས་ལམ་ཀྱི་སྒོ་འབྲེད་པའི་ཐབས་
ཚུལ་ཐབས་པས་དོན་གཉེར་ཅན་དུ་མར་པན་པ་རྒྱ་ཆེར་འབྱུང་བར་གདོན་མི་བ།

ད་ལམ་སེར་གྲེས་མཁས་སྟན་གྲ་ཆང་ནས་ཇེ་བཙུན་གྱི་ཡིག་ཆ་བོད་ལྗེ་སོགས་ཡིག་ཁག་
གི་མ་དཔེ་སྤྲི་གང་བྱུང་སྟུར་ཞིབ་ཀྱིས་ཞུ་དག་ངེས་འདོངས་ཐོག་སྤྲིག་པར་སྟན་བཀྱིས་
པར་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱན་ལ་ཡི་རང་བསྟུགས་བརྩོད་དང་། འབད་པས་བསགས་པའི་ལེགས་བྱས་ལ་
བསྟོ་བ་དང་པར་དུ་བསྟན་པའི་ལེགས་བཤད་དེ་དག་གིས་བསྟན་འགྲོའི་ཞབས་འདེགས་རྒྱ་ཆེར་
ཡོང་བའི་སྟོན་ལམ་དང་བཅས། རྒྱ་ལའི་སྒྲ་མར་འབོད་བ། འཁྱུའི་དགེ་སྦྱོང་ཆོས་སྤྲི་བ་བསྟན་
འཛིན་རྒྱ་མཆོས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་སྟུལ་ལྷ་ཆེས་༩དང་། གྱི་ལོ་༡༠༡༣ལྷ་ཆེས་༡༧།

རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྐྱར་མའི་ལས་རིམ་རོ་སྟོན་མདོར་ བསྐུས།

༢༡། །འདིར་འཇམ་དབྱངས་རྣམ་འབྲུལ་རིགས་པའི་དབང་ལྷན་པ་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་
མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་གསུང་འབུམ་དཔེ་རྙིང་ཁག་དང་ཞིབ་བསྐྱར་དང་འབྲེལ་པོད་གསར་
བཞེས་སྐབས་ཀྱི་ལས་རིམ་ཁག་དོན་ཚན་བཙུག་ཅིག་གི་སྟོན་པ་རོ་སྟོན་བྱུང་ཙམ་ཞུ་ན།

༡༽བྱ་བ་འདི་ལ་འཇུག་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཕྱི་ལོ་(༡༩༧༩)ལོར་རྒྱ་ནག་ནས་པར་སྐྱབ་
བྱས་པའི་རྗེ་བཙུན་པའི་པར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་དེབ་གཟུགས་སྟོད་སྤྲད་གཉིས་དང་། དེའི་ཙམ་བ་ལྟ་བུ་སྤྱི་
འབུམ་པར་མ་བཅས་སུ། སྤྱི་ལོར་ལོར་བྱེས་བྲལ་ཆང་དུ་བཞུགས་པའི་པར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་དང་།
འབུམ་ལྗོངས་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་བཞུགས་པའི་པར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་དཔེ་རྙིང་
བཅས་དང་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་བྱུང་ཞིང་། དེ་ཡང་ཆོག་ཞོར་ཙམ་མིན་པར་དོན་ཞོར་མདོན་གསལ་
ཅན་བྱུང་བའི་དབང་གིས་བྱ་བ་འདི་ལ་མ་འཇུག་ཐབས་མེད་དུ་བྱུང་། དེ་ཡང་དཔེར་མཆོན་ཙམ་
ཞིག་འགོད་ན། སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་དུ་ཡང་དག་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འདོག་པའི་སྐབས་སུ།
མེར་བྱས་བྲལ་ཆང་དང་འབུམ་ལྗོངས་དཔེ་མཛོད་ཁང་བཅས་སུ་བཞུགས་པའི་དཔེ་རྙིང་ཡིག་ཆ་
ཁག་ལས། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་གང་ཞིག་ཅེས་གསུངས་ཀྱང་། སྤྱི་འབུམ་དང་མཆོ་སྟོན་པར་མ་
གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ། ཡང་ལོག་གང་རུང་གང་ཞིག་ཅེས་གསལ། འདི་ལྟར་ན། བདེན་པར་བྱུབ་པ་དེ་
ཡང་ལོག་གཉིས་ཀའི་གཞི་མཐུན་དུ་འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་དང་། ཡང་རིགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྐབས་འདིར་
དངོས་སུ་བསྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་རེས་
པའི་བྱང་ལེན་ཀྱི་སྟོར་ལམ་ཐོབ་སྟོང་པའི་ལེན་དཔེ་རྙིང་ཀྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་
དོན་གཅིག་ཅེས་གསལ་ཡང་། སྤྱི་འབུམ་པར་མའི་ནང་དུ། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་

ངེས་པའི་བྱང་མེས་སུ་གྱུར་ལམ་ཐོབ་ཐྱོང་བའི་མེས་སུ་གྱུ་ཆོས་ཉིད་དང་དོན་གཅིག་། ཅེས་གསལ། འདི་ལྟར་ན་དེ་འདྲའི་བྱང་མེས་སུ་གྱུར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་འཛིན་སྟངས་གི་ཆོས་ཉིད་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟར་ན་རིགས་སྤྱི་དོན་ལས་བདེན་འཛིན་སྟངས་གི་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་བཀག་པ་དང་ནང་འགལ་འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་དང་།

ཡང་ལྷ་ཆང་དང་འབྲས་ཐྱོངས་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་རྙིང་ཁག་མཐུན་པར་མེས་སུ་བསྐྱེད་ཀྱི་མེས་སུ་རྟེན་ལ་འདོད་མེས་སུ་ཡོད་པར་བཀག་ཅིང་། རྣམ་རྗེ་གསུ་གྱུར་བ་ཐོབ་ན་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པར་གསུངས་ཀྱང་། གོང་གསལ་པར་མ་གཉིས་ལས་རྣམ་རྗེ་གསུ་གྱུར་བ་ཐོབ་ན་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་ཐོབ་པས་མ་ཁྱབ་པར་གསུངས་པ་སོགས་ཆོག་དོན་གཉིས་ཐད་ནས་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་སྤྱང་ཡང་འདིར་དཔེར་མཆོན་ཅོམ་ཞིག་ཟུར་འདོན་བྱས་པ་ཡིན།

སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ་འདི་དབྱས་པར་གྱི་དཔེ་རྒྱན་རྣམས་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱི་འདི་པར་གིང་གསར་བཞེས་སྐབས་སུ་ཞུ་བཙུན་གྱིས་འདུག་སྟུང་། དཔེར་ན། རྗེ་བཙུན་པས་མཛད་པའི་མཁས་གྲུབ་རྗེའི་རྣམ་ཐར་གཙང་བཟ་གིས་ལྷན་པོར་པར་སྐྱབ་བྱས་པ་དང་། སྐྱེ་འབྱུང་པར་སྐྱབ་བྱས་པ་གཉིས་པན་ཚུན་བསྐྱར་ནས་བལྟས་ན། སྐྱེ་འབྱུང་པར་མའི་ནང་བཙུན་ལྟར་མཛོན་ཆེན་ཡོད་པར་མགོ་མཐུག་པར་གསུམ་གང་ནས་བལྟས་ཀྱང་བལྟས་ཅོམ་གྱིས་གཤེས་ཀྱས་པའི་བཙུན་ལྟར་མང་དུ་སྤྱང་། འདིར་ཟུར་ཅོམ་ཞིག་བཞིས་ལྷན་པོའི་པར་མ་ལ་བཟང་དང་སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ་ལ་སྐྱར་གྱིས་མཆོན་པར་བྱས་ཏེ་འགོད་ན། བཟང་། རྗེ་བཙུན་གྱིས་གསུང་གིས་བསྐྱེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མཛད་ཅིང་། དེ་ཁོོད་དགའ་ལྡན་ན། ཞེས་ལས་མི་གསལ་ཡང་། སྐྱར་། རྗེ་བཙུན་གྱིས་གསུང་གིས་བསྐྱེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཐོས་སོ། །འདི་ལ་ལོ་རྒྱུས་གཞན་ཡང་སྤང་སྟེ། གནས་རི་ཁོོད་དགའ་ལྡན་ན། ཞེས་ཐད་ཅིས་བྱས་ན་ཡིག་འབྲུ་སོ་གཉིས་ཆོག་ལྷག་བཙུག་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བཟང་། བདག་ཀྱང་། ཞེས་ལས་མི་གསལ་ཡང་། སྐྱར། ཡང་སྐྱེ་

སྐྱུང་གི་ཞལ་ནས་བདག་ཀྱང་། ཞེས་ཡིག་འབྲུ་བརྒྱད་ཀྱི་ཆོག་ལྷག་བརྒྱག་ཡོད་པ་དང་། ཡང་
བཀྲར། འཁོར་གྱི་ཐོག་མར་འབྱུར། ཞེས་ལས་མི་གསལ་ཡང་། སྐྱུང་། འཁོར་གྱི་ཐོག་མར་གཏུལ་
བྱ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་འབྱུར། ཞེས་ཡིག་འབྲུ་བརྒྱག་ཆོག་ལྷག་བརྒྱག་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞིབ་
པར་པར་མ་གཉིས་ཀ་འོག་ཏུ་བཞག་ཡོད་པས་དེ་ལ་གཞིགས།

༡༽བསྐྱར་རྒྱུ་འི་མ་དཔེ་དང་ཟུར་ལྟེ་ཡིག་ཆ་དེ་ཡོད་ཀྱི་སྟོང་། དང་པོ་མེར་བྱེས་བྲུ་ཆར་དུ་
སྐར་པོད་ནས་གདན་ཞུ་གནང་བའི་ཡིག་ཆ་དཔེ་རིང་དཔེ་རྙིང་གས་སུ། དང་པོ་སྐྱེ་དོན་དང་།
རྟེན་འབྲེལ་སྐྱེ་དོན་དང་། རིགས་སྐྱེ་དོན་དང་། སྦྱོར་ལམ་སྐྱེ་དོན་བཅས་ལུང་པས། གཞན་སྐྱེ་
མཐའ་ཟུར་བཞག་དང་། དབྱ་མའི་སྐྱེ་དོན་དང་། འདུལ་བའི་སྐྱེ་དོན་དང་། མཛོད་སྐྱེ་དོན་དང་།
གསུང་ལན་སྐྱབ་དགོངས་རྒྱན་དང་། ལྷག་ལན་ལྟ་བུ་སྤྲོད་པས་དང་། གོ་ལན་གནས་ལྷགས་
ཐོག་འབྲེལ་བཅས་ཆ་ཆར་བཞགས།

གཉིས་པ་འབྲས་ལྗོངས་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞགས་པའི་ཡིག་རྙིང་དཔེ་རིང་
གས་སུ། པར་ཕྱིན་སྐྱབས་དང་པོ་ནས་བརྒྱད་པའི་པར་གྱི་སྐྱེ་མཐའ་ཟུར་བཞག་མཐའ་དབྱིད་
བཅས་ཆ་ཆར་དང་། དབྱ་མ་དང་། འདུལ་བ་དང་། མཛོད་བཅས་ཀྱི་སྐྱེ་དོན་ཆ་ཆར་དང་། དགག་
ལན་གཞུང་ཆོན་གསུམ་དང་མཁས་བྱུང་རིན་པོ་ཆའི་རྣམ་ཐར་དང་པའི་རོལ་མཆོ་བཅས་ཆ་
ཆར་བཞགས།

གསུམ་པ་རྒྱ་གར་རྫོང་ཕྱོགས་མེར་བྱེས་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་བཞགས་པའི་དཔེ་རིང་གས་སུ།
པར་ཕྱིན་སྐྱེ་མཐའ་དབྱིད་ཟུར་བཞག་ཆ་ཆར་དང་། བྱུང་དོན་ས་གསུམ་བཅས་ཆ་ཆར་བཞགས།

བཞི་པ་སྐྱེ་འདུལ་པར་མ་དཔེ་རིང་གས་ནས་སྐྱབས་དང་པོ་ནས་བརྒྱད་པའི་པར་གྱི་སྐྱེ་དོན་
ཆ་ཆར་བ་ཞིག་བསྐྱར་མཆན་དུ་བཞག་ཡོད། འདི་འབྲས་ལྗོངས་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་དཔེ་མཛོད་དུ་
བཞགས་པའི་དཔེ་རྙིང་གས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་སྐྱེ་དོན་རྣམས་དང་། དེ་བཞིན་བྱེས་བྲུ་ཆར་དུ་སྐར་པོད་
ནས་གདན་ཞུ་གནང་བའི་གས་དང་། དཔེ་མཛོད་དུ་བཞགས་པའི་པར་ཕྱིན་སྐྱེ་དོན་རྣམས་དང་
ཆོག་དོན་གཉིས་ཐད་ནས་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་ཡོད་པ་སྐར་དཔེར་མཆོན་ཅིང་ཞུས་ཟིན་པ་དེ་ཡིན།

ལྷ་བ་ལྷེ་མིའི་བར་མའི་གས་ནས་གསུང་ལན་སྒྲུབ་དགོངས་བྱུང་དང་། འུག་ལན་ལྟ་བུ་
སུན་སེལ་དང་། གོ་ལན་གནས་ལུགས་ཐོག་འབེབས་དང་གསུམ་བསྐྱར་གཞིའི་གས་སུ་བཞུགས།

དུག་བ་ཟུར་ལྷའི་ཡིག་ཆ་ནི། མཆོ་སྟོན་པར་མ་པར་བྱིན་སྱིད་ཀྱི་ཆ་ཆང་དང་། ལྷ་ས་ནས་
པར་སྐྱབ་བྱས་པའི་སྐབས་བརྒྱུད་ཀྱི་མཐའ་དཔྱོད་ཆ་ཆང་དང་། སེར་གྲེས་བྲུ་ཆང་དང་དགའ་བྱང་
བྲུ་ཆང་བཅས་ནས་ལྷ་སྐར་པར་སྐྱབ་གནང་པའི་གས་ནས་པོད་ལྷ་ཆ་ཆང་དང་། ཐེན་ལན་ནས་པར་
སྐྱབ་བྱས་པའི་དགག་ལན་སྟོར་དང་བྱབ་དོན་ས་གསུམ་ལྟ་བུ་ལས་གཞན་པོད་ལྷ་ཆ་ཆང་བཅས་
ཟུར་ལྷའི་ཡིག་ཆའི་གས་སུ་བཞུགས་ཡོད།

བདུན་བ་འདིར་བསྐྱར་གཞི་དང་ཟུར་ལྷའི་གས་སུ་མ་འཁོད་པར་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་ཆ་ཆང་
ཞིག་ཉིན་ཉོད་དུ་ཡོད་པར་གྲགས་པ་དང་། ལྷ་སའི་པར་རྟིང་ཁག་ནི་འབྲས་ལྗོངས་དཔེ་མཛོད་དང་།
རྒྱ་གར་གྲེས་བྲུ་ཆང་དུ་བཞུགས་པ་རྣམས་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་ཞེས་ཐོས་པ་ལྟར་བསྐྱར་
གཞི་དང་ཟུར་མཆན་གང་གི་གས་སུ་འདེམ་མེད།

༣ ། ལུང་མཆན་བཏགས་སྐད་སྒྲིག་སྟོན། དང་པོ་བཀའ་བསྐྱབ་འགྲུར་ལྟ་བུར་མཆོན་ན། དང་
པོ་བཀའ་བསྐྱབ་པར་མ་གང་ཡིན་དང་། གཉིས་པ་དེབ་གངས་གང་ཡིན་དང་། གསུམ་པ་པོད་གང་
ཡིན་དང་། བཞི་པ་རྩོམ་པ་པོའི་མཆན་དང་། ལྷ་བ་གཞུང་དངོས་ཀྱི་མཆན་དང་། དུག་བ་ཤོག་
གངས་ཡིག་ཐོང་བཅས་བཀོད་ཡོད། དཔེར་ན། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་ལ། ༡༥། ཁ། སྟོན་པ་
བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མེད་ ༤༡༥ ལྟ་བུ་ཡིན། འདིས་བསྐྱབ་འགྲུར་ལའང་མཆོན་ནས་ཤེས་བྱས།
གཉིས་པ་པོད་མཁས་པས་བཅུམས་པའི་ལེགས་བཤད་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ན། དང་པོ་གང་གི་པར་མ་
ཡིན་པ་དང་། གཉིས་པ་པོད་གང་ཡིན་དང་། གསུམ་པ་རྩོམ་པ་པོའི་མཆན་དང་། བཞི་པ་བསྐྱབ་
བཅོམ་ཀྱི་མཆན་དང་། ལྷ་བ་ཤོག་གངས་ཐོང་བཅས་བཀོད་ཡོད། དཔེར་ན། སྐུ་འབྲུམ་པར་
ལ། གསུང་འབྲུམ་ཅ། ༣ རྩོད་ཁ་བ། ལེགས་བཤད་གསེར་ཐོང་། ༡༦༥༥ ལྟ་བུ་ཡིན།

༤ ། བསྐྱར་མཆན་འགོད་སྐད་སྒྲིག་ནི། པར་མ་གང་ཡིན་སོགས་སྐར་ལྟར་དང་། མདུན་རྒྱབ་
དགོས་རིགས་ལ་མདུན་རྟགས་(ན)དང་རྒྱབ་རྟགས་ལ་(བ)བཅས་བཀོད་ཡོད། ལུང་བསྐྱེད་ཀྱང་མ་

རྟེན་པ་དང་། རྟེན་ཡུང་ལུང་མཆན་བཏགས་མཁན་ངོས་ནས་ལྷག་ལུས་ལ་བྱུང་བ་གཅིག་གཉིས་
ལས་གཞན་ཡིག་ཆ་དངས་པའི་མདོ་བསྟན་བཅས་རྩེ་ཡོད་ཅོག་མཆན་དུ་བཀོད་ཡོད། འདིར་
དམིགས་བསལ་མཁྱེན་དགོས་པ་ཞིག་ནི། རྩེ་བཅུན་པའི་པར་བྱིན་སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་དུ་ཡུམ་
བར་མའི་མདོ་ལུང་བཀོད་པ་རྣམས་ཉི་མེ་ལུ་བརྒྱད་མར་དངས་པ་རྣམས་ཡིན་ཡང་། འདིར་ཡུམ་
བར་མའི་ལུང་མཆན་བཀོད་པ་པལ་ཆེ་བ་བཀའ་འགྲུལ་དཔེ་བསྐྱར་མར་གཞིར་བཞག་ནས་བཀོད་
ཡོད་པས་འགྲུལ་གྱི་དབང་གིས་ཆོག་མི་འདྲ་བ་སྟན་བྱུང་སྟེ།

‘།དཔེ་བསྐྱར་མའི་མཆན་བཏགས་སྟངས་ཀྱི་སྟོན། སྤར་བོད་ནས་གདན་ཞུ་གནང་བའི་
གསལ་སེར་བྲེས་བྲུ་ཆང་གི་ཐོག་ཁར་རྒྱལ་བའི་གཟེམ་རྒྱུད་ནང་དུ་བཞུགས་པའི་ཡིག་ཆ་རྣམས་ལ་
༼ག༽དང་། སེར་བྲེས་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་ཡིག་ཆ་ལ་༼པ༽དང་། འབྲས་ལྗོངས་རྒྱ་གར་
གཞུང་གི་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་ཡིག་ཆ་ལ་༼ཏ༽དང་། ལྷོ་མའི་བར་མ་ལ་༼ད༽དང་། ལྷུ་
འབྲས་བར་མ་ལ་༼ག༽དང་། ལྷག་སའི་བར་མ་ལ་༼པ༽རྟགས་བཏབ་ནས་མཆོན་པར་བྲས་ཡོད།
བར་མ་མི་འདྲ་བ་རྣམས་པན་རྩྭ་མི་མཐུན་པར་བྱུང་བའི་མཆོམས་སུ་བྲུ་ཆང་དང་དཔེ་མཛོད།
འབྲས་ལྗོངས་དཔེ་རྟིང་བཅས་གཞི་རྩར་བཟུང་སྟེ་གཞུང་དཔྱུས་སུ་བཀོད་ཅིང་། མི་མཐུན་གཞན་
རྩེ་ཡོད་ཅོག་མཆན་བཏགས་ཡོད། བར་མ་པན་རྩྭ་བསྐྱར་འབྲས་སུ། ཡི་གེ་ཆད་པ་དང་། ལྷག་པ་
དང་། མི་འདྲ་བ་སྟེ་ཆད་ལྷག་མི་འདྲ་གསུམ་སོགས་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་འཆད་ཉན་སྟབས་བདེའི་
ཆེད་དུ་དེའི་གོང་ཅོག་གི་ཆོག་ངེས་དང་སྤར་ནས་ཆོག་གསལ་པོར་བཀོད་པ་ལས་ཆད་རྟགས་དང་
ལྷག་རྟགས་གང་ཡང་བཀོལ་སྟོན་བྲས་མེད། རོར་མཆན་དང་ལུང་མཆན་དང་དཔེ་བསྐྱར་མའི་
མཆན་བཅས་ལ་ཨང་རྟགས་སྟོར་བྲིམ་མ་འདི་()བེད་སྟོན་བྲས་ཡོད།

‘།རོར་མཆན་བཏགས་སྟངས་ཀྱི་སྟོན། གཞི་མཐུན་ལ་འཕུན་དང་། ས་མཆོམས་ལ་འ་
འཆོམས་བྲིས་པ་སོགས་རོར་བ་རྒྱན་འབྲུམས་རྣམས་དང་། ལམ་ཤེས་ལ་ལམ་ཤས་ལྟ་བུ་པར་
ཤིང་ཡིག་འབྲུ་ཆག་སྟོན་བྱུང་བ་ཁག་དང་། ས་བཅད་གཉིས་པ་ལ་གསུམ་པ་བྲིས་པ་ལྟ་བུ་གོང་
ཅོག་གངས་འབྲུགས་པ་སོགས་མདོར་ན་ཡི་གེ་རོར་ངེས་ཅན་མཐུན་སྟངས་དུ་བྱུང་བ་འགའ་ཞིག་

ལས། ཆེག་དོན་ངོས་མ་ཐེན་པ་བརྟག་དགོས་པའི་རིགས་ཤེས་བཞིན་དུ་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་ཀྱང་
འགྱུར་བ་བཏང་མེད། རྣམ་པ་ངོ་ཤེས་ངེས་ཅན་ཡོངས་གྲགས་རྣམས་མཆན་སྦྲར་བྱས་པ་ལ་
དགོས་པ་ཆེར་མེད་ཀྱང་གང་བཅོས་པ་རྣམས་ངོས་ཐེན་པའི་ཆེད་དུ་པལ་ཆེར་འོག་མཆན་
བཏགས་ཡོད། འོན་ཀྱང་རྣམ་པ་གཅིག་མཐུན་ཏེ་ཅང་མང་བའི་རིགས། དཔེར་ན། ས་མཆན་ལ་
ས་འཆན་གྱིས་པ་ལྟ་བུ་མང་དུ་བྱུང་བ་རྣམས། གོང་འོག་རེ་བྱང་ལས་ཐམས་ཅད་མཆན་དུ་
བཀོད་མེད། འུ་ཆེག་ཡིག་གཟུགས་མི་མཐུན་པར་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་བསྐྱར་གཞིའི་མ་དཔེ་
རྣམས་ལས་གང་ཡོངས་གྲགས་དང་མཐུན་ཆབ་ཆེ་བ་རྣམས་དཀྱུས་སུ་བཀོད་ནས་གཞན་རྣམས་
འོག་མཆན་བཏགས་ཡོད། ཡིག་ཆར་བྱངས་པའི་ལུང་ལ་ཆད་ལྷག་ཞོར་གསུམ་སོགས་ཀྱི་སྐོན་
བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་གང་བྱངས་རྒྱུའི་ལུང་གི་མ་དཔེ་དང་ཞིབ་བསྐྱར་ཐོག་དེའི་ཤོག་གངས་ཐིག་
ཐེང་བཅས་བྱར་དུ་བཀོད་པ་དང་། བཞི་བརྒྱ་པ་མེན་པ་ལ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ལྟ་བུ་ལུང་མིང་རྣམ་
པའི་རིགས་ལ་གསལ་བཤད་ཅུང་ཅུང་ཤིང་ས་མཆན་པར་བྱས་ཡོད།

༡༽དག་གཅིག་འགྱུར་གྱི་སྐོར། སྤྱིར་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་ཐོད་ལྗེའི་ནང་གསེས་ལ་དག་གཅིག་
འགྱུར་མ་བྱུང་བར་མ་ཐད། པར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་ལྟ་བུ་གཞུང་གཅིག་གི་གོང་འོག་ལའང་དག་མི་མཐུན་
པ་མང་དུ་བྱུང་བ་དཔེར་ན། ཉགས་བསལ་ཉགས་གསལ། ངོས་སྐལ་ངོ་སྐལ། མངོན་འགྱུར་བ་
མངོན་གྱུར་བ། འགྲེལ་བ་འགྲེལ་བ། མཐའ་དབྱུང་མཐའ་བཅད། གོ་རིམ་གོ་རིམས། རྟེན་རྟེན། ཅིག་
ཆར་ཅིག་ཅར་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་བར་སྦྲང་། འདི་ནི་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་གཅིག་པོ་མེན་པ་ཡིག་ཆ་
གཞན་དང་། མདོ་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་ཞིག་གི་ནང་དུ་ལང་ས་ཁྲབ་དོ་ཁྲབ་ལྟ་བུར་ལང་དོན་གྱི་
ཆ་ནས་གཞུང་དོན་གོ་བ་ལེན་པ་ལ་གཞོད་སྟོན་ཆེན་པོ་མེད་པར་བརྟེན། དཔེ་ཁྲིད་དགེ་ཆུན་དུ་མ་
ཞིག་གིས་འདི་རིགས་རང་སོར་འཛོལ་ན་དགེ་མཆན་ཆེ་བའི་སྐོར་དགོངས་འཆར་བྱུང་བ་བཞིན་
སྦྲར་བཅོས་ཐེན་ལྷག་ལུས་བྱུང་པ་བྱུང་གཞན་པར་རྫིང་དུ་གང་འཁོད་རང་སོར་བཞག་ཡོད།

༢༽ཐོད་གངས་སྤྱིག་སྦྱངས་ཀྱི་སྐོར། གསུང་འབྲུམ་ཕྱོགས་སྤྱིག་སྐབས་སུ་ཐོད་གངས་གོ་
རིམ་འཁོད་སྦྱངས་ཐད་མདོ་སྤྱིགས་གཉིས་ལས་སྤྱིགས་དང་པོ། ཐོད་ལྗེ་ལས་དབྱུ་མ་དང་པོར་

མཛད་པ་སོགས་མི་འབྲ་བ་སྤྲོ་ཆོགས་ཡིག་སྤྲང་ཡང་། འདིར་པོད་ལྷའི་གོ་རིམ་རྣམས་གཙོ་བོར་
སེར་བྱེས་གྲུ་ཆང་གི་ཚོད་པའི་བང་རིམ་ལྟར་བསྐྱིགས་པ་ཡིན། བསྐྱར་བྲག་གསུམ་ཐོ་རྟགས་གཉིས་
བཅས་རྩེ་བཅུ་ལྷག་པའི་ཡིག་ཆ་མིན་ཡང་སེར་བྱེས་གྲུ་ཆང་གི་ཡིག་ཆའི་གསུ་སྤྲུགས་པར་
བརྟེན། འདིར་པོད་བཅུ་དྲུག་གི་ཐ་མར་བསྐྱིགས་འདུག་བྱས་ཡོད། རྩེ་བཅུ་ལྷག་ཆད་པེ་རྟེན་ཁག་
ཏུ་པར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་རྣམས་ལ་པོད་ཀ་པ་ནས་ཏ་པའི་བར་པོད་དགྲུ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལ་པོད་ཀ་པ་
ནས་ང་པའི་བར་པོད་བཞིར་བྱས་ནས་འདུལ་མཛོད་དབུ་མ་རྩུར་བཀོལ་སོགས་ལ་པོད་རྟགས་མ་
མཛད་ཡང་། འདིར་ཡིག་ཆད་པེ་བསྐྱར་མ་པོད་གསར་བསྐྱིགས་སྐབས་སུ་པོད་ཀ་པ་ནས་མ་པའི་
བར་པོད་བཅུ་དྲུག་བྱས་ནས་བསྐྱིགས་ཡོད།

དེ་ཡང་པོད་དང་པོའི་ནང་རྩེ་བཅུ་ལྷག་པའི་རྣམ་ཐར་དང་། མཁས་བྲུབ་རྩེའི་རྣམ་ཐར། བྲུབ་དོན་
ས་གསུམ་བཅས་བཞུགས། པོད་གཉིས་པའི་ནང་པར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་དབུ་ནས་སྤྱན་
ལྷ་མཛོན་ཤེས་བར་དང་། པོད་གསུམ་པའི་ནང་པར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ་སྤྱིར་ལམ་སྤྱི་དོན་ནས་
སྐབས་དང་པོ་མ་རྩོགས་བར་དང་། པོད་བཞི་པའི་ནང་པར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་
སྤྱི་དོན་དང་། པོད་ལྷ་པའི་ནང་པར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན་དང་། པོད་དྲུག་པའི་ནང་པར་
ཕྱིན་སྐབས་ལྷ་པ་ནས་བརྒྱད་པ་ཆོས་སྤྱིའི་སྤྱི་དོན་བཅས་ཆ་ཆང་དང་། པོད་བདུན་པའི་ནང་
བསམ་གཟུགས་རྟེན་འགྲེལ་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ་བང་རིམ་སྤྱི་དོན་བཅས་དང་། པོད་བརྒྱད་པའི་ནང་
པར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱོད་དང་། པོད་དགྲུ་པའི་ནང་པར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པ་ནས་
བརྒྱད་པའི་བར་གྱི་མཐའ་དཔྱོད་དང་འགོག་སྦྱོམས་མཐའ་དཔྱོད་བཅས་དང་། པོད་བཅུ་པའི་ནང་
བསམ་གཟུགས་རྟེན་འགྲེལ་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུའི་མཐའ་དཔྱོད་བཅས་དང་། པོད་བཅུ་གཅིག་པའི་
ནང་དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་དང་། པོད་བཅུ་གཉིས་པའི་ནང་འདུལ་པའི་སྤྱི་དོན་དང་། པོད་བཅུ་གསུམ་
པའི་ནང་མཛོད་སྤྱི་དོན་དང་། པོད་བཅུ་བཞི་པའི་ནང་རྣམ་འགྲེལ་འགྲེལ་པ་རྒྱལ་ཆབ་དགོངས་པ་
རབ་གསལ། མཉན་བྱ་རྩུར་བཀོལ། འབྲས་རྟོག་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་མཐའ་དཔྱོད། ལེ་ལུ་
བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད། རྟོགས་ཆོས་འཁོར་ལོ་བཅས་དང་། པོད་བཙོ་ལྷ་པའི་ནང་གསུང་ལན་སྤྱི་

སྤྱབ་དགོངས་རྒྱལ། ཡུལ་ལན་ལྟ་ངན་སྤྱོད་སེལ། གོ་ལན་གནས་ལྷགས་ཐོག་འབེབས་བཅས་དང་།
པོད་བཅུ་བྱུག་པའི་ནང་བསྐྱུས་བྲལ་ཆེ་ཆུང་གསུམ། རྫོང་ཁགས་གཉིས་བཅས་བསྐྱོམས་པོད་གངས་
བཅུ་བྱུག་ཐོག་བསྐྱིགས་བཀོད་བྱས་ཡོད།

༩༽དཀར་ཆག་སྤྱིག་སྤངས་ཀྱི་སྐོར། སྤྱིར་དཀར་ཆག་སྤྱིག་སྤངས་ལ་གདན་ས་ཆེན་མོ་
ནམས་སུ་ཚེད་པའི་གཞུང་ཆོན་ཁག་ལ་མ་སྤྱད་ཤེད་སྐོལ་ལྟར་བསྐྱིགས་པ། དཔེར་ན། དབྱ་མ་ལྟ་བུ་
ལ་མཆོན་ན། རྒྱལ་སྤྱི་ཆུང་བ་དང་། རྒྱལ་སྤྱི་ཆེ་བ་ལྟ་བུ་དང་། རྣམ་འབྲེལ་སྐབས་སུ། རྣམས་
གཞན་བཞི་བ་དང་། སྤྱོད་ཁུང་བྱས་གཞུགས་ལྟ་བུ་གདན་ས་རང་དབྱ་མ་སྤྱད་ཐགས་ཆེ་བ་གཙོ་བོར་
བཟུང་སྟེ་བསྐྱིགས་པ་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱ་གཞུང་སྤྱིར་ས་བཅད་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་ཡོངས་གྲགས་
བཟོད་བྱའི་ཕྱི་ཆོན་གཞིར་བཟུང་ནས་བསྐྱིགས་པ་དང་། ཡང་ས་བཅད་གཙོ་བོར་བཟུང་སྟེ་
བསྐྱིགས་པ་སོགས་ཡོད་པ་ལས་འདིར་ཕྱི་མ་ལྟར་ས་བཅད་གཙོར་བཟུང་བྱས་ཡོད། དེ་བཞིན་
དཀར་ཆག་ཏུ་ས་བཅད་བཟུང་པའི་སྐབས་སུ། མ་བཙོས་ཐབས་མེད་འགའ་ཞིག་ལས། གཞུང་གི་
དབྱུས་སུ་གཉིས་ལས་དང་། གཉིས་སོ་དང་། གཉིས་ནི་ལྟ་བུ་གང་འཁོད་དཀར་ཆག་ཏུ་འང་རང་
སོར་འཛོག་པ་ལས་ཆོག་བདེ་མིན་དང་། གཅིག་འཇུར་དགོས་ཤིག་གིས་འཇུར་བ་གཏོང་བ་
སོགས་གང་ཡང་བྱས་མེད། གཞུང་དབྱ་དགག་གཞན་སྤོང་གསུམ་དང་། སྤྱི་དོན་དང་གཞུང་དོན་ལྟ་
བུ་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་དོན་ལ་ཡོད་རིགས་དཀར་ཆག་ཏུ་བཟུང་ཡོད།

༡༠༽བྱ་བ་འདི་ལ་དངོས་སུ་འཇུག་སྤངས་ཀྱི་སྐོར། ལས་ཤེད་ལ་སྟེ་ཆོན་ལྟར་བཅད་དེ། དང་
པོ་ལུང་འཆོལ་མཁན། གཉིས་པ་མ་དཔེ་དང་བསྐྱར་མཁན། གསུམ་པ་ཐོག་ཐང་དུ་འཇུག་མཁན།
བཞི་བ་དཀར་ཆག་སྤྱིག་མཁན། ལྟ་བུ་དེ་བ་གཞུགས་སྤྱིག་མཁན་དང་ལྟར་དེ་བའི་ནང་ནས།
ལུང་འཆོལ་བ་དང་དཔེ་བསྐྱར་བ་ལས་ཆེ་བ་ཕྱི་ལོ་(༡༠༡༣)ལོའི་འདུལ་བ་གསར་ཉིད་དང་དབྱ་མ་
གསར་ཉིད་དང་པར་བྱིན་བཅས་འཛིན་བྱ་ལྟེ་ནང་ནས་ལོ་ལྟ་མའི་རྒྱལ་སྤྱི་སྤྱོད་གནས་རིམ་མཐོ་
ཤོས་ཁག་ནས་འདེམས་བསྐྱོས་བྱས། དཀར་ཆག་སྤྱིག་མཁན་ཕྱི་ལོ་(༡༠༡༣)ལོའི་ལྟ་རམས་འཛིན་
བྱ་བ་ནམས་ཡིན། གོང་གསལ་ལས་ཤེད་ནམས་ཀྱིས་པར་མ་མི་འབྲེལ་ནམས་དང་པན་ཚུན་ཞིབ་

བསྟར་ལེགས་པར་བྱེད་པའི་རྩི་བཙུན་དཔེ་ཁྲིད་དགེ་ཆུན་ཞུས་པས་ཐ་མའི་བསྟར་ཞིབ་དང་། དེ་ལས་
འོར་ལྷག་ཆད་གསུམ་གང་ལུང་སྟོག་ལྟ་དུ་འཇུག་བསྒྲིགས་ལེགས་པར་བྱེད་རྩི་བཙུན་དུ་མ་
དཔེ་ཁྲིད་དང་བསྟར་ནས་བསྟར་སྟོག་ཐེངས་གཅིག་བྱས་ནས་ཐ་མའི་གཏན་འབེབས་བྱས་ཡོད།

༡༡ ་ལས་གཞི་འདིའི་བརྒྱད་རིམ་གྱི་སྟོན། ཕྱི་ལོ་(༢༠༡༣)ལོ་མགོར་སྐབས་དེའི་ལྷན་པས་རྩི་
མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། དབུ་ཆོས་ཞུས་གཉིས་དང་། སྐབས་བཅུ་དགུ་པའི་ཕྱག་མཛོད་དང་། དཔེ་
ཁྲིད་དགེ་ཆུན་ཞུས་པ་དང་། དཔེ་བསྟར་མའི་ལས་ཁྲིམས་ཆ་ཆད་ལྷན་ཆོག་གིས་ལས་གཞི་འདིའི་
ཐོག་བཀའ་བསྟར་ལྷན་པོར་གནང་སྟེ་(༢༠༡༣)ལོར་བྱ་ཆད་ཆོག་ཁང་ནང་དུ་བསྟར་དུ་ལྷན་པས་
རྩི་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དབུ་ཆོས་ཞུས་ཐོག་དཔེ་ཁྲིད་དགེ་ཆུན་ཞུས་པ་ལྷན་ཆོག་གིས་པོད་གངས་
གཏན་འབེབས་དང་གོ་རིམ། པར་སྟུན་ཁྲིད་ཕྱོགས་དང་། དག་གཅིག་འཇུག་དགོས་མིན་སྟོན་དང་།
ཐ་ན་རིན་ཆེན་སྟངས་ཤད་འགོད་སྟངས་ཡན་ཆད་བཀའ་བསྟར་ལྷན་པོར་གནང་སྟེ་ཐ་མའི་ལས་རིམ་
སྟོར་ཐག་བཅད་བྱས་པ་བཅས་སོ། །

བོད་རྒྱལ་ལོ་༢༠༡༣དང་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༤.༡.༡༩ཉིན་

སེར་གྲེས་དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས་ཀྱིས།

༡༡། །ཚད་མའི་གཞུང་དོན་འབྱེད་པའི་བསྐྱུས་གྲུའི་རྣམ་གཞག་
 རིགས་ལམ་འབྲུལ་གྱི་ལྷེ་མིག་ཅེས་བྱ་བ་ལས་
 རིགས་ལམ་རྩུང་དུའི་རྣམ་པར་
 བཤད་བ་བཞུགས་སོ། །

༡༢། །ཐུ་མ་དང་མགོན་པོ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །ཡང་དག་
 དོན་གཟིགས་སྟོན་བ་ཚད་མ་དེས། །ལེགས་གསུངས་རིགས་ལམ་ཚད་མས་གསལ་
 མཛད་པའི། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཕྱོགས་སྒང་ཆོས་གྲགས་སོགས། །སྟོན་བྱོན་
 འཕགས་བོད་མཁས་བྱུ་རྣམས་ལ་འདུད། །འདིར་རིགས་པའི་ལམ་གྱི་སྟོ་འབྱེད་
 བསྐྱུས་གྲུའི་རྣམ་གཞག་བཤད་བ་ལ། རིགས་ལམ་རྩུང་དུའི་རྣམ་གཞག་བཤད་བ།
 རིགས་ལམ་འབྲིང་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་བ། རིགས་ལམ་ཆེན་པོའི་རྣམ་གཞག་
 བཤད་བ་དང་གསུམ།

དང་པོ་རིགས་ལམ་རྩུང་དུའི་ནང་ཆོན་ཁ་དོག་དཀར་དམར་སོགས་གྱི་རྣམ་
 གཞག་བཤད་བ་ལ།
 དགག་བཞག་སྟོང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཁ་དོག་ཡིན་ན་དམར་པོ་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། ཚོས་དྲུང་
དཀར་པོའི་ཁ་དོག་ཚོས་ཅན། དམར་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁ་དོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁྲབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། ཚོས་དྲུང་དཀར་པོའི་ཁ་དོག་ཚོས་ཅན། ཁ་དོག་ཡིན་
པར་ཐལ། དཀར་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཚོས་དྲུང་དཀར་པོའི་ཁ་དོག་
ཚོས་ཅན། དཀར་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚོས་དྲུང་དཀར་པོའི་ཁ་དོག་དང་གཅིག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། ཚོས་དྲུང་དཀར་པོའི་ཁ་དོག་ཚོས་ཅན། དམར་
པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དཀར་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན་ཁྲབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ།
དཀར་པོ་དང་དམར་པོ་གཉིས་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་གཉིས་འགལ་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཁ་དོག་ཡིན་ན་དཀར་པོ་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། སངས་
རྒྱས་ཆེ་དཔག་མེད་ཀྱི་ཁ་དོག་ཚོས་ཅན། དཀར་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁ་དོག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། སངས་རྒྱས་ཆེ་དཔག་མེད་ཀྱི་ཁ་དོག་ཚོས་
ཅན། ཁ་དོག་ཡིན་པར་ཐལ། མདོག་ཏུ་རྩང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། དེ་ལ་
ཁྲབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། མདོག་ཏུ་རྩང་བ་ཁ་དོག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་
བར་འདོད་ན། སངས་རྒྱས་ཆེ་དཔག་མེད་ཀྱི་ཁ་དོག་ཚོས་ཅན། དཀར་པོ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། དམར་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སངས་རྒྱས་ཆེ་དཔག་མེད་ཀྱི་ཁ་
དོག་ཚོས་ཅན། དམར་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཆེ་དཔག་མེད་ཀྱི་ཁ་དོག་
གི་ལྷོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སངས་རྒྱས་ཆེ་དཔག་མེད་ཀྱི་ཁ་དོག་ཚོས་
ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་ལྷོག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཁ་དོག་ཡིན་ན། སེར་པོ་ཡིན་པས་བྱུང་བེད་ན། ཡི་རྒྱ་ནི་མའི་
ཁ་དོག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་
ཐལ། ཅུ་བའི་ཁ་དོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། སྡོ་སེར་
དཀར་དམར་བཞི་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སེར་
པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྡོ་སེར་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། སྡོ་སེར་གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཁ་དོག་ཡིན་ན། སྡོ་སེར་པོ་ཡིན་པས་བྱུང་བེད་ན། གསེར་བཙོ་མའི་
ཁ་དོག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་
ཐལ། ཁ་དོག་གི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྡོ་སེར་པོ་
ཡིན་པར་ཐལ། སེར་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། གསེར་
བཙོ་མའི་ཁ་དོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། གསེར་བཙོ་མའི་ཁ་དོག་གསེར་བཙོ་
མའི་ཁ་དོག་ཡིན་པར་ཐལ། གསེར་བཙོ་མའི་ཁ་དོག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ།

ཁ་དོག་ཡིན་ན། ཅུ་བའི་ཁ་དོག་ཡིན་པས་བྱུང་བེད་ན། དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་ལྟར་
ཁྱའི་ཁ་དོག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཅུ་བའི་ཁ་དོག་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། ཡན་ལག་གི་ཁ་དོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྡོ་སེར་གཉིས་ཀྱི་ཡན་
ལག་གི་ཁ་དོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྟར་ཁྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། སྡོ་སེར་འདྲེས་
པའི་ཁ་དོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། སྡོ་སེར་འདྲེས་པ་ལས་ལྟར་ཁྱ། དམར་སེར་
འདྲེས་པ་ལས་ལི་ཁྱ། དམར་སྡོ་སེར་འདྲེས་པ་ལས་ནག་པོར་འདྲོག་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡན་ལག་གི་ཁ་དོག་ཡིན་ན། ཡན་ལག་གི་ཁ་དོག་བརྒྱད་པོ་
གང་རུང་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། འཇམ་དབྱངས་དམར་སེར་གྱི་ཁ་དོག་ཆོས་ཅན།
ཡན་ལག་གི་ཁ་དོག་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། ཡན་ལག་གི་ཁ་དོག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། འཇམ་དབྱངས་དམར་སེར་གྱི་ཁ་དོག་ཆོས་
ཅན། ཡན་ལག་གི་ཁ་དོག་ཡིན་པར་ཐལ། དམར་སེར་གཉིས་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་ཁ་
དོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། འཇམ་དབྱངས་དམར་སེར་གྱི་ཁ་དོག་ཆོས་
ཅན། ཡན་ལག་གི་ཁ་དོག་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱིན་དང་དུ་བ།
རྩལ་དང་ཁྲག་སྒྲིའི་ཁ་དོག་བཞི་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །སྤང་བ་དང་སྤྱན་
བ། གྲིབ་མ་དང་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱི་ཁ་དོག་བཞི་པོ་གང་རུང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་རེ་རེ་ནས་གྲུབ་སྟེ། འཇམ་དབྱངས་དམར་སེར་གྱི་ཁ་དོག་དང་གཅིག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཟུགས་ཡིན་ན། དབྱིབས་ཀྱི་གཟུགས་ཡིན་པས་ཁྲབ་
ཟེར་ན། ཁ་དོག་གི་གཟུགས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་
ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། བཅ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་
ཐལ། རྩལ་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དབྱིབས་ཀྱི་
གཟུགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁ་དོག་གི་གཟུགས་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་
ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་དང་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཟུགས་ཡིན་ན། ཁ་དོག་གི་གཟུགས་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། ལྷན་
པོའི་གཟུགས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་

ཅན། དེར་ཐལ། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་ཡོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁ་
དོག་གི་གཟུགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁ་དོག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྒྲེ། ཁ་དོག་གི་
གཟུགས་དང་། ཁ་དོག་དོན་གཅིག་ །དབྱིབས་ཀྱི་གཟུགས་དང་། དབྱིབས་གཉིས་
དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་གི་ལུགས་ལ། གཟུགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཡོད་དེ། གཟུགས་རྒྱུ་དེ་དེ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་དང་བཅས་པོ་གཉིས་དོན་གཅིག་ །གཟུགས་ལ་དབྱེ་ན།
གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། སྐྱེ་སྐྱེ་མཆེད་དང་། དེའི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། རོའི་སྐྱེ་
མཆེད་དང་། དེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་དང་ལྡོམ་ཡོད། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་
ཡོད་དེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་དབྱེ་
ན་གཉིས་ཡོད་དེ། དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དབྱིབས་ཀྱི་མཆོན་
ཉིད་ཡོད་དེ། དབྱིབས་སྐྱ་བསྟན་དུ་རྒྱུ་བ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དབྱེ་ན་བརྒྱུད་
ཡོད་དེ། རིང་བ་དང་སྤང་བ། མཐོ་བ་དང་དམའ་བ། ལྷུ་བ་དང་རྒྱུ་པོ། ལྷུ་ལེ་བ་
དང་ལྷུ་ལེ་བ་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་དང་བཅས་པ་བརྒྱུད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྷུ་བ་ཞི་
གྲུ་བཞི། ལྷུ་པོ་ཞི་པོར་མོའམ་ཕྱི་ལ་པོ། ལྷུ་ལེ་བ་ཞི་དོས་མཉམ་པའི་དབྱིབས་ལྷ་བྱ་
ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར།

མ་དོག་ཏུ་བསྟན་དུ་རྒྱུ་བ། ཁ་དོག་གི་མཆོན་ཉིད། ཁ་དོག་ལ་དབྱེ་ན་གཉིས་
ཡོད་དེ། ཅུ་བའི་ཁ་དོག་དང་། ཡན་ལག་གི་ཁ་དོག་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བའི་ཁ་
དོག་ལ་དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད་དེ། སྤྱོད་སེར་དཀར་དམར་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡན་ལག་གི་

ཁ་དོག་ལ་དབྱེན་བརྒྱད་ཡོད་དེ། དེར་གྱུར་པའི་སྤྱིན་དང་བྱ་བ། རྩལ་དང་ཁྱལ་སྤྱི།
སྤྱང་བ་དང་སྤྱན་བ། གྱིབ་མ་དང་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱི་ཁ་དོག་དང་བརྒྱད་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། སྤྱིའི་སྤྱེ་མཆེད་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཡོད་དེ། རྩ་ཤེས་གྱི་ཉན་བྱ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
སྤྱི་ལ་དབྱེན་གཉིས་ཡོད་དེ། ཟེན་པའི་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པའི་སྤྱི་དང་། མ་ཟེན་པའི་
འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པའི་སྤྱི་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་སྤྱེ་མཆེད་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཡོད་
དེ། རྩ་ཤེས་གྱི་སྤྱོད་བྱ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དབྱེན་གཉིས་ཡོད་དེ། ལྷན་སྤྱེས་
གྱི་དེ་དང་སྤྱིར་བྱུང་གི་དེ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རོའི་སྤྱེ་མཆེད་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཡོད་
དེ། ལྷེ་ཤེས་གྱི་སྤྱོད་བྱ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རོ་ལ་དབྱེན་བྱུག་ཡོད་དེ། མངར་བ་
དང་སྤྱིར་བ། ཁ་བ་དང་བསྐྱེད་བ། ཆ་བ་དང་ལན་ཆ་བ་སྤྱེ་བྱུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རེག་
བྱའི་སྤྱེ་མཆེད་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཡོད་དེ། ལྷས་ཤེས་གྱི་སྤྱོད་བྱ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རེག་བྱ་ལ་དབྱེན་གཉིས་ཡོད་དེ། འབྱུང་བར་གྱུར་པའི་རེག་བྱ་དང་། འབྱུང་
འབྱུར་གྱི་རེག་བྱ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འབྱུང་བར་གྱུར་པའི་རེག་བྱ་ལ་དབྱེན་
བཞི་ཡོད་དེ། ས་རྒྱ་མེ་རྒྱུད་བཞི་པོ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སའི་མཆོན་ཉིད་ཡོད་དེ། ས་
ཞིང་འཐས་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱའི་མཆོན་ཉིད་ཡོད་དེ། བརྒྱན་ཞིང་ག་ཤེར་བ་དེ་
དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མའི་མཆོན་ཉིད་ཡོད་དེ། ཆ་ཞིང་སྤེལ་བ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྒྱུད་གི་མཆོན་ཉིད་ཡོད་དེ། ཡང་ཞིང་ག་ཡོ་བ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྱུང་འབྱུར་གྱི་
རེག་བྱ་ལ་དབྱེན་བ་བདུན་ཡོད་དེ། དེར་གྱུར་པའི་འཇམ་པ་དང་རྩལ་བ། ལྷེ་བ་དང་
ཡང་བ། གང་བ་དང་བགྲེས་བ། རྫོམ་པ་དང་བདུན་པོ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཚོད་པ་སྤྱོད་བ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཆོས་དྲུང་དཀར་པོ་ཆོས་ཅན། ཁ་དོག་

ཡིན་པར་ཐལ། དཀར་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཆོས་
དུང་དཀར་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། འགལ་བྱུང་ལ་འབྱུང། འོ་ན་ཁོ་རང་ལ། ཉ་དཀར་
པོ་ཆོས་ཅན། དཀར་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉ་དཀར་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་པ་
འགྲིག། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། བེམ་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཉ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཆོས་དུང་དཀར་པོ་ཆོས་ཅན། ཁ་དོག་ཡིན་པར་
ཐལ། དཀར་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁ་དོག་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། འབྱུང་འབྱུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། ཆོས་དུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། རྒྱུ་ཆོས་ཅན། འབྱུང་འབྱུང་ཡིན་པར་ཐལ། འབྱུང་འབྱུང་
གྱི་རེག་བྱ་བདུན་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རྒྱུ་ཆོས་ཅན། འབྱུང་
འབྱུང་གྱི་རེག་བྱ་བདུན་པོ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། ཡང་བའི་རེག་བྱ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡང་བ་དང་རེག་བྱ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲུབ། དེ་
བཞིན་དུ་ས་རྒྱུ་མེ་ལ་ཡང་རིགས་འགྲེལ།

ཁོ་ན་རེ། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དབྱིབས་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷ་ལེ་བ་དང་ལྷ་ལེ་བ་
མ་ཡིན་པ་གཉིས་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུབ། མ་གྲུབ་ན། ཞེས་བྱ་ཆོས་
ཅན། ལྷ་ལེ་བ་དང་ལྷ་ལེ་བ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་པོ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷ་ལེ་བ་
མ་ཡིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལྷ་ལེ་བ་མ་ཡིན་པ་ཡིན་
པར་ཐལ། ལྷ་ལེ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན།
དབྱིབས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་གཞི་བྱེད་ཀྱི་ནམ་གཞག་བཤད་པ་ལ།

དགག་བཞག་སྒྲོང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཞི་བྱེད་ན། ཉག་
པ་ཡིན་པས་བྱེད་ཟེར་ན། བྱེད་པ་ཆོས་ཅན། ཉག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞི་བྱེད་པའི་
ཕྱིར། བྱེད་པ་ཁས། མ་བྱེད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཆད་མས་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། བྱེད་སྟེ། ཆད་མས་བྱེད་པ། གཞི་བྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་
འདོད་ན། བྱེད་པ་ཆོས་ཅན། ཉག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་ཉག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་
བྱེད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། རྒྱུ་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་སྟེ། རྒྱུ་ཅིག་མ།
མི་ཉག་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རོན་བྱེད་རྒྱས་པ། དངོས་པོའི་
མཆན་ཉིད། འཛིག་པ། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། སྐྱེས་པ། བྱས་པའི་མཆན་ཉིད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡོད་པ་ཡིན་ན། དངོས་པོ་ཡིན་པས་བྱེད་ཟེར་ན། འདུས་མ་
བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་ཁས། མ་བྱེད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཆད་མས་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱེད་ན། དེ་ལ་བྱེད་པ་
ཡོད་པར་ཐལ། ཆད་མས་དམིགས་པ། ཡོད་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་
འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོའི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་
བྱེད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། རོན་བྱེད་རྒྱས་སྒྲོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་སྟེ། རོན་
བྱེད་རྒྱས་སྒྲོང་དངོས་པོའི་ཀྱི་མཆན་ཉིད། མི་འཛིག་པ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་མཆན་ཉིད།
མ་སྐྱེས་པ། མ་བྱས་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཤེས་བྱ་ཡིན་ན། ཡིན་པ་སྲིད་པའི་ཤེས་བྱ་ཡིན་པས་བྱེད་

ཟེར་ན། ཀ་བྱམ་གཉིས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ། ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་སྟེ། ཤེས་བྱ། ཡོད་པ། གཞལ་བྱ། གཞི་བྱམ་
རྒྱུས་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཡིན་པ་སྲིད་པའི་
ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡིན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཤེས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཤེས་བྱ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཀྱི་ཡིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་སྟེ། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཤེས་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། གཅིག་དང་ཐ་
དད་གང་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཐ་དད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། བན་ཚུན་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་
ན། ཀ་བྱམ་གཉིས་པན་ཚུན་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། ཀ་བ་བྱམ་པ་དང་ཐ་དད། བྱམ་པ་
ཀ་བ་དང་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། ཀ་བ་ཆོས་ཅན། བྱམ་པ་དང་ཐ་
དད་ཡིན་པར་ཐལ། ཡོད་པ་གང་ཞིག་བྱམ་པ་དང་གཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡོད་པ་ཡིན་ན། ཡིན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་ཐུབ་
ཟེར་ན། དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཐུབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཏྲག་དངོས་གང་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཡིན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། ཡིན་པ་སྲིད་པའི་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
ཡོད་པ་གང་ཞིག་ལེས་ཤེས་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་གསུམ་ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་
མ་གྲུབ་ན། ལེས་ཤེས་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་གསུམ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་ཡིན་པར་
ཐལ། ཡོད་པ་གང་ཞིག །ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། དངོས་སོ་མ་ཡིན་ན། ཉག་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། ཇི་སྐོང་རྩ་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཉག་
དངོས་གང་རྩང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཡོད་པ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཆད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཉག་
པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
ཁྱོད་ཀྱི་ངོ་སོ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། རང་གི་ངོ་སོ་འཛིན་པ་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ།
རང་གི་ངོ་སོ་འཛིན་པ། ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཆོས་ཡིན་ན། དགག་གཞི་ཅན་གྱི་ཆོས་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་
ན། བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ། འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དངོས་སོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། རོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ལྷོ་ལྷིང་ཞབས་ཞུས་ཆུ་སྐྱོར་གྱི་རོན་
བྱེད་རྒྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། དེ་བྱམ་པའི་
མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དགག་གཞི་ཅན་གྱི་ཆོས་
ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དགག་གཞི་ཡོད་པ་གང་ཞིག། ཁྱོད་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་སྟེ། དང་སོ་མ་གྲུབ་ན། བྱམ་པའི་དགག་གཞི་ཡོད་པར་ཐལ། བྱམ་པ་མེད་
པའི་ས་སྟོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། བདག་མེད་ཡིན་ན། བྱམ་པ་

ཡོད་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་མཆན་ཡིན་ན། ཤེས་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། བེམ་
ཤེས་གཉིས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ། མངོན་སུམ་གྱི་སྤང་འོར་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ། མངོན་སུམ་གྱི་སྤང་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་
ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། མངོན་སུམ་གྱི་སྤང་ཡུལ་དང་། དངོས་པོ་
དོན་གཅིག་ རྟོག་པའི་སྤང་ཡུལ་དང་། རྟག་པ་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་
འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁྲབ་སྟེ། བེམ་ཤེས་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་གསུམ་པོ་ནང་པན་ཚུན་འགལ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྟོག་གྲུར་ཡིན་ན། སྤྱི་མཆན་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། གསེར་
བུམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་
ཐལ། རང་འཛིན་རྟོག་པས་རྟོག་ཏུ་གྲུར་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། དེ་དེའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བོད་དུ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
རང་འཛིན་རྟོག་པས་རྟོག་ཏུ་གྲུར་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཐལ།
རང་འཛིན་རྟོག་པའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་མཆན་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
རང་མཆན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། དངོས་པོ། རང་མཆན། དོན་དམ་བདེན་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་ རྟག་

པ། སྤྱི་མཚན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། མངོན་གྱུར་ཡིན་ན། རྟོག་གྱུར་མ་ཡིན་པས་བྱུང་བེད་ན། ཀ་
བ་ཚེས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྱུབ་ན། དེ་ཚེས་ཅན། དེར་ཐལ། མངོན་
སུམ་གྱི་ཚད་མས་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། མངོན་
སུམ་གྱི་ཚད་མས་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ། མངོན་གྱུར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། བོད་དུ་མ་གྱུབ་ན། དེ་ཚེས་ཅན། མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མས་དངོས་སུ་
རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་སོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་
ཚེས་ཅན། རྟོག་གྱུར་ཡིན་པར་ཐལ། རང་འཛིན་རྟོག་པས་རྟོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཚུལ་
ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བསྐྱབས་ཟེན།

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ། གཞི་གྲུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། ཚད་མས་
གྲུབ་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞི་གྲུབ་ལ་དབྱེ་ན་གཉིས་ཡོད་དེ། རྟག་པ་དང་།
དངོས་སོ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། ཚེས་དང་སྐད་ཅིག་མ་
མ་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པ་དེ། རྟག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟག་པ་ལ་དབྱེ་
ན་གཉིས་ཡོད་དེ། ཡིན་པ་སྲིད་པའི་རྟག་པ་དང་། ཡིན་པ་མི་སྲིད་པའི་རྟག་པ་གཉིས་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡིན་པ་སྲིད་པའི་རྟག་པ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ཤེས་བྱ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཡིན་པ་མི་སྲིད་པའི་རྟག་པ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། རྟག་དངོས་གཉིས་དེ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དངོས་སོའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། དོན་བྱེད་རུས་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དངོས་སོ་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་ཡོད་དེ། བེས་ཤེས་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་གསུམ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། བེས་སོའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། རུལ་དུ་གྲུབ་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཐེམ་ཐོ་ལ་དབྱེ་ན་གཉིས་ཡོད་དེ། ཕྱི་ཐེམ་ཐོ་དང་། རང་གི་ཐེམ་ཐོ་གཉིས་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། ཕྱི་ཐེམ་ཐོ་མཆན་ཉིད་ཡོད་དེ། སྐྱེས་བུའི་རྒྱུ་དེ་གྱིས་མ་བསྐྱས་པའི་
རྒྱལ་དུ་གྲུབ་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཆན་གཞི་ཡོད་དེ། བུམ་པ། ཀ་པ། ས་རྩ་མེ་
རྒྱུ་བཞི་ཐོ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་གི་ཐེམ་ཐོ་མཆན་ཉིད་ཡོད་དེ། སྐྱེས་བུའི་
རྒྱུ་དེ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་རྒྱལ་དུ་གྲུབ་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཆན་གཞི་ཡོད་དེ།
ཐག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་གཟུགས་སྤང་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པའི་མཆན་ཉིད་
ཡོད་དེ། གསལ་ཞིང་རིག་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཆན་གཞི་ཡོད་དེ། མིག་ཤེས་དེ་
དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་གྱི་མཆན་ཉིད་ཡོད་དེ། ཐེམ་ཤེས་གང་རུང་མ་
ཡིན་པའི་འདུས་བྱས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཆན་གཞི་ཡོད་དེ། དངོས་ཐོ་དང་། མི་
རྒྱལ་པ་དང་། རྟ་དང་བ་སྤང་སོགས་གང་ཐག་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་གཞི་གྲུབ་ལ་དབྱེ་ན། གཉིས་ཡོད་དེ། གཅིག་དང་ཐ་དད་གཉིས་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། གཅིག་གི་མཆན་ཉིད་ཡོད་དེ། སོ་སོ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། མཆན་གཞི་ཡོད་དེ། ཤེས་བྱ། རྒྱལ་པ། དངོས་ཐོ་རྣམས་རེ་རེ་ནས་དེ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཐ་དད་གྱི་མཆན་ཉིད་ཡོད་དེ། སོ་སོ་བའི་ཆོས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
མཆན་གཞི་ཡོད་དེ། རྒྱལ་དངོས་གཉིས། མཆན་མཆོན་གཉིས། ཀ་བུམ་གཉིས།
གསེར་བུམ་དང་ཐངས་བུམ་གཉིས་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཤེས་བྱ་ལ་དབྱེ་
ན་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། རང་མཆན་དང་སྤྱི་མཆན་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་མཆན་
གྱི་མཆན་ཉིད་ཡོད་དེ། སྤྱི་རྒྱལ་གིས་བཏགས་ཙམ་མ་ཡིན་པར་རང་གི་མཆན་ཉིད་

༡ བ་ཨ་བ་ལ་སྐྱེས་བུའི་རྒྱུ་དེ་གྱིས་བསྐྱས་པའི།

༢ བ་ཨ་བ་སྐྱེས་བུའི་རྒྱུ་དེ་གྱིས་བསྐྱས་པའི།

གྱི་གྲུབ་པའི་ཚུལ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། སྤྱི་རྒྱུ་གིས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་རང་མཚན་དུ་མ་གྲུབ་པ་དེ། སྤྱི་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་ཚུལ། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་མི་རྒྱས་པའི་ཚུལ། གྲུབ་རྒྱུ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

ཚད་པ་སྤོང་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གློའི་ཡུལ་དུ་བྱ་རུང་། ཤེས་བྱའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡིན་པ་སྤིང་པའི་གློའི་ཡུལ་དུ་བྱ་རུང་། ཡིན་པ་སྤིང་པའི་ཤེས་བྱའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། གཞི་གྲུབ་ན་ཡིན་པ་སྤིང་པའི་གློའི་ཡུལ་དུ་བྱ་རུང་དང་། ཡིན་པ་མི་སྤིང་པའི་གློའི་ཡུལ་དུ་བྱ་རུང་གཉིས་ཀ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ཉེ། གཞི་གྲུབ་ན། ཡིན་པ་སྤིང་པའི་རྣམ་མཁྲེན་དང་། ཡིན་པ་མི་སྤིང་པའི་རྣམ་མཁྲེན་གཉིས་ཀའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། མི་རྟག་པ་དང་། རྟག་པའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། སྤྱི་མི་རྟག་པ་དང་རྟག་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱི་མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། བསྟོམས་རྟགས་མ་གྲུབ་གྱི་ལན་འདེབས་སོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག །འདུས་མ་བྱས་གྱི་ནམ་མཁའ་ཚུལ་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མངོན་སུམ་གྱི་སྤང་ངོར་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚུལ་ཅན། དེར་ཐལ། མངོན་སུམ་གྱི་སྤང་ངོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚུལ་ཅན། དེར་ཐལ། མངོན་སུམ་གྱི་ངེས་ངོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། མངོན་སུམ་གྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རྣམ་མཁྲེན་གྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བོང་།

དུ་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རོན་དམ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གུན་རྫོབ་བདེན་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལྗོག་པ་ངོས་འཛིན་གྱི་རྒྱུ་གཞག་བཤད་པ་ལ།

དགག་བཞག་སྤོང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དངོས་པོའི་ལྗོག་
པ་དང་ཡིན་ཁྲབ་མཉམ་ཡིན་ན། མཆོན་ཉིད་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། རོན་བྱེད་རྒྱས་
པའི་མཆོན་བྱ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་དངོས་པོའི་ལྗོག་པ་དང་ཐ་དད་གང་ཞིག། ཁྱོད་ཡིན་ན་དངོས་
པོའི་ལྗོག་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ། དངོས་པོའི་ལྗོག་པ་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཡོད་པ་གང་ཞིག། དངོས་པོའི་ལྗོག་
པ་དང་གཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། རོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་
མཆོན་བྱ་ཡིན་ན། དངོས་པོའི་ལྗོག་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། དངོས་
པོ་དང་གཅིག་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསུམ་པ་མ་གྲུབ་ན། དངོས་པོའི་
ལྗོག་པ་ཡིན་ན། རོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་མཆོན་བྱ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། དངོས་པོ་དེ།
རོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་མཆོན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མཆོན་
ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཆོན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་
ཡིན་པར་ཐལ། རོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བའི་མཆོན་བྱ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་མཆོན་བྱ་དེ། ཁྱོད་
ཀྱི་བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བའི་མཆོན་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་མཆོན་ཉིད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། དངོས་སའི་ལྷོག་པ་དང་ཡིན་ཁྲབ་མཉམ་ཡིན་ན། མཚོན་བྱ་
ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། རོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་ཆོས་
ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དངོས་སའི་ལྷོག་པ་དང་ཡིན་
ཁྲབ་མཉམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དངོས་སའི་ལྷོག་པ་དང་ཐ་དད་གང་ཞིག་ ཁྱོད་ཡིན་
ན། དངོས་སའི་ལྷོག་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ། དངོས་སའི་ལྷོག་པ་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཡིན་པས་
ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། སྒྲུབ་བྱེད་གོང་དང་རིགས་འགྲོ། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་
ན། རོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་ཡིན་ན།
དངོས་སའི་ལྷོག་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། དངོས་སོ་ཁྱོད་ཀྱི་བཏགས་ཡོད་ཆོས་
གསུམ་ཆང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་མ་གྲུབ་ན། དངོས་སོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་
ལྷོག་པ་ཡིན་ན། རོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་ཡིན་པས་
ཁྲབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ལྷོག་པ་ཡིན་ན། རོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་མཚོན་བྱ་ཡིན་པས་ཁྲབ་
པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། རོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་
ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། རོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་
གྲུབ་ན། རོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བ།
ཁྱོད་ཀྱི་མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། རོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་ལྷོག་པ་དང་ཡིན་ཁྲབ་མཉམ་ཡིན་ན།
མཚན་ཉིད་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། དངོས་སའི་མཚན་ཉིད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། རོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་ལྷོག་པ་དང་ཐ་དད་

གང་ཞིག་ ཁྱོད་ཡིན་ན། རོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་ལྷོག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ། རོན་བྱེད་རྒྱས་
པའི་ལྷོག་པ་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་བྱིར། དང་པོ་སྒྲ། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན།
དངོས་པོ་ཆོས་ཅན་ཁྱོད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ན། རོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་ལྷོག་པ་ཡིན་
པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་རོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་མཆོན་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་མ་
གྲུབ་ན། རོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ལྷོག་པ་ཡིན་ན། དངོས་པོའི་མཆན་
ཉིད་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་དངོས་པོའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། རྩ་བར་
འདོད་ན། དངོས་པོའི་མཆན་ཉིད་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཆོན་བྱ་
ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དངོས་པོའི་རྩ་ཡོད་ཆོས་
གསུམ་ཆང་བའི་མཆོན་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་
མཆན་ཉིད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྩ་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བའི་མཆོན་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ།
ཁྱོད་བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་
མཆོན་བྱའི་མཆན་ཉིད། རྩ་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་མཆན་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་
ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། རོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་ལྷོག་པ་དང་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་ན།
མཆོན་བྱ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། དངོས་པོའི་རྩ་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་ཆོས་
ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། རོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་
ལྷོག་པ་དང་ཐ་དད་གང་ཞིག་ ཁྱོད་ཡིན་ན། རོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་ལྷོག་པ་ཡིན་པས་
ཁྱབ། རོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་ལྷོག་པ་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་བྱིར། དང་པོ་སྒྲ།

གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དངོས་པོ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཇས་ཡོད་ཚོས་གསུམ་ཆང་བ་
ཡིན་ན། རོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་ལྷོག་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་རོན་བྱེད་རྒྱས་
པའི་བཏགས་ཡོད་ཚོས་གསུམ་ཆང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་མ་གྲུབ་ན། རོན་
བྱེད་རྒྱས་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ལྷོག་པ་ཡིན་ན། དངོས་པོའི་ཇས་ཡོད་ཚོས་གསུམ་
ཆང་བ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་དངོས་པོའི་ཇས་ཡོད་ཚོས་གསུམ་ཆང་བ་
ཡིན་པའི་བྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། མཚན་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་
ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་
མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དངོས་པོ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཇས་ཡོད་ཚོས་
གསུམ་ཆང་བ་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བཏགས་
ཡོད་ཚོས་གསུམ་ཆང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། དངོས་པོའི་ལྷོག་པ་དང་ཡིན་ཁྲབ་མཉམ་ཡིན་ན། ཉག་པ་ཡིན་
པས་ཁྲབ་ཐེར་ན། དངོས་པོ་དང་གཅིག་ཏུ་སྒྱུར་པའི་དངོས་པོ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེའི་བྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་དངོས་པོའི་ལྷོག་
པ་དང་ཐ་དད། ཁྱོད་ཡིན་ན། དངོས་པོའི་ལྷོག་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ། དངོས་པོའི་ལྷོག་པ་
ཡིན་ན། ཁྱོད་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་བྱིར། དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་སྒྲ། གསུམ་པ་མ་གྲུབ་
ན། དངོས་པོའི་ལྷོག་པ་ཡིན་ན། དངོས་པོ་དང་གཅིག་ཏུ་སྒྱུར་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་
པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་དང་གཅིག་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་གང་
ཞིག །དངོས་པོ་དང་གཅིག་ཡིན་ན་དངོས་པོ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་བྱིར། ཅ་བར་འདོད་
ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཉག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་ཉག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་

ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། དངོས་པོའི་གཞི་ལྗོགས་ཡིན་ན། དངོས་པོའི་ལྗོགས་པ་ཡིན་པས་
བྱ་བེར་ན། སྤྲུལ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོའི་ལྗོགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོའི་གཞི་ལྗོགས་
ཡིན་པའི་བྱིར། བྱ་བེར་པས། མ་གྲུབ་ན། སྤྲུལ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོའི་གཞི་ལྗོགས་ཡིན་
པར་ཐལ། དངོས་པོའི་མཆན་གཞི་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། སྤྲུལ་ཆོས་ཅན།
དངོས་པོའི་ལྗོགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་དང་ཐ་དད་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། དངོས་པོའི་དོན་ལྗོགས་ཡིན་ན། དངོས་པོའི་ལྗོགས་པ་ཡིན་པས་
བྱ་བེར་ན། དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོའི་ལྗོགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
དངོས་པོའི་དོན་ལྗོགས་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱ་བེར་པས། མ་གྲུབ་ན། དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་
ཆོས་ཅན། དངོས་པོའི་དོན་ལྗོགས་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་
བྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོའི་ལྗོགས་པ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། དངོས་པོ་དང་གཅིག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། དངོས་པོའི་སྤྱི་ལྗོགས་ཡིན་ན། དངོས་པོའི་གཞི་ལྗོགས་ཡིན་པས་
བྱ་བེར་ན། དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ། དངོས་པོའི་རང་ལྗོགས་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱ་བེར་སྟེ། དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་
ཡིན་པའི་བྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོའི་གཞི་ལྗོགས་པ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། དངོས་པོའི་མཆན་གཞི་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དངོས་པོ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་མཆན་གཞི་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཆོད་མས་ངེས་ནས། དངོས་པོ་
ཆོད་མས་མ་ངེས་པ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱམ་པ་དང་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་བྱམ་པ་དེ། བྱམ་པའི་ལྷོག་པ་
ཡིན་ཟེར་ན། བྱམ་པ་དང་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། བྱམ་པའི་ལྷོག་པ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་པ་དང་གཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བྱམ་པ་དང་གཅིག་
ཏུ་གྱུར་པའི་བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། བྱམ་པ་དང་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་པ་དང་ཐ་
དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ཟེར་ན། བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་ཐ་དད་ཡིན་ན།
ཁྱོད་དང་གཅིག་མ་ཡིན་པས་གྲུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཁོང་གི་མ་གྲུབ་འཆོམས་ལ། ཉགས་མ་གྲུབ་ཟེར་ན། བྱམ་པ་དང་གཅིག་ཏུ་
གྱུར་པའི་བྱམ་པ་བྱམ་པ་དང་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་པ་དང་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་
བྱམ་པ་བྱམ་པ་དང་ཐ་དད་ཏུ་གྱུར་པའི་བྱམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱམ་པ་དང་གཅིག་དེ། བྱམ་པའི་ལྷོག་པ་ཡིན་ཟེར་ན། བྱམ་པ་
དང་གཅིག་ཆོས་ཅན། བྱམ་པའི་ལྷོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་པ་དང་གཅིག་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བྱམ་པ་དང་གཅིག་ཆོས་ཅན། བྱམ་པ་དང་གཅིག་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། བྱམ་པ་དང་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བྱམ་པ་དང་གཅིག་ཆོས་ཅན།
བྱམ་པ་དང་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། ཉག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བྱམ་པ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་དང་གཅིག་ཉག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱམ་པའི་ལྷོག་པ་དེ། བྱམ་པའི་ལྷོག་པ་ཡིན་ཟེར་ན། བྱམ་པའི་
ལྷོག་པ་ཆོས་ཅན། བྱམ་པའི་ལྷོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་
གྲུབ་ན། བྱམ་པའི་ལྷོག་པ་ཆོས་ཅན། བྱམ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉག་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ལྷོག་པ་ཉག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་

གཞི་བྱ་བ་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལྷོག་ན། བྱམ་པའི་ལྷོག་པ་ཡིན་པས་
བྱུང་བེད་ན། གསེར་བྱམ་ཟངས་བྱམ་གཉིས་ཆོས་ཅན། བྱམ་པའི་ལྷོག་པ་ཡིན་པར་
ཐལ། བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལྷོག་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བྱམ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅ་
བར་འདོད་ན། གསེར་བྱམ་ཟངས་བྱམ་གཉིས་ཆོས་ཅན། བྱམ་པའི་ལྷོག་པ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། བྱམ་པ་དང་ཐ་དད་ལས་མི་ལྷོག་པའི་བྱིར། མ་གྱུབ་ན། དེ་དེར་ཐལ། དེ་
བྱམ་པ་དང་ཐ་དད་ཡིན་པའི་བྱིར་ཉེ། དེ་དང་འགལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱམ་པ་དང་ཐ་དད་ལས་ལྷོག་ན་བྱམ་པའི་ལྷོག་པ་ཡིན་པས་
བྱུང་བེད་ན། རི་བོང་རྩ་ཆོས་ཅན། བྱམ་པའི་ལྷོག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་པ་དང་ཐ་
དད་ལས་ལྷོག་པའི་བྱིར། བྱུང་པ་ཁས། མ་གྱུབ་ན། རི་བོང་རྩ་ཆོས་ཅན། བྱམ་པ་དང་
ཐ་དད་ལས་ལྷོག་པར་ཐལ། བྱམ་པ་དང་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྱུབ་ན། རི་བོང་
རྩ་ཆོས་ཅན། བྱམ་པ་དང་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་པ་དང་ཐ་མི་དད་ཡིན་
པའི་བྱིར། མ་གྱུབ་ན། རི་བོང་རྩ་ཆོས་ཅན། བྱམ་པ་དང་ཐ་མི་དད་ཡིན་པར་ཐལ།
མེད་ངེས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། རི་བོང་རྩ་ཆོས་ཅན། བྱམ་པའི་ལྷོག་པ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་པ་དང་གཅིག་མ་ཡིན་པ་ལས་མི་ལྷོག་པའི་བྱིར། དེ་དེར་
ཐལ། དེ་བྱམ་པ་དང་གཅིག་མ་ཡིན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཉེ། དེ་བྱམ་པ་དང་གཅིག་མ་
ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་མེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། བྱམ་པའི་ལྷོག་པ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། བྱམ་པ་དེ་དེ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་པའི་ལྷོག་པ་དང་། བྱམ་པ་དང་གཅིག་གཉིས་ཡིན་ཁྲབ་མཉམ་
ཡིན། གཞི་བྱུབ་ན། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་ལྷོག་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་ཡིན་ཏེ། གཞི་བྱུབ་ན།
ཁྱོད་ཁྱོད་དང་གཅིག་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུབ་ན། གཞི་བྱུབ་ན། ཁྱོད་ཁྱོད་
དང་གཅིག་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། གཞི་བྱུབ་ན། ཁྱོད་ཁྱོད་དང་ཐ་དད་མ་ཡིན་
པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཙོད་སྤོང་ལ། ཁ་ཅིག་ །དངོས་པོ་དང་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་གཅིག་
ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དངོས་པོ་
དང་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཆད་མས་ངེས་
ལ། དངོས་པོ་ཆད་མས་མ་ངེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དངོས་པོ་ཆད་མས་ངེས་པ་
ལ། དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཆད་མས་ངེས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ །དངོས་པོ། མི་རྟག་པ། བྱས་པ། འདུས་བྱས་རྣམས་མིང་གི་
རྣམ་གྲངས་ཙམ་ལས་གཅིག་ཡིན་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་བྱ་ཡོད་པ། གཞི་བྱུབ་
གཞལ་བྱ་རྣམས་ཀྱང་གཅིག་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། མཉམ་མེད་ཟས་གཙང་སྤྲུལ་སྟོ།
ཀྱུན་མཁྱེན་ཉི་མའི་གཉེན། ཀྱུན་མཁྱེན་བྱ་རམ་གྱིང་པ་རྣམས་བཞིན་ནོ། ཟེར་ན།
དེ་མི་འཐད་དེ། ཟས་གཙང་སྤྲུལ་སྟོ་དང་། ཉི་མའི་གཉེན། བྱ་རམ་གྱིང་པ་རྣམས་ཐ་
དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུབ་ན། དེར་ཐལ། ཟས་གཙང་སྤྲུལ་སྟོ་ཞེས་པའི་སྐྱ་གཞི་
གང་ལ་འཇུག་ཆད་མས་ངེས་ཀྱང་། ཉི་མའི་གཉེན་དང་། བྱ་རམ་གྱིང་པ་ཞེས་པའི་
སྐྱ་གཞི་གང་ལ་འཇུག་ཆད་མས་མ་ངེས་པ་སྤིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཟས་གཙང་
སྤྲུལ་སྟོ། ཉི་མའི་གཉེན། བྱ་རམ་གྱིང་པ་ཞེས་པའི་སྐྱ་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞི་

གཅིག་ཡིན་ཀྱང་། དེ་དག་གཅིག་མ་ཡིན་ཏེ། གཅིག་ཡིན་ན་སྐྱོད་ན་གཉིས་ཀ་
ནས་གཅིག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་བ་ཡིན་ལོག་མིན་ལོག་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ།

དགག་བཞག་སྤོང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དངོས་པོ་ཡིན་པ་ལས་
ལོག་པ་ཡིན་ན། རྟག་པ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཡིན་པས་བྱུང་བ་ལ། ཞེས་བྱ་ཆོས་
ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དངོས་
པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དངོས་པོ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དང་། དངོས་པོ་མ་ཡིན་
པ་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྟག་པ་ཡིན་པ་ལས་
ལོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་
པ་དང་། རྟག་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། དངོས་པོ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཡིན་ན།
དངོས་པོ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཡིན་པས་བྱུང་བ་ལ། རྩམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་པ་ལས་
ལོག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་
ལས་ལོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
དངོས་པོ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་དངོས་པོ་ཡིན་པར་གནས་
པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཉག་པ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཡིན་པ་
ལས་ལོག་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཡིན་ན། ཉག་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཡིན་
པ་ལས་ལོག་པ་ཡིན་པས་བྱབ་ཟེར་ན། ཀ་བའི་ལྷོག་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། མ་གྱབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཉག་པ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་
མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྱབ་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། དེར་ཐལ། ཉག་པ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། མ་གྱབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཉག་པ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཡིན་པ་ལས་
ལོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྱབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཉག་པ་ཡིན་པ་ལས་
ལོག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྱབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཉག་པ་མ་ཡིན་པ་
ལས་ལོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྱབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཉག་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། ཀ་བའི་ལྷོག་པ་ཆོས་ཅན། ཉག་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་
ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉག་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་མ་ཡིན་པ་
ལས་ལོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྱབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཉག་པ་མ་ཡིན་པ་
ལས་ལོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡིན་པར་གྱུར་པའི་ཉག་པ་ཡིན་ན། ཉག་པ་ཡིན་པས་བྱབ་ཟེར་
ན། ཉག་པ་ཁོ་ན་ཆོས་ཅན། ཉག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡིན་པར་གྱུར་པའི་ཉག་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མ་གྱབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཡིན་པ་དང་ཉག་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མ་གྱབ་ན། ཉག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དང་། ཉག་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ།
ཉག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྱབ་ན། ཉག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡོད་པ་གང་ཞིག །དངོས་

པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྒྲ། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། ཁྱོད་དངོས་པོ་ཡིན་པར་ཐལ།
 དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དངོས་པོ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ལས་སྦྱེས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ལས་སྦྱེས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ལས་སྦྱེས་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་དང་དེ་བྱུང་འབྲེལ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་མེད་ན། ཁྱོད་མེད་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་
 དང་དེ་བྱུང་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མེད་པར་ཐལ།
 ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཉག་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། ཉག་པ་ཁོ་ན་ཆོས་ཅན། ཡོད་པར་ཐལ། ཉག་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། ཉག་པ་ཁོ་ན་མེད་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
 དངོས་པོ་ཡོད་པར་ཐལ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། མ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་ཉག་པ་ཡིན་ན། ཉག་པ་ཡིན་པས་
 ཁྱབ་ཟེར་ན། ཀ་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཀ་བ་ཆོས་ཅན།
 དེར་ཐལ། མ་ཡིན་པ་དང་། ཉག་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཀ་བ་མ་
 ཡིན་པ་དང་། ཉག་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། ཀ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཉག་པའི་
 གཞི་མ་ཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཉག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་
 འདོད་ན། ཀ་བ་ཆོས་ཅན། ཉག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་ཉག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཉག་ས་སྒྲ།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། བདག་མེད་ཡིན་ན། ཡིན་པར་གྱུར་པའི་སྒྲིའི་ཡུལ་དུ་བྱ་

རུང་དང་། མ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་སྒྲོའི་ཡུལ་དུ་བྱ་རུང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པས་བྱལ་
ཟེར་ན། མཚོན་བྱ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉགས་སྒྲ། འདོད་ན། མཚོན་
བྱ་ཚོས་ཅན། ཡིན་པར་གྱུར་པའི་སྒྲོའི་ཡུལ་དུ་བྱ་རུང་དང་། མ་ཡིན་པར་གྱུར་
པའི་སྒྲོའི་ཡུལ་དུ་བྱ་རུང་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། དང་པོ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་
གཉིས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། མཚོན་བྱ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་
སྒྲོའི་ཡུལ་དུ་བྱ་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲོའི་ཡུལ་དུ་བྱ་རུང་ཡིན་པ་གང་ཞིག་སྒྲོ་
མཚོན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་གི་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པར་
གྱུར་པའི་སྒྲོའི་ཡུལ་དུ་བྱ་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲོའི་ཡུལ་
དུ་བྱ་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རིག་པའི་ཡུལ་དུ་བྱ་རུང་ཡིན་པ་གང་
ཞིག་། རིག་པ་སྒྲོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དང་། ཡིན་པ་གཉིས་དོན་
གཅིག་། ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དང་། མ་ཡིན་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་། མ་ཡིན་པ་ལས་
ལོག་པ་དུ་བརྟེན་གྱིས་ཀྱང་། མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་གཅིག་སུ་དང་དོན་གཅིག་། ཡིན་པ་
ལས་ལོག་པ་ཆ་དང་། མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དོན་གཅིག་། ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཡ་
དང་བཅས་ན། ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་གཅིག་སུ་དང་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལོ། །

གསུམ་པ་ཙོད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཁོ་ན་ལེ། དངོས་སོ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་རྟག་
པ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་སོ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་མ་ཡིན་པ་
ལས་ལོག་པ་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱལ། ཉགས་བྱལ་སྟེ། ཡིན་པ་ལས་
ལོག་པ་དང་། མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་གཉིས་རེ་རེ་ནས་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་

ཁོ་ན་རེ། མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡིན་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་
ཡིན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡིན་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ན། གང་བློ་བློ་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར་ཟེར་ན། རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡིན་པ་གཉིས་
ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ཤེས་བྱ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་ཀ་རེ་རེ་ནས་གྲུབ་སྟེ། ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་རྒྱ་འབྲས་རྒྱུ་དཔེ་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ།

དགག་བཞག་སྟོང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཞི་གྲུབ་ན། རྒྱ་
འབྲས་གང་རུང་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་
གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཆོད་མས་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། རྒྱ་འབྲས་གང་རུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་
ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྒྱ་ཡིན་ན། འབྲས་བྱ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་ན། དངོས་པོ་ཆོས་
ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་
འབྲས་བྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དངོས་པོའི་ཕྱི་ལོགས་སུ་
བྱུང་བ་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཕྱི་
ལོགས་སུ་བྱུང་བ་ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་
གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཕྱི་ལོགས་སུ་བྱུང་བ་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། དངོས་རྒྱ་ཡིན་ན། བརྒྱད་རྒྱ་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན།
དངོས་པོ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དངོས་པོའི་ཕྱི་ལོགས་སུ་བྱུང་བའི་དངོས་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚོས་
ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་ཕྱི་ལོགས་སུ་བྱུང་བའི་དངོས་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དངོས་
པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། བརྒྱད་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ།
དངོས་པོའི་ཕྱི་ལོགས་སུ་བྱུང་བའི་ཕྱི་ལོགས་སུ་བྱུང་བའི་བརྒྱད་རྒྱ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་ཕྱི་ལོགས་སུ་བྱུང་བའི་ཕྱི་ལོགས་སུ་
བྱུང་བའི་བརྒྱད་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། དངོས་འབྲས་ཡིན་ན། བརྒྱད་འབྲས་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན།
དངོས་པོ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དངོས་
པོའི་སྤྱི་ལོགས་སུ་བྱུང་བའི་དངོས་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚོས་ཅན།
ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱི་ལོགས་སུ་བྱུང་བའི་དངོས་འབྲས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བྱས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། བརྒྱད་འབྲས་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོའི་
སྤྱི་ལོགས་སུ་བྱུང་བའི་སྤྱི་ལོགས་སུ་བྱུང་བའི་བརྒྱད་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་
ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱི་ལོགས་སུ་བྱུང་བའི་སྤྱི་ལོགས་སུ་བྱུང་བའི་བརྒྱད་
འབྲས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། དངོས་པོའི་རྒྱ་ཡིན་ན། དངོས་པོའི་དངོས་རྒྱ་ཡིན་པས་
ཁྲབ་ཟེར་ན། དངོས་པོའི་སྤྱི་ལོགས་སུ་བྱུང་བའི་སྤྱི་ལོགས་སུ་བྱུང་བ་ཚོས་ཅན།
དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དངོས་

པོའི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དངོས་
པོའི་དངོས་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོའི་བརྒྱུད་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དངོས་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་བརྒྱུད་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་
ན། དངོས་པོ་རང་གི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པའི་བརྒྱུད་འབྲས་
ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་རྣམས་རང་གི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་
པོའི་བརྒྱུད་འབྲས་དང་རང་གི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པའི་དངོས་འབྲས་སྤྱོད་པ་
ཅིང་། དངོས་པོ་རྣམས་རང་གི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་པོར་
གི་བརྒྱུད་རྒྱུ་དང་། རང་གི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་པོར་གི་དངོས་རྒྱུ་འདྲིལ་དགོས་
པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་ལ། དངོས་པོའི་དངོས་འབྲས་ཡིན་ན། དངོས་པོ་ལས་དངོས་སྤྱོད་
སྤྱོད་པའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པས་ཁྱེད་ལ། དངོས་པོའི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་པོར་
ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྱེད་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་
པ་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་པོར་གི་དངོས་འབྲས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་མི་ཉག་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དངོས་པོའི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་པོར་གི་དངོས་པོ་ལས་
དངོས་སྤྱོད་པའི་འབྲས་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ལས་དངོས་སྤྱོད་པ་
དང་དུས་མཉམ་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དངོས་
པོའི་དངོས་འབྲས་དང་དུས་མཉམ་དུ་སྤྱོད་པ་པོར་གི་དངོས་པོའི་
སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་པོར་གི་དངོས་པོའི་ཕྱི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་པོར་གི་
དངོས་པོའི་དངོས་འབྲས་བྱུབ་ན། དངོས་པོའི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་པོར་གི་སྤྱོད་པ་
པོའི་དངོས་པོའི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་པོར་གི་དངོས་པོའི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་པོར་གི་

དུས་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱམ་པའི་རྒྱ་ཡིན་ན། བྱམ་པའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པས་བྱམ་ཟེར་ན།
བྱམ་པའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་སྐྱེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བྱམ་པའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་
པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། བྱམ་པའི་
ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། བྱམ་པ་རང་གི་
ལྷན་ཅིག་བྱེད་འབྲས་རང་གི་རྩས་རྒྱན་མ་ཡིན་པར་གཙོ་བོར་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཙ་བར་འདོད་ན། བྱམ་པའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་སྐྱེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བྱམ་པའི་ཉེར་ལེན་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་པ་རང་གི་རྩས་རྒྱན་དུ་གཙོ་བོར་སྐྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་
གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྩས་རྒྱན་ཕྱི་མར་གྱུར་པའི་བྱམ་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱམ་པའི་རྒྱ་ཡིན་ན། བྱམ་པའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་ཡིན་པས་
བྱམ་ཟེར་ན། བྱམ་པའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་འཛིན་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
བྱམ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། བྱམ་པ་ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་གི་རྒྱར་གྱུར་པའི་འཛིན་པའི་འབྲས་
བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱར་གྱུར་པའི་འཛིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཙ་བར་འདོད་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། བྱམ་པའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་པའི་ཉེར་ལེན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྒྱ་ཡིན་ན། ཉེར་ལེན་ཡིན་པས་བྱམ་ཟེར་ན། མར་མེ་སྐྱད་ཅིག་
མ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱམ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་

ཐལ། དངོས་སོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། མར་མེ་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ཆོས་ཅན།
ཉེར་ལེན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་ཉེར་འབྲས་རང་གི་རྩས་རྒྱན་ཕྱི་མར་གཙོ་སོར་
སྐྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྩས་རྒྱན་
ཕྱི་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་རྩས་རྒྱན་ཆད་ཁ་
མའི་དངོས་སོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། གྲུབ་བདེ་གཅིག་ཡིན་ན། གྲུབ་བདེ་རྩས་གཅིག་ཡིན་པས་ཁྲབ་
ཟེར་ན། ཅན་དན་གྱི་ཁ་དོག་དང་། ཅན་དན་གྱི་རི་གཉིས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་གཉིས་གྲུབ་པ་དུས་
མཉམ། གནས་པ་དུས་མཉམ། འཇིག་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ་དེ་གྲུབ་བདེ་
གཅིག་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། ཅན་དན་གྱི་རི་དང་། ཅན་དན་གྱི་
ཁ་དོག་གཉིས་ཆོས་ཅན། གྲུབ་བདེ་རྩས་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྩས་གཅིག་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཅན་དན་གྱི་རི་དང་། ཅན་དན་གྱི་ཁ་དོག་གཉིས་ཆོས་
ཅན། རྩས་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རོ་སོ་སོ་བར་སྐྱེས་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྩས་རིགས་གཅིག་ཡིན་ན། རྩས་གཅིག་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་
ན། ཉེར་ལེན་ནས་རྟོག་གཅིག་ལས་སྐྱེས་པའི་ནས་འབྲུ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཆོས་ཅན།
རྩས་གཅིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྩས་རིགས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། མ་
གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། རང་གི་ཉེར་ལེན་གཅིག་ལས་སྐྱེས་པའི་ཐ་དད་པའི་
འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། རྩས་རིགས་གཅིག་མི་གཅིག་གི་དོན། རང་གི་
ཉེར་ལེན་གཅིག་མི་གཅིག་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རྩས་རིགས་གཅིག་མི་

གཅིག་གི་དོན་བཤད་ཚུལ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན།
རྩས་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རོ་བོ་གཅིག་པར་སྐྱེས་པའི་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ།
རོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། རིགས་གཅིག་ཡིན་ན། བདག་ཉིད་གཅིག་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་
ན། ཉ་དཀར་ནག་གཉིས་ཆོས་ཅན། བདག་ཉིད་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། རིགས་གཅིག་
ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ལྷོག་པ་རིགས་
གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། གང་ཟག་གང་གིས་ཡིད་
གཏད་པས་མཐོང་ཅམ་ཉིད་ནས་འདི་དང་འདི་འབྲེལ་སྒྲུབ་པའི་སློང་དག་གིས་^༡་སྐྱེད་
རྒྱས་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྲབ་སྟེ། ལྷོག་པ་རིགས་གཅིག་གི་དོན་ཡོད་པའི་
བྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བདག་ཉིད་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རོ་བོ་ཐ་
དད་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། བན་ཚུན་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། དངོས་པོའི་ཉེར་ལེན་གྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་ན། དངོས་པོའི་ཉེར་
འབྲས་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོའི་ཉེར་འབྲས་ཡིན་པར་
ཐལ། དངོས་པོའི་ཉེར་ལེན་གྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། རང་གི་ཉེར་ལེན་གྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དེ། ཁྱོད་
ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོའི་ཉེར་འབྲས་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། དངོས་པོའི་འབྲས་བྱ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ། རྒྱུའི་མཆན་ཉིད་ཡོད་དེ། སྐྱེད་བྱེད་དེ་དེ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་འབྲས་བྱ་དངོས་པོ་གསུམ་དོན་གཅིག། དངོས་པོའི་རྒྱུའི་མཆན་ཉིད་
ཡོད་དེ། དངོས་པོའི་སྐྱེད་བྱེད་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དངོས་པོ་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཀྱི་
སྐྱེད་བྱེད་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོའི་རྒྱུ་ལ་དབྱེ་
ན་གཉིས་ཡོད་དེ། དངོས་པོའི་དངོས་རྒྱུ་དང་། དངོས་པོའི་བརྒྱུད་རྒྱུ་གཉིས་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། དངོས་པོའི་དངོས་རྒྱུའི་མཆན་ཉིད་ཡོད་དེ། དངོས་པོའི་དངོས་སུ་སྐྱེད་
བྱེད་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཆན་གཞི་ཡོད་དེ། དངོས་པོའི་སྡེ་ལོགས་སུ་བྱུང་བ་དེ་
དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོའི་བརྒྱུད་རྒྱུའི་མཆན་ཉིད་ཡོད་དེ། དངོས་པོའི་བརྒྱུད་
ནས་སྐྱེད་བྱེད་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཆན་གཞི་ཡོད་དེ། དངོས་པོའི་སྡེ་ལོགས་སུ་
བྱུང་བའི་སྡེ་ལོགས་སུ་བྱུང་བ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
དངོས་རྒྱུ་དང་བརྒྱུད་རྒྱུ་ལ་རིགས་འགྲ།

ཡང་དངོས་པོའི་རྒྱུ་ལ་དབྱེ་ན། གཉིས་ཡོད་དེ། དངོས་པོའི་ཉེར་ལེན་དང་
དངོས་པོའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོའི་ཉེར་ལེན་གྱི་
མཆན་ཉིད་ཡོད་དེ། དངོས་པོ་རང་གི་རྣམ་རྒྱུན་དུ་གཙོ་བོར་སྐྱེད་བྱེད་དེ་དེ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མཆན་གཞི་ཡོད་དེ། དངོས་པོའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་བྱས་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དངོས་པོའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་གྱི་མཆན་ཉིད་ཡོད་དེ། དངོས་པོ་རང་གི་རྣམ་
རྒྱུན་མ་ཡིན་པར་རྣམ་སུ་གཙོ་བོར་སྐྱེད་བྱེད་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཆན་གཞི་ཡོད་
དེ། དངོས་པོའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་གང་ཟག་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འབྲས་བུའི་མཆན་ཉིད་ཡོད་དེ། བསྐྱེད་བྱེད་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོའི་

འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། དངོས་པོའི་བསྐྱེད་བྱ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཚན་གཞི་ཡོད་དེ། དངོས་པོའི་ཕྱི་ལོགས་སུ་བྱུང་བ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོའི་འབྲས་བུ་ལ་དབྱེ་ན་གཉིས་ཡོད་དེ། དངོས་པོའི་དངོས་འབྲས་དང་དངོས་པོའི་བརྒྱན་འབྲས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོའི་དངོས་འབྲས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། དངོས་པོའི་དངོས་སུ་བསྐྱེད་བྱ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཚན་གཞི་ཡོད་དེ། དངོས་པོའི་ཕྱི་ལོགས་སུ་བྱུང་བ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོའི་བརྒྱན་འབྲས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། དངོས་པོའི་བརྒྱན་ནས་བསྐྱེད་བྱ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཚན་གཞི་ཡོད་དེ། དངོས་པོའི་ཕྱི་ལོགས་སུ་བྱུང་བའི་ཕྱི་ལོགས་སུ་བྱུང་བ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་དངོས་པོ་གཞན་གྱི་དངོས་འབྲས་དང་བརྒྱན་འབྲས་ལ་རིགས་འགྲ།

གསུམ་པ་ཙོད་སྒྲོང་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དངོས་པོའི་ཉེར་ལེན་མེད་པར་ཐལ། དངོས་པོའི་སྤྲ་ལོགས་སུ་བྱུང་བ་དེ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དངོས་པོའི་སྤྲ་ལོགས་སུ་བྱུང་བ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོའི་ཉེར་ལེན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དངོས་པོར་འགྲུར་ངེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དངོས་པོའི་སྤྲ་ལོགས་སུ་བྱུང་བ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོར་འགྲུར་ངེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོར་གྲུར་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱུབ། མ་གྲུབ་ན། དངོས་པོའི་སྤྲ་ལོགས་སུ་བྱུང་བ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོར་གྲུར་ཟིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཀ་བྱམས་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམས་པ་ཁས། འདོད་ན། ཀ་བྱམས་གཉིས་ཆོས་ཅན།

ཁྱོད་དུ་འགྱུར་ངེས་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས།
འདོད་ན། ཀ་བུམ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཡིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དུ་འགྱུར་
ངེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། གོང་དུ་མ་བྱལ། དངོས་སོ་ཡིན་ན། རང་གི་རྒྱུའི་
འབྲས་བུ་ཡིན་པས་བྱལ། བུས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རང་གི་རྒྱ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཉགས་མ་བྱལ་སྟེ། རང་གི་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་ཉག་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱ་འབྲས་
གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་བྱལ་སྟེ། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་འབྲས་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ ཉག་པ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ཡོད་པར་ཐལ། རྒྱ་ཡིན་ན་ཉག་པ་མ་ཡིན་
པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་བྱལ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། རྒྱ་ཡིན་ན་ཉག་པ་མ་ཡིན་པའི་
རྒྱ་མ་ཡིན་པས་བྱལ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞི་བྱལ་ན། ཉག་པ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མ་
ཡིན་པས་བྱལ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞི་བྱལ་ན། ཉག་པ་མ་ཡིན་པ་འབྲས་བུ་མ་
ཡིན་པས་བྱལ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞི་བྱལ་ན། ཉག་པ་མ་ཡིན་པ་དངོས་སོ་མ་
ཡིན་པས་བྱལ་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། དངོས་སོའི་རྒྱ་དང་། དངོས་སོའི་འབྲས་བུའི་གཞི་མ་ཐུན་
ཡོད་པར་ཐལ། དངོས་སོའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་དངོས་སོའི་འབྲས་བུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
ཟེར་ན། མ་བྱལ་སྟེ། དངོས་སོའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་དངོས་སོའི་འབྲས་བུ་ཡོད་པར་
ཐལ། དངོས་སོའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་དངོས་སོ་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དངོས་
སོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དངོས་སོའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་དངོས་སོའི་འབྲས་བུ་

ཡོད་པར་ཐལ། དངོས་པོ་དེ། དངོས་པོའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་དངོས་པོའི་འབྲས་བུ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དངོས་པོའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་དངོས་པོའི་ཕྱི་ལོགས་སུ་བྱུང་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དངོས་པོ་ཚུལ་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱར་གྱུར་པའི་
དངོས་པོའི་ཕྱི་ལོགས་སུ་བྱུང་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
བྱས་པ་ལ།

ཁོ་ན་རེ། དངོས་པོ་ཚུལ་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱར་གྱུར་པའི་ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་མེད་
པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་དང་ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུའི་ཡིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་
ཁྲབ་སྟེ། དངོས་པོ་ཚུལ་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱར་གྱུར་པའི་ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡོད་པར་
ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱར་གྱུར་པའི་ཁྱོད་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་ཉག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བྱུག་པ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ།

དགག་བཞག་སྒོར་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྤྱི་ཡིན་ན་བྱེ་
བྲག་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། དངོས་པོ་ཚུལ་ཅན། བྱེ་བྲག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱི་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དངོས་པོ་ཚུལ་ཅན། སྤྱི་ཡིན་པར་ཐལ།
ཁྱོད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དངོས་པོ་ཚུལ་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་
ཡོད་པར་ཐལ། བྱམ་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བྱམ་པ་ཚུལ་ཅན། ཁྱོད་
དངོས་པོའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དངོས་པོ་ཡིན། ཁྱོད་དངོས་པོ་དང་བདག་
གཅིག་ཏུ་འབྲེལ། ཁྱོད་མ་ཡིན་ཞིང་དངོས་པོ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་དུ་མ་གྲུབ་
པའི་ཕྱིར། ཉགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། བྱམ་པ་ཚུལ་ཅན། དངོས་པོ་དང་བདག་

གཅིག་འབྲེལ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་ཡིན་པ་གང་
ཞིག་། དངོས་པོ་དང་ཐ་དད་ཀྱང་ཡིན། དངོས་པོ་མེད་ན་ཁྱོད་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་ཡིན་
པར་ཐལ། དངོས་པོ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་
ན། བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་དང་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་གསུམ་པ་མ་གྲུབ་ན། བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་མེད་ན་ཁྱོད་མེད་དགོས་
པར་ཐལ། དངོས་པོ་མེད་ན་གང་འདྲ་འདྲ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་རྟགས་
གསུམ་པ་མ་གྲུབ་ན། བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མ་ཡིན་ཞིང་དངོས་པོ་ཡང་ཡིན་པའི་
གཞི་མ་ཐུན་པ་དུ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཅན་དན་གྱི་ཀ་བ་དེ་ཡང་དེ་ཡིན། རྟག་པའི་ཀ་
བ་དེ་ཡང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། གྲེ་བྲག་ཡིན་པར་
ཐལ། ཞེས་བྱའི་གྲེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། ཞེས་བྱའི་
གྲེ་བྲག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཞེས་བྱ་ཡིན། ཁྱོད་ཞེས་བྱ་དང་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ།
ཁྱོད་མ་ཡིན་ཞིང་ཞེས་བྱ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པ་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། དངོས་པོའི་སྤྱི་ཡིན་ན། འོན་ཀྱང་རྒྱས་པའི་སྤྱི་ཡིན་པས་ཁྱབ་
ཟེར་ན། མཆོན་བྱ་ཆོས་ཅན། འོན་ཀྱང་རྒྱས་པའི་སྤྱི་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོའི་སྤྱི་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། མཆོན་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དངོས་པོའི་སྤྱི་
ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཁྱོད་གྱི་གྲེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དངོས་པོ་ཆོས་
ཅན། མཆོན་བྱའི་གྲེ་བྲག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་མཆོན་བྱ་ཡིན། ཁྱོད་མཆོན་བྱ་དང་
བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ། ཁྱོད་མ་ཡིན་ཞིང་མཆོན་བྱ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པ་དུ་

མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། ཉོན་ལྷན་ལུས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མཚོན་བུའི་བྱེ་
བྲག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཉོན་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཉོན་པོའི་སྤྱི་ཡིན་ན། མི་རྟག་པའི་སྤྱི་ཡིན་པས་བྱུང་བེད་ན།
མི་རྟག་པ་དང་ཐ་དད་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པའི་སྤྱི་ཡིན་པར་ཐལ། ཉོན་པོའི་སྤྱི་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། མི་རྟག་པ་དང་ཐ་དད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཉོན་
པོའི་སྤྱི་ཡིན་པར་ཐལ། ཉོན་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན།
མི་རྟག་པ་དང་ཐ་དད་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པའི་སྤྱི་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་རྟག་པ་ཁྱོད་ཀྱི་
བྱེ་བྲག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་དང་ཐ་དད་ཀྱི་
བྱེ་བྲག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་རྟག་པ་དང་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། མི་
རྟག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་དང་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གང་ཐག་གི་བདག་
མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྤྱིའི་སྤྱི་ཡང་ཡིན། བྱེ་བྲག་གི་བྱེ་བྲག་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་
མ་ཐུན་པ་མེད་ཟེར་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། རྟག་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
རྟག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྤྱིའི་སྤྱི་ཡང་ཡིན། བྱེ་བྲག་གི་བྱེ་བྲག་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་
མ་ཐུན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྤྱིའི་སྤྱི་ཡིན་པ་གང་ཞིག། བྱེ་བྲག་གི་བྱེ་བྲག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རྟག་པ་དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། རྟག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྤྱིའི་སྤྱི་ཡིན་པར་ཐལ།
སྤྱི་ཁྱོད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟག་པ་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། རྟག་པ་ཆོས་ཅན། བྱེ་
བྲག་གི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བྱེ་བྲག་ཡིན། ཁྱོད་བྱེ་བྲག་དང་བདག་གཅིག་ཏུ་

འབྲེལ། ཁྱོད་མ་ཡིན་ཞིང་གྲེ་བྲག་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པ་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
ཁ་ཅིག རྟག་པའི་སྤྱི་ཡིན་ན། རྟག་པའི་གྲེ་བྲག་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཐེང་ན། སྤྱི་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟག་པ་ཁྱོད་ཀྱི་གྲེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། རྟག་པ་སྤྱི་ཡིན། རྟག་པ་སྤྱི་དང་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ། རྟག་པ་མ་ཡིན་ཞིང་སྤྱི་
ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པ་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། སྤྱི་ཆོས་ཅན། རྟག་
པའི་གྲེ་བྲག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྟག་པ་ཡིན། ཁྱོད་རྟག་པ་དང་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ།
ཁྱོད་མ་ཡིན་ཞིང་རྟག་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པ་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག རྟོག་པའི་སྤྱི་ཡིན་ན། རྟོག་པའི་གྲེ་བྲག་མ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་
ཐེང་ན། མི་འཐད་དེ། རྟོག་པའི་སྤྱི་དང་དཔོན་པོའི་གྲེ་བྲག་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེར་གྱུར་པའི་རྟག་པ་ཡང་མེད། དེར་གྱུར་པའི་མི་རྟག་པ་ཡང་
མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། རྟག་པ་ཡིན་ན་དཔོན་པོའི་གྲེ་བྲག་མ་ཡིན་པས་
ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རྟག་པ་ཡིན་ན། དཔོན་པོ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། བོང་གི་
རྟག་པ་གཉིས་པ་གྲུབ་ལྟེ། དཔོན་པོའི་སྤྱི་དང་གྱུར་པའི་དཔོན་པོ་ཡིན་ན། གང་འདྲ་འདྲ་
ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།

རང་རེས་དཔོན་པོ་ཡིན་ན། དཔོན་པོའི་སྤྱི་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་བྱས་པ་ལ། ཁ་
ཅིག་ན་ལེ། སྤྱི་མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཐེང་ན་རྟག་པ་མ་གྲུབ་པོ།
འདོད་མི་ལུས་ཉེ། སྤྱི་མི་རྟག་པ་དཔོན་པོའི་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དཔོན་པོ་སྤྱི་མི་
རྟག་པའི་གྲེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔོན་པོ་སྤྱི་མི་རྟག་པ་ཡིན། དཔོན་པོ་
སྤྱི་མི་རྟག་པ་དང་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ། དཔོན་པོ་མ་ཡིན་ཞིང་སྤྱི་མི་རྟག་པ་ཡང་

ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་དུ་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར། ཉགས་བྱི་མ་དེར་ཐལ། ཤེས་བྱ་ཡང་དེ་
ཡིན། ཉགས་པ་དེ་ཡང་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བདག་མེད་ཡིན་ན། སྤྲེལ་ཉགས་པ་
ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྒོའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ན། དངོས་པོའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཐེར་
ན། དངོས་པོའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་ཚད་མ་དང་བཅད་ཤེས་གཉིས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེའི་བྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་སྒོ་ཡིན། ཁྱོད་སྒོ་
དང་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ། ཁྱོད་མ་ཡིན་ཞིང་། སྒོ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པ་དུ་
མ་གྲུབ་པའི་བྱིར། དང་པོ་དང་གཉིས་པ་སྒྲ། གསུམ་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་འབྲེལ་བའི་གཞི་
མ་ཐུན་པ་དུ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། རྣམ་མཁེན་དེ་ཡང་དེ་ཡིན། ཚད་མ་དེ་ཡང་དེ་ཡིན།
དེ་གཉིས་མན་ཚུན་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་པའི་བྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དངོས་
པོའི་བྱེ་བྲག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་དང་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བ་མ་ཡིན་པའི་
བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དངོས་པོའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉགས་སྒྲ།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། རང་གི་གསལ་བ་ལ་རྗེས་
སུ་འགྲོ་བའི་ཆོས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྤྱི་ལ་སྤྲུས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒྲོན་པ་དབྱེ་ན་
གསུམ་ཡོད་དེ། རིགས་སྤྱི། རོན་སྤྱི། ཆོགས་སྤྱི་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར། རིགས་
སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། རང་གི་རིགས་ཅན་དུ་མ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཆོས་དེ་དེ་
ཡིན་པའི་བྱིར། མཚན་གཞི་ཡོད་དེ། ཤེས་བྱ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། བུམ་པའི་རོན་སྤྱིའི་
མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། བུམ་འཛིན་རྟོགས་པ་ལ་བུམ་པ་མ་ཡིན་བཞིན་དུ་བུམ་པ་ལྟ་བུར་
སྤང་བའི་སྒྲོ་བཏགས་ཀྱི་ཆ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། མཚན་གཞི་ཡོད་དེ། བུམ་འཛིན་རྟོགས་

བ་སྐྱད་ཅིག་མ་གཉིས་བ་ལ་བྱམ་བ་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་བ་མ་ཡིན་བ་ལས་ལོག་བར་སྐྱད་
བ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཆོགས་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་ཡོད་དེ། རང་གི་ཆ་ཤས་དུ་མ་འདུས་
པའི་གཟུགས་རགས་བ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། མཆན་གཞི་ཡོད་དེ། བྱམ་བ་དང་ཀ་བ་
ལྷ་བུ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཆོགས་སྤྱི་དང་། རིགས་སྤྱིའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་དེ། བྱམ་བ་དེ་
དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཆོགས་སྤྱི་མ་ཡིན་བ་དང་། རིགས་སྤྱིའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་དེ། ཤེས་
བུ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། རིགས་སྤྱི་མ་ཡིན་བ་དང་། ཆོགས་སྤྱིའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་དེ།
ཀ་བྱམ་གཉིས་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། རིགས་སྤྱི་མ་ཡིན་བ་དང་། ཆོགས་སྤྱི་མ་ཡིན་པའི་
གཞི་མཐུན་ཡོད་དེ། རྟག་དངོས་གཉིས་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱེ་བྲག་གི་མཆན་ཉིད་ཡོད་
དེ། ཁྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་རང་གི་རིགས་ཡོད་པ་ཅན་གྱི་ཆོས་དེ། རང་ཉིད་བྱེ་
བྲག་ཡིན་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་བ་ཙོང་བ་སྤྱོད་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཀ་བྱམ་གཉིས་ཆོས་ཅན། སྤྱི་ཡིན་བར་
ཐལ། ཆོགས་སྤྱི་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་བྱུང་སྟེ། རུས་རྩས་བརྒྱད་འདུས་
གྱི་གོང་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་མ་ཡིན་བར་ཐལ། ཁྱོད་གྱི་བྱེ་
བྲག་མེད་པའི་བྱིར། མ་བྱུང་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཡིན་བ་མི་སྲིད་པའི་
ཤེས་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཤེས་བུ་དེ་སྤྱི་མ་ཡིན་བར་ཐལ། དེ་ཤེས་བུ་ཡིན་པའི་སྤྱི་མ་
ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྱབ། མ་བྱུང་ན། དེ་ཤེས་བུ་ཡིན་པའི་སྤྱི་མ་ཡིན་བར་ཐལ།
ཤེས་བུ་ཡིན་པའི་སྤྱི་མེད་པའི་བྱིར། མ་བྱུང་ན། དེར་ཐལ། ཤེས་བུའི་སྤྱི་མེད་བ་

གང་ཞིག །ཤེས་བྱ་དང་། ཤེས་བྱ་ཡིན་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར། བོང་
དུ་འདོད་ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། སྤྱི་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་གསལ་བ་ལ་ཇེས་སུ་
འགྲོ་བའི་ཚོས་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། རང་གི་རིགས་
ཅན་དུ་མ་ལ་ཇེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཚོས་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། དེར་
ཐལ། རང་གི་རིགས་ཅན་དུ་མ་ལ་ཇེས་སུ་འགྲོ་བའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚོས་ཅན།
དེར་ཐལ། ཉག་དངོས་ཐམས་ཅད་ཁྱོད་ཀྱི་རིགས་སུ་གཏོགས་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱི་ཡིན་པར་ཐལ། མ་ཡིན་པ་ཤེས་བྱའི་
བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་བྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་ན། ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱི་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱི་ཡིན་ན་གང་བྲན་བྲན་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། བྱེ་བྲག་མ་ཡིན་པའི་བྱེ་བྲག་ཡོད་པར་ཐལ། སྤྱི་མ་ཡིན་པའི་
སྤྱི་ཡོད་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྲབ། ཉགས་བྲུབ་སྟེ། ཤེས་བྱ་དེ་སྤྱི་མ་ཡིན་པའི་སྤྱི་ཡིན་
པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། སྤྱི་མ་ཡིན་པའི་སྤྱི་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱི་མ་
ཡིན་པ་ཁྱོད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། སྤྱི་མ་ཡིན་པའི་སྤྱི་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱི་
ཡིན་པའི་སྤྱི་ཡིན་པའི་བྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། ཉགས་བྲུབ་སྟེ། སྤྱི་ཡིན་པ་ཁྱོད་ཀྱི་བྱེ་
བྲག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཉག་པ་སྐྱ་མི་ཉག་པའི་བྱེ་བྲག་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
དངོས་པོ་སྐྱ་མི་ཉག་པའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་བྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། ཉག་པ་སྐྱ་མི་ཉག་
པའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་ཉག་པ་རང་གི་གསལ་བ་ཉག་པ་ལ་ཇེས་སུ་འགྲོ་
བའི་ཚོས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་གསལ་བ་ལ་ཉག་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེའི་

གསལ་བ་ལ་རྟག་དངོས་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཡོད་པ་ཆོས་ཅན། གྲེ་བྲག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་
རང་གི་རིགས་ཡོད་པ་ཅན་གྱི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱ་བྱེད་དུ་འཇུག་
པའི་ཡོད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་རང་གི་རིགས་
ཡོད་པ་ཞེས་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

བདུན་པ་རྩ་སྟོན་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྩ་སྟོན་ཡིན་ན། རྟོག་ཆོས་ཡིན་པས་བྱུང་ཟེར་ན། བྱམ་པ་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱམ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
ཁྱོད་གཞི་གྲུབ། ཁྱོད་ཁྱོད་རང་ཡིན། ཁྱོད་མ་ཡིན་པ་ཁྱོད་མ་ཡིན། ཁྱོད་ཀྱི་ལྟོག་པ་
རྩ་སྟོན་དང་མི་འགལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
པ་མ་གྲུབ་ན། བྱམ་པ་བྱམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་མ་
གྲུབ་ན། བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་རྟག་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་མ་གྲུབ་ན། བྱམ་པའི་ལྟོག་པ་རྩ་སྟོན་དང་མི་འགལ་བ་ཡིན་པར་
ཐལ། བྱམ་པའི་ལྟོག་པ་དང་རྩ་སྟོན་གྱི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
དེར་ཐལ། བྱམ་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ལྟོག་ཆོས་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། ལྟོག་ཆོས་དང་པོ་གསུམ་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན། རྩ་སྟོན་མ་ཐུན་བཞི་པོ་
གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། རང་ཡིན་
པའི་ལྟོག་ཆོས་མ་ཡིན། རང་མ་ཡིན་པའི་ལྟོག་ཆོས་མ་ཡིན། ལྟོག་ཆོས་སྤང་སུམ་
ཅམ་པོ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མ་ཡིན་པ་

ཁྱོད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་ཡིན་པའི་ལྷོག་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས། ཁྱབ་
 ཟླ། ཁྱོད་གཞི་གྲུབ། ཁྱོད་ཁྱོད་རང་ཡིན། ཁྱོད་མ་ཡིན་པ་ཁྱོད་ཡིན། ཁྱོད་ཀྱི་ལྷོག་པ་
 རང་ཡིན་པའི་ལྷོག་ཆོས་དང་མི་འགལ་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་དེ། ཁྱོད་རང་
 ཡིན་པའི་ལྷོག་ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་བྱམ་
 པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉགས་གཉིས་པ་
 མ་གྲུབ་ན། བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་རང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་མ་ཡིན་
 པའི་ལྷོག་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས། ཁྱབ་ཟླ། ཁྱོད་གཞི་གྲུབ། ཁྱོད་ཁྱོད་རང་
 མ་ཡིན། ཁྱོད་མ་ཡིན་པ་ཁྱོད་མ་ཡིན། ཁྱོད་ཀྱི་ལྷོག་པ་རང་མ་ཡིན་པའི་ལྷོག་ཆོས་
 དང་མི་འགལ་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་དེ། ཁྱོད་རང་མ་ཡིན་པའི་ལྷོག་ཆོས་
 ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། བྱམ་པ་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་པ་ཡོད་
 པའི་བྱིར། ཉགས་གསུམ་པ་མ་གྲུབ་ན། བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མ་ཡིན་པ་ཁྱོད་ཡིན་
 པར་ཐལ། ཁྱོད་ལྷོག་ཆོས་ཕྱང་སྐུམ་ཅམ་པོ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས། ཁྱབ་ཟླ།
 ཁྱོད་གཞི་གྲུབ། ཁྱོད་ཁྱོད་རང་མ་ཡིན། ཁྱོད་མ་ཡིན་པ་ཁྱོད་ཡིན། ཁྱོད་ཀྱི་ལྷོག་པ་
 ལྷོག་ཆོས་ཕྱང་སྐུམ་ཅམ་པོ་པ་དང་མི་འགལ་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་དེ།
 ཁྱོད་ལྷོག་ཆོས་ཕྱང་སྐུམ་ཅམ་པོ་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། བྱམ་པ་
 མ་ཡིན་པ་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་བཅས་པོ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 བོད་གི་ཅ་ཉགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། རྗེས་མཐུན་བཞི་པོ་གང་
 ཕྱང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ཡིན་པའི་ལྷོག་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་མཐུན་མ་ཡིན། རང་མ་ཡིན་
 པའི་ལྷོག་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་མཐུན་མ་ཡིན། ལྷོག་ཆོས་ཕྱང་སྐུམ་ཅམ་པོ་པའི་རྗེས་མཐུན་

མ་ཡིན། རྩ་སྟོན་གྱི་རྩ་སྟོན་མཐུན་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་པོ་མ་གྲུབ་ན། བུམ་པ་
ཆོས་ཅན། རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུ་རང་མ་ཡིན་པའི་ལྷོག་ཆོས་གྱི་
རྩ་སྟོན་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། རྩ་སྟོན། རྒྱུ་གཞི་གྲུབ། རྒྱུ་རྒྱུ་རང་
ཡིན། རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་རྒྱུ་མ་ཡིན། རྒྱུ་གྱི་ལྷོག་པ་རང་མ་ཡིན་པའི་ལྷོག་ཆོས་གྱི་རྩ་
སྟོན་དང་མི་འགལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་དེ། རྒྱུ་རང་མ་ཡིན་པའི་ལྷོག་
ཆོས་གྱི་རྩ་སྟོན་མཐུན་གྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གོང་དུ་བཀག་ཅིན།
གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་རྒྱུ་རང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུ་རང་
མ་ཡིན་པའི་ལྷོག་ཆོས་གྱི་རྩ་སྟོན་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། རྩ་སྟོན། རྒྱུ་
གཞི་གྲུབ། རྒྱུ་རྒྱུ་རང་མ་ཡིན། རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་རྒྱུ་མ་ཡིན། རྒྱུ་གྱི་ལྷོག་པ་རང་
མ་ཡིན་པའི་ལྷོག་ཆོས་གྱི་རྩ་སྟོན་མཐུན་དང་མི་འགལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་
དེ། རྒྱུ་རང་མ་ཡིན་པའི་ལྷོག་ཆོས་གྱི་རྩ་སྟོན་མཐུན་གྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། གོང་དུ་བཀག་ཅིན། གསུམ་པ་མ་གྲུབ་ན། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་རྒྱུ་
རང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུ་ལྷོག་ཆོས་ཕྱང་སྟུང་ཅམ་པོ་བའི་རྩ་སྟོན་མཐུན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། རྟགས་ཁས། རྒྱུ་གཞི་གྲུབ། རྒྱུ་རྒྱུ་རང་མ་ཡིན། རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་རྒྱུ་མ་ཡིན།
རྒྱུ་གྱི་ལྷོག་པ་ལྷོག་ཆོས་ཕྱང་སྟུང་ཅམ་པོ་བའི་རྩ་སྟོན་དང་མི་འགལ་བ་ཡང་
མ་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་དེ། རྒྱུ་ལྷོག་ཆོས་ཕྱང་སྟུང་ཅམ་པོ་བའི་རྩ་སྟོན་མཐུན་གྱི་
མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གོང་དུ་བཀག་ཅིན། བཞི་པ་མ་གྲུབ་ན། བུམ་པ་
ཆོས་ཅན། རྒྱུ་གྱི་ལྷོག་པ་རྩ་སྟོན་གྱི་རྩ་སྟོན་མཐུན་དང་མི་འགལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ།
རྒྱུ་རྩ་སྟོན་གྱི་རྩ་སྟོན་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། རྩ་སྟོན། རྒྱུ་གཞི་གྲུབ།

ཁྱོད་ཁྱོད་རང་ཡིན། ཁྱོད་མ་ཡིན་པ་ཁྱོད་མ་ཡིན། ཁྱོད་ཀྱི་ལྷོག་པ་རྩམ་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་
མ་ཐུན་དང་མི་འགལ་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པ་དེ། ཁྱོད་རྩམ་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་
མ་ཐུན་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཡུལ་པ་ཆོས་ཅན། རྩམ་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་མ་ཐུན་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
རྩམ་ཆོས་དངོས་གནས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། རྩམ་
ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ཟེར་ན། རྩམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡིན་ན། ཁྱོད་དངོས་
གནས་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་
ཡིན་པའི་ལྷོག་ཆོས་ཡོད་དེ། མཚན་གྲ། ཉག་པ། སྤྱི་དང་། ཁྱེ་བྲག་སོགས་དེ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རང་མ་ཡིན་པའི་ལྷོག་ཆོས་ཡོད་དེ། མཚན་ཉིད། ཐ་དད། ཡུལ་པ་དང་
གཅིག ། ཀ་ཡུལ་གཉིས་སོགས་ཡིན་པ་མི་སྤྱིད་པའི་ཆོས་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ལྷོག་ཆོས་ཕྱང་སྤུམ་ཙམ་པོ་བ་ཡོད་དེ། དངོས་པོའི་ཁྱེ་བྲག་དང་། དངོས་པོའི་སྤྱི་
སོགས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩམ་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་མ་ཐུན་ཡོད་དེ། ལྷོག་ཆོས་སྤྱང་པའི་
དངོས་པོ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་ཡིན་པའི་ལྷོག་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་མ་ཐུན་ཡོད་དེ། རང་
ཡིན་པའི་ལྷོག་ཆོས་མ་ཡིན་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་མ་ཡིན་པའི་ལྷོག་ཆོས་ཀྱི་
རྗེས་མ་ཐུན་ཡོད་དེ། རང་མ་ཡིན་པའི་ལྷོག་ཆོས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷོག་ཆོས་
ཕྱང་སྤུམ་ཙམ་པོ་བའི་རྗེས་མ་ཐུན་ཡོད་དེ། ལྷོག་ཆོས་ཕྱང་སྤུམ་ཙམ་པོ་བ་དེ་དེ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། །

༡༡། །ཚད་མའི་གཞུང་དོན་འབྲེད་པའི་བསྐྱུས་གྲའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་
རིགས་ལམ་འབྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག་ཅེས་བྱ་བ་ལས་
རིགས་ལམ་འབྲིང་གི་སྐོར་
བཞུགས་སོ། །

༡༢། །སྤྱི་མ་དང་མགོན་པོ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་ཕྱག་འཆའ་སོ། །འདིར་
རིགས་ལམ་འབྲིང་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ།

དང་པོ་འགལ་འབྲེལ་ལ།

དགག་བཞག་སྟོང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། དངོས་སོ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ན། དངོས་སོ་དང་འགལ་བ་དང་
འགལ་བ་ཡིན་པས་བྲལ་ཟེར་ན། ཉག་པའི་ལྡོག་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་དངོས་སོ་དང་ཐ་དད་གང་ཞིག། ཁྱོད་ཀྱང་ཡིན་དངོས་སོ་
ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དངོས་
སོ་དང་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། ཉག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། ཉག་པ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ལྡོག་པ་ཡང་ཡིན། དངོས་སོ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་མེད་
པར་ཐལ། ཁྱོད་ཉག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། ཉག་པའི་ལྡོག་པ་ཆོས་

ཅན། དངོས་པོ་དང་འགལ་བ་དང་འགལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་དང་
འགལ་བ་དང་མི་འགལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
ཁྱོད་ཀྱང་ཡིན། དངོས་པོ་དང་འགལ་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་སྤྲོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
རྟག་པ་དེ། དེ་འབྲེལ་གཞི་མ་སྤྲོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། མི་རྟག་པ་དང་འགལ་བ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ན། མི་རྟག་པ་དང་
འགལ་བ་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་ན། ག་བའི་ལྷོག་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་
གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། མི་རྟག་པ་དང་འགལ་བ་དང་ཐ་དད་གང་ཞིག་ཁྱོད་
ཀྱང་ཡིན། མི་རྟག་པ་དང་འགལ་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་སྤྲོད་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་
གྲུབ་ན། ག་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ལྷོག་པ་ཡང་ཡིན། མི་རྟག་པ་དང་འགལ་བ་ཡང་
ཡིན་པའི་གཞི་མ་སྤྲོད་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ལྷོག་པ་ཡིན་ན། མི་རྟག་པ་དང་མི་
འགལ་བ་ཡིན་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། ག་བའི་ལྷོག་པ་ཆོས་ཅན། མི་
རྟག་པ་དང་འགལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་རྟག་པ་དང་མི་འགལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱང་ཡིན། མི་རྟག་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་
མ་སྤྲོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ག་བ་དེ་དེ་འབྲེལ་གཞི་མ་སྤྲོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟག་ས་སྤྱོད།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། དངོས་པོ་དང་མི་འགལ་བ་ཡིན་ན། དངོས་པོ་དང་མི་འགལ་བ་
དང་མི་འགལ་བ་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་ན། ག་བྱམས་གཉིས་དང་གཅིག་ཆོས་ཅན། དེར་
ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱང་ཡིན། དངོས་པོ་ཡང་
ཡིན་པའི་གཞི་མ་སྤྲོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ག་བྱམས་གཉིས་པོ་དེ་དེ་འབྲེལ་གཞི་མ་སྤྲོད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སྤྱོད། ཅ་བར་འདོད་ན། ག་བྱམས་གཉིས་དང་གཅིག་ཆོས་ཅན།

དངོས་པོ་དང་མི་འགལ་བ་དང་། མི་འགལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་དང་མི་
འགལ་བ་དང་འགལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དངོས་
པོ་དང་མི་འགལ་བ་དང་ཐ་དད་གང་ཞིག། ཁྱོད་ཀྱང་ཡིན། དངོས་པོ་དང་མི་འགལ་བ་
ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་སྤྱན་མེད་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཀ་བྱུང་གཉིས་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་དང་གཅིག་ཀྱང་ཡིན། དངོས་པོ་དང་མི་འགལ་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་སྤྱན་
མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡིན་པ་མི་སྤྱིད་པའི་ཤེས་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། དངོས་པོ་དང་མི་འགལ་བ་དང་མི་འགལ་བ་ཡིན་ན། དངོས་པོ་
དང་མི་འགལ་བ་ཡིན་པས་བྱུང་བེད་ན། དངོས་མེད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར།
མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱང་ཡིན། དངོས་པོ་དང་མི་འགལ་བ་ཡང་
ཡིན་པའི་གཞི་མ་སྤྱན་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཤེས་བྱ་དེ་དེ་འབྲེལ་གཞི་མ་སྤྱན་ཡིན་པའི་
བྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དངོས་མེད་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་དང་མི་འགལ་བ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། དངོས་པོ་དང་འགལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡོད་པ་དང་འགལ་བ་དང་མི་འགལ་བ་ཡིན་ན། ཉག་པ་དང་
འགལ་བ་ཡིན་པས་བྱུང་བེད་ན། མ་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། མ་གྲུབ་
ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱང་ཡིན། ཡོད་པ་དང་འགལ་བ་ཡང་ཡིན་པའི་
གཞི་མ་སྤྱན་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཉག་དངོས་གཉིས་པོ་དེ་དེ་འབྲེལ་གཞི་མ་སྤྱན་ཡིན་
པའི་བྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། མ་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཉག་པ་དང་འགལ་བ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། དེ་དང་མི་འགལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཉག་པ་
ཡིན་ན། ཁྱོད་དང་ཉག་པའི་གཞི་མ་སྤྱན་ཡིན་པས་བྱུང་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། དངོས་སོ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་ན། དངོས་སོ་དང་འབྲེལ་བ་དང་
འབྲེལ་བ་ཡིན་པས་བྱབ་ཟེར་ན། དངོས་སོ་དང་འབྲེལ་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དངོས་སོ་དང་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དངོས་སོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་འབྲེལ་བ་དེ། ཁྱོད་དང་
བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དང་འབྲེལ་བ་ཁྱོད་དང་ཐ་དད་གང་
ཞིག། ཁྱོད་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། དངོས་སོ་དང་འབྲེལ་བ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་དང་འབྲེལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། དངོས་སོ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་ན། དངོས་སོ་དང་བདག་གཅིག་
འབྲེལ་ཡིན་པས་བྱབ་ཟེར་ན། དངོས་སོའི་ཕྱི་ལོགས་སུ་བྱུང་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དངོས་སོ་དང་དེ་བྱུང་འབྲེལ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དངོས་སོའི་འབྲས་སུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་
བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དངོས་སོ་དང་བདག་གཅིག་འབྲེལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
དངོས་སོ་དང་དེ་བྱུང་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་བསྐྱབས་ཟེན།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ག་བྱམས་གཉིས་དང་གཅིག་དང་འགལ་བ་དང་འགལ་བ་ཡང་ཡིན།
ག་བྱམས་གཉིས་དང་གཅིག་དང་མི་འགལ་བ་དང་མི་འགལ་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་
མ་ཐུན་མེད་ཟེར་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། ཤེས་བྱའི་རྩ་སྟོན་ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་དེ་དེ་
ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་སོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡང་ཡིན། ག་བྱམས་གཉིས་དང་གཅིག་དང་
འགལ་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱའི་ཡུལ་དུ་བྱ་བྱུང་དེ། དེ་དང་

མི་འགལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་ཉགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེའི་རྣམ་ཡོད་ཆོས་
གསུམ་ཆང་བ་ཆོས་ཅན། ཀ་བུམ་གཉིས་དང་གཅིག་དང་མི་འགལ་བ་དང་མི་འགལ་བ་
ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱང་ཡིན། ཀ་བུམ་གཉིས་དང་གཅིག་དང་མི་འགལ་བ་ཡང་ཡིན་
པའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། སློའི་ཡུལ་དུ་བྱ་བྱང་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། དངོས་པོ་དང་འགལ་བ་དང་འགལ་བ་ཡང་ཡིན། དངོས་པོ་
དང་མི་འགལ་བ་དང་མི་འགལ་བ་ཡང་ཡིན། དངོས་པོ་དང་འབྲེལ་བ་དང་འབྲེལ་བ་
ཡང་ཡིན། དངོས་པོ་དང་མ་འབྲེལ་བ་དང་མ་འབྲེལ་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པ་
ཡོད་ཟེར་ན། དངོས་པོ་དང་མི་འགལ་བ་དེ། དེ་འབྲེལ་བའི་གཞི་མ་ཐུན་པ་ཡིན་པར་
ཐལ། དེ་འབྲེལ་བའི་གཞི་མ་ཐུན་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དངོས་པོ་དང་མ་འབྲེལ་བ་དེ། དེ་
འབྲེལ་བའི་གཞི་མ་ཐུན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དངོས་པོ་དང་མ་
འབྲེལ་བ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་དང་འགལ་བ་དང་འགལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འབྲེལ་
བའི་གཞི་མ་ཐུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དངོས། འདོད་མི་བྱས་ཉེ། དེ་དང་མ་འབྲེལ་བ་
ཡང་ཡིན། དེ་དང་འགལ་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དངོས་
པོའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཆད་མ་དང་དབྱེད་ཤེས་གཉིས་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་
ན། དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེ་དང་མ་འབྲེལ་བ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དེ་དང་
འགལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།
ཡིན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཤེས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཉག་པ་དང་འགལ་བ་དང་འགལ་བ་ཡང་ཡིན། ཉག་པ་དང་མི་
འགལ་བ་དང་མི་འགལ་བ་ཡང་ཡིན། ཉག་པ་དང་འབྲེལ་བ་དང་འབྲེལ་བ་ཡང་ཡིན།

རྟག་པ་དང་མ་འབྲེལ་བ་དང་མ་འབྲེལ་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་སྤྱན་མེད་ཟེར་ན། དེ་
འབྲེལ་གཞི་མ་སྤྱན་ཡོད་པར་ཐལ། རྟག་པ་དང་མ་འབྲེལ་བ་དེ། དེ་འབྲེལ་གཞི་མ་སྤྱན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་འབྲེལ་གཞི་མ་སྤྱན་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་
པ་དང་འགལ་བ་དང་འགལ་བ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དེ་དང་མི་འགལ་བ་དང་མི་འགལ་
བ་ཡིན། དེ་དང་འབྲེལ་བ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན། དེ་དང་མ་འབྲེལ་བ་དང་མ་འབྲེལ་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེ་དང་ཐ་དད་གང་
ཞིག །ཁྱོད་ཡིན་ན། རྟག་པ་དང་མི་འགལ་བ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཁྱོད་ཡིན་ན་
རྟག་པ་དང་ཐ་མི་དད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་དང་
མ་འབྲེལ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེ་དང་མི་འགལ་བ་དང་མི་འགལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ།
ཁྱོད་ཀྱང་ཡིན། དེ་དང་མི་འགལ་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་སྤྱན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ།
རྟག་པ་དེ་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་གསུམ་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་དང་མ་འབྲེལ་བ་
ཆོས་ཅན། དེ་དང་འབྲེལ་བ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དང་འབྲེལ་བ་དང་ཐ་
དད་གང་ཞིག །དེ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་ན། ཁྱོད་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་བཞི་
པ་མ་གྲུབ་ན། རྟག་པ་དང་མ་འབྲེལ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་དང་མ་འབྲེལ་བ་ཡིན་
པར་ཐལ། ཁྱོད་བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཤེས་བྱ་དང་འགལ་བ་དང་མི་འགལ་བ་ཡང་ཡིན། ཤེས་བྱ་
དང་མི་འགལ་བ་དང་འགལ་བ་ཡང་ཡིན། ཤེས་བྱ་དང་འབྲེལ་བ་དང་མ་འབྲེལ་བ་
ཡང་ཡིན། ཤེས་བྱ་དང་མ་འབྲེལ་བ་དང་འབྲེལ་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་སྤྱན་ཡོད་
ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་དང་མི་འགལ་བ་དེ། དེ་འབྲེལ་གཞི་མ་སྤྱན་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འབྲེལ་

བའི་གཞི་མ་སྐྱེ་ཡོད་པ་གང་ཞིག། ཤེས་བྱ་དང་འབྲེལ་བ་དེ། དེ་འབྲེལ་གཞི་མ་སྐྱེ་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དངོས། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། ཤེས་བྱ་དང་འབྲེལ་བ་ཆོས་
ཅན། ཤེས་བྱ་དང་མི་འགལ་བ་དང་འགལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འབྲེལ་གཞི་མ་སྐྱེ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དངོས། འདོད་མི་ཅུས་ཏེ། དེ་དང་མི་འགལ་བ་དང་མི་འགལ་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱང་ཡིན། དེ་དང་མི་འགལ་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་སྐྱེ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུས་པ་དང་གཅིག་དེ་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན།
ཤེས་བྱ་དང་མི་འགལ་བ་ཆོས་ཅན། ཤེས་བྱ་དང་འབྲེལ་བ་དང་མ་འབྲེལ་བ་ཡིན་
པར་ཐལ། དེ་འབྲེལ་གཞི་མ་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དངོས། འདོད་མི་ཅུས་ཏེ། དེ་
དང་འབྲེལ་བ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དང་འབྲེལ་བ་དང་ཐ་དད་གང་
ཞིག། དེ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་ན། ཁྱོད་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སྒྲ། ལུས་པ་ལ་ཁོ་
ན་རེ། དེ་འབྲེལ་གཞི་མ་སྐྱེ་ཡོངས་རྫོགས་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། ཀ་བ་དང་འགལ་བ་དང་
མི་འགལ་བ་ཡང་ཡིན། དེ་དང་མི་འགལ་བ་དང་འགལ་བ་ཡང་ཡིན། དེ་དང་འབྲེལ་བ་
དང་མ་འབྲེལ་བ་ཡང་ཡིན། དེ་དང་མ་འབྲེལ་བ་དང་འབྲེལ་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་
མ་སྐྱེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན། འདིར་མ་བྱུང། ཉགས་བྱུང་སྟེ། ཀ་བ་དང་འགལ་བ་དེ་དེ་
ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཀ་བ་དང་འགལ་བ་ཆོས་ཅན། དེ་འབྲེལ་གཞི་མ་སྐྱེ་
ཡིན་པར་ཐལ། ཀ་བ་དང་འགལ་བ་དང་མི་འགལ་བ་ཡིན་པ་གང་ཞིག། དེ་དང་མི་
འགལ་བ་དང་འགལ་བ་ཡིན། དེ་དང་འབྲེལ་བ་དང་མ་འབྲེལ་བ་ཡིན། དེ་དང་མ་
འབྲེལ་བ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་སྒྲ། ཉགས་
གསུམ་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་དང་འབྲེལ་བ་དང་མ་འབྲེལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ།

དེ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་ན་ཁྱོད་མེད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཀ་བའི་དགག་གཞི་དེ་དེ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་བཞི་པ་མ་གྲུབ་ན། ཀ་བ་དང་འགལ་བ་ཆོས་ཅན། དེ་དང་མ་
འབྲེལ་བ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དང་མ་འབྲེལ་བ་དང་ཐ་དད་གང་ཞིག །དེ་
དང་མ་འབྲེལ་བ་མེད་ན། ཁྱོད་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སྟེ།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། མི་འགལ་བ་དང་འགལ་བ་དང་མི་འགལ་བ་ཡིན་ན། འགལ་
བ་དང་མི་འགལ་བ་ཡིན་པས་བྲུབ་ཟེར་ན། འགལ་བའི་ལྷོག་པ་ཆོས་ཅན། དེར་
ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱང་ཡིན། མི་འགལ་བ་
དང་འགལ་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འགལ་བ་དེ་དེ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འགལ་བ་དང་མི་འགལ་བ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། འགལ་བ་དང་ཐ་དད་གང་ཞིག །ཁྱོད་དང་འགལ་བའི་གཞི་མ་ཐུན་མི་སྲིད་
པའི་ཕྱིར་ཉེ། འགལ་བ་འགལ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ། འགལ་བ་ལ་མཆོན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་
གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁྱོད་ཐ་དད་ཀྱང་ཡིན། ཁྱོད་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་
གཞི་མ་ཐུན་དུ་དམིགས་པ་དེ། རང་ཉིད་འགལ་བ་ཡིན་པའི་མཆོན་ཉིད། གཉིས་པ་
འགལ་བ་ལ་དབྱེ་ན། སན་ཚུན་སྤང་འགལ་དང་། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གཉིས།
དང་པོ་ནི། རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཙོད་གྱི་སྒོ་ནས་མི་མ་ཐུན་པར་གནས་པ། སན་ཚུན་
སྤང་འགལ་གྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་དང་འགལ་བ་གཉིས་དོན་གཅིག །དེ་ལ་དབྱེ་ན།
དངོས་འགལ་དང་། བརྒྱད་འགལ་གཉིས། སན་ཚུན་དངོས་སུ་མི་མ་ཐུན་པར་གནས་
པ། དངོས་འགལ་གྱི་མཆོན་ཉིད། དངོས་སུ་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་མ་ཡིན་ཞིང་། གཞི་

མི་མཐུན་པར་གནས་པ། བརྒྱད་འགའ་གྱི་མཆན་ཉིད། དང་པོའི་མཆན་གཞི་ནི།
 དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་གཉིས་ལྟ་བུ། གཉིས་པའི་མཆན་གཞི་ནི། ཆ་བྱང་གཉིས་
 དང་། བདག་འཛིན་དང་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གཉིས་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི།
 རྒྱན་བཅད་བྱ་གཅོད་བྱེད་གྱི་སྒྲོན་པ་མི་མཐུན་པར་གནས་པ། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་
 འགའ་གྱི་མཆན་ཉིད། མཆན་གཞི་ནི། གཉེན་པོ་དང་སྤང་བྱ་གཉིས་ལྟ་བུ། ཆོས་དེ་
 དང་བདག་གཅིག་འབྲེལ་གྱི་མཆན་ཉིད་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཆོས་དེ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་
 པའི་སྒྲོན་པ་ཐ་དང། ཆོས་དེ་མེད་ན་ཁྱོད་མེད་དགོས་པའི་ཆོས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 མཆན་གཞི་ནི། བྱམ་པ་དང་བྱམ་པའི་ལྷོག་པ་ལྟ་བུ། གཞི་ལ་སྦྱར་ན། དངོས་པོ་དང་
 བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་སྒྲོན་པ་ཐ་དང། དངོས་པོ་མེད་ན་ཁྱོད་མེད་དགོས་པ་དེ་
 དངོས་པོ་དང་བདག་གཅིག་འབྲེལ་གྱི་མཆན་ཉིད། མཆན་གཞི་ནི། བྱམ་པ་ལྟ་བུ། དེ་
 བྱང་འབྲེལ་གྱི་མཆན་ཉིད་ཡོད་དེ། ཆོས་དེ་དང་རྩལ་ཐ་དང་པའི་སྒྲོན་པ་ཆོས་དེའི་
 འབྲས་བུའི་རིགས་སུ་གནས་པ། ཆོས་དེ་དང་དེ་བྱང་འབྲེལ་གྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་
 བྱིར། མཆན་གཞི་ཡོད་དེ། དངོས་པོའི་བྱི་ལོགས་སུ་བྱང་བ་ནམས་དངོས་པོ་དང་དེ་
 བྱང་འབྲེལ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ཙོད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གཉིས་ཆོས་
 ཅན། ཐ་དད་ཅིང་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འགའ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཐེར་
 བ། རྟགས་མ་གྲུབ་པོ། །འདོད་ན། ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཡོད་པར་
 ཐལ། ཐ་དད་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། དུ་བ་ཆོས་ཅན། དེ་བྱང་འབྲེལ་ཡིན་པར་ཐལ། མེད་དེ་བྱང་

འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་བྱུང་འབྲེལ་མེད་པར་ཐལ། ཏུ་བ་དེ་ཡང་དེ་མ་ཡིན། བྱམ་པ་
དེ་ཡང་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་མི་ཉུས་ཏེ། མེ་དུ་གཉིས་དེ་བྱུང་
འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། མེ་དུ་གཉིས་
ཆོས་ཅན། རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པར་ཐལ། བན་ཚུན་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། བྱམ་པ་དང་བདག་གཅིག་འབྲེལ་ཡིན་
པར་ཐལ། བྱམ་པ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་གི་སྒྲོ་ནས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་
ཁྲབ། མ་གྲུབ་ན། དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། བྱམ་པ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་གི་སྒྲོ་ནས་ཐ་
དད་ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་པ་དང་བདག་གཅིག་ཡིན་པ་གང་ཞིག། །དེ་དང་ཐ་དད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཉགས་རེ་རེ་ནས་གྲུབ་སྟེ། བྱམ་པའི་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་ན།
དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། བྱམ་པ་དང་བདག་གཅིག་འབྲེལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་པ་
མེད་ན་ཁྱོད་མེད་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱང་ཡིན། བྱམ་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་
མ་ཐུན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་བྱམ་པ་དང་མི་འགལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་
ཁྲབ། འདོད་ན། བྱམ་པ་དང་བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་པ་མེད་པར་ཐལ།
ཁྱོད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན་ཁྲབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཆོས་དེ་གཉིས་ཀྱི་
གཞི་མ་ཐུན་འཛོག་པ་ལ། ཆོས་དེ་གཉིས་ཐ་དད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། སངས་རྒྱུས་དང་སེམས་ཅན་ཆོས་ཅན། མི་མ་ཐུན་པར་གནས་
པར་ཐལ། བན་ཚུན་སྤང་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ།

རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཙོ་གྱི་སྒོ་ནས་མི་མཐུན་པར་གནས་ན། མི་མཐུན་པར་གནས་
 བས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དངོས་པོ་རྣམས་རང་དང་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་འབྱུང་བའི་
 ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །འགལ་བ་ཡིན་ན། ཡིན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཤེས་བྱ་ཡིན་པས་ཁྲབ་
 བར་ཐལ། འགལ་བའི་མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཅིག་དང་དུ་མ་
 ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། གཅིག་དང་དུ་མ་ཡིན་པ་སྲིད་
 པའི་ཤེས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རུམ་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཅིག་དང་ཐ་དད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། དུ་མ་དང་གཅིག་འགལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། གཅིག་དང་
 དུ་མ་འགལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དུ་མ་དང་གཅིག་ཐ་
 དད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀ་བྱམ་གཉིས་དང་གཅིག་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེས་ན་གཅིག་དང་དུ་མ་གཉིས་ཐ་དད་ཡིན་ཡང་། གཅིག་དང་དུ་མ་ཐ་དད་མ་
 ཡིན། ཞེས་བརྗོད་དགོས་སམ་སྙམ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་འགལ་བ་དང་མི་འགལ་བ་ཡང་
 འགལ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ཡོད་རྟོགས་མེད་རྟོགས་བར་བྱུན་དང་བཅས་པ་ལ།

དགག་བཞག་སྒོང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡོད་པར་རྟོགས་
 པའི་ཚད་མ་ཡོད་ན། རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡོད་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། རུམ་པ་
 ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རུམ་པ་ཚོས་ཅན། ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་
 ཚད་མ་ཡོད་པར་ཐལ། ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། རུམ་པ་ཚོས་ཅན།
 རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་མེད་པར་ཐལ། དངོས་པོར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡོད་ན། ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡོད་པས་བྱུང་བེད་ན། རྟག་པ་ཁོ་ན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རྟག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། རྟག་པ་ཁོ་ན་ཆོས་ཅན། ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་མེད་པར་ཐལ། མེད་དེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་དངོས་པོར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡོད་ན། དངོས་པོར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡོད་པས་བྱུང་བེད་ན། ལུས་པའི་ལྷོག་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། ལུས་པའི་ལྷོག་པ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་མེད་པར་ཐལ། དངོས་མེད་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དངོས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། དངོས་མེད་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་དངོས་མེད་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡོད་ན། དངོས་མེད་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡོད་པས་བྱུང་བེད་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དངོས་མེད་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་དངོས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། བྱོད་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། དངོས་མེད་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་མེད་པར་ཐལ། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་དངོས་པོར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་

ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡོད་ན། དངོས་པོར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡོད་པར་
རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡོད་པས་བྱབ་ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་དངོས་པོར་རྟོགས་
པའི་ཆད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཡོད་པར་
རྟོགས་པའི་ཆད་མ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན།
དངོས་པོར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་མེད་པར་ཐལ། རྟག་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཁྱོད་ཡོད་པ་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཡོད་པ་དང་ཁྱོད་ཡོད་པ་གཉིས་ཀ་
ཡིན་པས་བྱབ་ཟེར་ན། དངོས་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡོད་པ་
དང་ཁྱོད་ཡོད་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
དེ་དེར་ཐལ། དངོས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། ཅིས་དང་བྱས་པས།
དངོས་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡོད་པ་དང་། དངོས་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་
ཡོད་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་འདོད་ཟེར་ན། དངོས་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཆོས་ཅན།
ཡོད་པ་དང་དངོས་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡོད་པ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
ཡོད་པ་དང་། དངོས་པོར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡོད་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་
གྲུབ་ན། དངོས་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཆོས་ཅན། ཡོད་པ་དང་། དངོས་པོར་
རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡོད་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡོད་པ་དང་དངོས་པོ་གཉིས་ཀ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཡོད་པ་དང་། དངོས་པོ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་
ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། གཞི་བྱལ་ན། མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་མེད་པས་བྱལ།
མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་གཉིས་པོ་དེ་ཡོད་པས་བྱལ། གསུམ་པོ་དེ་མེད་པས་
བྱལ་བ་སོགས་ཡ་དང་བཅས་ན། མེད་པས་བྱལ། ཆ་དང་བཅས་ན། ཡོད་པས་བྱལ་
པའི་ཕྱིར། མ་བྱལ་ན། དེར་ཐལ། མེད་པ་ཡིན་ན། མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡོད་
པས་བྱལ། གཉིས་པོ་དེ་མེད་པས་བྱལ། གསུམ་པོ་དེ་ཡོད་པས་བྱལ། བཞི་པོ་དེ་མེད་
པས་བྱལ་བ་སོགས་ཡ་བྱུང་ན། ཡོད་པས་བྱལ། ཆ་བྱུང་ན་མེད་པས་བྱལ། དངོས་པོ་
ཡིན་ན། དངོས་པོར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡོད་པས་བྱལ། དངོས་པོ་མ་ཡིན་ན། དངོས་
པོ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡོད་པས་བྱལ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟག་པ་ཡིན་
ན། རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡོད་པས་བྱལ་པའི་ཕྱིར། རྟག་པ་མ་ཡིན་ན། རྟག་པ་
མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡོད་པས་བྱལ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞི་དེ་ཆོས་དེ་
ཡིན་ན། གཞི་དེ་ཆོས་དེ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡོད་པས་བྱལ། གཞི་དེ་ཆོས་
དེ་མ་ཡིན་ན། གཞི་དེ་ཆོས་དེ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡོད་པས་བྱལ་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལྟར་བྱལ་པར་ཐལ། དཔེར་ན། གཞི་བྱམས་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་
གྱིས། བྱམས་པ་དངོས་པོར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡོད། གཞི་བྱམས་པ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པའི་
རྒྱ་མཚན་གྱིས་བྱམས་པ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཅོད་སྤོང་ལ།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཆད་མ་མེད་པར་ཐལ། ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་དང་། མ་
ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་གང་རུང་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་བྱལ་ན། ཡིན་པར་
རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་དང་། མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གང་རུང་ཡོད་

པར་ཐལ་ལོ། །འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། རྣམ་མཁུན་ཡིན་ན། དེ་གང་རུང་མ་ཡིན་པས་
 རྒྱབ་པའི་ཕྱིར་ན་འདྲིར་མ་ཐུབ། མ་གྲུབ་ན། རྣམ་མཁུན་ཆོས་ཅན། ཡིན་པར་
 རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁུན་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། རྣམ་མཁུན་
 ཆོས་ཅན། ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁུན་ཡོད་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར།
 འདྲོད་ན། རྣམ་མཁུན་ཆོས་ཅན། ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདྲོད་ན། རྣམ་མཁུན་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་རྣམ་མཁུན་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་
 རྣམ་མཁུན་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདྲོད་ན། སྟོ་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར།
 འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གཞི་གྲུབ་ན། རྣམ་
 མཁུན་ཡིན་པར་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པས་རྒྱབ་པར་ཐལ། རྣམ་མཁུན་ཡིན་པར་ཆད་
 མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཐུབ་སྟེ། རྣམ་མཁུན་རྣམ་མཁུན་ཡིན་པར་ཆད་
 མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་མཆོན་མཆོན་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ།

དགག་བཞག་སྟོང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཞི་གྲུབ་ན།
 མཆོན་མཆོན་གང་རུང་ཡིན་པས་རྒྱབ་ཟེར་ན། ཀ་བྱམ་གཉིས་ཆོས་ཅན། དེར་
 ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སྟེ། འདྲོད་ན། ཀ་བྱམ་གཉིས་ཆོས་ཅན། མཆོན་མཆོན་
 གང་རུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །མཆོན་བྱ་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། ཀ་བྱམ་གཉིས་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་མཆོན་བྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། ཀ་བྱམ་གཉིས་ཆོས་
 ཅན། མཆོན་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡིན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཤེས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཁྱོད་ཀྱི་ཡིན་པ་ཡོད་ན། ཁྱོད་མཚན་མཚོན་གང་རུང་ཡིན་
པས་ཁྱབ་ཐེང་ན། དངོས་པོ་དང་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་གཉིས་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དངོས་པོ་དང་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་གཉིས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཡིན་པ་
ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཡིན་པ་བཞག་རྒྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷན་པ་དེ་དེ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དངོས་པོ་དང་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་གཉིས་ཚོས་ཅན།
མཚན་མཚོན་གང་རུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །མཚོན་
བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་གཉིས་ཚོས་ཅན། མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་མཚོན་བྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་གཉིས་ཚོས་
ཅན། མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡོད་པ་ཡིན་ན། མཚན་མཚོན་གང་རུང་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་
ཐེང་ན། ལྷན་པ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་སྒྲ། འདོད་ན། ལྷན་པ་ཚོས་
ཅན། མཚན་མཚོན་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། མཚོན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
ལྷན་པ་ཚོས་ཅན། མཚོན་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་
གྲུབ་ན། ལྷན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པར་ཐལ། ལྷོ་ལྷོ་ཞབས་ཞུས་རྒྱ་རྒྱུ་བའི་དོན་
བྱེད་རྒྱས་པ་དེ། ལྷན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྣམ་ཡོད་ཚོས་གསུམ་ཚང་བ་ཡིན་ན། རྣམ་ཡོད་ཡིན་པས་
ཁྱབ་ཐེང་ན། རྣོའི་ཡུལ་དུ་བྱ་རུང་བ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
རྣོའི་ཡུལ་དུ་བྱ་རུང་བ་ཚོས་ཅན། རྣམ་ཡོད་ཚོས་གསུམ་ཚང་བ་ཡིན་པར་ཐལ།
རྣམ་པར་འཛིག་བྱེད་ཚོས་གསུམ་ཚང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་ཡིན་

པའི་བྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། རྒྱའི་ཡུལ་དུ་བྱ་བ་རུང་བ་ཆོས་ཅན། རྣམ་ཡོད་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། བཏགས་ཡོད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རྟག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་ཡིན་ན། བཏགས་ཡོད་
ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དངོས་
པོ་ཆོས་ཅན། བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་པར་གཞག་
བྱའི་ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅ་
བར་འདོད་ན། དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། བཏགས་ཡོད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་ཡོད་ཡིན་
པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། མཆོན་བྱའི་མཆོན་ཉིད་ཡོད་དེ། བཏགས་ཡོད་
ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་འདྲེན་ཚུལ་
ཡོད་དེ། སྦྱིར་མཆོན་བྱ་ཡིན་པ། རང་གི་མཆོན་གཞིའི་སྤྲེང་དུ་གྲུབ་པ། རང་གི་
མཆོན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་གཅིག་པོ་དེ་ལས་གཞན་པ་གང་གི་ཡང་མཆོན་བྱ་མ་ཡིན་
པ་དང་གསུམ་འདྲེན་རིགས་པའི་བྱིར། མཆོན་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཡོད་དེ། རྣམ་ཡོད་
ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྣམ་ཡོད་ཀྱི་ཆོས་གསུམ་འདྲེན་ཚུལ་ཡོད་
དེ། སྦྱིར་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པ། རང་གི་མཆོན་གཞིའི་སྤྲེང་དུ་གྲུབ་པ། རང་གི་མཆོན་
བྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་གཞན་པ་གང་གི་ཡང་མཆོན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དང་གསུམ་པོ་དེ་
འདྲེན་རིགས་པའི་བྱིར། དོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་མཆོན་བྱའི་མཆོན་ཉིད་ཡོད་དེ། དོན་
བྱེད་རྒྱས་པའི་བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། དངོས་པོའི་
མཆོན་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཡོད་དེ། དངོས་པོའི་རྣམ་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་དེ་དེ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། རོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཁང་བའི་མཆན་གཞིའི་མཆན་ཉིད་ཡོད་དེ། རོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཁང་བའི་རོན་བྱེད་རྒྱས་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་མཆན་གཞི་ཡོད་དེ། དངོས་སོ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་མཚོན་བྱའི་མཆན་ཉིད་ཡོད་དེ། རྣམ་པར་གཞག་བྱའི་¹ཆོས་གསུམ་ཁང་བ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་གཞག་བྱའི་ཆོས་གསུམ་འདྲེན་ཚུལ་ཡོད་དེ། མཚོན་བྱ་ཡིན་པ། རང་གི་མཆན་ཉིད་ལས་གཞན་པའི་མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པ། མཆན་གཞིར་གང་བཟུང་བ་ལ་སྲིད་པ་སྟེ་གསུམ་སོ་དེ་འདྲེན་རིགས་པའི་ཕྱིར། མཆན་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡོད་དེ། རྣམ་པར་འཛོག་བྱེད་ཆོས་གསུམ་ཁང་བ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་གསུམ་སོ་དེ་འདྲེན་ཚུལ་ཡོད་དེ། མཆན་ཉིད་ཡིན་པ། རང་གི་མཚོན་བྱ་ལས་གཞན་པའི་མཆན་ཉིད་མ་ཡིན་པ། མཆན་གཞིར་གང་བཟུང་བ་ལ་སྲིད་པ་སྟེ་གསུམ་སོ་དེ་འདྲེན་རིགས་པའི་ཕྱིར། མཆན་གཞིའི་མཆན་ཉིད་ཡོད་དེ། མཆན་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བབ་པའི་མཚོན་བྱ་མཚོན་པའི་གཞིར་སྒྱར་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་གཞི་གཅིག་ལ་མཚོན་ན། རོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་མཚོན་བྱའི་མཆན་ཉིད་ཡོད་དེ། རོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་རྣམ་པར་གཞག་བྱའི་ཆོས་གསུམ་ཁང་བ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་རྣམ་པར་གཞག་བྱའི་ཆོས་གསུམ་འདྲེན་ཚུལ་ཡོད་དེ། རོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་མཚོན་བྱ་ཡིན་པ། རོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་གང་གི་ཡང་མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པ། རོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་མཚོན་བྱའི་མཆན་གཞིར་གང་བཟུང་བ་ལ་སྲིད་པ་སྟེ་གསུམ་སོ་དེ་འདྲེན་

རིགས་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡོད་དེ། དངོས་པོའི་རྣམ་
པར་འཛིག་བྱེད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོའི་རྣམ་པར་
འཛིག་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་གསུམ་འབྲེན་ཚུལ་ཡོད་དེ། དངོས་པོའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པ།
དངོས་པོ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་གང་གི་ཡང་མཆན་ཉིད་མ་ཡིན་པ། དངོས་པོའི་
མཆན་ཉིད་ཀྱི་མཆན་གཞིར་གང་བརྒྱུང་བ་ལ་སྲིད་པ་སྟེ་གསུམ་པོ་དེ་འབྲེན་
རིགས་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོའི་མཆན་གཞིའི་མཆན་ཉིད་ཡོད་དེ། དོན་བྱེད་རྒྱས་
པས་དངོས་པོ་མཆོན་པའི་གཞིར་གྱུར་བ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཆན་གཞི་ཡོད་
དེ། རྩམ་བ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྒྲིབ་མཆན་ཉིད་ལ་དབྱེ་ན་གཉིས་ཡོད་དེ། རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བའི་
མཆན་ཉིད་དང་། འོག་རྟོག་སེལ་བའི་མཆན་ཉིད་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་
ཀའི་མཆན་གཞི་ཡོད་དེ། གསར་དུ་མི་སྤྲོ་བའི་ཤེས་པ་གང་ཞིག །རྟོག་བྲལ་མ་
འབྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བའི་
མཆན་ཉིད་དང་། འོག་རྟོག་སེལ་བའི་མཆན་ཉིད་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། རིགས་མི་
མཐུན་སེལ་བའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པ་གང་ཞིག །འོག་རྟོག་སེལ་བའི་མཆན་ཉིད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། མངོན་སུམ་ཆད་མའི་རིགས་མི་མཐུན་ལ་ཆད་
མིན་དང་རྗེས་དཔག་ཆད་མ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། ཆད་མིན་ནི་དེའི་ཟུར་གྱི་གསར་དུ་
མི་བསྤྲོ་བ་ཞེས་པས་སེལ་རྒྱས་ཤིང་། རྗེས་དཔག་ཆད་མ་ནི་དེའི་ཟུར་གྱི་རྟོག་བྲལ་
དང་མ་འབྲུལ་བ་གང་རུང་རེ་ངེས་སེལ་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། རྟོག་
བྲལ་དང་མ་འབྲུལ་བ་གང་རུང་རེ་ངེས་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་གྱང་། །རྟོག་བྲལ་

དང་མ་འབྲུལ་བ་གཉིས་ཀ་སྟོས་པ་ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ།
དེ་ཡང་རྒྱ་གཅིག་རྒྱ་གཉིས་སུ་སྤང་བའི་དབང་ཤེས་ལྟ་བུའང་རྟོག་བྲལ་ཡིན་པས་
མངོན་སུམ་ཡིན་ནམ་སྟམ་པའི་ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མ་འབྲུལ་བ་
སྟོས་ཤིང་། རིགས་པ་ཅན་པ་སོགས་མངོན་སུམ་རྟོག་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་
ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་ཕྱིར་དུ་རྟོག་བྲལ་སྟོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཙོང་བ་སྟོང་བ་ལ། ཁོ་ན་རེ། ཤེས་བྱའི་མཚན་ཉིད་དེ་མཚན་ཉིད་
ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་བྱའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ན་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས་བྲལ་བའི་ཕྱིར་
ཟེར་ན་མ་བྲལ། མ་བྲལ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ན་མཚན་
ཉིད་ཡིན་པས་བྲལ་བར་ཐལ། ཁྱོད་མཚོན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོང་དུ་འདོད་ན། ཤེས་
བྱའི་མཚན་ཉིད་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚོན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཤེས་བྱའི་རྣམ་པར་འཛོག་
བྱེད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། དོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་མཚོན་བྱ་དོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་མཚོན་བྱ་
ཡིན་པར་ཐལ། མཚོན་བྱ་མཚོན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྲལ། མ་བྲལ་ན།
མཚོན་བྱ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། རྣམ་པར་གཞག་བྱ་ཆོས་གསུམ་ཚང་བ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོང་དུ་
འདོད་ན། དོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་མཚོན་བྱ་ཆོས་ཅན། དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་མཚོན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
འདོད་ན། དོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་མཚོན་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་དུ་

མ་ཡོད་པར་ཐལ། རོན་བྱེད་རྒྱས་པ་དེ་ཡང་ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན། རོན་བྱེད་རྒྱས་
 པའི་རྣམ་པར་གཞག་བྱ་ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་དེ་ཡང་ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཁྱོད་རང་གི་མཚན་ཉིད་གཅིག་པོ་དེ་ལས་གཞན་པ་གང་གི་
 ཡང་མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་རྣམ་པར་གཞག་བྱ་ཆོས་གསུམ་
 ཆང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། མཚན་ཉིད་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། མཚོན་བྱ་མཚོན་བྱ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲལ། ཉགས་གོང་དུ་བསྐྱབས་ཟེན། འདོད་ན། མཚན་ཉིད་
 ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚོན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
 མཚན་ཉིད་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། རྣམ་པར་འཛོག་བྱེད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། རོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བའི་
 བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བའི་ལྷོག་པ་དང་ཡིན་ཁྲལ་མཉམ་ཡིན་ན། མཚན་
 ཉིད་ཡིན་པས་ཁྲལ་ཟེར་ན། རོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བའི་
 མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
 དེར་ཐལ། རོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བའི་བཏགས་ཡོད་
 ཆོས་གསུམ་ཆང་བའི་ལྷོག་པ་དང་ཐ་དད་གང་ཞིག་ཁྱོད་ཡིན་ན། དེའི་ལྷོག་པ་ཡིན་
 པས་ཁྲལ། དེའི་ལྷོག་པ་ཡིན་ན་ཁྱོད་ཡིན་པས་ཁྲལ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྒྲ། གཉིས་པ་
 མ་གྲུབ་ན། རོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བའི་མཚོན་བྱ་ཆོས་
 ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ན། རོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་

ཆང་བའི་བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བའི་ལྷོག་པ་ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་
དོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བའི་བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་
ཆང་བའི་མཚོན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏགས་གསུམ་པ་མ་གྲུབ་ན། དོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་
བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བའི་བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ཀྱི་ལྷོག་པ་ཡིན་ན། དོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བའི་
མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་དོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་བཏགས་
ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བའི་མཚོན་བྱའི་ཇས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚོན་བྱ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་བཏགས་ཡོད་
ཆོས་གསུམ་ཆང་བའི་མཚོན་བྱའི་ཇས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བའི་མཚོན་བྱ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བའི་
མཚོན་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་ཇས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་
བའི་མཚོན་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་མཚོན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། དེར་ཐལ། དོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བའི་བཏགས་
ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བའི་མཚོན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་
བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་མཚོན་བྱ་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་བཏགས་
ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བའི་མཚོན་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་མཚོན་བྱའི་མཚན་
ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བཏགས་ཡོད་

ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་མཆོན་བྱའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་མཆན་
ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉགས་སྒྲ།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། འོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བའི་
བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བའི་ལྷོག་པ་དང་ཡིན་ཁྲབ་མཉམ་ཡིན་ན། མཆོན་བྱ་
ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། འོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བའི་
མཆོན་བྱའི་རྩས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། མ་གྲུབ་
ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་དེའི་ལྷོག་པ་དང་ཐ་དད་གང་ཞིག། ཁྱོད་ཡིན་ན།
དེའི་ལྷོག་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ། དེའི་ལྷོག་པ་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་བྱིར།
ཉགས་ནམས་སྒྲུབ་བྱེད་གོང་དང་རིགས་འགྲ། ཅུ་བར་འདོད་ན། འོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་
བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བའི་མཆོན་བྱའི་རྩས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་
ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། འོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བའི་
མཆོན་བྱའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། འོན་བྱེད་རྒྱས་
པའི་བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བའི་མཆོན་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྩས་ཡོད་
ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་
མཆོན་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉགས་གོང་དུ་བསྒྲུབས་ཟེན།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། དངོས་པོའི་རྩས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བའི་རྩས་ཡོད་ཆོས་
གསུམ་ཆང་བའི་ལྷོག་པ་དང་ཡིན་ཁྲབ་མཉམ་ཡིན་ན། མཆན་ཉིད་ཡིན་པས་ཁྲབ་
ཟེར་ན། དངོས་པོའི་རྩས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བའི་མཆན་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་མཆན་

ཉིད་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་དེའི་
ལྷོག་པ་དང་ཐ་དད་གང་ཞིག་ཁྱོད་ཡིན་ན། དེའི་ལྷོག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ། དེའི་ལྷོག་པ་
ཡིན་ན། ཁྱོད་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྒྲ། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དངོས་
པོའི་རྣམ་པོ་ད་ཚོས་གསུམ་ཆང་བའི་མཆན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་
མཆན་ཉིད་ཡིན་ན། དངོས་པོའི་རྣམ་པོ་ད་ཚོས་གསུམ་ཆང་བའི་རྣམ་པོ་ད་ཚོས་
གསུམ་མ་ཆང་བའི་ལྷོག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དངོས་པོའི་རྣམ་པོ་ད་ཚོས་
གསུམ་ཆང་བའི་རྣམ་པོ་ད་ཚོས་གསུམ་མ་ཆང་བ། ཁྱོད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཉགས་གསུམ་པ་མ་གྲུབ་ན། དངོས་པོའི་རྣམ་པོ་ད་ཚོས་གསུམ་ཆང་བའི་རྣམ་
པོ་ད་ཚོས་གསུམ་མ་ཆང་བ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ལྷོག་པ་ཡིན་ན། དངོས་པོའི་རྣམ་
པོ་ད་ཚོས་གསུམ་ཆང་བའི་མཆན་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་
ཐལ། དངོས་པོའི་རྣམ་པོ་ད་ཚོས་གསུམ་ཆང་བའི་མཆན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ཁྱོད་ཀྱི་
མཆན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དངོས་པོའི་རྣམ་པོ་ད་ཚོས་གསུམ་ཆང་
བའི་མཆན་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་མཆན་ཉིད་ཚོས་ཅན། མཆན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
མཆན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དངོས་པོའི་རྣམ་པོ་ད་
ཚོས་གསུམ་ཆང་བའི་མཆན་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པོ་ད་ཚོས་གསུམ་ཆང་བའི་
མཆན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དངོས་པོའི་རྣམ་པོ་ད་ཚོས་གསུམ་ཆང་བའི་
མཆན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྣམ་པོ་ད་ཚོས་
གསུམ་ཆང་བའི་མཆན་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་མཆན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
དེ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དངོས་པོའི་རྣམ་པོ་ད་ཚོས་གསུམ་ཆང་བའི་རྣམ་པོ་ད་ཚོས་

གསུམ་མ་ཚང་བའི་མཆོན་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དངོས་པོའི་རྩ་སྟོན་ལོད་ཆོས་
གསུམ་མ་ཚང་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྩ་སྟོན་ལོད་ཆོས་
གསུམ་མ་ཚང་བའི་མཆོན་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་
གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དངོས་པོའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་
བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྩ་སྟོན་ལོད་ཆོས་གསུམ་མ་ཚང་བ་དེ།
ཁྱོད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་མཆོན་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། དངོས་པོའི་རྩ་སྟོན་ལོད་ཆོས་གསུམ་མ་ཚང་བའི་རྩ་སྟོན་ལོད་ཆོས་
གསུམ་མ་ཚང་བའི་ལྷོག་པ་དང་ཡིན་ཁུབ་མཉམ་ཡིན་ན། མཆོན་བྱ་ཡིན་པས་ཁྱབ་
ཟེར་ན། དངོས་པོའི་རྩ་སྟོན་ལོད་ཆོས་གསུམ་མ་ཚང་བའི་མཆོན་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་རྩ་སྟོན་
ལོད་ཆོས་གསུམ་མ་ཚང་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ། དེའི་ལྷོག་པ་དང་ཐ་དད་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཡིན་ན་དེའི་ལྷོག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ།
དེའི་ལྷོག་པ་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་བྱིར། ཉགས་ནམས་སྒྲ། ཅ་བར་འདོད་ན།
དངོས་པོའི་རྩ་སྟོན་ལོད་ཆོས་གསུམ་མ་ཚང་བའི་མཆོན་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་རྩ་སྟོན་ལོད་ཆོས་
གསུམ་མ་ཚང་བ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་
གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དངོས་པོའི་རྩ་སྟོན་ལོད་ཆོས་གསུམ་མ་ཚང་བའི་མཆོན་
ཉིད་མ་ཡིན་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉགས་སྒྲ།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། དངོས་པོའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་རྩ་སྟོན་ལོད་ཆོས་གསུམ་མ་ཚང་བའི་
ལྷོག་པ་དང་ཡིན་ཁུབ་མཉམ་ཡིན་ན། མཆོན་ཉིད་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། དངོས་པོའི་
མཆོན་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན།

དེ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ལྷོག་པ་དང་ཐ་དད་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཡིན་ན། དེའི་ལྷོག་
པ་ཡིན་པས་ཁྱབ། དེའི་ལྷོག་པ་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྒྲ།
གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་
མཚན་ཉིད་ཡིན་ན། དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྩ་ས་ཡོད་ཚོས་གསུམ་ཆང་པའི་ལྷོག་
པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྩ་ས་ཡོད་ཚོས་གསུམ་ཆང་
པ་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གསུམ་པ་མ་གྲུབ་ན། དངོས་པོའི་
མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྩ་ས་ཡོད་ཚོས་གསུམ་ཆང་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ལྷོག་པ་ཡིན་ན།
དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ།
དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་
འདོད་ན། དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཚོས་ཅན། མཚན་
ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་གཉིས་པོ་དེའི་རྩ་ས་ཡོད་ཚོས་གསུམ་ཆང་པའི་མཚན་བྱ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སྒྲ།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྩ་ས་ཡོད་ཚོས་གསུམ་ཆང་པའི་ལྷོག་པ་
དང་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་ན། མཚན་བྱ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་
ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྩ་ས་ཡོད་ཚོས་གསུམ་ཆང་པ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་
གྲུབ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ལྷོག་པ་དང་ཐ་དད་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཡིན་ན། དེའི་
ལྷོག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ། དེའི་ལྷོག་པ་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཉགས་
ནམས་སྒྲ། ཅ་བར་འདོད་ན། དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྩ་ས་ཡོད་ཚོས་

གསུམ་ཚད་བཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་
བྱུང་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དངོས་པོའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་
ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། རིགས་པ་འདིས་ནི་བྱམ་པ་སོགས་མཆོན་བྱའི་རིགས་
མཐའ་དག་ལ་ཞེས་པར་བྱའོ། །

བཞི་པ་རྒྱ་འབྲས་ཆེ་པའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ།

དགག་བཞག་སྒྲོང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྒྱ་ཡིན་ན་རྒྱ་
བྱུག་ཀ་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། གཟུགས་ཆོས་ཅན། རྒྱ་བྱུག་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ།
རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། འདོད་ན། གཟུགས་ཆོས་ཅན། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་
དང་། མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་དང་། ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱ་གསུམ་རེ་རེ་ནས་ཡིན་པར་ཐལ།
རྒྱ་བྱུག་ཀ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། གཟུགས་ཆོས་ཅན། དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་
གིས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་ཁྲབ་ན་ཁྲབ་པ་
ཡོད་པར་ཐལ། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ན། དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་གིས་བསྐྱུས་པས་
ཁྲབ་པའི་བྱིར་ཉེ། མཛོད་ལས།^༡ རྣམ་སྒྲིན་རྒྱ་ནི་མི་དགེ་དང་། །དགེ་བ་ཟག་
བཅས་རྣམས་ཁོ་ན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གོང་དུ་འདོད་ན། གཟུགས་ཆོས་
ཅན། དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་གིས་བསྐྱུས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་
པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་གཟུགས་ཆོས་ཅན། ཞེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚུངས་ལྡན་
གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་ཁྲབ་ན། ཁྲབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་ལ་
རྩས་སྤྱི་གཉིས་མགོ་སོགས་བཅད་ནས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གཉིས་སུ་གངས་

༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྐྱར་ས། ^༢ མཛོད་པ་ཀྱུ་སྒྲོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན། མཛོད་ཆ་བ། ༡༣། ༥།

ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁུངས་ལྡན་རྒྱ་ནི་སེམས་དག་དང་། །སེམས་བྱང་བརྟེན་
མུངས་ཅན་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། གཟུགས་ཆོས་ཅན། ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། གུན་
འགྲོའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན་ཁྲབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། གུན་འགྲོའི་རྒྱ་ཡིན་ན་
ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས།^༡ གུན་འགྲོ་ཞེས་བྱ་ཉོན་
མོངས་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཁྱོད་དུ་
གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཆོས་དེའི་རྒྱ་ཤུག་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན་ཆོས་དེའི་རྒྱ་ཡིན་པས་
ཁྲབ་ཐེར་ན། བྱམས་པ་ཆོས་ཅན། རང་གི་ཆོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་རྩལ་རྣམས་བརྒྱུད་ཀའི་
རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱ་ཤུག་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན།
བྱམས་པ་ཆོས་ཅན། རང་གི་ཆོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་རྩལ་རྣམས་བརྒྱུད་ཀའི་རྒྱ་ཤུག་པོ་
གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བྱམས་པ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་ཆོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་རྩལ་རྣམས་བརྒྱུད་ཀའི་ལྷན་ཅིག་
འབྱུང་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྩལ་རྣམས་བརྒྱུད་འདུས་ཀྱི་གོང་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་
བར་འདོད་ན། བྱམས་པ་ཆོས་ཅན། རང་གི་ཆོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་རྩལ་རྣམས་བརྒྱུད་
ཀའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། རང་གི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་
སེམས་འབྱུང་གུན་འགྲོ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱ་ཤུག་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་

༡ བསྟན་འབྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥་མཛོད་པ་ཀུ། རྫོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་ཅ་བ། ༡༣། ༣།

༢ བསྟན་འབྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥་མཛོད་པ་ཀུ། རྫོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་ཅ་བ། ༡༣། ༤།

ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། དེའི་ལྷན་ཅིག་འབྲུང་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་འཁོར་དུ་གྲུར་པའི་སེམས་བྱུང་ཀུན་འགྲོ་ལྡོ་པོའི་ལྷན་ཅིག་
འབྲུང་རྒྱུ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཙོ་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཤེས་པ་ཡིན་ན་ཆམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། མིག་གི་
ཆམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཆམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁྲབ་པ་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། བུམ་པའི་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན་ན། བུམ་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན།
དེ་མི་འཐད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བུམ་པའི་བྱེད་རྒྱུ་ལ་བུམ་པ་དང་དུས་མཉམ་པ་དུ་མ་
ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བུམ་པའི་བྱེད་རྒྱུ་ལ་བུམ་པ་དང་དུས་མཉམ་པ་དུ་
མ་ཞིག་ཡོད་པར་ཐལ། བུམ་པའི་བྱེད་རྒྱུ་ལ་བུམ་པ་སྤར་མེད་གསར་དུ་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་
དང་། སྐྱེས་ཟེན་གནས་པའི་རྒྱ་སོགས་དུ་མ་ཞིག་མདོ་སྡེ་བའི་སྐྱབས་འདིར་ཁས་
ལེན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་གི་འབྲས་བྱར་གྲུར་པའི་ཆམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ན་ཆམ་སྒྲིན་
གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། ངན་འགྲོའི་སློག་དབང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
ཁྲབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། ངན་འགྲོའི་སློག་དབང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་
བྱར་གྲུར་པའི་ཆམ་སྒྲིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ངན་འགྲོའི་སློག་དབང་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བྱར་གྲུར་པའི་ཆམ་སྒྲིན་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་པན་འགྲོའི་སློག་དབང་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། དངོས་པོ་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུན་བཞི་ཀ་ཡོད་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན།

གཟུགས་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱམ་པ་ཁས། འདོད་ན། གཟུགས་ཚོས་
ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་དང་། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གཉིས་རེ་རེ་ནས་ཡོད་པར་ཐལ།
ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུན་བཞི་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུགས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་
རྒྱུན་དང་། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གཉིས་རེ་རེ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་མེད་པ་
གང་ཞིག །དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་རེ་རེ་ནས་བྱུང་སྟེ། ཁྱོད་ལེས་པོ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལེས་པོ་ཡིན་ན་ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་དང་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་
གཉིས་རེ་རེ་ནས་མེད་པས་མ་བྱུང་པར་ཐལ། བྱམ་པའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། བྱམ་པའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ཡོད་པར་ཐལ། བྱམ་པའི་དངོས་ཀྱི་ཉིར་
ལེན་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། བྱམ་པའི་དངོས་ཀྱི་ཉིར་ལེན་ཚོས་ཅན། བྱམ་
པའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་པའི་རྒྱུན་ཡིན་པ་གང་ཞིག །བྱམ་པའི་སྣ་
རོལ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་། བྱམ་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་
དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་
བྱུང་ན། བྱམ་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་
གསལ་རིག་ཡིན་པར་སྟེན་པའི་རྒྱུན་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན་བྱུང་བ་ཡོད་པར་
ཐལ། ཚོས་དེའི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ཞེས་པའི་མཚུངས་པའི་དོན་ནི་རྒྱུན་དེ་
དང་འབྲས་བུ་དེ་གཉིས་གསལ་རིག་མཚུང་པ་ལ་བྱེད་དགོས་ཤིང་། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་
ཞེས་པ་རྒྱུན་དེས་འབྲས་བུ་དེ་གསལ་རིག་ཏུ་སྟེན་བྱེད་ལ་བྱེད་པ་གང་ཞིག །ཤེས་
པ་མ་ཡིན་པ་ལ་དེ་མི་འཐད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ལུས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་སྒྲིལ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་
ལ་ཆོས་གང་གི་ཡང་རྣམ་པ་མི་འཆར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ལུས་པ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ལ་ཆོས་གང་གི་ཡང་རྣམ་པ་མི་འཆར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལེས་པོ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་བྱུང་བ་ཡོད་པར་ཐལ། ཆོས་དེའི་དམིགས་སྒྲིལ་གྱི་དོན་ནི་ཆོས་
དེ་ཡུལ་དེའི་རྣམ་ལུན་དུ་བསྐྱེད་པའི་སྒྲིལ་གཅིག་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
སྒྲིལ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་སྒྲིལ་གྱི་དོན་སྒྲིལ་འཛིན་མིག་ཤེས་སྒྲིལ་པོའི་རྣམ་
ལུན་དུ་གཙོ་བོར་སྐྱེད་པའི་སྒྲིལ་གཅིག་ལ་བྱེད་དགོས་ལ། དེའི་སྒྲིལ་མོང་མ་ཡིན་པའི་
བདག་སྒྲིལ་དུ་གྱུར་པའི་མིག་དབང་སྒྲིལ་འཛིན་མིག་ཤེས་སྒྲིལ་པོའི་རྣམ་ལུན་དུ་
གཙོ་བོར་སྐྱེད་པའི་སྒྲིལ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་གཞན་ལ་རིགས་འབྲུག་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྒྲིལ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་བདག་སྒྲིལ་དུ་གྱུར་པའི་མིག་
དབང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྒྲིལ་འཛིན་མིག་ཤེས་སྒྲིལ་པོའི་རྣམ་ལུན་དུ་གཙོ་བོར་སྐྱེད་
པར་བྱེད་པའི་སྒྲིལ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྒྲིལ་འཛིན་མིག་ཤེས་སྐྱེ་མཆེད་དུག་གི་
ནང་ནས་སྒྲིལ་པོ་འཛིན་པར་སྒྲིལ་མོང་མ་ཡིན་པར་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་སྒྲིལ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱུང་། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། མིག་དབང་དེ་མིག་ཤེས་སྐྱེ་མཆེད་
དུག་གི་ནང་ནས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་འཛིན་པར་སྒྲིལ་མོང་མ་ཡིན་པར་སྐྱེད་
པར་བྱེད་པའི་སྒྲིལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཤེས་པ་དུག་གི་ཡུལ་དུག་སོ་སོར་
ངོས་འཛིན་པ་ནི་སྒྲིལ་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་སྒྲིལ་གྱི་ལག་ཐེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཤེས་པ་དུག་སྒྲིལ་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་སྒྲིལ་གྱི་སྒྲིལ་སྒྲིལ་

འབྲེད་པ་མི་འཐད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱི་འཛིན་ན་ཤེས་ཀྱི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
བདག་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་ལྷོ་དབང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྤྱི་འཛིན་ན་ཤེས་ཀྱི་
སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་ལྷོ་དབང་ཡོད་པར་ཐལ། སྤྱི་འཛིན་
ན་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་ལྷོ་དབང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཐུབ། མ་
གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ལྷོ་དབང་གིས་བདག་རྒྱུས་ནས་ངག་སྤྱོད་པའི་སྤྱི་
འཛིན་ན་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཡིད་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་སྤྱན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་ཡིད་དབང་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། རང་གི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་
རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་ཡིད་དབང་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་བདག་
རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་ཡིད་དབང་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཐུབ།
མ་གྲུབ་ན། མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། རང་གི་བདག་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་ཡིད་དབང་ལ་
བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྤྱི་འཛིན་ཆོས་ཅན། སྤྱི་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་དེ་མ་ཐུབ་རྒྱུན་
ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱི་འཛིན་མིག་ཤེས་གསལ་རིག་ཏུ་སྤྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྤྱི་འཛིན་ཆོས་ཅན། སྤྱི་འཛིན་མིག་ཤེས་གསལ་རིག་ཏུ་སྤྱེད་
པར་བྱེད་པའི་རྒྱུན་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱི་འཛིན་མིག་ཤེས་སྤྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུན་
ཡིན་པ་གང་ཞིག། སྤྱི་འཛིན་མིག་ཤེས་སྤྱེད་ན་དེ་གསལ་རིག་ཏུ་སྤྱེད་དགོས་པའི་
ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཐུབ། མ་གྲུབ་ན། སྤྱི་འཛིན་མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྤྱི་འཛིན་ན་སྤྱི་

གསལ་རིག་ཏུ་བསྐྱེད་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་གསལ་ཞིང་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། མིག་དབང་ཆོས་ཅན། མིག་ཤེས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
བདག་རྒྱུན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མིག་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་
ན། མིག་དབང་ཆོས་ཅན། མིག་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མིག་ཤེས་ཀྱི་
རྒྱ་རྒྱུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། འདུས་བྱས་གང་དང་གང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་དང་།
བདག་རྒྱུན་གཉིས་དོན་གཅིག་པར་འཛོག་དགོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་ལ་སྔོན་པོ་འཛོག་མི་
རིགས་པར་ཐལ། སྔོན་འཛིན་རྟོག་པའི་དམིགས་རྒྱུན་ལ་སྔོན་པོ་འཛོག་མི་རིགས་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། མིག་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་ཆད་མ་དག་གི་དམིགས་རྒྱུན་
ལ་རང་གི་གཞལ་བུའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དེ་འཛོག་དགོས་ལ། རྟོག་པ་རྣམས་ལ་
དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟོག་པའི་དམིགས་རྒྱུན་ལ་རང་གི་དེ་མ་ཐག་
རྒྱུན་གྱི་སྐྱེད་གི་བག་ཆགས་ཤིག་འཛོག་དགོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་ལ་རང་གི་འཛིན་
སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་རེ་འཛོག་རིགས་པར་ཐལ། མིག་ཤེས་ཆད་མ་ནས་ལུས་ཤེས་ཆད་
མའི་བར་གྱི་དམིགས་རྒྱུན་ལ་རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་འཛོག་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱུང་། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་
རྒྱུན་ལ་རང་གི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་འཛོག་དགོས་
ལ། རྣམ་མཐུན་གྱི་དམིགས་རྒྱུན་ལ་རང་གི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་བསྐྱལ་ཆེན་གངས་མེད་
གསུམ་གྱི་ཆོགས་འཛོག་དགོས་པ་གང་ཞིག །དབང་ཤེས་རྣམས་ལ་མི་འདྲ་བ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ལོག་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་
ཀྱི་དམིགས་རྒྱུ་འདྲིལ་ཚུལ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། ཤེས་པ་ཡིན་ན་
ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུ་ཡོད་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་རྣམས་
ཀྱི་དམིགས་རྒྱུ་པལ་ཆེར་ལ་རང་གི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་ཀྱི་སྤྲེང་གི་བག་ཆགས་ཤིག་
འདྲིལ། རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུ་འདྲིལ་ཚུལ་མི་འབྲ་བ་དུ་མ་
ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱ་གཅིག་རྒྱ་གཉིས་སུ་སྤྲང་བའི་དབང་ཤེས་ཀྱི་
དམིགས་རྒྱུ་ལ་རྒྱ་བ་གཅིག་པོ་དེ་དང་བར་སྤྲང་འདྲིལ། སྤྲིག་རྒྱ་ཚུར་སྤྲང་བའི་
དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུ་ལ་བྱེ་མ་སྐྱུ་པོ་དང་ཉི་འོད་འདྲིལ། སྐྱུ་མ་རྟ་སྤྲང་དུ་སྤྲང་
བའི་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུ་ལ་སྐྱུ་པའི་སྤྲུགས་རྩས་འདྲིལ་པ་སོགས་མཐའ་
ཡས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། འབྲས་བུ་དང་པོ་བཞི་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། འབྲས་བུ་ཡིན་པས་
བྱུང་བེད་ན། ཐར་པ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་དང་པོ་བཞི་པོ་
གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། ཐར་པ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་དང་
པོ་བཞི་པོ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
ཐར་པ་ཆོས་ཅན། བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ། འགོག་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
མ་བྱུང་ན་བྱུང་པ་ཡོད་པར་ཐལ། བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་དང་འགོག་བདེན་གཉིས་དོན་
གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། ཐར་པ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། རན་སོང་གསུམ་གྱི་གནས་གྱི་རི་རྩ་བ་ཁང་ཁྱིམ་སོགས། རང་
 རྒྱ་མི་དགེ་བའི་ལས་གྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཟེར་ན། རན་སོང་གསུམ་གྱི་
 གནས་གྱི་རྩ་བ་ཁང་ཁྱིམ་སོགས་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་
 ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན་ཁྲབ་པ་ཡོད་པར་
 ཐལ། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ན། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པས་ཁྲབ་
 པའི་ཕྱིར་ཉེ། མཛོད་ལས།^༡ སེམས་ཅན་བརྗོད་ལུང་བསྟན་ཤིས་འབྱུང་། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཆོས་དཔེ་འབྲས་བུ་ཡིན་ན། ཆོས་དཔེ་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་
 བུ་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། བྱམ་བ་དངོས་པོར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཆོས་ཅན། བྱམ་
 པའི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཁྲབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། བྱམ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དངོས་པོར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་
 ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དངོས་པོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་ན།
 བྱམ་བ་དངོས་པོར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཆོས་ཅན། བྱམ་བ་ཁྱོད་ཀྱི་སྐལ་མཉམ་གྱི་
 རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བྱམ་པའི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
 ལུས་ཉེ། བྱམ་བ་དང་ཁྱོད་གཉིས་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 བྱམ་བ་དང་ཁྱོད་གཉིས་རིགས་གཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཁྱོད་དཔེ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ན། ཁྱོད་དཔེ་སྤྱེས་བུ་
 བྱེད་འབྲས་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། རན་འགྲོ་བའི་སློག་དབང་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱ་

༡ བསྟན་འཕྱར་དཔེ་བསྐྱར་ས། ༥ མཛོད་པ་ཀུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན། མཛོད་ཆ་བ། ༡༣། ༡༡།

མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རྒྱ་མི་དགེ་བའི་
ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཐུབ་པ་ཁས། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། རན་
འགྲོ་བའི་སློག་དབང་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། རན་འགྲོ་བའི་སློག་དབང་
ཆོས་ཅན། རང་རྒྱ་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་
བདག་འབྲས་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། རན་འགྲོ་བའི་སློག་དབང་ཆོས་ཅན། རང་
རྒྱ་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་བདག་འབྲས་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རྒྱ་མི་དགེ་བའི་ལས་ཁྱོད་
ཀྱི་བདག་རྒྱུན་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རང་རྒྱ་མི་དགེ་བའི་ལས་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་
པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐར་པ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་
ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཐར་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་ཡིན་པར་ཐལ། རང་
ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལས་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
ལྟར་དུ་མཛོད་ལས་བཤད་པའི་བྱིར་ཟེར་ན་མ་ཐུབ་སྟེ། དེ་བྱེད་གྲག་སྤྱོད་པའི་ལྷགས་ཡིན་
ཀྱི། མདོ་སྤེ་བའི་སྐྱབས་འདིར་དེ་ལྟར་དུ་ཁས་མི་ལེན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་ཡོད་ན། ཁྱོད་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པས་
ཐུབ་ཟེར་ན། བྱམས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་བྱེད་
འབྲས་ཡོད་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། བྱམས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་
ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་ཐུབ་ན་ཐུབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ།
དངོས་པོ་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ན། དངོས་པོ་དེའི་སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་ཡིན་པས་ཐུབ་
པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། བུམ་པའི་འབྲས་བུ་ཆོས་ཅན། བུམ་པའི་སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། བུམ་པའི་བདག་འབྲས་ཡིན་པའི་བྱིར་བེར་ན་མ་བྲལ། མ་བྲལ་ན།
བུམ་པའི་འབྲས་བུ་ཆོས་ཅན། བུམ་པའི་བདག་འབྲས་ཡིན་པར་ཐལ། བུམ་པ་ཁྱོད་
ཀྱི་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྱེད་སྟེ། མཛོད་ལས།^༡ བྱེད་རྒྱུ་ཞེས་བུ་བདག་པོར་
བཤད། །ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ། རྒྱ་བཤད་པ། རྒྱུན་བཤད་པ། འབྲས་བུ་
བཤད་པ། ཞར་བྱང་འདས་མ་འོངས་ཡོད་མེད་ལ་དབྱེད་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ལ་
མཆན་ཉིད་བཤད་པ་དང་། དེ་བུ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྐྱེད་བྱེད་རྒྱུའི་
མཆན་ཉིད། ཡང་ན། བན་འདོགས་བྱེད་རྒྱུའི་མཆན་ཉིད། གཉིས་པ་དེ་བུ་བཤད་པ་
ལ། རྒྱ་ལ་དངོས་རྒྱ་དང་། བརྒྱད་རྒྱ་གཉིས་སུ་དེ་བུ་ ཉེར་ལེན་དང་། ལྷན་ཅིག་
བྱེད་རྒྱུན་གཉིས་སུ་དེ་བུ་ སྐྱས་བཛོད་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བྱ་བ་ཉུ་དེ་བུ་དང་
གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད། དངོས་རྒྱུའི་མཆན་ཉིད། བརྒྱད་ནས་
སྐྱེད་བྱེད། བརྒྱད་རྒྱུའི་མཆན་ཉིད། གཞི་ལ་སྦྱར་ན། དུ་བའི་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད། དུ་
བའི་དངོས་རྒྱུའི་མཆན་ཉིད། ཡང་ན། དུ་བའི་དངོས་སུ་བན་འདོགས་བྱེད། དུ་བའི་
དངོས་རྒྱུའི་མཆན་ཉིད། མཆན་གཞི་ནི། མེ་ལྷ་བུ་ལ་བྱེད་དེ། མེ་མཆན་གཞི། དུ་བའི་
དངོས་རྒྱུ་ཡིན་པར་མཆོན། དུ་བའི་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པ་ཞེས་པའི་མཆོན་
སྦྱོར་འདི། མཆོན་སྦྱོར་ནས་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ། ཉེར་ལེན་དང་ལྷན་ཅིག་
བྱེད་རྒྱུན་འཆད་པ་ནི། རང་གི་ཉེར་འབྲས་རང་གི་རྩས་རྒྱན་དུ་གཙོ་བོར་སྐྱེད་བྱེད།

༡ བསྐྱར་འབྱུང་དཔེ་བསྐུར་ས། ༢ མཛོད་པ་ཀུ། སྐབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན། མཛོད་ཆ་བ། ༡༣། ༡༧

རང་ཉིད་ཉེར་ལེན་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད། གོ་བ་བྱས་ན་ཉེར་ལེན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཏུ་
ཡང་འཛོག་། མཚན་གཞི་ནི། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྷ་ལྟ་བུ། རང་གི་ལྷན་ཅིག་གིས་
འབྲས་རང་གི་རྩས་རྒྱན་མ་ཡིན་པར་གཙོ་བོར་སྤྱེ་བྱེད་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དངོས་པོ་ཡིན་ན། ལྷན་ཅིག་གིས་ལྷན་ཅིག་པས་བྱས་ཀྱི་
བཅས་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ན། ཉེར་ལེན་ཡིན་པས་བྱས་ཀྱི་གསུམ་པ་རྒྱ་ལ་སྤྲས་བརྗོད་
རིགས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་དཔེ་ན། འཛོད་ལས།^༡ བྱེད་རྒྱ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་
དང་། རྒྱལ་མཉམ་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་དང་། རྒྱུ་ཏུ་འགྲོ་དང་ནམ་སྤོང་ཉེ། རྒྱ་ནི་
ནམ་པ་བྱག་ཏུ་འདོད། ཁེས་གསུངས་པ་ལྷར་བྱག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

སོ་སའི་མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞི་ནི། བྱམ་པ་དང་རྩས་ཐ་དད་ཀྱང་ཡིན།
བྱམ་པ་སྤྱེ་བ་ལ་གོགས་མི་བྱེད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཏུ་དམིགས་པ། བྱམ་
པའི་བྱེད་རྒྱའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། ཀ་བ་ལྷ་བུ། བྱེད་རྒྱ་ལ། སྤྲས་བརྗོད་
རིགས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་དཔེ་ན། བྱེད་རྒྱ་བྱས་ལྷན་དང་། བྱས་མེད་གཉིས། དང་པོ་ནི།
བྱམ་པ་དང་ཀ་བ་སོགས་འདུས་བྱས་མཐའ་དག་ལ་བྱེད། གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བྲ།
རྟག་པ། སྤྱི་མཚན་སོགས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཚས་ནམས་ལ་བྱེད། སྤྲས་བརྗོད་
རིགས་ཀྱི་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱེད་རྒྱ་བྱས་མེད་ཡིན་ན། བྱེད་རྒྱ་མ་
ཡིན་པས་བྱས་པ་ཤེས་པའི་ཆེད་ཏུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བན་ཚུན་བྱས་མཉམ་རྩས་ཐ་དད་
ཀྱང་ཡིན། བན་ཚུན་སྤྱེ་བ་ལ་གོགས་མི་བྱེད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་
དམིགས་པ། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། ལྷན་ཅིག་ཏུ་

༡ བ་ན་པ་གཙོ་བོར་སྤྱེད།

༢ བསྟན་འཕྱུར་དཔེ་བཅུ་ར་མ། ༢ མཚོན་པ་ཀྱ། སྤྱི་བ་དཔོན་དབྱིག་གཉིས། མཚོན་ཆ་པ། ༡༥། ༡༦།

སྐྱེས་པའི་འབྲུང་བ་བཞི་དང་། དངོས་རྒྱ་ཚོགས་པ་གཅིག་པའི་མིག་སོགས་དབང་
པོ་ལྟ་དང་། དངོས་རྒྱ་ཚོགས་པ་གཅིག་པའི་བྱ་རམ་གྱི་རོག་ཟུགས་གཉིས་ལྟ་བུ་ལོ། །

རང་གི་རིགས་འབྲ་ཕྱི་མ་རང་དང་འབྲ་བ་སྦྱེད་བྱེད། རང་ཉིད་སྐལ་མཉམ་གྱི་
རྒྱའི་མཆན་ཉིད། མཆན་གཞི་ནི་བྱམ་པ་ལྟ་བུ། བན་ཚུན་མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་ལྟ་
མཚུངས་ཀྱང་ཡིན། བན་ཚུན་སྦྱེ་བ་ལ་གོགས་མི་བྱེད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་
དུ་དམིགས་པ། མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱའི་མཆན་ཉིད། མཆན་གཞི་ནི། མིག་གི་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་དང་དེའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་གཉིས་ལྟ་བུ། རང་གི་འབྲས་བུར་
བྱུང་པའི་རང་དང་ས་གཅིག་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཕྱི་མ་སྦྱེད་བྱེད་གྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་
དེ། རང་ཉིད་ཀྱན་འཕྲོའི་རྒྱའི་མཆན་ཉིད། མཆན་གཞི་ནི། འདོད་ཆགས་ལྟ་བུ། མི་
དགོ་བ་དང་། དགོ་བ་ཟག་བཅས་གང་རུང་གིས་བསྐྱས་པ། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱའི་མཆན་
ཉིད། མཆན་གཞི་ནི། རྟོག་གཅོད་གྱི་ལས་ལྟ་བུ། ལུང་མ་བསྟན་རྣམས་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་
རྒྱ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་འབྲིན་མི་བྱས་པའི་བྱིར་ཏེ། ས་
བོན་རུལ་པས་ལྷ་གྲུ་མི་བསྦྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར། དགོ་བ་ཟག་མེད་ཀྱིས་རྣམ་
སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་མི་འབྲིན་ཏེ། དེ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཆེན་དང་བྲལ་བའི་བྱིར། དཔེར་ན།
ཆེན་དང་བྲལ་བའི་ནས་རྟོག་སྐྱམ་ཁེལ་བས་ལྷ་གྲུ་མི་བསྦྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར།
རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ན། མི་དགོ་བ་དང་དགོ་བ་ཟག་བཅས་གང་རུང་ཡིན་པས་མ་
བྲལ་སྟེ། མི་དགོ་བ་དང་དགོ་བ་ཟག་བཅས་གཉིས་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་
གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྒྱ་བྱུག་གི་ཡིན་པ་ཡོད་དེ། ཀྱན་འཕྲོ་མི་དགོ་
བར་བྱུང་བའི་སེམས་དང་། དེའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་སོགས་ཀྱན་འཕྲོ་ལྟ་བུ་པོ་

དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྒྱུན་འཆད་པ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི།
གྲོགས་བྱེད་པ། རྒྱུན་གྱི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། རྒྱ་རྒྱུན། དམིགས་
རྒྱུན། བདག་རྒྱུན། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། རྒྱུན་དང་དོན་གཅིག་། གཉིས་
པ་ནི། སྡོན་འཛིན་མངོན་སུམ་སྡོན་པོའི་རྣམ་ལྗན་དུ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད།
སྡོན་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་དམིགས་རྒྱུན་གྱི་མཚན་ཉིད།

ཡང་ན། སྡོན་འཛིན་མངོན་སུམ་རང་གི་རྣམ་ལྗན་དུ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་སྐྱེད་
བྱེད། རང་ཉིད་སྡོན་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་དམིགས་རྒྱུན་གྱི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་
ནི། སྡོན་པོ་ལྟ་བུ། མདོར་ན། སྡོན་པོ་དང་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གང་ལ་ལྟོས་ཏེ་བྱུང་
སྡེ་རྣམས་གཅིག་ཡིན་ན། སྡོན་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་དམིགས་རྒྱུན་ཡིན་པས་བྱུང་།
གསུམ་པ་ནི། སྡོན་འཛིན་མངོན་སུམ་རང་དབང་དུ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད།
སྡོན་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་བདག་རྒྱུན་གྱི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། སྡོན་འཛིན་
དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་མིག་དབང་
དང་། དེའི་སྤྱན་མོང་པའི་བདག་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་ཡིད་དབང་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི། སྡོན་
འཛིན་མངོན་སུམ་སྤྱོད་བ་གསལ་རིག་ཅམ་དུ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རིག་
པ། སྡོན་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གྱི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། སྡོན་
འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ལོགས་དེ་མ་ཐག་དུ་གྱུར་པའི་སྡོན་པོ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་
ཤེས་པ་ལྟ་བུ།

མདོར་ན། དབང་ཤེས་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུན་གསུམ་ཀ་ཡོད་པས་བྱུང་། ཤེས་

བ་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དང། ཁྱོད་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་གཉིས་ཀ་ཡོད་པས་
ཁྱབ། དབང་ཤེས་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་
དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་བ་ཡོད་པས་ཁྱབ་སྟེ། ཚད་མ་མདོ་ལས། ༡ དེ་ཡི་ཐ་སྙད་
དབང་པོས་བྱས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡིད་ཤེས་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་ཡིད་དབང་ཡོད་པས་ཁྱབ་སྟེ། ཚད་མ་མདོ་ལས།
གཟུགས་ཤེས་པ་ནི་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །མིག་དང་ཡིད་ལ་བརྟེན་པའོ། །ཞེས་པའི་ནང་
ཚན་དུ་གྱུར་པའི་ཡིད་ལ་བརྟེན་པའོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་དོན་གྲུབ་པའི་བྱིར།

གསུམ་བ་འབྲས་བྱ་བ་ཤད་བ་ལ། མཚན་ཉིད་དང། དབྱེ་བ་དངོས། སྒྲས་བརྗོད་
རིགས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་དབྱེ་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། བརྒྱུད་བྱ་འབྲས་བྱའི་མཚན་ཉིད།
ཡང་ན། སན་འདོགས་བྱ་འབྲས་བྱའི་མཚན་ཉིད། གཞི་ལ་སྦྱར་ན། མའི་སན་འདོགས་
བྱ་མའི་འབྲས་བྱའི་མཚན་ཉིད། གཉིས་བ་དབྱེ་བ་ནི། དངོས་འབྲས་དང། བརྒྱུད་
འབྲས་གཉིས། དངོས་པོ་ཡིན་ན། དངོས་འབྲས་དང་བརྒྱུད་འབྲས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པས་
ཁྱབ། གཞི་ལ་སྦྱར་ན། བྱམ་པའི་དངོས་འབྲས་དང། བྱམ་པའི་བརྒྱུད་འབྲས་གཉིས་
འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ལ་རིགས་འགྲེ།

འབྲས་བྱ་ལ། སྒྲས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་དབྱེ་ན། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བྱ།
བདག་པའི་འབྲས་བྱ། རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བྱ། སྒྲེས་བྱ་བྱེད་པའི་འབྲས་བྱ། ལལ་
པའི་འབྲས་བྱ་དང་ལ། དང་པོ་ཡོད་དེ། ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་ལྷ་ལྷ་བྱ་ལ་
བྱེད་པའི་བྱིར། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བྱ་དང། རྣམ་སྒྲིན་གཉིས་དོན་གཅིག །གཉིས་བ་

བདག་པོའི་འབྲས་བུ་ཡོད་དེ། མ་དག་པོའི་སྣོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ། རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། སྤྱང་བ་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་
དང་། བྱེད་པ་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། བདེ་
འགྲོར་སྐྱེས་ཀྱང་ཆེ་ཐུང་བ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། བདེ་འགྲོར་
སྐྱེས་ཀྱང་སློག་གཅོད་པ་ལ་དགའ་བ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་སྐྱེས་བུ་བྱེད་
པའི་འབྲས་བུ་ཡོད་དེ། ཞིང་པས་རྩོལ་བས་བསྐྱབས་པའི་ལོ་རྟོག་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་པའི་
ཕྱིར། མངོན་པ་ཀུན་བརྟུས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲས་མ་ལས།^༡ སྐྱེས་བུ་བྱེད་པའི་
འབྲས་བུ་ནི། འདི་ལྟ་སྟེ། ལོ་རྟོག་ལ་སོགས་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་
བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་ཡོད་དེ། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་རྣམས་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་འདས་མ་འོངས་ཡོད་མེད་ལ་དབྱེད་པ་ནི། སྤྱིར་འདས་པ་དང་མ་
འོངས་པའི་མཚན་ཉིད་མེད་དེ། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། གཞི་
བྱུང་ན། ད་ལྟར་བ་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། གཞི་ལ་ལྟོས་ནས་འཛོག་ན། བྱམ་པའི་
དུས་སུ་སྐྱེས་ཟེན་བ་ཡང་ཡིན། བྱམ་པའི་དུས་སུ་འགགས་ཟེན་བ་ཡང་ཡིན་པའི་
གཞི་མཐུན་པ། བྱམ་པའི་དུས་སུ་འདས་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་བྱམ་པའི་སྤྱི་
ལོགས་སུ་བྱུང་བ་དོན་གཅིག །བྱམ་པའི་དུས་སུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་བ་ཡང་ཡིན། བྱམ་པ་དང་
དུས་མཉམ་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་དམིགས་པ། བྱམ་པའི་དུས་སུ་ད་ལྟར་
བའི་མཚན་ཉིད། བྱམ་པའི་དུས་སུ་སྐྱེ་བཞིན་བ་ཡང་ཡིན། བྱམ་པའི་དུས་སུ་མ་
སྐྱེས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་དམིགས་པ། བྱམ་པའི་དུས་སུ་མ་འོངས་

༡ བསྐྱར་འགྲུར་དཔེར་བསྟར་མ། ༥༦ ། སེམས་ཅན་ཡི། སྤྱིར་དཔོན་རྒྱལ་པའི་སྤྲས། མངོན་པ་ཀུན་བརྟུས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲས་མ།
༡༩༧༣ ལ།

པའི་མཚན་ཉིད། བྱམ་པའི་མ་འོངས་པ། བྱམ་པའི་རྒྱ། བྱམ་པའི་དུས་སུ་འདས་པ།
 བྱམ་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་འདས་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་། བྱམ་པའི་འདས་པ། བྱམ་པའི་འབྲས་
 བྱ། བྱམ་པའི་དུས་སུ་མ་འོངས་པ། བྱམ་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མ་འོངས་པ་རྣམས་དོན་
 གཅིག་། སྦྱིར་འགགས་པ། ཞིག་པ། སྦྱེ་ཁ་མ། སྦྱེ་བཞིན་པ། སྦྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་
 པ་རྣམས་མེད། དུ་བ་འདས་པ། དུ་བ་འགགས་པ། དུ་བ་མ་འོངས་པ། དུ་བ་སྦྱེ་ཁ་མ། དུ་
 བ་སྦྱེ་བཞིན་པ། དུ་བ་སྦྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་རྣམས་ཡོད། སྦྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་
 ཕྱོགས་པའི་དུ་བ། སྦྱེ་བཞིན་པའི་དུ་བ། སྦྱེ་ཁ་མའི་དུ་བ། འགགས་པའི་དུ་བ། ཞིག་པའི་
 དུ་བ། འདས་པའི་དུ་བ། མ་འོངས་པའི་དུ་བ་མེད། དངོས་སོ། མི་རྒྱལ་པ། སྐད་ཅིག་མ།
 འཛིགས་བཞིན་པ། འགགས་བཞིན་པ། འདས་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ། ཞིག་པ་ལ་
 མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་། དམ་བཅའ་འདི་དག་ནི། རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་
 གི་མདོ་སྡེ་པའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། གཞན་ལ་ནི་མ་དེས་ཏེ། གྲེ་བྲག་སྤྲོ་བས། འདས་པའི་
 ལས་དང་། མ་འོངས་པའི་ལས་སོགས་ཁས་ལེན་ཅིང་། ཐལ་འབྱུང་བས། ཞིག་པ་
 དངོས་སོར་བཞེད་པ་སོགས་བཞེད་ཚུལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་ཆོས་ཅན། འགྲོ་
 བ་སེམས་ཅན་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ཀྱི་པན་འདོགས་བྱེད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ལ་པན་འདོགས་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
 བྱུང་། ཉགས་བྱུང་སྟེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱད་པ་སྤྲུལ་སེལ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་
 ཅིག་། རྫོད་བྱེད་ཀྱི་སྤྲོ་ཆོས་ཅན། རང་གི་ཉིར་འབྲས་རང་གི་རྗེས་རྒྱན་དུ་གཙོ་བོར་སྦྱེད་
 བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། ཉིར་ལེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས། ཉགས་བྱུང་སྟེ། རྫོད་བྱེད་

ཀྱི་སྤྱོད་ཅིག་གཉིས་པའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་སྤྱོད་ཅིག་གཉིས་པའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྒྱན་བཅས་ཀྱི་
དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན།
རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་ཆོས་ཅན། རང་གི་ཉེར་འབྲས་རང་གི་རྩལ་རྒྱན་དུ་གཙོ་བོར་སྤྱེད་བྱེད་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྩལ་རྒྱན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་རིགས་འབྲེལ་རྒྱན་མེད་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱལ།

འོ་ན། སྤྱི་རྒྱན་མེད་པར་ཐལ། སྤྱི་རིགས་རྒྱན་དང་། དེའི་རྩལ་རྒྱན་གང་
རུང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། སྤྱི་རྒྱན་ཡོད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་གསུང་གི་རྒྱན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་ཆོས་ཅན། དུས་
མཐའི་སྤྱོད་ཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱན་མེད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཚུར་མཐོང་གི་མངོན་སུམ་ཀྱི་སྤྱོད་ལུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱལ་
ན། བྱལ་སྟེ། དུས་མཐའི་སྤྱོད་ཅིག་མ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཚུར་མཐོང་མེད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། སྤྱི་བའི་མི་ཉག་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཚུར་མཐོང་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཤེས་བྱ་བྱམས་པའི་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱམས་པའི་བྱེད་རྒྱ་
ཡིན་ན། བྱེད་རྒྱ་ཡིན་པས་མ་བྱལ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱམས་པའི་ལྷན་ཅིག་འབྲུང་
བའི་རྒྱ་ཡིན་ན། ལྷན་ཅིག་ཀྱི་འབྲུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་པས་མ་བྱལ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱལ།
མ་གྲུབ་ན། ཀ་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱལ་བ་ཁས། ཉགས་བྱལ་སྟེ། ཁྱོད་
བྱམས་པ་དང་པན་ཚུན་དུས་མཉམ་རྩལ་ཐ་དད་གང་ཞིག །ཁྱོད་དང་བྱམས་པ་གཉིས་

པན་ཚུན་སྐྱེ་བ་ལ་གོགས་མི་བྱེད་པའི་བྱིར། ཉགས་རེ་རེ་ནས་བྱུང་སྟེ། ཀ་བ་དང་
གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། ཀ་བ་ཆོས་ཅན། པན་ཚུན་ཐ་དད་པའི་རྣམས་
ཡིན་པར་ཐལ། པན་ཚུན་དུས་མཉམ་ཐ་དད་པའི་རྣམས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། པན་ཚུན་
དུས་མཉམ་ཐ་དད་པའི་རྣམས་ཀྱང་ཡིན། པན་ཚུན་སྐྱེ་བ་ལ་གོགས་མི་བྱེད་པ་ཡང་
ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར།
ཁྲབ་སྟེ། དེ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ།
གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར། གོང་གི་མ་ཁྲབ་མཆནས་ལ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ན། སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པར་ཐལ། དེའི་
མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ན། མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པའི་བྱིར། ཁྲབ་
པ་བཞི་འགྲིག་ལ་འབྱུང། མ་བྱུང་ན། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་
ཆོར་བ་ཆོས་ཅན། མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། ཉགས་བྱུང་སྟེ། དེ་དང་མཚུངས་
ལྡན་རྣམ་པ་ལྟ་མཚུངས་གང་ཞིག། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་སྐྱེ་བ་ལ་འགལ་སྟེན་གྱི་གོགས་མི་
བྱེད་པའི་བྱིར། བྱི་མ་སྒྲུའོ། །དང་པོ་མ་བྱུང་ན། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ཀྱི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་ཆོར་བ་ཁྱོད་དང་མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་ལྟ་མཚུངས་ཡིན་
པར་ཐལ། ཁྱོད་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། མིག་གི་རྣམ་པར་
ཤེས་པའི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་ཆོར་བ་ཆོས་ཅན། མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། པན་ཚུན་མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་ལྟ་མཚུངས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཐ་དད་མ་
ཡིན་པའི་བྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་

ཁྱོད་ཀྱི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་ཀུན་འགོ་ལྷ་པོའི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱུ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་ཀུན་འགོ་ལྷ་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་
ལྷན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཐུབ། ཏྲགས་བྱུང་སྟེ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་དེ་རང་གི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་ཀུན་འགོ་ལྷ་པོའི་ལྷན་ཅིག་
འབྱུང་འབྲས་ཡང་ཡིན། དེའི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་ཀུན་འགོ་ལྷ་པོ་དེ།
ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་འབྲས་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་
ལས།^༡ ལྷན་ཅིག་འབྱུང་གང་པན་ཚུན་འབྲས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། རྣམ་སྒྲིབ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ན་ཁྱོད་ཀྱི་སྤྲོ་ལོགས་སུ་
བྱུང་བས་ཐུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། རང་
ལུགས་ཚོད་གཞི་སྒྲིབ་ཅན་ཏེ། རྣམ་པར་འཛོག་བྱེད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ན།
ཁྱོད་ཀྱི་སྤྲོ་ལོགས་སུ་བྱུང་བས་ཐུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཐུབ་པ་འགྲིག། འདོད་ན། རྫོའི་ཡུལ་དུ་བྱ་རུང་ཆོས་ཅན། རྣམ་པར་འཛོག་
བྱེད་ཀྱི་སྤྲོ་ལོགས་སུ་བྱུང་བ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་པར་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཐུབ་པ་ཆོས་དེ་ཁའི་སྟེང་དུ་དངོས། ཏྲགས་བྱུང་སྟེ། མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཐུབ་སྟེ། རྣམ་པར་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་། མཆོན་ཉིད་གཉིས་དོན་གཅིག་ །རྣམ་པར་
གཞག་བྱའི་འབྲས་བྱ་དང་། མཆོན་བྱ་གཉིས་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག །རྣམ་སྒྲིབ་ཀྱི་སྤྲོ་ལོགས་སུ་བྱུང་བའི་སྟོག་དབང་ཆོས་ཅན།
རྣམ་སྒྲིབ་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོག་དབང་ཡིན་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ས། ༢ ལམ་ལོན་པ་ཀུ། རྫོག་པོན་དབྱིག་གཉིན། མཛོད་རྩ་བ། ༡༥། ༡༥།

པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕྱི་ལོགས་སུ་བྱུང་བ་ཡིན་པར་ཐལ།
 རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་བྲས་པར། རྣམ་སྤྲིན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
 གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ན། ཁྱོད་གྱི་ཕྱི་ལོགས་སུ་བྱུང་བ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། གང་
 ཐལ་གི་བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཆོས་ཅན་སྦྱོན་ཅན་གྱི་ལན་བཏུབ་ནས།
 འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། བྲལ་པའི་ཕྱི་ལོགས་སུ་བྱུང་བ་ཡིན་པར་ཐལ། བྲལ་པའི་
 འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་འགྲིག། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། བྲལ་པའི་ཕྱི་ལོགས་སུ་
 བྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྲལ་བ་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། སྤྱིར་རྒྱ་འབྲས་ལ།
 སྦྱེད་བྱེད་དང་བསྦྱེད་བྱའི་རྒྱ་འབྲས་ཁོ་ནས་ཁྲབ་ཅིང་། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་འབྲས་ཞེས་
 པ། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་བསྦྱེད་བྱ་དང་། དེའི་སྦྱེད་བྱེད་ལ་མི་བྱེད་པ་དང་། བྲལ་པའི་འབྲས་
 བུ་ཞེས་པ་འབྲས་བུ་བཏགས་པ་བ་དང་། རྣམ་པར་བཞག་འདོག་གི་རྒྱ་འབྲས་ཞེས་
 པ་ཡང་། རྒྱ་འབྲས་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ཅིང་། གལ་ཏེ་ཡིན་ན། རྟག་པའི་རྒྱ་འབྲས་
 ཁས་ལེན་དགོས་པ་དང་། མཚན་མཚོན་གཉིས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཐལ་བ་
 སོགས་གཞོན་བྱེད་མཐའ་ཡས་སོ། །

ཁོ་ན་རེ། འདས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདས་པའི་དུས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་
 ན། དེར་ཐལ། དུས་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། སྤྲོན་གྱི་དུས། ཕྱི་མའི་དུས།
 ད་ལྟར་གྱི་དུས་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། འདས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། འོ་ན། འདས་
 པའི་སངས་རྒྱས་ཁོ་ཁོ་རང་ཡིན་པར་ཐལ། ཁོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་

ན། དེ་ཚོས་ཅན། འདས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་ན། དེ་སྐྱེས་ལ་འགགས་པ་དང་།
དངོས་པོའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ།

ཡང་ཁ་ཅིག །འདས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། ཞི་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཞི་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པར་
ཐལ། བསད་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་པོ་སྤང་དར་མ་ལྷ་ལུང་དབལ་གྱི་
རྡོ་རྗེས་བསད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷ་ལུང་དབལ་གྱི་རྡོ་རྗེས་རྒྱལ་པོ་སྤང་དར་མ་
བསད་པའི་ཕྱིར་ན། འདིར་མ་བྱུང་།

ཁ་ཅིག །ཞི་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ། ཞི་འཕོས་མ་ཐག་པའི་གང་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། འདོད་པ་ནས་ཞི་འཕོས་མ་ཐག་པའི་གང་ཟག་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ན་འདིར་མ་བྱུང་སྟེ། འདོད་པ་ནས་ཞི་འཕོས་མ་ཐག་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན།
ཞི་འཕོས་མ་ཐག་པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བྱས་པར་ཁ་ཅིག །སྐྱད་ཅིག་དང་པོར་འདོད་པ་ནས་ཞི་འཕོས་ཏེ། སྐྱད་ཅིག་
གཉིས་པར་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པའི་གང་ཟག་ཚོས་ཅན། ཞི་འཕོས་པའི་གང་
ཟག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཞི་པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། སྐྱད་
ཅིག་དང་པོར་ཞི་འཕོས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། འདིར་བར་བྱུང་
བཟུང་ནས། དེ་ཚོས་ཅན། རང་གི་སྐྱད་ཅིག་དང་པོར་འདོད་པ་ནས་ཞི་འཕོས་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱད་ཅིག་དང་པོར་འདོད་པ་ནས་ཞི་འཕོས་པའི་གང་ཟག་
གང་ཞིག །སྐྱབས་འདིའི་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་དེ། རང་གི་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་ལས་འོས་
མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེ་རང་གི་སྐྱད་ཅིག་དང་པོར་གཟུགས་ཁམས་སུ་

སྐྱེས་པའི་གང་ཟག་གང་ཞིག །འདོད་པ་ནས་འཆི་བ་དང་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེས་
 བ་ཅིག་ཅར་དུ་བྱེད་པའི་གང་ཟག་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱེ་འཆི་ཅིག་ཅར་དུ་བྱེད་པའི་
 གང་ཟག་མེད་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་བར་ཁྲབ་བརྒྱུད་མཆོམས་སུ། སྐད་ཅིག་དང་པོར་
 ས་པོན་ཚུ་ལུད་བྱོད་གཤེར་ཆོགས་བ་ཆང་། སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་ས་པོན་བྱ་རོག་
 གིས་བཏོན་པའི་ཁིང་ཆོས་ཅན། ས་པོན་ཚུ་ལུད་བྱོད་གཤེར་ཆོགས་བ་ཆང་བའི་ཁིང་
 ཡིན་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་དང་པོར་དེ་ལྟར་ཆང་བའི་ཁིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་བ་
 འབྲིག །འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་ཆང་བའི་ཁིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐད་ཅིག་
 གཉིས་པར་དེ་ལྟར་མ་ཆང་བའི་ཁིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་བ་ཁས།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། དངོས་པོ་ཡིན་ན། སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པས་ཁྲབ་
 བར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་ན། རང་གྲུབ་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་གནས་པའི་ཁྲབ་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་བྱས་པས། ཁོ་ན་རེ། ལོ་བརྒྱ་ལོན་པའི་སྐྱེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་མ་
 ཐག་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་མ་
 ཐག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱེས་ནས་ལོ་བརྒྱ་ལོན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་སྐྱེས་
 ནས་ལོ་བརྒྱ་མ་ལོན་གོང་དུ་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐྱེས་ནས་ལོ་བརྒྱ་མ་ལོན་གོང་
 དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མའི་མངལ་ནས་སྐྱེས་མ་ཐག་པ་ཡིན་ན། མའི་
 མངལ་ནས་སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་ཡོད་པས་ཁྲབ་བར་ཐལ་ལོ་ཟེར་ན། འདོད་བྱས་པ་ལ།
 མའི་མངལ་ནས་སྐྱེས་ནས་ལོ་བརྒྱ་ལོན་པའི་སྐྱེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
 ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་གྲུབ་སྟེ། མའི་མངལ་ནས་སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་མའི་མངལ་ནས་སྐྱེས་མ་

ཐག་པ་ཡིན་ན། མའི་མངལ་ནས་སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་སྐྱེས་མ་ཐག་པ་ཡིན་པས་མ་ཐབ་
པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་ཁོ་ན་རེ། ལོ་བརྒྱ་ཐུབ་པར་ངེས་པའི་སྐྱེས་བུ་མེད་པར་ཐལ། དངོས་པོ་
ཡིན་ན་རང་དུས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་འཛིག་ངེས་ཡིན་པས་ཐབ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་
མ་ཐབ། བྱས་པར་ཁོ་ན་རེ། ལོ་བརྒྱ་ཐུབ་པར་ངེས་པའི་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། ལོ་བརྒྱ་
ཐུབ་ངེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་དུས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་འཛིག་ངེས་གང་
ཞིག །ཁྱོད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཁྱོད་བྱུང་ནས་ལོ་བརྒྱའི་གོང་དུ་འབྱུང་ངེས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་སློག་ཚོགས་སྟེ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ཆོས་ཅན།
ལོ་ལྷ་བརྒྱ་པ་ཐག་བཅུའི་བར་དུ་མི་གནས་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་དུས་སྐད་ཅིག་གཉིས་
པར་འཛིག་ངེས་གང་ཞིག །ཁྱོད་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་
བསྐྱོར་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་བྱུང་ཟིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བདག་ཅག་
གི་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལོ་ལྷ་སྟོང་གི་བར་དུ་རྒྱུན་གང་གིས་ཀྱང་འཛིག་མི་
རུས་བར་གནས་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པར་རྗེས་འགོ་ལྷོག་ཐབ་དང་ཞར་བྱུང་དགག་བཤགས་སྐྱབ་བཤགས་ཀྱི་
ནམ་གཞག་བཤད་པ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྟགས་གསལ་དང་བཅས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་ན།
ཁྱོད་ཀྱི་ཐབ་པ་སྐོ་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་ངེས་པས་ཐབ་ཟེར་ན། རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
མཚོན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་གྱུར་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་
བྱུང་ན། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། རྟགས་གསལ་དང་བཅས་པའི་ཐལ་འགྱུར་

ཡིན་པར་ཐལ། ཉག་ས་གསལ་ཐ་དད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན།
 དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཁྱབ་པ་སྒོ་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་མ་དེས་པར་
 ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཁྱབ་པ་རྣལ་མ་བཞི་པོ་གང་རུང་མ་དེས་པ་གང་ཞིག། ཁྱོད་ཀྱི་ཁྱབ་པ་
 ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་པོ་གང་རུང་མ་དེས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་འདྲའི་ཐལ་
 འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཁྱབ་པ་རྣལ་མ་བཞི་པོ་གང་རུང་མ་དེས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་
 རྗེས་ཁྱབ་རྣལ་མ་མ་དེས་པ་གང་ཞིག། རྗེས་ཁྱབ་རྣལ་མ་མ་དེས། སྤར་ཁྱབ་རྣལ་མ་
 ཡང་མ་དེས། འགལ་ཁྱབ་རྣལ་མ་ཡང་མ་དེས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་འདྲའི་
 ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་རྣལ་མ་མ་དེས་པར་ཐལ། མཆོན་བྱ་ཡིན་
 ན། ཉག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་རྣལ་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག། མཆོན་
 བྱ་ཡིན་ན་ཉག་པ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། སྤར་པ་ཆོས་ཅན།
 དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བོང་གི་ཉག་ས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་
 ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྱབ་རྣལ་མ་མ་དེས་པར་ཐལ། ཉག་པ་མ་ཡིན་ན། མཆོན་བྱ་མ་
 ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྱབ་རྣལ་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག། ཉག་པ་མ་ཡིན་ན།
 མཆོན་བྱ་མ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། དེར་
 ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བོང་གི་ཉག་ས་གསུམ་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་ཀྱི་སྤར་ཁྱབ་རྣལ་མ་མ་དེས་པར་ཐལ། ཉག་པ་ཡིན་ན། མཆོན་བྱ་ཡིན་པས་
 ཁྱབ་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་སྤར་ཁྱབ་རྣལ་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག། ཉག་པ་ཡིན་ན། མཆོན་བྱ་
 ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་མ་དེས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། ཉག་དངོས་གཉིས་ཆོས་ཅན།
 དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བོང་གི་ཉག་ས་བཞི་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་

ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འགལ་ཁྱབ་རྣལ་མ་མ་ངེས་པར་ཐལ། མཚོན་བྱ་ཡིན་ན། ཏྲག་པ་མ་
ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་འགལ་ཁྱབ་རྣལ་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །མཚོན་བྱ་ཡིན་ན།
ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན།
དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཅ་ཏྲགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་ཚོས་ཅན།
ཁྱོད་ཀྱི་ཁྱབ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་པོ་གང་རྒྱང་མ་ངེས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ངེས་པ་གང་ཞིག །ལྷོག་ཁྱབ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཀྱང་མ་ངེས། ཐུང་ཁྱབ་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཀྱང་མ་ངེས། འགལ་ཁྱབ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཀྱང་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཉང་པོ་
མ་གྲུབ་ན། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ངེས་
པར་ཐལ། མཚོན་བྱ་ཡིན་ན། ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་ཕྱིན་
ཅི་ལོག་ཡིན་པ་གང་ཞིག །མཚོན་བྱ་ཡིན་ན། ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་
པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། ཏྲག་པ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁོང་གི་ཏྲགས་
གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ལྷོག་ཁྱབ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
མ་ངེས་པར་ཐལ། ཏྲག་པ་མ་ཡིན་ན། མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དེ་
ཁྱོད་ཀྱི་ལྷོག་ཁྱབ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ཏྲག་པ་མ་ཡིན་ན། མཚོན་བྱ་མ་
ཡིན་པ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། དོན་བྱེད་རྣམས་པ་
ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁོང་གི་ཏྲགས་གསུམ་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་འདྲའི་ཐལ་
འགྱུར་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཐུང་ཁྱབ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ངེས་པར་ཐལ། ཏྲག་པ་ཡིན་ན།
མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཐུང་ཁྱབ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་པ་གང་
ཞིག །ཏྲག་པ་ཡིན་ན། མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་

གྲུབ་ན། ཉག་པ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བོང་གི་ཉག་ས་བཞི་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་
འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འགལ་བྱུང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ངེས་པར་ཐལ།
མཚོན་བྱ་ཡིན་ན། ཉག་པ་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་འགལ་བྱུང་ཕྱིན་
ཅི་ལོག་ཡིན་པ་གང་ཞིག །མཚོན་བྱ་ཡིན་ན། ཉག་པ་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་པ་
མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། དངོས་སོ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐལ་འགྱུར་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཀྱི་བྱུང་པ་སྒྲོ་བརྒྱད་ཀ་མ་ངེས་པས་
བྱུང་ཟེར་ན། ཉག་དངོས་གཉིས་གང་ཞིག །གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཡིན་པར་ཐལ།
ཀ་བྱུམ་གཉིས་གང་ཞིག །གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་
འགྱུར་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་ཚོས་ཅན།
ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པར་ཐལ། ཉག་ས་གསལ་བྱུང་གསུམ་ཆང་བའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཉག་ས་སྒྲ་ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བྱུང་
པ་སྒྲོ་བརྒྱད་ཀ་ངེས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་བྱུང་པ་སྒྲོ་བཞི་ག་རྣམ་མར་ངེས་པ་གང་
ཞིག །ཁྱོད་ཀྱི་བྱུང་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་ག་ངེས་པའི་ཕྱིར། དང་སོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་
འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་བྱུང་པ་སྒྲོ་བཞི་ག་རྣམ་མར་ངེས་པར་ཐལ། ཀ་བྱུམ་གཉིས་གང་
ཞིག །གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཡིན་ན། ཉག་ས་དངོས་གཉིས་གང་ཞིག །གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་ཡིན་པས་བྱུང་། ཉག་ས་དངོས་གཉིས་གང་ཞིག །གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
ཡིན་ན། ཀ་བྱུམ་གཉིས་གང་ཞིག །གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཡིན་པས་བྱུང་པ་སོགས་
སོ་སོར་ངེས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་བྱུང་པ་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་བཞི་སོ་ངེས་པར་ཐལ། ཀ་བྱུམ་གཉིས་གང་ཞིག །གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཡིན་

ན། ཏྲག་དངོས་གཉིས་གང་ཞིག །གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ། ཏྲག་
དངོས་གཉིས་གང་ཞིག །གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཡིན་ན། ཀ་བྱམས་གཉིས་གང་ཞིག་
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་སོགས་སོ་སོར་ངེས་ཤིང་། དེ་ལྟར་
ཁྱབ་པ་ཁས་སྦྱངས་པ་ལ། ཚེད་པའི་ཆེ་རིགས་པས་ཁྱད་པར་བྱེན་ས། ཏྲགས་དང་པོ་
མ་གྲུབ། ཅེས་ལན་འདེབས་དགོས་པའི་བྱིར།

ཐལ་འབྱུར་སྒོ་བརྒྱད་སྒོར་ཚུལ་ནི། ཏྲགས་དེ་ཡིན་ན་གསལ་ཡིན་
པས། །ཁྱབ་པ་རྗེས་ཁྱབ་ཉིད་ཏུ་འདོད། །གསལ་ཡིན་ན་ནི་ཏྲགས་དེ་དག །ཡིན་པས་
ཁྱབ་པ་སྤར་ཁྱབ་ཡིན། །གསལ་བ་མིན་ན་ཏྲགས་དེ་ནི། །མིན་པས་ཁྱབ་པ་ལྷོག་ཁྱབ་
དང་། ཏྲགས་དེ་ཡིན་ན་བསལ་བ་དག །མིན་པས་ཁྱབ་པ་འགལ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་རྣམས་
ཁྱབ་པ་རྣལ་མ་བཞི། ཏྲགས་དེ་ཡིན་ན་གསལ་བ་ནི། །མིན་པས་ཁྱབ་པ་རྗེས་ཁྱབ་
དག །ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན། །གསལ་བ་ཡིན་ན་ཏྲགས་མིན་པས། །ཁྱབ་པ་
སྤར་ཁྱབ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ །གསལ་བ་མིན་ན་ཏྲགས་དེ་ཉིད། །མིན་པ་མིན་པས་ཁྱབ་པ་
ནི། །ལྷོག་ཁྱབ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འདོད། ཏྲགས་ཡིན་ན་ནི་གསལ་བ་དེ། །མིན་པ་མིན་
པས་ཁྱབ་པ་དག །འགལ་ཁྱབ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་སྒོ་རྣམས་བཅུ་དྲུག་
ཏུ། །སྒོར་ཆེ་མཁས་པས་འདི་ལྟར་བརྗོད། །རྗེས་ཁྱབ་ཀྱིས་ནི་རྗེས་ཁྱབ་དག །རྗེས་
ཁྱབ་ཉིད་ཀྱི་སྒོར་ཚུལ་རང་། །དེ་ཡི་སྤར་ཁྱབ་སྤར་ཁྱབ་རང་། །འགལ་ཁྱབ་དང་ནི་
ལྷོག་ཁྱབ་དག །རང་རང་སྒོར་ཚུལ་ཉིད་ཏུ་སྒོར། །སྤར་ཁྱབ་རྗེས་ཁྱབ་སྤར་ཁྱབ་
རང་། །དེ་ཡི་སྤར་ཁྱབ་རྗེས་ཁྱབ་ཡིན། །གསལ་དེ་ཡིན་ན་ཏྲགས་མིན་པས། །ཁྱབ་པ་
དེ་ཡི་འགལ་ཁྱབ་ཡིན། ཏྲགས་དེ་མིན་ན་གསལ་མིན་པས། །ཁྱབ་པ་དེ་ཡི་ལྷོག་

ཁྱབ་པོ། །འགལ་ཁྱབ་ཀྱི་ནི་རྗེས་ཁྱབ་དག །འགལ་ཁྱབ་རང་དུ་མཁས་པས་
བཞེད། །གསལ་བ་མིན་ན་རྟགས་ཡིན་པས། །ཁྱབ་པ་དེ་ཡི་ཐུར་ཁྱབ་ཉིད། །དེ་
བཞིན་དུ་ནི་རྟགས་ཡིན་ན། །གསལ་བ་མ་ཡིན་མ་ཡིན་པས། །ཁྱབ་པ་དེ་ཡི་འགལ་
ཁྱབ་པོ། །གསལ་དེ་མིན་པ་མ་ཡིན་ན། །རྟགས་དེ་མིན་པས་ཁྱབ་པ་ནི། །དེ་ཡི་ལྷོག་
ཁྱབ་ཉིད་དུ་འདོད། །ལྷོག་ཁྱབ་ཀྱི་ནི་རྗེས་ཁྱབ་དག །ལྷོག་ཁྱབ་ཉིད་དང་མཚུངས་པ་
ཡིན། །རྟགས་དེ་མིན་ན་གསལ་མིན་པས། །ཁྱབ་པ་དེ་ཡི་ཐུར་ཁྱབ་པོ། །གསལ་མིན་
ན་ནི་རྟགས་དེ་དག་མ་ཡིན་མིན་པས་ཁྱབ་པ་ནི། །དེ་ཡི་འགལ་ཁྱབ་ཉིད་ཡིན་
པོ། །རྟགས་དེ་མིན་པ་མ་ཡིན་ན། །གསལ་མིན་མིན་པས་ཁྱབ་པ་ནི། །ལྷོག་ཁྱབ་ཀྱི་
ནི་ལྷོག་ཁྱབ་ལགས། །ཁྱབ་སྒྲོ་བ་ཅུ་དྲུག་དག་གིས་ནི། །ཡིན་ལུགས་དེ་ལྟར་ཡིན་
ཆོད་གདལ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། །ཁྱོད་ཐལ་འགྱུར་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཀྱི་ཐུར་ཁྱབ་ནལ་མ་ངེས་ན།
ཁྱོད་ཀྱི་ཐུར་ཁྱབ་ཀྱི་ཐུར་ཁྱབ་ངེས་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། །དངོས་པོའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པར་
ཐལ། །དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། །དེར་ཐལ། །དེའི་ཕྱིར།
དང་པོ་སྒྲ། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། །དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། །ཁྱོད་ཀྱི་ཐུར་ཁྱབ་ནལ་
མ་ངེས་པར་ཐལ། །དངོས་པོའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ན། །དངོས་པོ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དེ་ཁྱོད་
ཀྱི་ཐུར་ཁྱབ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དངོས་པོའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ན། །དངོས་པོ་ཡིན་པས་ཁྱབ་
པ་ངེས་པའི་ཕྱིར། །རྩ་བར་འདོད་ན། །དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། །ཁྱོད་ཀྱི་ཐུར་
ཁྱབ་ཀྱི་ཐུར་ཁྱབ་མ་ངེས་པར་ཐལ། །དངོས་པོ་ཡིན་ན། །དངོས་པོའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པས་
ཁྱབ་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཐུར་ཁྱབ་ཀྱི་ཐུར་ཁྱབ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དངོས་པོ་ཡིན་ན། །དངོས་

པའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་མ་དེས་པའི་བྱིར། དང་པོ་སྒྲུབ་སྟེ། ཉགས་གསལ་དང་
བཅས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གང་དང་གང་གི་རྗེས་ཁྲབ་དང། སྒྲུབ་ཁྲབ་ཀྱི་སྒྲུབ་ཁྲབ་གཉིས་
དོན་ཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཉགས་གསལ་དང་བཅས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གང་
དང་གང་གི་སྒྲུབ་ཁྲབ་དང་པོ་སྒྲུབ་ཁྲབ། སྒྲུབ་ཁྲབ་གཉིས་པ་རྗེས་ཁྲབ་སྒྲུབ་
གསུམ་པ་སྒྲུབ་ཁྲབ་དང་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཁྱོད་ཐལ་འགྱུར་གང་ཞིག ཁྱོད་ཀྱི་རྗེས་ཁྲབ་དེས་ན་ཁྱོད་ཀྱི་
རྗེས་ཁྲབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྲབ་མ་དེས་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། དེ་མ་ཁྲབ་པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་
གང་དང་གང་གི་རྗེས་ཁྲབ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་གཉིས་ནས་བརྒྱའི་བར་དུ་ཅི་ཙམ་
བཅེགས་ཀྱང་དོན་གཅིག་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཁྱོད་ཐལ་འགྱུར་གང་ཞིག ཁྱོད་ཀྱི་འགལ་ཁྲབ་དེས་ན་
ཁྱོད་ཀྱི་འགལ་ཁྲབ་ཀྱི་འགལ་ཁྲབ་དེས་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། མ་གྲས་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
བྱིར། དང་པོ་སྒླེ། བྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། དེ་འབྲའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འགལ་
ཁྲབ་དེས་པར་ཐལ། དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཡིན་ན། མ་གྲས་པ་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་ཁྱོད་
ཀྱི་འགལ་ཁྲབ་ཡིན་པ་གང་ཞིག དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཡིན་ན། མ་གྲས་པ་མ་ཡིན་པས་
ཁྲབ་པ་དེས་པའི་བྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་འབྲའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་
རྗེས་ཁྲབ་དེས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་འགལ་ཁྲབ་ཀྱི་འགལ་ཁྲབ་དེས་པའི་བྱིར། ཁྲབ་སྟེ།
ཉགས་གསལ་དང་བཅས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གང་དང་གང་གི་འགལ་ཁྲབ་དང་པོ་
འགལ་ཁྲབ། འགལ་ཁྲབ་གཉིས་པ་རྗེས་ཁྲབ། འགལ་ཁྲབ་གསུམ་པ་འགལ་ཁྲབ།

འགལ་བྱུང་བཞི་པ་རྗེས་ཀྱི་འདུག་ཅིང་ཀུན་གྱི་སྒོར་ལྟུང་མི་འདྲ་བ་ཙམ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཐད་ཐལ་འགྱུར་གང་དང་གང་གི་རྗེས་ཀྱི་རྗེས་ཀྱི་འདུག་
དེའི་རྗེས་ཀྱི་གཉིས་དོན་གཅིག་། རྗེས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཀྱི་སྒྲིབ་དང་། སྒྲིབ་དོན་
གཅིག་། རྗེས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཀྱི་སྒྲིབ་དང་། སྒྲིབ་དོན་གཅིག་། རྗེས་ཀྱི་འགལ་
བྱུང་དང་། འགལ་བྱུང་དོན་གཅིག་། རྗེས་ཀྱི་རྗེས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཅི་ལོག་དང་། རྗེས་
ཀྱི་སྒྲིབ་ཅི་ལོག་དོན་གཅིག་། རྗེས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཀྱི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཅི་ལོག་དང་། སྒྲིབ་
སྒྲིབ་ཅི་ལོག་དོན་གཅིག་། རྗེས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཀྱི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཅི་ལོག་དང་། སྒྲིབ་
སྒྲིབ་ཅི་ལོག་དོན་གཅིག་། རྗེས་ཀྱི་འགལ་བྱུང་སྒྲིབ་ཅི་ལོག་དང་། འགལ་བྱུང་
སྒྲིབ་ཅི་
ལོག་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཀྱི་སྒོར་བརྒྱུད་སྒོར་ལྟུང་ནི། ལུས་པ་ཆོས་ཙམ། དངོས་པོ་ཡིན་པར་ཐལ།
དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལྟ་བུ་ལ་མཆོད་ན། དོན་བྱེད་
རྒྱས་པ་ཡིན་ན། དངོས་པོ་ཡིན་པས་ཀྱི་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྗེས་ཀྱི་འདུག་
དངོས་པོ་མ་ཡིན་ན། དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་པས་ཀྱི་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་
སྒྲིབ་ཀྱི་འདུག་དང་། དངོས་པོ་ཡིན་ན། དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་པས་ཀྱི་འདྲའི་ཐལ་
འགྱུར་གྱི་སྒྲིབ་དང་། དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་ན། དངོས་པོ་མ་ཡིན་པས་ཀྱི་འདྲའི་
ཐལ་འགྱུར་གྱི་འགལ་བྱུང་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཅི་ལོག་དང་། དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་
ཡིན་ན། དངོས་པོ་མ་ཡིན་པས་ཀྱི་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྗེས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཅི་
ལོག་དང་། དངོས་པོ་མ་ཡིན་ན། དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་པས་ཀྱི་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་
གྱི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཅི་ལོག་དང་། དངོས་པོ་ཡིན་ན། དོན་བྱེད་རྒྱས་

བ་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ་བ་དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཐུར་ཁྲབ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་། རོན་
བྱེད་རྒྱས་བ་ཡིན་ན། དངོས་སོ་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ་བ་དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་
གྱི་འགལ་ཁྲབ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྟེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞིའི་སྒྲོང་ཚུལ་འདི་དག་ཉགས་གསལ་
དང་བཅས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་སྒྲོར་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཡོད་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་སོ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་
ཇེས་ཁྲབ་དང་འགལ་ཁྲབ་གྱི་ཁྲབ་བ་སྒྲོ་བརྒྱད་སྒྲོང་ཚུལ་ནི། དངོས་སོ་ཡིན་ན། ཡོད་
བ་ཡིན་པས་ཁྲབ་བ་དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཇེས་ཁྲབ་དང་། ཇེས་ཁྲབ་དེ་བཤགས་
པའི་ཆེ། བྱམས་བ་ཆོས་ཅན། ཡོད་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་སོ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་
བཤགས་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟར་བཤགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེའི་ཁྲབ་བ་སྒྲོ་བརྒྱད་ལྔར་
གྱི་ཡོད་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་སོ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཁྲབ་བ་
སྒྲོ་བརྒྱད་སྒྲོང་ཚུལ་མཚུངས་ལ། འགལ་ཁྲབ་གྱི་ཁྲབ་བ་སྒྲོ་བརྒྱད་ཀྱང་རིགས་འགྲེ་
བར་བྱའོ། །

ཐལ་འགྱུར་དེའི་ཐུར་ཁྲབ་དང་ལྷོག་ཁྲབ་གྱི་ཁྲབ་བ་སྒྲོ་བརྒྱད་སྒྲོང་ཚུལ་ནི།
ཡོད་བ་ཡིན་ན། དངོས་སོ་ཡིན་པས་ཁྲབ་བ་དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཐུར་ཁྲབ་དང་།
ཐུར་ཁྲབ་དེ་བཤགས་པའི་ཆེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དངོས་སོ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡོད་བ་
ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་བཤགས་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟར་བཤགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེའི་
ཁྲབ་བ་སྒྲོ་བརྒྱད་སྒྲོང་ཚུལ་ནི། ཡོད་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་སོ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་
པའི་ཐལ་འགྱུར་ལྔ་མ་དེའི་ཐུར་ཁྲབ་གྱི་ཁྲབ་བ་སྒྲོ་བརྒྱད་སྒྲོང་ཚུལ་མཚུངས་བ་ཡིན་
ལ། དེས་དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ལྷོག་ཁྲབ་གྱི་ཁྲབ་བ་སྒྲོ་བརྒྱད་སྒྲོང་ཚུལ་ཡང་ཤེས་

པར་བྱོལ། །

གཉིས་པ་ཞར་བྱང་དགག་ག་ཤགས་སྐྱབ་བཤགས་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཅུང་
ཟད་བཤད་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡོད་པ་ཡིན་ན། ཏྲག་དངོས་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ།
ཡོད་པ་ཡིན་ན་གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡོད་པ་ཡིན་ན་ཏྲག་དངོས་གང་རུང་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡོད་པ་ཡིན་ན་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག། ཡོད་པ་ཡིན་ན་དངོས་
པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཡོད་པ་ཡིན་ན། ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པ་ཏྲགས་མ་གྲུབ་ཅེས་
ལན་འདེབས། དེས་ན། གཞི་གྲུབ་ན་ཏྲག་པ་ཡིན། གཞི་གྲུབ་ན་དགག་པ་ཡིན། དགག་
པ་ཡིན་ན་མེད་དགག་ཡིན། བདག་མེད་ཡིན་ན་མེད་ཅེས་ཁས་སྐྱེད་པ་ལ་བྱབ་པ་
རྣམས་བཤགས་པའི་ཆེ་དགག་བཤགས་ཡིན་པས་མི་ཤོགས་ཤིང་། གཞི་གྲུབ་ན་
དངོས་པོ་ཡིན། གཞི་གྲུབ་ན་སྐྱབ་པ་ཡིན། བདག་མེད་ཡིན་ན་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེས་
ཁས་སྐྱེད་པ་ལ། བྱབ་པ་རྣམས་བཤགས་པའི་ཆེ་སྐྱབ་བཤགས་ཡིན་པས་
བཤགས་པ་ཡིན་ནོ། །

༡༡། །ཚད་མའི་གཞུང་དོན་འབྱེད་པའི་བསྐྱུས་གྲུའི་རྣམ་གཞག་
རིགས་ལམ་འབྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག་ཅེས་བྱ་བ་ལས་
རིགས་ལམ་ཆེ་བའི་སྒྲོར་གྱི་རྣམ་པར་
བཤད་པ་བཞུགས་སོ། །

༡༡། །སྤྱི་པ་དང་མགོན་པོ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་བྱུག་འཆའ་ལོ། །འདིར་
བསྐྱུས་གྲུའི་རྣམ་གཞག་རིགས་ལམ་འབྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག་ལས། རིགས་ལམ་ཆེ་བ་ཐལ་
འགྱུར་སོགས་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ། །

ཐལ་འགྱུར་ཚུང་བ་ཞར་བྱུང་དང་བཅས་པའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།
ཐལ་འགྱུར་ཆེ་བའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ། གཞན་སེལ་དགག་སྐྱབ་གྱི་རྣམ་
གཞག་བཤད་པ། སེལ་འཇུག་སྐྱབ་འཇུག་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་
དངོས་དང་། ཞར་བྱུང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཁྱོད་རྟགས་གསལ་དང་བཅས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་ན། ཁྱོད་
གྱི་རྟགས་གསལ་བྲབ་གསུམ་གང་རུང་བྱུབ་པས་བྲབ་ཟེར་ན། བྱམ་པ་ཆོས་ཅན།
རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། མ་བྱུབ་ན། དེ་འབྲའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྟགས་གསལ་
དང་བཅས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྟགས་གསལ་ཅོད་གཞི་གསུམ་ཀ་
དང་བཅས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་བྱམ་པས་ཅོད་གཞི། རྟག་

བས་གསལ་བ། མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཉགས་བྱས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་
བར་འདོད་ན། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཉགས་གསལ་ཁྱབ་གསུམ་
གང་རུང་མ་གྱུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཉགས་མ་གྱུབ་པ་གང་ཞིག །གསལ་བ་མ་གྱུབ།
ཁྱབ་པ་མ་གྱུབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྱུབ་ན། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཉགས་མ་གྱུབ་
པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཉགས་ལ་ཉགས་མ་གྱུབ་ཀྱི་ལན་བཟུང་པའི་ཆེ།
བྱམ་པ་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་ཉགས་མ་གྱུབ་ཅེས་ལན་འདེབས་རིགས་པ་གང་
ཞིག །བྱམ་པ་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་ཉགས་མ་གྱུབ་ཅེས་ལན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར། ཅ་
ཉགས་གཉིས་པ་མ་གྱུབ་ན། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་གསལ་བ་མ་གྱུབ་པར་ཐལ། དེ་
འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་གསལ་བ་ལ་འདོད་ལན་བཟུང་བས་བྱམ་པ་ཉགས་པ་ཡིན་པར་
འདོད་ཅེས་ཅི་རིགས་པ་གང་ཞིག །བྱམ་པ་ཉགས་པ་ཡིན་པར་འདོད་ཅེས་ལན་མི་
ཐེབས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་ཉགས་གསུམ་པ་མ་གྱུབ་ན། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་
ཁྱབ་པ་མ་གྱུབ་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་ཡིན་ན། ཉགས་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དེ་འདྲའི་ཐལ་
འགྱུར་གྱི་ཁྱབ་པ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །མཚན་ཉིད་ཡིན་ན། ཉགས་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་མ་
གྱུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ཉགས་གསལ་ཁྱབ་གསུམ་ཀ་མ་གྱུབ་པ་དང་། ཉགས་གསལ་
ཁྱབ་གསུམ་གང་རུང་རེ་རེ་མ་གྱུབ་པ་རྣམས་ལ་རིགས་འགྲེལ་བར་བྱལོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཁྱོད་ཐལ་འགྱུར་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཀྱི་ཉགས་གྱུབ་ན། ཁྱོད་ཀྱི་
བཞོད་ཆོད་ཀྱི་ཉགས་གྱུབ་པས་ཁྱབ་ཐེར་ན། །སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་ཉགས་པ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
ཕྱིར། ཉགས་གྱུབ་ཉྱེ། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཉགས་ལ་ཉགས་མ་གྱུབ་ཀྱི་ལན་མི་

ཐེབས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྲ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་རྟགས་མ་གྲུབ་ཅེས་ལན་མི་ཐེབས་པའི་
 ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། དངོས་པོ་ཡིན་པར་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་
 བཀོད་ཚོད་གྱི་རྟགས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། མ་ཁྲབ་ན་ཁྲབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ།
 དངོས་པོ་ཡིན་པ་དེ་དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་བཀོད་ཚོད་གྱི་རྟགས་དང་། སྤྲ་དངོས་པོ་
 ཡིན་པ་དེ་དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་སོང་ཚོད་གྱི་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 རྟགས་གསལ་ཚོད་གཞི་གསུམ་ཀ་དང་བཅས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གང་དང་གང་གི་ཡང་
 བཀོད་སོང་གི་རྟགས་ངོས་འཛིན་དང་གྲུབ་མ་གྲུབ་སོགས་འདི་དང་རིགས་འདྲ་ཞིང་།
 ཚོད་གཞི་མེད་ཅིང་རྟགས་གསལ་གཉིས་ཀ་དང་ལྗན་པའི་ཐལ་འགྱུར་རྣམས་ལ་ཡང་
 སོང་ཚོད་གྱི་རྟགས་མེད་ཀྱང་བཀོད་ཚོད་གྱི་རྟགས་ངོས་འཛིན་ཚུལ་དང་གྲུབ་མ་
 གྲུབ་སོགས་རིགས་འདྲ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ཀ་བ་ཚོས་ཅན། ལུས་པ་ཚོས་ཅན། དངོས་
 པོ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་གསལ་བ་ལ་
 འདོད་ལན་བཏབ་པས། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ཀ་བ་ཚོས་ཅན། ལུས་པ་ཚོས་ཅན།
 དངོས་པོ་ཡིན་པར་འདོད་ཅེས་ཅི་རིགས་ཐེར་ན། དེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་
 ཐལ་འགྱུར་གྱི་གསལ་བ་ལ་འདོད་ལན་བཏབ་པས། ཀ་བ་ཚོས་ཅན། ལུས་པ་ཚོས་
 ཅན། དངོས་པོ་ཡིན་པར་འདོད་ཅེས་ཅི་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཐལ་
 འགྱུར་དེ། ཤེས་བྱས་ཚོད་གཞི། ལུས་པ་ཚོས་ཅན། ཀ་བ་ཚོས་ཅན། དངོས་པོས་
 གསལ་བ། དངོས་པོས་རྟགས་བྱས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚོས་
 ཅན་གཉིས་ནས་བརྒྱའི་བར་དུ་བཅེགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གང་དང་གང་བཀོད་ཀྱང་།

ཆོས་ཅན་དང་པོ་དེ་ཙྏ་ད་གཞིར་བཞག་ནས། ཆོས་ཅན་སྒྲག་མ་གང་ཡོད་གསལ་བ་
ལ་སྒྲོར་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱམ་བ་ཆོས་ཅན། ཡོད་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་དང་
གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡོད་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་གསལ་
བ་ལ་འདོད་ལན་བཏབ་པའི་ཆེ། བྱམ་བ་ཆོས་ཅན། ཡོད་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་དང་
གཅིག་ཡིན་པར་འདོད་ཅེས་ཅི་རིགས་ཟེར་ན། དེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་འབྲའི་ཐལ་
འགྱུར་གྱི་གསལ་བ་ལ་འདོད་ལན་བཏབ་པའི་ཆེ། ཡོད་བ་ཆོས་ཅན། བྱམ་བ་བྱམ་བ་
དང་གཅིག་ཡིན་པར་འདོད་ཅེས་ཅི་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འབྲའི་ཐལ་
འགྱུར་དེ་བྱམ་བས་ཙྏ་ད་གཞི། ཡོད་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་དང་གཅིག་ཡིན་པས་
གསལ་བ། ཁྱོད་ཡོད་པས་རྟགས་བྱས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་བ་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཁྱོད་
དང་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། ཞེས་པའི་ཁྱོད་གཉིས་པོ་དེ་ཙྏ་ད་གཞི་བྱམ་བ་ལ་སྒྲོར་
དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡོད་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་རྟག་བ་
ཡིན་པར་ཐལ། མི་རྟག་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་གསལ་བ་ལ་
འདོད་ལན་བཏབ་པའི་ཆེ། ཡོད་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་རྟག་
བ་ཡིན་པར་འདོད་ཅེས་ཅི་རིགས་ཟེར་ན། དེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་འབྲའི་ཐལ་
འགྱུར་གྱི་གསལ་བ་ལ་འདོད་ལན་བཏབ་པའི་ཆེ། ཡོད་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་
ཡིན་པར་འདོད་ཅེས་ཅི་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གསལ་སྤངས་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་
གང་དང་གང་བཞོད་པའི་ཆེ། ཐལ་ངག་གཉིས་དང་། རྟགས་གཅིག་བྱུང་ན། ཐལ་ངག་

གཉིས་གསལ་བ་དང་། ཐལ་ངག་གསུམ་བྱུང་ན། ཐལ་ངག་གཉིས་གསལ་བ་དང་།
 ཐལ་ངག་གཅིག་ཉག་ས། ཐལ་ངག་བཞི་བྱུང་ན། ཐལ་ངག་གསུམ་གསལ་བ་དང་།
 གཅིག་ཉག་ས། ཐལ་ངག་ལྔ་བྱུང་ན་གསུམ་གསལ་བ་དང་། གཉིས་ཉག་ས། བདོར་ན་
 ཉག་ས་གསལ་ཆ་བྱུང་ཆེ་མཉམ་པར་བགོ་ཞིང་། ཆ་མ་བྱུང་ན་གཅིག་ཅམ་གྱིས་
 གསལ་བ་མང་བར་འདྲོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་རང་རེས། ཤེས་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ།
 དངོས་པོ་ཡིན་ན། གང་བླན་ཡིན་པས་བྱབ། མ་བྱས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་
 ཡིན་ན། ཡོད་མེད་གང་རུང་མ་ཡིན་པས་བྱབ་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱས་པ་ཆོས་ཅན།
 གང་བླན་བླན་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་
 འདྲོད་ལན་ཐེབས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་གསལ་བ་ལ་འདྲོད་ལན་བཏབ་
 པའི་ཆེ། གང་བླན་བླན་ཡིན་པར་ཐལ་ཤེས་བྱ་ཡིན་པར་འདྲོད་ཅེས་ཅི་རིགས་པ་གང་
 ཞིག །གང་བླན་བླན་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དམ་བཅའ་གཉིས་པ་
 ལ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཡོད་མེད་གང་རུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་བྱས་པ་ཡིན་པར་
 ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་བྱབ་པ་མ་བྱབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་
 བྱབ་མེད་གྱི་ལན་བཏབ་པའི་ཆེ། དངོས་པོ་ཡིན་ན། ཡོད་མེད་གང་རུང་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ་མ་བྱས་པ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་མེད་ཅེས་ལན་འདེབས་རིགས་པ་གང་ཞིག །དེ་
 ལྟར་དུ་ལན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་བྱབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་དེ།
 ཤེས་བྱས་ཅོད་གཞི། ཡོད་མེད་གང་རུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ་མ་བྱས་པས་གསལ་བ།
 དངོས་པོས་ཉག་ས་བྱས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉག་ས་གཉིས་པ་སྟེ།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྣམ་མཁྲོན་ཆོས་ཅན། ཤེས་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡོད་པ་

ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། གློའི་ཡུལ་དུ་བྱ་རུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་ཁྲབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྟགས་
གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་གསལ་བ་ལ་འདོད་ལན་བཏབ་པས།
ཤེས་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ་ཡོད་པ་ཡིན་པར་འདོད་ཅེས་ཅི་རིགས་ཟེར་ན། དེ་མི་
རིགས་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་གསལ་བ་ལ་འདོད་ལན་བཏབ་པའི་ཆེ།
ནམ་མཁའ་ཤེས་བྱ་ཡིན་པར་འདོད་ཅེས་ཅི་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་
ཐལ་འགྱུར་དེ། ནམ་མཁའ་ཤེས་བྱིས་ཅོད་གཞི། ཤེས་བྱས་གསལ་བ། ཡོད་པ་ཡིན་
པར་ཐལ་མན་ཆད་ཀྱིས་རྟགས་བྱས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་བྱ་
ཡིན་པར་ཐལ། འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡོད་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་ཁྲབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་
གསལ་བ་ལ་འདོད་ལན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྟགས་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་གསལ་བ་ལ་འདོད་ལན་བཏབ་པའི་ཆེ། དངོས་པོ་ཡིན་
པར་ཐལ། ཤེས་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པར་འདོད་ཅེས་ཅི་རིགས་
ཟེར་ན། དེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་གསལ་བ་ལ་འདོད་ལན་
བཏབ་པའི་ཆེ། བྱས་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པར་འདོད་ཅེས་ཅི་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་བྱས་པས་ཅོད་གཞི། དངོས་པོས་གསལ་བ། ཤེས་བྱ་
ཡིན་པར་ཐལ་མན་ཆད་ཀྱིས་རྟགས་བྱས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
ཐལ་འགྱུར་དེའི་ཕྱིར་སྒྲ་གསུམ་ཡས་རིམ་གྱིས་གསལ་བ་བྱི་མ་གསུམ་མས་རིམ་

ནས་སྐྱབས་སུ་བྱངས་པ་གང་ཞིག་། དེ་ལྟར་སྐྱབས་སུ་བྱངས་པའི་ཆེ། དངོས་པོ་དེ་ཙམ་
པའི་གསལ་བར་ལུས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གསལ་སྐྱངས་དང་། རྟགས་སྐྱངས་ཀྱི་
ཐལ་འགྲུར་ཇི་ལྟར་བཞོད་ཀྱང་། ཕྱིར་སྐྱེ་ཇེ་རེས་གསལ་བ་རེ་རེར་སྐྱབས་སུ་འདྲེན་
ལ། ཕྱིར་སྐྱེ་ཙམ་ཡོད་ནའང་ཙམ་པའི་གསལ་བ་གཅིག་པོ་དེ་སྐྱབས་སུ་འདྲེན་མི་
ཐུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་རང་ལུགས་ལ་ཐལ་འགྲུར་འགོད་ཚུལ་ལ་ལྟ་ཡོད་དེ། རྟགས་ཆོས་དོན་
གསུམ་རེ་རེ་པའི་འགོད་ཚུལ། ཆོས་ཅན་དུ་མ་བརྟེན་པའི་འགོད་ཚུལ། གསལ་
སྐྱངས་ཀྱི་འགོད་ཚུལ། རྟགས་སྐྱངས་ཀྱི་འགོད་ཚུལ། སྐྱབས་འཆང་གི་འགོད་ཚུལ་དང་
ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོའི་མཆན་གཞི་ཡོད་དེ། བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་ཡིན་
པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྲུར་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པའི་མཆན་གཞི་ཡོད་དེ། བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། ཀ་བ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་ཆོས་
ཅན། བྱམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྲུར་དེ་དེ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། གསུམ་པའི་མཆན་གཞི་ཡོད་དེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པ་ཡིན་པར་
ཐལ། རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་བྱེད་རུས་སྟོང་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྲུར་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་བའི་མཆན་གཞི་ཡོད་དེ། རྣམ་
མཁྱེན་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་བྱེད་རུས་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྲུར་དེ་དེ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ལྟ་བུ་སྐྱབས་འཆང་གི་ཐལ་འགྲུར་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཆོས་ཅན་སྐྱབས་འཆང་གི་
ཐལ་འགྲུར་དང་། གསལ་བ་སྐྱབས་འཆང་གི་ཐལ་འགྲུར་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་

མོའི་མཆན་གཞི་ཡོད་དེ། བྱམ་བ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ཆོས་ཅན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན།
ཡོད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྟགས་གྲུབ་
པར་ཐལ། ཆད་མས་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་ཁྲབ་པར་
ཡོད་པར་ཐལ། ཆད་མས་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་དེ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། གཉིས་པའི་མཆན་གཞི་ཡོད་དེ། ཀ་བ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
རྟེན་ཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྟགས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་ཁྲབ་པ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །

གཉིས་པ་ཞར་བྱང་ལ་བྱུག་སྒྲུའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་།

ཁས་ལེན་སོང་ཚུལ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ། །དགག་གཞི་བྲིས་འཕངས་གྱི་
རྣམ་གཞག་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། ཡོད་པར་
རྟགས་པའི་ཆད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོར་རྟགས་པའི་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་གསལ་བ་ལ་འདོད་ལན་བཏབ་པས། རྣམ་མཁྱེན་ཡོད་པར་
རྟགས་པའི་ཆད་མ་ཡིན་པར་འདོད་ཅེས་ཅི་རིགས་ཟེར་ན། དེ་མི་རིགས་པར་ཐལ།
དེ་འབྲའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་གསལ་བ་ལ་འདོད་ལན་བཏབ་པས། རྣམ་མཁྱེན་རྣམ་མཁྱེན་
ཡོད་པར་རྟགས་པའི་ཆད་མ་ཡིན་པར་འདོད་ཅེས་ཅི་རིགས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། དངོས་པོར་རྟགས་པའི་ཆད་མ་
ཡོད་པར་ཐལ། ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་གསལ་བ་ལ་འདོད་
ལན་བཏབ་པས། རྣམ་མཁྱེན་རྣམ་མཁྱེན་དངོས་པོར་རྟགས་པའི་ཆད་མ་ཡོད་པར་

འདོད་ཅེས་ཅི་རིགས་ཟེར་ན། དེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་འབྲེལ་ཐལ་འགྱུར་གྱི་
གསལ་བ་ལ་འདོད་ལན་བཏབ་པའི་ཆེ། རྣམ་མཁུན་དངོས་པོར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་
ཡོད་པར་འདོད་ཅེས་ཅི་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡོད་འགོད་དང། ཡིན་འགོད་
གཉིས་ལ་རྩོད་གཞི་འཕར་མི་འཕར་གྱི་བྱུང་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྣམ་མཁུན་ཆོས་ཅན། དངོས་པོར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་
ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་གསལ་བ་ལ་འདོད་ལན་བཏབ་པའི་ཆེ། རྣམ་
མཁུན་རྣམ་མཁུན་དངོས་པོར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡིན་
པར་འདོད་ཅེས་ཅི་རིགས་ཟེར་ན། དེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་འབྲེལ་ཐལ་འགྱུར་གྱི་
གསལ་བ་ལ་འདོད་ལན་བཏབ་པའི་ཆེ། རྣམ་མཁུན་དེ། རྣམ་མཁུན་རྣམ་མཁུན་
དངོས་པོར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡིན་པར་འདོད་ཅེས་ཅི་
རིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་མཁུན་ཆོས་ཅན། དངོས་པོར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་
ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་
པོར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་
འགྱུར་གྱི་གསལ་བ་ལ་འདོད་ལན་བཏབ་པའི་ཆེ། རྣམ་མཁུན་དེ། རྣམ་མཁུན་རྣམ་
མཁུན་རྣམ་མཁུན་དངོས་པོར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡིན་
པར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡིན་པར་འདོད་ཅེས་ཅི་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་
མཁུན་གྱིས་རྩོད་གཞི་བྱས་ནས། དངོས་པོར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་
པའི་ཆད་མ་ཡིན་འགོད་བྱས་ཏེ། བཞི་བཅེགས་ན། རྣམ་མཁུན་ལྷ་འཕར་དགོས་ལ།

ལྷ་བཅེགས་ན་རྣམ་མཁུན་བྱུག་འཕར་དགོས་པ་སོགས་རིགས་འབྲེ་བར་བྱ་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྣམ་མཁུན་ཆོས་ཅན། དངོས་སོར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་
ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆད་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྲུར་གྱི་གསལ་བ་ལ་འདོད་ལན་བཏབ་པའི་ཆོ། རྣམ་
མཁུན་དེ་རྣམ་མཁུན་རྣམ་མཁུན་རྣམ་མཁུན་དངོས་སོར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡོད་
པར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡིན་པར་འདོད་ཅེས་ཅི་རིགས་
ཟེར་ན། དེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་འབྲེ་ཐལ་འགྲུར་གྱི་གསལ་བ་ལ་འདོད་ལན་
བཏབ་པས། རྣམ་མཁུན་རྣམ་མཁུན་དངོས་སོར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡོད་པར་རྟོགས་
པའི་ཆད་མ་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡིན་པར་འདོད་ཅེས་ཅི་རིགས་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། རྣམ་མཁུན་གྱིས་ཅོད་གཞི་བྱས་ནས་དངོས་སོར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡོད་
པར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཅི་ཅམ་བཅེགས་ནས་ཡིན་
འགོད་བྱས་ཀྱང་། རྣམ་མཁུན་གཉིས་ལས་འཕར་མི་རུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཁས་ལེན་སོང་ཚུལ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ།

ཁོ་ན་རེ། རྟག་དངོས་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། གཞི་བྱུབ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།
འདོད་བྱས་པ་ལ། རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་དངོས་གང་རུང་གང་ཞིག །དངོས་
སོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་བྱུབ་ན། འོ་ན། རང་རྒྱལ་ས་སྐྱེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
དངོས་སོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་
རང་རྒྱལ་ས་སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་

ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ལ་འབྲེལ་བ་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ལ་བདག་
གཅིག་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་མེད་ན་ཁྱོད་མེད་དགོས་
པར་ཐལ། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ལ་དེ་བུང་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉག་པ་
ཚོས་ཅན། ཁྱོད་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཅ་བར་འདོད་
པ་ཡིན་ནོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། མེད་པ་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་ཉག་པ་མ་ཡིན་པས་
ཁྱབ་ཟེར་ན། ཉག་པ་ཁོ་ན་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཉག་པ་ཁོ་ན་
མེད་པར་ཐལ། དངོས་སོགས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། ཉག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་
པར་གྱུར་པའི་ཉག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡོད་མེད་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་མེད་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་
པར་ཐལ། ཡོད་མེད་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡོད་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡིན་མིན་
གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡིན་མིན་གཉིས་
ཀྱི་ནང་ནས་ཡིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
སྤྱིར་གང་ཡིན་ངེས་པ་ན་ཡོད་པ་ཡིན་ཅེས་ལན་འདེབས་དགོས་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མ་ཡིན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་མིན་ཅེས་ངེས་ན་མེད་པ་
མིན་ཅེས་ལན་འདེབས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་སྒྲིན་མེད་དེ། མེད་པ་མིན་བྱས་པས་
ཡོད་པ་ཡིན་པར་ཁས་སྐྱངས་སོང་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐ་དད་དང་ཐ་མི་དད་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཐ་དད་ཡིན་ཟེར་
ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐ་དད་དང་ཐ་མི་དད་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཐ་མི་དད་ཡིན་
པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། གཅིག་དང་དུ་མ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་གཅིག་ཡིན་པའི་སྤྱིར།
དེར་ཐལ། གཅིག་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་རང་ལུགས་ལ་ཉག་དངོས་གཉིས་ཀྱི་ནང་
ནས་ཉག་པ་དང་། ཡོད་མེད་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཡོད་པ་ཡིན། ཡིན་མིན་གཉིས་ཀྱི་
ནང་ནས་ཡིན་པ་ཡིན། ཐ་དད་དང་ཐ་མི་དད་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཐ་མི་དད་ཡིན། སྤྱི་བྱེ་
བྲག་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་བྱེ་བྲག་ཡིན། ཞེས་བྱ་ཡིན་པར་ཁས་སྐྱངས་པས་སྤྱིར་ཞེས་བྱ་
ཡིན་པར་ཁས་སྐྱངས་པར་སོང་། ཞེས་བྱ་ཡིན་པར་ཁས་སྐྱངས་པས་སྤྱིར་ཞེས་བྱ་མ་
ཡིན་པར་ཁས་སྐྱངས་པར་སོང་། ཞེས་བྱ་ཡིན་པ་དང་ཡིན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁས་སྐྱངས་
པས། སྤྱིར་ཞེས་བྱ་དེ་ཡིན་པ་དང་། ཞེས་བྱ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་པར་ཁས་སྐྱངས་
པར་སོང་། དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་བྱ་མིན་པ་དང་། མིན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་པར་ཁས་སྐྱངས་པ་
སོགས་རིགས་འགྲོས་ཀྱིས་ཞེས་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ་དགག་གཞི་དང་རྩིས་འཕངས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ།

དགག་གཞིའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། རྩིས་འཕངས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཀ་བའི་དགག་གཞི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་
དང་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འཇུག་གི་གསལ་བ་
ལ་འདོད་ལན་བཏབ་པས། ཀ་བའི་དགག་གཞི་ཀ་བའི་དགག་གཞི་དང་གཅིག་ཡིན་
པར་འདོད་ཅེས་ཅི་རིགས་ཟེར་ན། དེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཐལ་འཇུག་གི་
གསལ་བ་ལ་འདོད་ལན་བཏབ་པས། ཀ་བའི་དགག་གཞི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྤྱིར་དུ་ཀ་བའི་

དགག་གཞི། ཀ་བའི་དགག་གཞི་ཚོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་ཀ་བའི་དགག་གཞི་དང་གཅིག་
ཡིན་པར་འདོད་ཅེས་ཅི་རིགས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཀ་བའི་དགག་གཞི་ཚོས་ཅན།
ཀ་བའི་དགག་གཞི་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡོད་པ་གང་ཞིག །ཀ་བ་མེད་པའི་བྱིར་ཞེས་
པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་གསལ་བ་ལ་འདོད་ལན་བཏབ་པས། ཀ་བའི་དགག་གཞི་ཚོས་
ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་ཀ་བའི་དགག་གཞི། ཀ་བའི་དགག་གཞི་ཚོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་ཀ་བའི་
དགག་གཞི་ཡིན་པར་འདོད་ཅེས་ཅི་རིགས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཀ་བའི་དགག་གཞི་
ཚོས་ཅན། ཀ་བ་མེད་པར་ཐལ། ཀ་བའི་དགག་གཞི་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་
འགྱུར་གྱི་གསལ་བ་ལ་འདོད་ལན་བཏབ་པས། ཀ་བའི་དགག་གཞི་ཚོས་ཅན་གྱི་
སྟེང་དུ་ཀ་བ། ཀ་བའི་དགག་གཞི་ཚོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་མེད་པར་འདོད་ཅེས་ཅི་
རིགས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཀ་བ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་ཚོས་ཅན།
བྱས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་གསལ་བ་ལ་
འདོད་ལན་བཏབ་པས། ཀ་བ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་གྱི་
སྟེང་དུ་ཀ་བ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས། ཀ་བ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་
ས་ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པར་འདོད་ཅེས་ཅི་རིགས་པའི་བྱིར།
དེས་རྟགས་ལ་རིགས་འགྲེལ་དགག་གཞི་ཚོས་ཅན་དུ་བྱས་ཀྱང་དུག་སྒྲ་མེད་པའི་
ཐལ་འགྱུར་རྣམས་ཀྱི་རྟགས་གསལ་ལ་ལན་འདེབས་ཚུ་ལ་ཤེས་པར་བྱཏོ། །

ཁ་ཅིག་ན་ལེ། སྐྱའི་དགག་གཞི་ཚོས་ཅན། དངོས་པོར་རྟགས་པའི་ཆད་མའི་
དགག་གཞི་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་གསལ་བ་
ལ་འདོད་ལན་བཏབ་པས། སྐྱའི་དགག་གཞི་ཚོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་སྐྱའི་དགག་གཞི།

སྤྲི་དགག་གཞི་ཚོས་ཅན་གྱི་སྤྲོད་ཏུ་དངོས་པོར་རྟོགས་པའི་ཆད་མའི་དགག་གཞི་
ཡིན་པར་འདོད་ཅེས་ཅི་རིགས་ཟེར་ན། དེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་
གྱི་གསལ་བ་ལ་འདོད་ལན་བཏབ་པས། སྤྲི་དགག་གཞི་ཚོས་ཅན་གྱི་སྤྲོད་ཏུ་སྤྲི་
དགག་གཞི། སྤྲི་དགག་གཞི་ཚོས་ཅན་གྱི་སྤྲོད་ཏུ་སྤྲི་དགག་གཞི། སྤྲི་དགག་གཞི་
ཚོས་ཅན་གྱི་སྤྲོད་ཏུ་དངོས་པོར་རྟོགས་པའི་ཆད་མའི་དགག་གཞི་ཡིན་པར་འདོད་
ཅེས་ཅི་རིགས་པའི་བྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྤྲི་དགག་གཞི་ཚོས་ཅན། ཡོད་པ་
དངོས་པོར་རྟོགས་པའི་ཆད་མའི་དགག་གཞི་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡོད་པ་གང་
ཞིག །ཡོད་པ་དངོས་པོར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་མེད་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་
གསལ་བ་ལ་འདོད་ལན་བཏབ་པས། སྤྲི་དགག་གཞི་ཚོས་ཅན་གྱི་སྤྲོད་ཏུ་སྤྲི་དགག་
གཞི། སྤྲི་དགག་གཞི་ཚོས་ཅན་གྱི་སྤྲོད་ཏུ་ཡོད་པ། སྤྲི་དགག་གཞི་ཚོས་ཅན་གྱི་
སྤྲོད་ཏུ་ཡོད་པ་དངོས་པོར་རྟོགས་པའི་ཆད་མའི་དགག་གཞི་ཡིན་པར་འདོད་ཅེས་ཅི་
རིགས་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་གསལ་བ་ལ་འདོད་ལན་
བཏབ་པས། སྤྲི་དགག་གཞི་ཚོས་ཅན་གྱི་སྤྲོད་ཏུ་སྤྲི་དགག་གཞི། སྤྲི་དགག་གཞི་
ཚོས་ཅན་གྱི་སྤྲོད་ཏུ་ཡོད་པ་དངོས་པོར་རྟོགས་པའི་ཆད་མའི་དགག་གཞི་ཡིན་པར་
འདོད་ཅེས་ཅི་རིགས་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལུས་པའི་དགག་གཞི་ཚོས་ཅན་གྱི་སྤྲོད་ཏུ་ཡོད་པ་ཚོས་
ཅན། ལུས་པའི་དགག་གཞི་ཡིན་པར་ཐལ། ཏྲག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་
འགྱུར་གྱི་གསལ་བ་ལ་འདོད་ལན་བཏབ་པས། ལུས་པའི་དགག་གཞི་ཚོས་ཅན་གྱི་
སྤྲོད་ཏུ་ཡོད་པ། ལུས་པའི་དགག་གཞི་ཚོས་ཅན་གྱི་སྤྲོད་ཏུ་ཡོད་པ་ཚོས་ཅན་གྱི་སྤྲོད་

དུ་བྱམ་པའི་དགག་གཞི་ཡིན་པར་འདོད་ཅེས་ཅི་རིགས་ཟེར་ན། དེ་མི་རིགས་པར་
 ཐལ། དེ་འབྲའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་གསལ་བ་ལ་འདོད་ལན་བཏབ་པས། བྱམ་པའི་དགག་
 གཞི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་ཡོད་པ་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་བྱམ་པའི་དགག་གཞི་ཆོས་
 ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་ཡོད་པ། བྱམ་པའི་དགག་གཞི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་ཡོད་པ་ཆོས་ཅན་
 གྱི་སྟེང་དུ་བྱམ་པའི་དགག་གཞི་ཡིན་པར་འདོད་ཅེས་ཅི་རིགས་པའི་བྱིར། དེས་
 བྱམ་པའི་དགག་གཞི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་ཤེས་བྱའི་རིགས་གང་བཅུགས་ཀྱང་ཅི་
 ཚུལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་སྐོར་ལ་འགོད་རྒྱ་མང་དུ་འདུག་ཀྱང་ཆིག་གི་སྒྲོས་པ་ཆེ་
 དོགས་ནས་དེ་ཙམ་ལས་མ་བཀོད་དོ། །

གཉིས་པ་ངེས་འཕངས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ནི།

རང་རེས། བྱམ་པའི་དགག་གཞི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་དང་གཅིག་ཡིན་པར་
 ཐལ། གཞི་བྱུབ་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་གསལ་བ་ལ་འདོད་ལན་བཏབ་
 པས། བྱམ་པའི་དགག་གཞི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་བྱམ་པའི་དགག་གཞི། བྱམ་པའི་
 དགག་གཞི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་བྱམ་པའི་དགག་གཞི་དང་གཅིག་ཡིན་པར་འདོད་
 ཅེས་ཅི་རིགས་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱམ་པའི་དགག་གཞི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་དང་
 གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། གཞི་བྱུབ་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་གསལ་བ་ལ་
 འདོད་ལན་བཏབ་པས། བྱམ་པའི་དགག་གཞི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་བྱམ་པའི་དགག་
 གཞི། བྱམ་པའི་དགག་གཞི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་བྱམ་པའི་དགག་གཞི་དང་གཅིག་
 ཡིན་པར་འདོད་ཅེས་ཅི་མི་རིགས་པར་ཐལ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་བྱིར་ཟེར་ན།
 འདོད་བྱས་པ་ལ། དངོས་འགལ་དུ་འགྲོ་བེད་ན་མི་འགྲོ་སྟེ། སྤར་ངེས་པའི་ཆོ་ན་དེ་

ལྷ་ཡིན་ཀྱང་འདྲོད་ལན་བཏབ་པས། བྱམ་པའི་དགག་གཞི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་
བྱམ་པའི་དགག་གཞི། བྱམ་པའི་དགག་གཞི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་བྱམ་པའི་དགག་
གཞི་དང་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་པའི་དགག་གཞི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་གཞི་གྲུབ་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྲུར་གྱི་གསལ་བ་ལ་འདྲོད་ལན་བཏབ་པས། བྱམ་པའི་
དགག་གཞི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་བྱམ་པའི་དགག་གཞི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་བྱམ་པའི་
དགག་གཞི། བྱམ་པའི་དགག་གཞི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་བྱམ་པའི་དགག་གཞི་ཆོས་
ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་བྱམ་པའི་དགག་གཞི་དང་གཅིག་ཡིན་པར་འདྲོད་ཅེས་ཅི་མི་རིགས་
པར་འདྲོད་ཅེས་ཅི་རིགས་ཤིང་། དེ་ལྟར་བཅིས་པས་དངོས་འགལ་དུ་མི་འགྲོ་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཤོར་ན་ངེས་འཕངས་ཀྱི་བྱད་པར་ནི། བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། ཏྲག་པ་
ཡིན་པར་ཐལ་ཞེས་ངེས་ན། བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། ཏྲག་པ་ཡིན་པར་འདྲོད་ཅེས་ཅི་
རིགས་ཤིང་འདྲོད་ལན་ཀྱང་ཐེབས་ལ། བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། ཏྲག་པ་ཡིན་པར་ཐལ་
ཞེས་འཕངས་ན་བྱམ་པ་ཏྲག་པ་ཡིན་པར་འདྲོད་ཅེས་ཅི་དགོས་པས། འདྲོད་ལན་མི་
ཐེབས་པ་ཡིན་ནོ། །ངེས་འཕངས་ཀྱི་བྱད་པར་ཅམ་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་གཞན་འདི་
སྒྲོང་རིགས་པའི་འབྲུང་གནས་སྟག་ཆང་དུ་བ་སྟོད་པའི་བསྐྱུས་གྲ་སོགས་ན་རྒྱས་
པར་འདུག་པས་དེ་ཅམ་ལས་མ་བྲིས་སོ། །

གཉིས་པ་ཐལ་འགྲུར་ཆེ་བའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་གཉིས།

དངོས་དང་། ཞར་ལ་ཁྲོལ་ཕྱི་ཁྲོལ་དཔང་པོ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ལ། དགག་བཞག་སྟོང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལན་
གྱིས་ལྟོག་པར་མི་རྒྱས་པའི་ཐལ་ངག་དེ། ཐལ་འགྲུར་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཡིན་

ཟེར་ན། སྤྲུལ་ཆོས་ཅན། མ་གྲུབ་པར་ཐལ། རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་
ཆོས་ཅན། ལན་གྱིས་ལྷོག་པར་མི་རྒྱས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལིན་པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་
ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན།
ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚུལ་གསུམ་འཕེན་རྒྱས་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྲུལ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྦྱོར་བ་ཡང་
དག་འཕེན་རྒྱས་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། དེ་འདྲའི་
ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། ལན་གྱིས་ལྷོག་པར་མི་རྒྱས་པའི་ཐལ་འགྱུར་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
ལན་གྱིས་ལྷོག་པར་རྒྱས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལན་བཏབ་ན་
ལན་དོན་མཐུན་ཐེབས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་
ཀྱི་རྟགས་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་དོན་མཐུན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་
ཐལ་འགྱུར་ཀྱི་རྟགས་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་བཏབ་པའི་ཆེ་སྤྲུག་པ་ཡིན་པ་
རྟགས་མ་གྲུབ་ཅེས་ལན་འདེབས་རིགས་པ་གང་ཞིག །སྤྲུག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་ཉིད་ཀྱིས་འཕངས་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་
པ། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཟེར་ན། སྤྲུལ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་ཡིན་
པར་ཐལ། གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་
ཐལ། མཚན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཐལ་འགྱུར་
ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རྒྱུད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཐལ་

འགྲུར་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་ཉིད་ཀྱིས་འཕངས་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་
ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཐལ་འགྲུར་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཁྱོད་
ཚུལ་གསུམ་འཕེན་མི་བྱས་པའི་ཐལ་དག་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྟགས་གསལ་གང་རུང་བཀོད་པའི་དག་ཡིན་ན། ཐལ་འགྲུར་
ཡང་དག་ཡིན་པས་བྱབ་ཟེར་ན། སྐྱེའོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་
སྒྲོར་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་འབྲའི་རྟགས་སྒྲོར་ཆོས་ཅན།
རྟགས་གསལ་གང་རུང་བཀོད་པའི་དག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་
པའི་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་རྟགས་སྒྲོར་རྣམ་
དག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་བྱས་ཏེ། རྟགས་སྒྲོར་དང་ཐལ་འགྲུར་ཡང་དག་
གི་གཞི་མ་ཐུན་མི་སྲིད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། པ་རོལ་པོ་ལ་མི་འདོད་པའི་ཐལ་བ་སྟོན་པའི་དག་ཡིན་ན། ཐལ་
འགྲུར་ཡང་དག་ཡིན་པས་བྱབ་ཟེར་ན། བསྟན་བཅོས་ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། པ་རོལ་པོ་ལ་མི་འདོད་པའི་ཐལ་བ་སྟོན་
པའི་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་དོན་དུ་གྱུར་པའི་པ་རོལ་པོ་ལ་མི་འདོད་པའི་
ཐལ་དག་རྣམ་དག་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་དོན་དུ་གྱུར་པའི་སྐྱེའོས་
ཅན། མ་གྲུས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྲུར་ཡོད་པའི་
བྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། བསྟན་བཅོས་ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ཆོས་ཅན། རྟགས་གསལ་
ཅོད་གཞི་གསུམ་ཀ་དང་ལྗན་པར་ཐལ། ཐལ་འགྲུར་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་མི་
བྱས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་གསལ་ཅོད་གཞི་གསུམ་ཀ་ངོས་འཛིན་རྒྱ་མེད་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་ན། སྐབ་བྱེད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་
འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། སྐྱ་ཚོས་ཅན། མ་བྱས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཏྟག་
པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། མ་བྱས་ན།
དེ་འབྲའི་ཐལ་འགྱུར་ཚོས་ཅན། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་ཚོས་
ལོག་རང་གི་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་གྱི་སྤྱིང་དུ་རང་གི་ཏྟགས་ལོག་སྐབ་པ་ལ་ཚུལ་
གསུམ་འཕེན་པའི་ཐལ་དག་ནས་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རང་གི་ཚོས་ལོག་
བྱས་པའི་ཏྟགས་ཀྱིས་རང་གི་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་སྤྱིང་སྤྱིང་དུ་རང་གི་ཏྟགས་ལོག་
མི་ཏྟག་པ་སྐབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར།
དེར་ཐལ། སྐྱ་ཚོས་ཅན། མི་ཏྟག་སྟེ། བྱས་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་སྐྱོར་བ་འདི། དེ་འབྲའི་
ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཚོས་ལོག་བྱས་པའི་ཏྟགས་ཀྱིས། དེ་འབྲའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཤེས་
འདོད་ཚོས་ཅན་སྤྱིང་སྤྱིང་དུ། དེ་འབྲའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཏྟགས་ལོག་མི་ཏྟག་པ་སྐབ་
པའི་སྐྱོར་བ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། ཐལ་འགྱུར་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ཏྟགས་ཚོས་
དོན་གསུམ་ངོས་བཟུང་བ། ལན་གདབ་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ཐལ་
འགྱུར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། ཐལ་འགྱུར་དུ་བཞོད་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལ་
དབྱེ་ན་དུ་མར་དབྱེར་ཡོད་དེ། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྒྲུང་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ།
བཞོད་ཆོད་ཀྱི་སྒྲོན་ས་བཞིར་དབྱེ་བ་ནམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་
གི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། རང་ཉིད་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་པའི་ཚྲོལ་བ་ཡོད་པ་
ཡང་ཡིན། རང་ཉིད་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་པའི་ཚྲོལ་བས། རང་ཉིད་ལ་ལན་

དོན་མ་ཐུན་མི་ཐེབས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པར་གྱུར་པའི་ཐལ་ངག་རྣམ་དག་
ཏུ་དམིགས་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན་གཉིས་ཡོད་དེ། སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་
ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དང་། སྐྱབ་བྱེད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གཉིས་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཡོད་དེ། ཐལ་
འགྱུར་ཡང་དག་གང་ཞིག །བརྒྱུག་དོན་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་ན། རང་ཉིད་ཀྱི་སོང་ཆོད་ཀྱི་
རྟགས་རང་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱི་རྒྱུ་ཡང་དག་གིས་ཁས་སྦངས་ཤིང་།
ཆོད་མས་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཁྱབ་པ་ཆོད་མས་གྲུབ་ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་ཆོད་མས་
བསལ་བ་ཞུགས་པ་གཅིག་དགོས་ཏེ། སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་
གང་དང་གང་གི་སོང་ཆོད་ཀྱི་རྟགས་ཆོད་མས་གྲུབ་ན། དེས་འཕངས་པའི་སྐྱོར་བ་
ཡང་དག་གི་དམ་བཅའ་ལ་ཆོད་མས་བསལ་བ་འབབ་ཅིང་། ཁྱབ་པ་ཆོད་མས་མ་
གྲུབ་ན། དེས་འཕངས་པའི་སྐྱོར་བ་ཡང་དག་གི་ཕྱོག་ཁྱབ་མི་འགྲུབ་ལ། དམ་བཅའ་
ལ་ཆོད་མས་བསལ་བ་མ་ཞུགས་ན། དེས་འཕངས་པའི་སྐྱོར་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་མི་
འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པ་འམ་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་
ལ་དབྱེ་ན་གཉིས་ཡོད་དེ། ཕྱོག་པ་རང་རིགས་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དང་།
ཕྱོག་པ་གཞན་རིགས་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
ཕྱོག་པ་རང་རིགས་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཡོད་དེ། ཐལ་
འགྱུར་ཡང་དག་གང་ཞིག །ཕྱོག་པ་རང་རྒྱུད་རང་དང་རིགས་གཅིག་པ་འཕེན་པ་དེ་
དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད་དེ། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་

དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་རང་བཞིན་དང་འགལ་པའི་རང་བཞིན་དམིགས་
པའི་ཐལ་འགྱུར། རྒྱུ་དང་འགལ་པའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་རྒྱ་
དང་འགལ་པའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར། རྒྱབ་བྱེད་དང་འགལ་པའི་རྒྱབ་
བྱ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་རྒྱབ་བྱེད་དང་འགལ་པའི་རྒྱབ་བྱ་དམིགས་
པའི་ཐལ་འགྱུར། འགལ་རྒྱབ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་འགལ་རྒྱབ་
དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དང་པོའི་མཚན་གཞི་ཡོད་དེ། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་རྒྱབ་པར་ནོན་པའི་གཞིར་
ཆོས་ཅན། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་རྒྱབ་པར་ནོན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་རེག་སྟོབས་
ཆེན་པོས་རྒྱབ་པར་ནོན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་བཞིན་དང་འགལ་པའི་རང་བཞིན་དམིགས་
པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་རང་བཞིན་དང་འགལ་པའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་ཐལ་
འགྱུར་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་འཕངས་པའི་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་རྒྱབ་པར་ནོན་པ་
དེ། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་རྒྱབ་པར་ནོན་པའི་གཞིར་གང་རེག་སྟོབས་ཆེན་པོས་རྒྱབ་
པར་ནོན་པ་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་དང་འགལ་པའི་རང་བཞིན་
དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་རང་བཞིན་དང་
འགལ་པའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་
ན། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་བཞིན་དང་འགལ་པའི་རང་བཞིན་
དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཆོས་ལོག་ཏུ་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་
རྒྱབ་པར་ནོན་པ་དེ་སོང་། དེའི་རང་བཞིན་དུ་ཆ་ཞིང་སྟེག་པ་སྟོབས་ཆེན་པོས་རྒྱབ་

པར་ནོན་པ་དེ་སོང་། དེ་དང་འགལ་བར་བསིལ་རེག་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱབ་པར་ནོན་པ་དེ་སོང་། དེའི་རང་བཞིན་དུ་གང་རེག་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱབ་པར་ནོན་པ་དེ་སོང་། ཁྱོད་གང་རེག་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱབ་པར་ནོན་པ་ཉགས་སུ་བཀོད་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པའི་མཆན་གཞི་ཡོད་དེ། དུ་བ་བྲག་ཕྱུར་བས་བྱབ་པར་ནོན་པའི་གཞིར་ཆོས་ཅན། དུ་བ་བྲག་ཕྱུར་བས་བྱབ་པར་ནོན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་འབྲས་སྤྱ་ལོང་བྱེད་རྒྱུ་ཆགས་སུ་གནས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་རྒྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་འཕངས་པའི་དུ་བ་བྲག་ཕྱུར་བས་བྱབ་པར་ནོན་པ་དེ། དུ་བ་བྲག་ཕྱུར་བས་བྱབ་པར་ནོན་པའི་གཞིར། གང་འབྲས་སྤྱ་ལོང་བྱེད་རྒྱུ་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་པར་སྤྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་རྒྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཆོས་ལོག་ཏུ་དུ་བ་བྲག་ཕྱུར་བས་བྱབ་པར་ནོན་པ་དེ་སོང་། དེའི་རྒྱར་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱབ་པར་ནོན་པ་དེ་སོང་། དེ་དང་འགལ་བར་གང་རེག་རྒྱུ་ཆགས་སུ་གནས་པ་དེ་སོང་། དེའི་འབྲས་བུར་གང་འབྲས་སྤྱ་ལོང་བྱེད་རྒྱུ་ཆགས་སུ་གནས་པ་དེ་སོང་། ཁྱོད་གང་འབྲས་སྤྱ་ལོང་བྱེད་རྒྱུ་ཆགས་སུ་

གནས་པ་ཉགས་སུ་བཀོད་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པའི་མཚན་གཞི་ཡོད་དེ། ཅན་དན་གྱི་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱབ་པར་
ནོན་པའི་གཞིར་ཆོས་ཅན། ཅན་དན་གྱི་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱབ་པར་ནོན་པ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། ཁ་བའི་རེག་པ་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་
ཐལ་འགྱུར་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བྱབ་བྱེད་
དང་འགལ་བའི་བྱབ་བྱ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་བྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་
བྱབ་བྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་འཕངས་པའི་ཅན་དན་
གྱི་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱབ་པར་ནོན་པ་དེ། ཅན་དན་གྱི་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱབ་
པར་ནོན་པའི་གཞིར་ཁ་བའི་རེག་པ་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་པར་སྐྱབ་པར་
བྱེད་པའི་བྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་བྱབ་བྱ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉགས་ཡང་
དག་ཡིན་པ་གང་ཞིག། ཁྱོད་བྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་བྱབ་བྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་
འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
བྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་བྱབ་བྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་
ཆོས་ལོག་ཏུ་ཅན་དན་གྱི་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱབ་པར་ནོན་པ་དེ་སོང་། དེའི་བྱབ་
བྱེད་ཏུ་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱབ་པར་ནོན་པ་དེ་སོང་། དེ་དང་འགལ་བར་གང་རེག་
རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་དེ་སོང་། དེའི་བྱབ་བྱར་ཁ་བའི་རེག་པ་རྒྱན་ཆགས་སུ་
གནས་པ་དེ་སོང་། ཁྱོད་ཁ་བའི་རེག་པ་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་ཉགས་སུ་བཀོད་
པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་པོ་སྟེ། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། མེ་སྟོབས་
ཆེན་པོས་བྱབ་པར་ནོན་པ་དེ། ཅན་དན་གྱི་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱབ་པར་ནོན་པའི་

ཁྱབ་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེའི་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་སྒྲ། བཞི་པ་མ་གྲུབ་ན།
 ཁ་བའི་རེག་པ་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་དེ། གང་རེག་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པའི་
 ཁྱབ་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེའི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པའི་མཆོན་གཞི་ཡོད་དེ།
 སྒྲ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་
 འགྲུར་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་འབྲའི་ཐལ་འགྲུར་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འགལ་ཁྱབ་
 དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་འགལ་ཁྱབ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྲུར་ཡིན་པར་
 ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་འཕངས་པའི་བྱས་པ་དེ། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་འགལ་
 ཁྱབ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་གང་ཞིག། ཁྱོད་འགལ་ཁྱབ་
 དམིགས་པའི་ཐལ་འགྲུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་འབྲའི་ཐལ་འགྲུར་གྱི་
 ཆོས་ལོག་ཏུ་བྱས་པ་དེ་སོང་། དེ་དང་འགལ་བར་མ་བྱས་པ་དེ་སོང་། དེའི་ཁྱབ་བྱར་
 རྟག་པ་དེ་སོང་། ཁྱོད་རྟག་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཐལ་འགྲུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་
 བོ་སྒྲ། གསུམ་པ་མ་གྲུབ་ན། རྟག་པ་དེ་མ་བྱས་པའི་ཁྱབ་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། མ་བྱས་
 པ་རྟག་པའི་ཁྱབ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཁྱོད་ཀྱིས་རྟག་པ་ལ་ཁྱབ་ཅིང་ཁྱོད་ལ་རྟག་
 པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྒྲོག་པ་གཞན་རིགས་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྲུར་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིང་
 ཡོད་དེ། ཐལ་འགྲུར་ཡང་དག་གང་ཞིག། སྒྲོག་པ་རང་རྒྱུད་རང་དང་རིགས་མི་མ་སྒྲུབ་
 འཕེན་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དབྱེ་ན། བཅུ་བྱུག་ཡོད་དེ། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་རང་
 བཞིན་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་འབྲས་སུ་
 དམིགས་པའི་ཐལ་འགྲུར། ཁྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་རང་

རྒྱ་ད་འཕེན་པའི་རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་བྱ་བ་བྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར། རང་
བཞིན་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱ་ད་འཕེན་པའི་རྒྱ་དང་འགལ་བའི་
རང་བཞིན་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར། བྱ་བ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་
པའི་རང་རྒྱ་ད་འཕེན་པའི་རྒྱ་དང་འགལ་བའི་བྱ་བ་བྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར། རང་
བཞིན་དང་འགལ་བའི་བྱ་བ་བྱ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱ་ད་འཕེན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་དང་འགལ་
བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་བྱ་བ་བྱ་དམིགས་པའི་
རང་རྒྱ་ད་འཕེན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར། རྒྱ་
མ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱ་ད་འཕེན་པའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར། བྱ་བ་བྱེད་
མ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱ་ད་འཕེན་པའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་སྟེ་བརྒྱ་ད་
དང་། དེ་དག་ལས་ལྷོག་པ་འབྲས་བྱ་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་རང་
རྒྱ་ད་འཕེན་པའི་རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་རྒྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར། འབྲས་བྱ་
དང་འགལ་བའི་བྱ་བ་བྱ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱ་ད་འཕེན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་
རྒྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་རྒྱ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱ་ད་
འཕེན་པའི་འབྲས་བྱ་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར། བྱ་བ་བྱེད་
དང་འགལ་བའི་རྒྱ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱ་ད་འཕེན་པའི་འབྲས་བྱ་དང་འགལ་བའི་བྱ་བ་
བྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར། འབྲས་བྱ་དང་འགལ་བའི་རྒྱ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱ་ད་
འཕེན་པའི་རྒྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར། འདི་དང་མཚན་
གཞི་གཉིས་ཀ་མི་འགྲིགས་པ་འབྲུ་ཡང་རྩ་སྟོན་བསྟུས་བྱ་སོགས་ལ་ཡོད་པ་བཞིན་
བཀོད་པ་ཡིན། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་རྒྱ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱ་ད་འཕེན་པའི་འབྲས་བྱ་

དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྲུར། འབྲས་བུ་མ་དམིགས་པའི་རང་
རྒྱད་འཕེན་པའི་རྒྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྲུར། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱད་
འཕེན་པའི་བྲུང་བྱེད་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྲུར་དང་བརྒྱད་དེ་བཅུ་བྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
དང་པོའི་མཚན་གཞི་ཡོད་དེ། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྲུབ་པར་ནོན་པའི་གཞིར་ཆོས་
ཅན། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྲུབ་པར་ནོན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་འབྲས་སྤྱུ་ལོང་བྱེད་
རྒྱན་ཆགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྲུར་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་འབྲའི་ཐལ་
འགྲུར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྒྱ་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་རང་རྒྱད་འཕེན་
པའི་རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྲུར་ཡིན་པར་ཐལ།
ཁྱོད་ཀྱིས་འཕངས་པའི་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྲུབ་པར་ནོན་པ་དེ། དེས་བྲུབ་པར་ནོན་
པའི་གཞིར། གང་འབྲས་སྤྱུ་ལོང་བྱེད་རྒྱན་ཆགས་མེད་པར་སྤྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་དང་
འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་རང་རྒྱད་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་གང་
ཞིག །ཁྱོད་རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྲུར་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་བྲུབ་ན། དེ་འབྲའི་ཐལ་འགྲུར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་བཞིན་དང་འགལ་
བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྲུར་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཆོས་ལོག་ཏུ་མེ་
སྟོབས་ཆེན་པོས་བྲུབ་པར་ནོན་པ་དེ་སོང་། དེའི་རང་བཞིན་དུ་ཆ་ཞིང་སྟེགས་པ་སྟོབས་
ཆེན་པོས་བྲུབ་པར་ནོན་པ་དེ་སོང་། དེ་དང་འགལ་བ་གང་རེག་རྒྱན་ཆགས་པ་དེ་སོང་།
དེའི་འབྲས་བུར་གང་འབྲས་སྤྱུ་ལོང་བྱེད་རྒྱན་ཆགས་པ་དེ་སོང་། ཁྱོད་གང་འབྲས་སྤྱུ་
ལོང་བྱེད་རྒྱན་ཆགས་པ་ཉགས་སུ་བཀོད་པའི་ཐལ་འགྲུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པའི་མཚན་གཞི་ཡོད་དེ། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྲུབ་པར་ནོན་པའི་

གཞིར་ཆོས་ཅན། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྲབ་པར་ནོན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁ་བའི་
རེག་པ་རྒྱན་ཆགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པའི་མཆན་གཞི་ཡོད་དེ། ཏུ་བ་བྲག་རྩུར་བས་བྲབ་པར་ནོན་པའི་གཞིར་
ཆོས་ཅན། ཏུ་བ་བྲག་རྩུར་བས་བྲབ་པར་ནོན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་རེག་རྒྱན་
ཆགས་སུ་གནས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་
པའི་མཆན་གཞི་ཡོད་དེ། ཏུ་བ་བྲག་རྩུར་བས་བྲབ་པར་ནོན་པའི་གཞིར་ཆོས་ཅན།
ཏུ་བ་བྲག་རྩུར་བས་བྲབ་པར་ནོན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁ་བའི་རེག་པ་རྒྱན་ཆགས་
སུ་གནས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྔ་པའི་
མཆན་གཞི་ཡོད་དེ། ཅན་དན་གྱི་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྲབ་པར་ནོན་པའི་གཞིར་
ཆོས་ཅན། ཅན་དན་གྱི་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྲབ་པར་ནོན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་
རེག་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་དེ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཏུག་པའི་མཆན་གཞི་ཡོད་དེ། ཅན་དན་གྱི་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྲབ་པར་ནོན་
པའི་གཞིར་ཆོས་ཅན། ཅན་དན་གྱི་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྲབ་པར་ནོན་པ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། གངས་འབྲས་སྤྱུ་ལོང་བྱེད་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདུན་པའི་མཆན་གཞི་ཡོད་དེ། མེ་མེད་མཆན་
མོའི་རྒྱ་མཆོར་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་པར་ཐལ། ཏུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་
འགྱུར་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བརྒྱད་པའི་མཆན་གཞི་ཡོད་དེ། བྱིང་གིས་དབེན་པའི་
བྲག་རྫོང་ན་ཆོས་ཅན། བྱིང་ཡོད་པར་ཐལ། འག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་
འགྱུར་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ནམས་ཀྱི་སྦྱབ་བྱེད་གོང་གི་རིགས་འཁྲོས་ཀྱིས་

ཤེས་ལྷན་ཤིང་།

བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པའི་སྐབ་བྱེད་ནི། མེ་མེད་མཚན་མོའི་རྒྱ་མཚོར་ཆོས་
ཅན། མེ་ཡོད་པར་ཐལ། ཏུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། རྒྱ་མ་
དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པར་
ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་འཕངས་པའི་མེ་མེད་པ་དེ། མེ་མེད་མཚན་མོའི་རྒྱ་མཚོར་ཏུ་བ་མེད་
པར་སྐབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་
འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་བྱུང་ན། དེ་འདྲའི་
ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་
ཏུ་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ཏུ་བ་མེད་འབྲས་
བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤིང་གིས་དབེན་པའི་བྲག་རྫོང་ན་ཆོས་ཅན། ཤིང་ཡོད་པར་ཐལ།
ཤ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། སྐབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རང་
རྒྱུད་འཕེན་པའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་
འཕངས་པའི་ཤིང་མེད་པ་དེ། ཤིང་གིས་དབེན་པའི་བྲག་རྫོང་ཏུ་ཤ་བ་མེད་པར་སྐབ་
པར་བྱེད་པའི་སྐབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་
རང་བཞིན་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་བྱུང་ན། དེ་འདྲའི་
ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པར་ཐལ།
ཁྱོད་ཤ་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ཤ་བ་ཤིང་
དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ལས་ལྷོག་པའི་ཐལ་འགྱུར་བརྒྱུད་པ་
དེའི་མཚན་གཞི་ཡང་རིམ་པ་བཞིན་ཏུ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་སྐབ་

བར་ནོན་པའི་གཞིར་ཆོས་ཅན། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱུང་བར་ནོན་པ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། གྲང་རེག་གི་དངོས་རྒྱུ་འི་རྒྱས་པ་མ་སྤྱ་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྲུར་
 ལྟ་བུ་དང་པོ་དང་། ཅན་དན་གྱི་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱུང་བར་ནོན་པའི་གཞིར་ཆོས་
 ཅན། ཅན་དན་གྱི་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱུང་བར་ནོན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གྲང་རེག་
 གི་དངོས་རྒྱུ་འི་རྒྱས་པ་མ་སྤྱ་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྲུར་ལྟ་བུ་གཉིས་པ་
 དང་། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱུང་བར་ནོན་པའི་དངོས་རྒྱུར་ཡུར་པའི་ཆ་ཞིང་སྟེག་པ་
 སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱུང་བར་ནོན་པའི་གཞིར་ཆོས་ཅན། དེས་བྱུང་བར་ནོན་པ་མ་ཡིན་
 བར་ཐལ། གྲང་རེག་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྲུར་
 ལྟ་བུ་གསུམ་པ་དང་། ཡང་གཞི་དེར་ཆོས་ཅན། དེས་བྱུང་བར་ནོན་པ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། ཁ་པའི་རེག་བ་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྲུར་
 ལྟ་བུ་བཞི་པ་དང་། ཡང་གཞི་དེར་ཆོས་ཅན། དེས་བྱུང་བར་ནོན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 གྲང་རེག་གི་དངོས་རྒྱུ་འི་རྒྱས་པ་ཐོགས་མེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལྔ་པ་
 དང་། ཡང་གཞི་དེར་ཆོས་ཅན། དེས་བྱུང་བར་ནོན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གྲང་འབྲས་
 སུ་ལོང་བྱེད་རྒྱན་ཆགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྲུར་ལྟ་བུ་དྲུག་པ་དང་། ཏུ་
 བས་དབེན་པའི་ས་ཕྱོགས་ན་ཆོས་ཅན། ཏུ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། ཏུ་བའི་དངོས་རྒྱུ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྲུར་ལྟ་བུ་བདུན་པ་དང་། རུམ་བ་ཆད་མས་མ་དམིགས་
 པའི་ས་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན། རུམ་བ་ཆད་མས་དམིགས་པར་ཐལ། རུམ་བ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྲུར་ལྟ་བུ་བརྒྱད་པའི་མཚན་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་ཀྱི་
 སྤྱོད་བྱེད་ནི་གོང་གི་རིགས་འགྲོས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་སྐྱབ་བྱེད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྲུར་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཡོད་
དེ། ཐལ་འགྲུར་ཡང་དག་གང་ཞིག་ །དོན་བསྐྱོད་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་མ་ཆང་བ་དེ་དེ་ཡིན་
པའི་བྱིར། མཆན་གཞི་ཡོད་དེ། སྐྱེ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་ཡིན་
པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྲུར་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཐལ་འགྲུར་ལྟར་སྒྲུང་གི་མཆན་
ཉིད་ཡོད་དེ། སྐབས་སུ་བབ་པའི་ལན་གྱིས་ལྟོག་པར་བྱས་པའི་ཐལ་ངག་དེ་ཡིན་
པའི་བྱིར། མཆན་གཞི་ཡོད་དེ། སྐྱེ་ཆོས་ཅན། རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མིག་ཤེས་
གྱིས་བརྒྱུད་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྲུར་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡང་ཐལ་
འགྲུར་ལ་བཀོད་ཆོད་གྱི་སྒྲོན་སྒྲོལ་དབྱེ་བཞི་ཡོད་དེ། རྟགས་བྱུང་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་
པའི་ཐལ་འགྲུར། རྟགས་མ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྲུར། བྱུང་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྲུར།
རྟགས་བྱུང་གཉིས་ཀ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྲུར་དང་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་བཞི་སོ་སོའི་
མཆན་གཞི་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བཞག་དུ་ཡོད་དེ། སྐྱེ་ཆོས་ཅན། གཞལ་བྱ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྲུར་ལྟ་བུ་དང་པོ་དང་། སྐྱ་
ཆོས་ཅན། མ་གྲུབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྲུར་ལྟ་
བུ་གཉིས་པ་དང་། སྐྱེ་ཆོས་ཅན། རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་
ཞེས་པའི་ཐལ་འགྲུར་ལྟ་བུ་གསུམ་པའི་མཆན་གཞི་ཡིན་ཅིང་། རྟགས་བྱུང་གཉིས་
ཀ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྲུར་ལ། བྱུང་རྟགས་གཉིས་ཀ་ཆོད་མས་གྲུབ་པ། བྱུང་རྟགས་
གཉིས་ཀ་ཁས་སྒྲུངས་གྱིས་གྲུབ་པ། རྟགས་ཆོད་མས་གྲུབ་ཅིང་བྱུང་པ་ཁས་སྒྲུངས་
གྱིས་གྲུབ་པ། བྱུང་པ་ཆོད་མས་གྲུབ་ཅིང་རྟགས་ཁས་སྒྲུངས་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཐལ་
འགྲུར་དང་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར།

དང་པོའི་མཚན་གཞི་ཡོད་དེ། སྤྱི་ཚེས་ཅན། མི་ཉག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཐལ་
འགྱུར་འདི་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཚོལ་བ་དེས་སྤྱི་ཉག་པར་ཁས་ལྗངས་ན་
ཐལ་འགྱུར་དེའི་ཉག་ས་ཁྲབ་གཉིས་ཀ་ཚད་མས་བྱུབ་ཅིང་དམ་བཅའ་ལ་ཁས་ལྗངས་
ཀྱིས་བསལ་བ་འབབས་པས་ཐལ་འགྱུར་འདི་ཚོལ་བ་དེ་ལ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་
སོང་ལ། ཚོལ་བ་དེས་སྤྱི་ཉག་པར་ཁས་ལྗངས་ན་ཉག་ས་ཁྲབ་གཉིས་ཀ་ཚད་མས་
བྱུབ་ཀྱང་དམ་བཅའ་ལ་ཁས་ལྗངས་ཀྱིས་བསལ་བ་མི་འབབས་པས། ཐལ་འགྱུར་
འདི་ཚོལ་བ་དེ་ལ་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྤང་དུ་སོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པའི་མཚན་གཞི་ཡོད་དེ། སྤྱི་མིག་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བྱ་དང་། མིག་ཤེས་
ཀྱི་བཟུང་བྱ་ཡིན་ན་ཉག་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་གི་ངོར། སྤྱི་
ཚེས་ཅན། ཉག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མིག་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་
ཐལ་འགྱུར་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་
དེས་སྤྱི་མི་ཉག་པར་ཚད་མས་བྱུབ་ན། ཐལ་འགྱུར་དེའི་ཉག་ས་ཁྲབ་གཉིས་ཀ་ཁས་
ལྗངས་ཀྱིས་བྱུབ་ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་བསལ་བ་འབབས་པས་ཐལ་འགྱུར་
འདི་གང་ཟག་དེ་ལ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་ལ། གང་ཟག་དེས་སྤྱི་མི་ཉག་པར་
ཁས་ལྗངས་ན། ཐལ་འགྱུར་དེའི་ཉག་ས་ཁྲབ་གཉིས་ཀ་ཁས་ལྗངས་ཀྱིས་བྱུབ་ཅིང་།
དམ་བཅའ་ལ་ཁས་ལྗངས་ཀྱི་བསལ་བ་ཡང་འབབས་པས། གང་ཟག་དེ་ལ་ཐལ་
འགྱུར་འདི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་ཞིང་། གང་ཟག་དེས་སྤྱི་མི་ཉག་པར་ཚད་
མས་ཀྱང་མ་བྱུབ། ཁས་ལྗངས་པའང་མིན་ན། ཉག་ས་ཁྲབ་ཁས་ལྗངས་ཀྱིས་བྱུབ་

ཀྱང་། དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་མི་འབབས་པས། གང་ཟག་དེ་ལ་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྒར་
དུ་སོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པའི་མཚན་གཞི་ཡོད་དེ། སྐྱ་བྱས་པ་དང་། བྱས་ན་རྟག་པས་བྱས་པ་
ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་གི་ངོར། སྐྱ་ཚོས་ཅན། རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་དེས་
སྐྱ་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་གྲུབ་ན། རྟགས་ཆད་མ་དང་བྱས་པ་ཁས་སྦངས་ཀྱིས་གྲུབ་
ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་ཆད་མས་བསལ་བ་འབབས་པས། གང་ཟག་དེ་ལ་ཐལ་འགྱུར་
ཡང་དག་དང་། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་དེས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་ཁས་སྦངས་ན། རྟགས་ཆད་མ་
དང་བྱས་པ་ཁས་སྦངས་ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་ཁས་སྦངས་ཀྱིས་བསལ་བ་
འབབས་པས། གང་ཟག་དེ་ལ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དང་། གང་ཟག་དེས་སྐྱ་མི་རྟག་
པར་ཆད་མས་ཀྱང་མ་གྲུབ། ཁས་སྦངས་པའང་མིན་ན། ཐལ་འགྱུར་དེའི་རྟགས་ཆད་
མ་དང་བྱས་པ་ཁས་སྦངས་ཀྱིས་གྲུབ་ཀྱང་། དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་མི་འབབས་
པས། གང་ཟག་དེ་ལ་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྒར་དུ་སོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པའི་མཚན་གཞི་ཡོད་དེ། སྐྱ་རྟག་པ་དང་། རྟག་པ་ཡིན་ན་མ་བྱས་པ་
ཡིན་པས་བྱས་པ་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་གི་ངོར། སྐྱ་ཚོས་ཅན། མ་བྱས་པ་ཡིན་
པར་ཐལ། རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་
ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་དེས་སྐྱ་བྱས་པར་ཆད་མས་གྲུབ་ན། བྱས་པ་ཆད་མ་དང་།
རྟགས་ཁས་སྦངས་ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་ཆད་མས་བསལ་བ་འབབས་པས།
གང་ཟག་དེ་ལ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དང་གང་ཟག་དེས་སྐྱ་བྱས་པར་ཁས་སྦངས་ན།

ཁྱབ་པ་ཚད་མ་དང་། ཉགས་ཁས་སྒྲངས་ཀྱིས་བྱུབ་ཅིང། དམ་བཅའ་ལ་ཁས་སྒྲངས་
ཀྱིས་བསལ་བ་འབབས་པས། གང་ཟག་དེ་ལ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དང་། གང་ཟག་
དེས་སྒྲ་བྱས་པར་ཚད་མས་ཀྱང་མ་བྱུབ། ཁས་སྒྲངས་པའང་མིན་ན། ཁྱབ་པ་ཚད་མ་
དང་། ཉགས་ཁས་སྒྲངས་ཀྱིས་བྱུབ་ཀྱང་དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་མི་འབབས་པས།
གང་ཟག་དེ་ལ་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྒྲུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་ན་ཐལ་འགྱུར་ལ་བཀོད་ཚད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་བཅུ་བཞི་ཡོད་དེ།
ཁྱབ་ཉགས་གཉིས་ཀ་མ་བྱུབ་པ་དང་། ཉགས་མ་བྱུབ་པ་དང་། ཁྱབ་པ་མ་བྱུབ་པ་
དང་། ཁྱབ་ཉགས་གཉིས་ཀ་ཚད་མས་བྱུབ་ལ། དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་མེད་པ་དང་།
ཁྱབ་ཉགས་གཉིས་ཀ་ཁས་སྒྲངས་ཀྱིས་བྱུབ་ལ། དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་མེད་པ་
དང་། ཉགས་ཚད་མ་དང་ཁྱབ་པ་ཁས་སྒྲངས་ཀྱིས་བྱུབ་ལ། དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་
མེད་པ་དང་། ཁྱབ་པ་ཚད་མ་དང་ཉགས་ཁས་སྒྲངས་ཀྱིས་བྱུབ་ལ། དམ་བཅའ་ལ་
བསལ་བ་མེད་པའི་ཐལ་འགྱུར་བདུན་ནི་རང་འགོད་ཡུལ་གྱི་གྲོ་བ་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ལྟར་
སྒྲུང་བདུན་དང་། ཉགས་ཁྱབ་གཉིས་ཀ་ཚད་མས་བྱུབ་ཅིང་དམ་བཅའ་ལ་ཁས་
སྒྲངས་ཀྱིས་བསལ་བ་འབབས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་། ཉགས་ཁྱབ་གཉིས་ཀ་ཁས་
སྒྲངས་ཀྱིས་བྱུབ་ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་བསལ་བ་འབབས་པའི་ཐལ་འགྱུར་
དང་། ཉགས་ཁྱབ་གཉིས་ཀ་ཁས་སྒྲངས་ཀྱིས་བྱུབ་ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་ཁས་སྒྲངས་
ཀྱིས་བསལ་བ་འབབས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་། ཉགས་ཚད་མ་དང་། ཁྱབ་པ་ཁས་
སྒྲངས་ཀྱིས་བྱུབ་ཅིང་དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་བསལ་བ་འབབས་པའི་ཐལ་འགྱུར་
དང་། ཉགས་ཚད་མ་དང་ཁྱབ་པ་ཁས་སྒྲངས་ཀྱིས་བྱུབ་ཅིང་དམ་བཅའ་ལ་ཁས་

སྒྲངས་ཀྱིས་བསལ་བ་འབབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་། ཁྲབ་པ་ཚད་མ་དང་། ཉགས་
ཁས་སྒྲངས་ཀྱིས་བྱབ་ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་བསལ་བ་འབབས་པའི་ཐལ་
འགྱུར་དང་། ཁྲབ་པ་ཚད་མ་དང་། ཉགས་ཁས་སྒྲངས་ཀྱིས་བྱབ་ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་
ཁས་སྒྲངས་ཀྱིས་བསལ་བ་འབབས་པའི་ཐལ་འགྱུར་བདུན་ནི་རང་འགོད་པ་སྐབས་
སུ་བབ་པའི་ཚོལ་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡང་དག་བདུན་ཏེ་བཅུ་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར། སྐབས་
བབ་ཀྱི་ཚོལ་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡང་དག་བདུན་གྱི་དང་པོ་ལྷ་རང་རྒྱུད་མི་འཕེན་པ་དང་།
བྱི་མ་གཉིས་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་ཐལ་འགྱུར་གང་དང་གང་གི་དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་བསལ་བ་འབབ་
ཅེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཚད་མས་བསལ་བ་འབབ་ཚུལ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ཐལ་འགྱུར་
དེའི་བསལ་བ་ལ་འདོད་ལན་བཏབ་པས། ཁས་སྒྲངས་པའི་དོན་ཚད་མས་བསལ་བ་
ཞིག་ལ། ཐལ་འགྱུར་དེའི་དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་བསལ་བ་འབབས་པ་ཞེས་ཟེར་བ་
ཡིན་ཅིང་། དཔེར་ན། སྤྲོ་ཆོས་ཅན། ཉག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཞེས་བཀོད་པ་ལྷ་བྱ་ལ་
འདོད་ལན་བཏབ་ན། སྤྲོ་ཉག་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། སྤྲོ་ཉག་པ་ནི་ཚད་མས་བསལ་
བ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཐལ་འགྱུར་དེའི་དམ་བཅའ་ལ་ཁས་སྒྲངས་ཀྱིས་བསལ་བ་བབ་ན།
ཐལ་འགྱུར་དེའི་དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་བསལ་བ་འབབས་དགོས་པ་ཡང་མིན་ཏེ།
དཔེར་ན། སྤྲོ་ཉག་པར་ཁས་སྒྲངས་ཤིང་། བྱས་པར་ཡང་ཁས་སྒྲངས་པ་ལ། སྤྲོ་ཆོས་
ཅན། རྒྱ་ལས་སྦྱེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་
བཀོད་པའི་ཆེ། འདོད་ལན་བཏབ་པས་དམ་བཅའ་དེ་ལ་ཁས་སྒྲངས་ཀྱིས་བསལ་བ་
འབབས་ཀྱང་ཚད་མས་བསལ་བ་མི་འབབས་པའི་བྱིར། ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཉགས་ཚད་

མས་གྲུབ་ཅེས་པ་ནི། ཐལ་འགྱུར་དེའི་རྟགས་ཐལ་འགྱུར་དེའི་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་
གི་སྟེང་དུ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཞིག་ལ་འདོད་དགོས་སོ། །

གསུམ་པ་རྟགས་ཚོས་དོན་གསུམ་ངོས་འཛིན་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཐལ་འགྱུར་
གཅིག་ལ་མཚོན་ན། རྟག་པ་དེ། སྒྲ་ཚོས་ཅན། མ་བྱས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེའི་རྟགས་དང་། མི་རྟག་པ་དེ་དེ་འབྲའི་ཐལ་
འགྱུར་གྱི་རྟགས་ལོག་དང་། མ་བྱས་པ་དེ་དེ་འབྲའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཐལ་ཚོས་དང་།
བྱས་པ་དེ་དེ་འབྲའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཚོས་ལོག་དང་། སྒྲ་ཐལ་འགྱུར་དེའི་ཅོད་གཞི་
ཡིན་ཞིང་། དེ་གཞན་ལ་ཡང་རིགས་འདྲ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ལན་གདབ་ཚུལ་བཤད་པ་ནི། ཐལ་འགྱུར་དེའི་བསྐྱུབ་
བྱའི་ཚོས་ཚོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་ཚད་མས་གྲུབ་ཅིང་། རང་ལ་ཁས་ལེན་འགལ་བའི་
ཉེས་པ་མི་འབྱུང་ཆོ། འདོད་ཅེས་ལན་གདབ་པར་བྱ་ཞིང་། ཐལ་འགྱུར་དེའི་རྟགས་
ཚོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་ཅིང་། རང་ལ་ཁས་ལེན་འགལ་བའི་ཉེས་པ་མི་
འབྱུང་ཆོ། རྟགས་མ་གྲུབ་ཅེས་ལན་གདབ་པར་བྱའོ། །ཐལ་འགྱུར་དེའི་དངོས་སྒྲུབ་
ཚད་མས་མ་གྲུབ་ཅིང་རང་གིས་ཀྱང་ཁས་མ་སྐྱངས་ན། སྒྲུབ་པ་མ་གྲུབ་ཅེས་ལན་
གདབ་པར་བྱ་དགོས་སོ། །

གསུམ་པ་ཅོད་པ་སྤོང་བ་ལ་ཁོན་དེ། སྒྲ་ཚོས་ཅན། མ་བྱས་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཚོས་ཅན། ལན་གྱིས་སྒྲོག་པར་མི་རུས་
པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པར་ཐལ། རང་འགོད་པ་སྐྱབས་སུ་བབས་པའི་ཚོལ་བས་ལན་
གྱིས་སྒྲོག་པར་མི་རུས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་སྒྲུབ། རྟགས་གྲུབ་

སྟེ། སྐྱ་ཏྲག་པ་དང་བྱས་པར་ཁས་སྦངས་ཤིང་། ཏྲག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྲབ་པ་ཁས་
ལེན་པའི་ཚོལ་བས་ལན་དོན་མ་ཐུན་མི་ཐེབས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཚུལ་གོང་དུ་
བསྐྱབས་ཐེན། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་ཆོས་ཅན། ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྤང་
ཡིན་པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྤང་བདུན་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་
ཁྲབ། མ་གྲུབ་ན། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྤང་བདུན་པོ་གང་
རུང་ཡིན་པར་ཐལ། ཏྲགས་མ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་
ཏེ། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་
ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྐྱ་ཆོས་ཅན། ཏྲག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མིག་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བྱ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ།
སྐྱ་མིག་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བྱར་ཁས་སྦངས། མིག་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བྱ་ཡིན་ན་ཏྲག་པ་
ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་ཁས་སྦངས། སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་ཆོད་མས་མ་གྲུབ་ཡང་། སྐྱ་མི་ཏྲག་
པར་ཁས་སྦངས་པའི་ཚོལ་བའི་ཁོར་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་
ཁྲབ། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་ཚོལ་བ་དེ་ལ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་
སོང་ཞིང་། ཚོལ་བ་དེས་ཡང་ལན་གྱིས་སྒྲིག་པར་མི་རྒྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
མི་རྒྱས་ཏེ། ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་
དེ་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་ཚོལ་བ་ཡོད་པ་ཡང་ཡིན།
རང་ཉིད་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་ཚོལ་བས་རང་ཉིད་ལ་ལན་དོན་མ་ཐུན་མི་
ཐེབས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པར་གྱུར་པའི་ཐལ་དག་རྣམས་དག་ཡིན་པར་ཐལ།

དེ་འབྲེལ་གཞི་མ་སྤྱན་པར་གྱུར་པའི་ཐལ་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྲལ། ཉགས་
གྲུབ་སྟེ། དེ་དེ་འབྲེལ་གཞི་མ་སྤྱན་པར་གྱུར་པ་གང་ཞིག །ཐལ་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་
པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་འབྲེལ་ཐལ་འགྱུར་དེ། རང་ཉིད་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་པའི་ཚོལ་བ་
ཡོད་པ་གང་ཞིག །རང་ཉིད་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་པའི་ཚོལ་བས་རང་ཉིད་ལ་
ལན་དོན་མ་སྤྱན་མི་ཐེབས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་ན། དེ་འབྲེལ་ཐལ་འགྱུར་
ཚོས་ཅན། དེ་འབྲེལ་གཞི་མ་སྤྱན་པར་གྱུར་པའི་ཐལ་ངག་རྣམ་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
དེ་འབྲེལ་གཞི་མ་སྤྱན་པའི་ཐལ་ངག་ལྟར་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཞར་ལ། ཚོལ་ཕྱི་ཚོལ་དབང་པོ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་
གཉིས། དངོས་དང་། ཚྱོད་པ་བྱེད་པའི་རྣམ་གཞག་གོ། དང་པོ་ནི། སྤྱ་ཚོལ་གྱི་མཚན་
ཉིད་ཡོད་དེ། ཚོལ་བ་གང་ཞིག །སྤྱབ་བྱེད་འགོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་དེ་དེ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དབྱེ་ན་གཉིས་ཡོད་དེ། སྤྱ་ཚོལ་ཡང་དག་དང་། སྤྱ་ཚོལ་ལྟར་
སྤང་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། སྤྱ་ཚོལ་གང་ཞིག །རང་གི་
སྤྱབ་བྱེད་འགོད་པར་ཁས་སྤངས་པའི་དོན་དེ་གཞན་གྱིས་སྤྱན་འབྲེན་མི་རུས་པ་དེ་
དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། སྤྱ་ཚོལ་གང་ཞིག །རང་གི་སྤྱབ་
བྱེད་འགོད་པར་ཁས་སྤངས་པའི་དོན་དེ་གཞན་གྱིས་སྤྱན་འབྲེན་རུས་པ་དེ་དེ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཕྱི་ཚོལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། ཚོལ་བ་གང་ཞིག །སུམ་འབྲེན་བརྗོད་
པར་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན་གཉིས་ཡོད་དེ། ཡང་དག་
དང་། ལྟར་སྤང་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དབང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། སྤྱ་ཚོལ་ཕྱི་
ཚོལ་རྒྱལ་པམ་ཤན་འབྲེད་པའི་གྲར་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་

ན་གསུམ་ཡོད་དེ། འན་འབྲེད་པའི་དབང་པོ། རེས་སུ་བརྗོད་པའི་དབང་པོ། ཆར་གཙོད་པའི་དབང་པོ་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཆན་གཞི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བཞག་དུ་ཡོད་དེ། ཆོ་གཞུ་བོར་གནས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཚྱོད་པ་ལེགས་ཉེས་སོ་སོར་འབྲེད་པའི་གང་ཟག་ལྟ་བུ་དང་པོ་དང་། ཆོ་གཞུ་བོར་གནས་པའི་སྒྲོ་ནས་ལེགས་ཉེས་འན་མི་འབྲེད་པར་དེ་དག་མ་འཇུག་པར་སོ་སོར་བརྗོད་པའི་གང་ཟག་ལྟ་བུ་གཉིས་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ལེགས་པ་ལ་གཟེངས་བརྗོད་པ་དང་། ཉེས་པ་ལ་སྤང་བའི་སྒྲོ་ནས་བྱུང་མཐའ་དེ་འདོར་དུ་འཇུག་ཅིང་། བྱུང་མཐའ་ལ་ཞེན་པས་མི་འདོར་ན་ཡུལ་ནས་སྒྲོད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཆར་གཙོད་པའི་གང་ཟག་ལྟ་བུ་གསུམ་པའི་མཆན་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཚྱོད་པ་བྲེད་པའི་ནམ་གཞག་ལ། གང་ལ་ཚྱོད་པའི་གནས་དང་། རི་ལྟར་ཚྱོད་པའི་ཚུལ་དང་། ཚྱོད་པ་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་དང་གསུམ། དང་པོ་གང་ལ་ཚྱོད་པའི་གནས་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཟློང་བས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་མངོན་འགྱུར་དང་། རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་སྒྲོག་གྱུར་དང་། ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ལ་ཚྱོད་པའི་བྱུང་མཐའ་ཡང་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། ཡོད་པ་ལ་མེད་པར་འཛིན་པའི་སྐར་འདེབས་དང་། མེད་པ་ལ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་དང་། ཡོད་མེད་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་འཛིན་པའི་དབུ་མའི་བྱུང་མཐའ་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་ནང་ནས་སྒྲོག་གྱུར་གཏན་ལ་འབེབས་བྲེད་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། སྐབས་བྲེད་དང་སུན་འབྲིན་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། བསྐྱུང་བྱ་གོ་བྲེད་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་

དང་། བསྐྱབ་བྱ་གཞན་ལ་འདོམས་བྱེད་གྱི་སྐྱབ་ངག་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། གཉིས་
པ་སུན་འབྲིན་ལ་ཡང་གཉིས་ཡོད་དེ། ཡང་དག་དང་ལྟར་སྤང་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར།
དང་པོ་ཡོད་དེ། གཞན་གྱི་སྒྲོ་རྩེ་རྒྱལ་ས་བཞོད་པ་དང་། རྩེ་ས་སུ་འབྲོ་ལྷོག་གང་རུང་
བརྗོད་ཅིང་འདོད་པའི་དོན་ལ་བསལ་བ་འབབས་པའི་ངག་ལྟ་བུ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར།
གཉིས་པ་སུན་འབྲིན་ལྟར་སྤང་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། རྒྱལ་ས་མེད་པ་མཚོན་ཆ་ཁྲི་སྟོགས་
དང་། རྒྱབ་པ་མེད་པ་དཔའ་པོ་ལག་རྒྱུ་དང་། གསལ་བ་མེད་པ་མ་བྱ་བྱག་འདོམས་
གྱི་ཐལ་འགྱུར་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་རི་ལྟར་ཚོད་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཚོད་ཚུལ་དངོས་དང་།
ཚོད་ཚུལ་གྱི་ཡན་ལག་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ཚོད་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཚོད་པའི་
རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་དང་། བརྒྱ་འཛོད་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཆིག་གི་ལས་སྟོང་
བར་བྱེད་པ་དང་། དེས་བྱུབ་པའི་སྐབས་དོན་སེམས་པར་བྱེད་པ་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་
བྱིར། གཉིས་པ་དེའི་ཡན་ལག་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། བྱི་བ་དང་། ལན་འདེབས་པའི་ཚུལ་དང་།
ཚོད་པ་ལ་མཁས་པའི་རྒྱ་དང་། མཛེས་པའི་རྒྱན་དང་། ཚོད་པའི་བསམ་པ་དང་། ཚོད་
པའི་དཔེ་དང་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། བྱི་པའི་ཚུལ་དང་། ལན་
འདེབས་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ཚོད་པའི་ཆེ་བྱི་བའི་རིགས་གསུམ་
ཡོད་དེ། རྒྱད་པར་གྱི་གཞི་འདྲི་བ་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་རྒྱད་པར་གྱི་ཆོས་འདྲི་བ་དང་། དེའི་
སྐྱབ་བྱེད་འདྲི་བ་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ལན་འདེབས་པའི་ཚུལ་ལ་
གསུམ་ཡོད་དེ། མགོ་གཅིག་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱེ་བ་དང་། བཏང་སྟོམས་སུ་བཞག་པར་
བྱ་བ་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་རྩོད་པ་ལ་མཁས་པའི་རྒྱ་དང་། མཛེས་པའི་རྒྱན་བཞག་ཏུ་
ཡོད་དེ། སྤྱི་ཐོབ་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཆེ་བ་དང་། སྤྱི་ཆད་ལ་སྒྲོ་སྤང་བ་དང་། རང་
དང་གཞན་གྱི་གཞུང་ལ་ལེགས་པར་སྤང་བ་རྣམས་ནི་རྩོད་པ་ལ་མཁས་པའི་
རྒྱ་དང་། རྩོད་པའི་ཆེ་བཞིན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་འཇུག་པ་དང་། རོན་དང་ལྷན་
ཞིང་གསལ་ལ་འཇུག་པའི་རག་དང་ལྷན་པ་དང་། སྤྱི་དུལ་ག་བ་དང་། ར་རྒྱལ་
མེད་པ་རྣམས་ནི་རྩོད་པ་མཛེས་པའི་རྒྱན་ཡིན་པའི་བྱིང་།

གསུམ་པ་རྩོད་པའི་བསམ་པ་ལ་རྩོད་པའི་བསམ་པ་ཐ་ཤལ་དང་། སྤུལ་དུ་
བྱུང་བ་གཉིས་ཡོད་དེ། ས་རོལ་པོ་དཔལ་བར་འདོད་པའི་ཞེ་སྤང་དང་། རང་ཉིད་མཐོ་
བར་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་། རིགས་ལམ་འདོར་བར་འདོད་པའི་གཡོ་སྤྱོད་
རྣམས་ནི་རྩོད་པའི་བསམ་པ་ཐ་ཤལ་དང་། རང་གིས་རྟོགས་པར་འདོད་པའི་གྲུས་པ་
དང་། གཞན་གྱི་ལོག་རྟོག་བསལ་བར་འདོད་པའི་སྤྱིང་རྩེ་དང་། ས་རོལ་པོ་ལ་ཐབ་
མའི་ཆོས་སྟོན་བར་འདོད་པའི་བྱམས་པ་རྣམས་ནི་རྩོད་པའི་བསམ་པ་སྤུལ་དུ་བྱུང་
བ་ཡིན་པའི་བྱིང་།

བཞི་པ་རྩོད་པའི་དཔེ་ལ་ཡང་རྩོད་པ་རན་པའི་དཔེ་དང་། རྣམ་པར་དག་པའི་
དཔེ་གཉིས་ཡོད་དེ། རྟལ་པའི་ཆིག་དབྱེ་བོས་ཉེ་བར་གཏུགས་པ་ལྟ་བུ་དང་། བཞིན་
འགྱུར་བའི་མདོག་མཚོན་ཆ་ཁ་བྱེ་བ་ལྟ་བུ་དང་། ར་རོམ་སྟན་པ་ཤ་ཐས་ཐེབས་པ་ལྟ་
བུ་རྣམས་ནི་རྩོད་པ་རན་པའི་དཔེ་དང་། རང་དང་གཞན་གྱི་གཏེ་སྤྲུག་གཙོད་པ་འཁོར་
ལོ་ལྟ་བུ་དང་། སུན་འབྲིན་པའི་རྒྱུད་གིས་མི་གཡོ་བ་ལྷན་པོ་ལྟ་བུ་དང་། ཆིག་དང་རོན་

ལ་མ་སྒོངས་པ་བྱལ་པའི་དབང་པོའི་སྤྲུལ་ལྷ་བྱ་རྣམས་ནི་ཚྭ་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་
དཔེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཚྭ་པའི་འབྲས་བྱ་ལ་ཡང་མ་དག་པའི་ཚྭ་པའི་འབྲས་བྱ་དང་།
རྣམ་པར་དག་པའི་ཚྭ་པའི་འབྲས་བྱ་གཉིས་ཡོད་དེ། རང་ཉིད་ཉོན་མོངས་པས་ཡིད་
དཀྲུགས་པ་དང་། སྐྱེ་བོ་བརྒྱ་ཕྱག་མང་པོས་སྒོད་པར་བྱེད་པ་དང་། ཆེ་རབས་གཞན་
དུ་རྣམ་སྤྲིན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་སྤྱོད་པར་འགྱུར་བ་རྣམས་ནི་མ་དག་པའི་ཚྭ་པའི་
འབྲས་བྱ་དང་། ཉོགས་པ་འཕེལ་བས་རང་རྒྱུད་ཆིམ་པ་དང་། སྤྲན་པའི་གྲགས་པས་
ཐྱོགས་ཀྱན་ཏུ་བྱལ་བ་དང་། བསྟན་པ་བསྐྱང་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཐོབ་པར་འགྱུར་
བ་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་དག་པའི་ཚྭ་པའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་སྤར་
བཤད་པའི་ཚྭ་པའི་སྒྲིན་ཡོན་སོགས་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱས་ནས་ཚྭ་པའི་
སྒྲིན་གྱི་རིགས་ཐམས་ཅད་སྤངས་ཏེ། རྒྱལ་པའི་གསུངས་རབ་དགོངས་འབྲེལ་དང་
བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོག་དོན་མཐའ་དག་དགག་སྐྱབ་དང་བརྒྱལ་ཉོགས་སོགས་
ཀྱི་སྒྲོན་པ་གཏན་ལ་ཕབ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་འཛིན་པར་འགྱུར་གྱི། རང་ཉིད་
མཐོ་བར་འདོད་པ་དང་། བ་འོལ་པོ་དམའ་བར་འདོད་པ་སོགས་ཀྱན་སྒོང་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་དང་སྤྲན་པའི་སྒྲོན་པ་དགག་སྐྱབ་དང་བརྒྱལ་ཉོགས་སོགས་བྱེད་པ་ནི་ཐར་པའི་
རྒྱར་མི་འགྱུར་བར་མ་ཟད་སྤར་ཡང་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེན་པོར་འགྱུར་
བས་ན། བདག་བདེ་ལེགས་སུ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་གནས་འདི་དག་ལ་སྤང་དོར་
མ་འཚུགས་པར་བྱེད་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་གཞབས་དགོས་ཏེ། རིགས་རྒྱན་ལས།^༡ དེ་ལྟར་ན་

རི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུད་པའི་སྒྲོན་རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ། ཚུད་པའི་
སྒྲོན་རྣམས་སྤངས་ནས་བདེ་པར་གཤེགས་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ལ་དགག་སྒྱུབ་
བྱས་ནས་སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པ་འཛིན་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། ཀུན་སྒྲོང་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་དང་ལྷན་པས་དགག་སྒྱུབ་བྱེད་པ་ནི་འཁོར་བར་འཆིང་བའི་རྒྱ་ཆེན་པོར་འགྱུར་
བ་ཡིན་པས། བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་གནས་འདི་དག་ལ་གཟབས་
པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་གཞན་སེལ་དགག་སྒྱུབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ།

དགག་བཞག་སྒྲོང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཆོས་དེའི་དོན་རང་
མཆན་གྱི་གཞན་སེལ་ཡིན་ན། ཆོས་དེའི་གཞན་སེལ་ཡིན་པས་བྱབ་ཟེར་ན། སྒྲོ་མ་
ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཆོས་ཅན། སྒྲོའི་གཞན་སེལ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲོའི་དོན་རང་
མཆན་གྱི་གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། སྒྲོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ། ཁྱོད་ཀྱི་དོན་རང་མཆན་གྱི་གཞན་སེལ་ཡིན་པར་ཐལ།
ཁྱོད་ཡིན་པ་སྲིད་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར། བོད་དུ་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྟོག་
པས་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲོའི་གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟོགས་ཁས།
འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲི་མཆན་མ་ཡིན་
པ་གང་ཞིག །མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲི་མཆན་
ཡིན་པར་ཐལ། དང་པོ་མ་གྲུབ་པ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲི་མཆན་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། རང་མཆན་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། སྒྲོའི་
དོན་རང་མཆན་གྱི་གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཚེས་དེའི་སློང་གཞན་སེལ་ཡིན་ན། ཚེས་དེའི་གཞན་སེལ་
ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། རྟོན་རང་མཚན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་རྟོན་རང་མཚན་མ་
ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ་ཚེས་ཅན། རྟོན་རང་མཚན་གྱི་གཞན་སེལ་ཡིན་པར་
ཐལ། རྟོན་རང་མཚན་གྱི་སློང་གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན།
དེར་ཐལ། བྱམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ། བྱམ་པའི་
སློང་གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བྱམ་པ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་འཛིན་རྟོག་པ་
ལ་ཁྱོད་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ། ཁྱོད་ཀྱི་སློང་གཞན་སེལ་ཡིན་པར་ཐལ།
ཁྱོད་བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། དེ་ཚེས་ཅན། རང་མཚན་ཡིན་
པར་ཐལ། རྟོན་རང་མཚན་གྱི་གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚེས་ཅན།
རང་མཚན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱི་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚེས་ཅན།
དེར་ཐལ། རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཚེས་དེའི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་ཡིན་ན། ཚེས་དེའི་
གཞན་སེལ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། རྟོན་རང་མཚན་དང་རྟོན་རང་མཚན་མ་ཡིན་
པའི་གཞི་མ་ཐུན་པས་སྟོང་བ་ཚེས་ཅན། རྟོན་རང་མཚན་གྱི་གཞན་སེལ་ཡིན་པར་
ཐལ། རྟོན་རང་མཚན་གྱི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།
མ་གྲུབ་ན། རྟོན་རང་མཚན་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་དང་ཁྱོད་མ་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པས་
སྟོང་བ་ཁྱོད་ཀྱི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བདག་མེད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། བོད་དུ་འདོད་ན། དེ་ཚེས་ཅན། རྟོན་རང་མཚན་གྱི་གཞན་སེལ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཆོས་དེའི་གཞན་སེལ་ཡིན་ན། ཆོས་དེའི་གཞན་སེལ་གསུམ་
པོ་གང་རྒྱུད་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཆོས་ཅན། འོན་
རང་མཚན་གྱི་གཞན་སེལ་གསུམ་པོ་གང་རྒྱུད་ཡིན་པར་ཐལ། འོན་རང་མཚན་གྱི་
གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། བྱམ་
པའི་འོན་རང་མཚན་གྱི་གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། བྱམ་པ་མ་
ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཆོས་ཅན། འོན་རང་མཚན་གྱི་གཞན་སེལ་གསུམ་པོ་གང་རྒྱུད་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། འོན་རང་མཚན་གྱི་འོན་རང་མཚན་གྱི་གཞན་སེལ་མ་ཡིན་པ་
གང་ཞིག། འོན་རང་མཚན་གྱི་གཞན་སེལ་ཕྱི་མ་གཉིས་པོ་གང་རྒྱུད་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཉགས་དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཆོས་ཅན། འོན་རང་
མཚན་གྱི་འོན་རང་མཚན་གྱི་གཞན་སེལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉ། བཅ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། བྱམ་པ་མ་
ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཆོས་ཅན། འོན་རང་མཚན་གྱི་སྒྲོའི་གཞན་སེལ་དང་། འོན་རང་
མཚན་གྱི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་གཉིས་པོ་གང་རྒྱུད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་
རང་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་པོ་གང་རྒྱུད་
ཡིན་ན། ཉག་པས་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཆོས་དེའི་གཞན་སེལ་གསུམ་ཀ་ཡོད་ན། ཆོས་དེའི་གཞན་
སེལ་ལ་ཆོས་དེའི་འོན་རང་མཚན་གྱི་གཞན་སེལ་སོགས་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་
པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། འོན་རང་མཚན་གྱི་གཞན་སེལ་ལ། འོན་རང་མཚན་གྱི་འོན་རང་
མཚན་གྱི་གཞན་སེལ་སོགས་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པར་ཐལ། འོན་རང་མཚན་གྱི་

གཞན་སེལ་གསུམ་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རྟོན་རང་
མཚན་གྱི་གཞན་སེལ་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ།
རྟོན་རང་མཚན་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ། རྟོན་རང་མཚན་གྱི་རྟོན་རང་མཚན་གྱི་
གཞན་སེལ་ཡིན་པ་གང་ཞིག། རྟོན་རང་མཚན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་རྟོན་རང་
མཚན་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ། རྟོན་རང་མཚན་གྱི་སྒྲིའི་གཞན་སེལ་ཡིན།
རྟོན་རང་མཚན་དང་། རྟོན་རང་མཚན་མ་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པས་སྟོང་བ། རྟོན་
རང་མཚན་གྱི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་རེ་རེ་ནས་སྒྲི། བོང་
དུ་འདོད་ན། རྟོན་རང་མཚན་གྱི་གཞན་སེལ་ལ། རྟོན་རང་མཚན་གྱི་རྟོན་རང་མཚན་
གྱི་གཞན་སེལ་སོགས་གསུམ་དུ་གངས་མ་ངེས་པར་ཐལ། རྟོན་རང་མཚན་གྱི་
གཞན་སེལ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། རྟོན་རང་མཚན་གྱི་གཞན་སེལ་ཡིན་པས་
མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རྟོན་རང་མཚན་གྱི་གཞན་སེལ་ཕྱི་མ་
གཉིས་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། རྟོན་རང་མཚན་གྱི་གཞན་སེལ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། རྟོན་རང་མཚན་མ་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། སྤྱི་མཚན་
ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཁྱོད་མེད་ན། ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲིའི་གཞན་སེལ་མེད་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན།
རི་བོང་རྩ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲིའི་གཞན་སེལ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་མེད་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། རི་བོང་རྩ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲིའི་གཞན་སེལ་ཡོད་པར་
ཐལ། ཁྱོད་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་ཁྱོད་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ། ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲིའི་

གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་འཛིན་རྟོག་པ་
ལ། ཁྱོད་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྒྲུབ་པ་ཁྱོད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཁྱོད་མེད་ན། ཁྱོད་ཀྱི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་མེད་པས་
ཁུབ་ཟེར་ན། རི་བོང་རྩ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་མེད་པར་ཐལ།
ཁྱོད་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁུབ་པ་ཁས། འདོད་ན། རི་བོང་རྩ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་མེད་
དགག་གི་གཞན་སེལ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དང་ཁྱོད་མ་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པས་
སྟོང་པ། ཁྱོད་ཀྱི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཁྱོད་ཡོད་མེད་གང་
རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། དགག་པའི་རྣམ་པ་ཤར་བ། དགག་པའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན།
རྗེས་དབག་ཆོས་ཅན། དགག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དགག་པའི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁུབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དགག་པའི་རྣམ་པ་ཤར་
ནས། དགག་པ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། དེར་ཐལ། དགག་པ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁུབ་པ་ཡོད་
དེ། དགག་པའི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་དགག་པ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་དེ།
དགག་པ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མའི་འཛིན་བྱེད་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་
ཕྱིར་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་ཡིས། །སྐྱབ་བྱེད་གཞལ་བྱའི་རང་བཞིན་ཉིད། །ཅེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞོང་དུ་འདོད་ན། རྗེས་དབག་ཆོས་ཅན། དགག་པ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། སྐྱབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་དང་

གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྗེས་དཔག་ཡིན་ན། དགག་པ་མ་ཡིན་
 པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། རྗེས་དཔག་དགག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་
 བ། རྗེས་དཔག་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཆོས་ཅན། དགག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྗེས་
 དཔག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། རྗེས་དཔག་
 མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རྗེས་དཔག་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་
 པ་ཁོ་ཁོ་རང་ཡིན་པར་ཐལ། ཁོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བོད་དུ་འདོད་ན། རྗེས་དཔག་མ་
 ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཆོས་ཅན། དགག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། རང་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱེས་རང་གི་དགག་
 བྱ་བཀག་ལྟལ་དུ་རང་གི་འཕངས་བྱར་གྱུར་པའི་ཆོས་གཞན་སྐྱབ་པ་འཕེན་པའི་མ་
 ཡིན་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་དེར་ཐལ། རྗེས་དཔག་མ་ཡིན་པ་ལས་
 ལོག་པ་ཞེས་པའི་ངག་དེས། རྗེས་དཔག་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་དགག་བྱ་རྗེས་
 དཔག་མ་ཡིན་པ་དངོས་སུ་བཀག་ནས། རང་གི་འཕངས་བྱར་གྱུར་པའི་ཆོས་གཞན་
 སྐྱབ་པ་རྗེས་དཔག་ལྟགས་ལ་འཕེན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་འབྲའི་ངག་
 དེས། རྗེས་དཔག་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་དགག་བྱ་རྗེས་དཔག་མ་ཡིན་པ་དངོས་
 སུ་བཀག་པ་གང་ཞིག། །དེས་རང་གི་འཕངས་བྱར་གྱུར་པའི་ཆོས་གཞན་སྐྱབ་པ་
 རྗེས་དཔག་ལྟགས་ལ་འཕེན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་འབྲའི་ངག་
 དེས། རྗེས་དཔག་མ་ཡིན་པ་དངོས་སུ་བཀག་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རྗེས་དཔག་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཞེས་པའི་ངག་དེས། ཁྱོད་མ་ཡིན་པ་དངོས་
 སུ་བཀག་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡིན་པ་སྲིད་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བོད་གི་རྟགས་

གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་འབྲེལ་དུས་ཆོས་གཞན་སྐྱབ་པ་རྗེས་དཔག་ཤུགས་ལ་
འཕེན་པར་ཐལ། དེ་འབྲེལ་དུས་རྗེས་དཔག་ཤུགས་ལ་འཕེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
ལྟར་ཤུགས་ལ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མ་ཡིན་པ་
ལས་ལོག་པ་ཞེས་པའི་དག་དུས་ཁྱོད་ཤུགས་ལ་བརྗོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡིན་པ་སྤང་
པའི་སྐྱབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་གི་དངོས་མིང་གི་མཐར་དགག་ཆིག་སྐྱར་བ། དགག་
པའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱམ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་
ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། རང་གི་དངོས་མིང་
ལ་དགག་ཆིག་སྐྱར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། རང་གི་
དངོས་མིང་ལ་བྱམ་པས་དག་ཞེས་པའི་ཆིག་སྐྱར་བའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། ས་
ཕྱོགས་ཞེས་པའི་ཆིག་དེ་དགག་ཆིག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་
དེ་རང་གི་དངོས་མིང་གི་མཐར་དགག་ཆིག་སྐྱར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས།
འདོད་ན། ཆིག་ཡིན་ན། དགག་ཆིག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་གི་དངོས་མིང་གི་ཆིག་ཟེན་ལ་དགག་ཆིག་སྐྱར་བའི་
ཆོས། དགག་པའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། དེ་ལ་སྒྲིན་འཕེན་པར་ཁོ་ན་རེ། ཆོས་ཉིད་ཆོས་
ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
ཁྱོད་ལ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་རྟོག་པ་དགག་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་ན།
ཆོས་ཉིད་རང་གི་དངོས་མིང་གི་ཆིག་ཟེན་ལ་དགག་ཆིག་སྐྱར་བའི་ཆོས་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། ཆོས་ཞེས་པའི་ཆིག་དེ་ཡང་དགག་ཆིག་མ་ཡིན། ཉིད་ཅེས་པའི་ཆིག་དེ་

ཡང་དགག་ཚིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཉགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་སྟེ། ཉིད་ཅེས་
པའི་ཚིག་དེ་དགག་ཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དགག་ཚིག་དེ་ལ།
མེད་ཚིག་གི་དགག་ཚིག་དང་། སྟོང་ཚིག་གི་དགག་ཚིག་ ཉིད་ཚིག་གི་དགག་ཚིག་
སོགས་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཚོས་ཉིད་ཚོས་ཅན། རང་གི་དངོས་མིང་གི་ཚིག་ཟིན་ལ་དགག་
ཚིག་སྐྱར་པའི་ཚོས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཅེས་པའི་ཚིག་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་མིང་
ཡིན་པ་གང་ཞིག ཁྱོད་ཅེས་པའི་ཚིག་དེ་དགག་ཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་
ན། དེ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། ཚོས་
ཉིད་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཅེས་པའི་ཚིག་དེ་དགག་ཚིག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་འཛིན་རྟོག་
པ་དེ་དགག་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་དགག་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐབ་ཚོས་དེར་མ་གྲུབ་པའི་ཚོས་དགག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་
ཟེར་ན། སྐབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཚོས་དགག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་
དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཚོས་མི་ཉག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཉག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཚོས་ཚད་མས་ངེས་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་ན། མི་ཉག་པ་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་
གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སྐྱ་ཉག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཚོས་སུ་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
ན། སྐྱ་མི་ཉག་པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
དེར་ཐལ། ཉག་པ་མ་ཡིན་པ་སྐྱ་མི་ཉག་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཉགས་ཡང་དག་མ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སྒྲོལ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྒྲོས་རང་གི་དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་
རྟོགས་པར་བྱ་བ། དགག་པའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཚོས་ཅན། མཆོན་བྱ་
དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། སྒྲོས་རང་གི་
དགག་བྱ་སྒྲ་རྟག་པ་དངོས་སུ་བཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
མ་གྲུབ་ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། སྒྲ་མི་རྟག་པ་དེར་ཐལ། སྒྲོས་སྒྲ་མི་རྟག་པའི་དགག་བྱ་
སྒྲ་རྟག་པ་དངོས་སུ་བཅད་པ་གང་ཞིག །སྒྲོས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སྒྲོས་སྒྲ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཆད་མས་སྒྲ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་
ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། སྒྲོས་སྒྲ་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲ་མི་རྟག་པ་
སྒྲོའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་མི་རྟག་པ་སྒྲོའི་ཡུལ་དུ་བྱ་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་
བར་འདོད་ན། སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཚོས་ཅན། དགག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲུབ་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། དགག་པ་གང་ཞིག །རང་བཟྃ་དཔའི་སྒྲོས་རང་གི་དགག་བྱ་
བཀག་འཁྱུལ་དུ་ཚོས་གཞན་འཕེན་པ་དེ། མ་ཡིན་དགག་གི་མཆན་ཉིད་དང་། དགག་
པ་གང་ཞིག །རང་བཟྃ་དཔའི་སྒྲོས་རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་འཁྱུལ་དུ་ཚོས་གཞན་མི་
འཕེན་པ་དེ། མེད་དགག་གི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། རི་ཐོང་རྩ་ཚོས་
ཅན། མཆན་ཉིད་དང་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་ཡིན་དགག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་
ན། དེ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བོང་དུ་འདོད་ན། རི་ཐོང་རྩ་ཚོས་

ཅན། རང་བརྗོད་པའི་སྤྲུལ་རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་ལུལ་དུ་ཆོས་གཞན་མི་འཕེན་པ་
ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་འཕེན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲག། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་དགག་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

རང་ལུགས་ཀྱི་སྦྱོན་ནི། བདག་མེད་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་བདག་མེད་ཆོས་
ཅན། མཚོན་བྱ་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གསལ་གཉིས་ཀ་སྤྱབ་
སྟེ། རང་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྤྲུལ་རང་གི་འཕངས་བྱར་བྱུར་པའི་ཆོས་གཞན་དགག་པ་
འཕེན་པའི་མེད་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དགག་པ་གང་ཞིག །རང་བརྗོད་པའི་སྤྲུལ་རང་གི་དགག་
བྱ་བཀག་ལུལ་དུ་ཆོས་གཞན་དངོས་སུ་འཕེན་པ་དེ། མ་ཡིན་དགག་གི་མཚན་ཉིད།
དགག་པ་གང་ཞིག །རང་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྤྲུལ་རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་ལུལ་དུ་
ཆོས་གཞན་དངོས་སུ་མི་འཕེན་པ་དེ། མེད་དགག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཟེར་ན། དེ་
ལ་སྦྱོན་འཕེན་པ་ཁ་ཅིག་གིས་ལྟས་བྱིན་ཆོན་པོ་ཉིན་པར་ཟས་མི་ཟ་བ་ཆོས་ཅན།
རང་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྤྲུལ་རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་ལུལ་དུ་ཆོས་གཞན་དངོས་སུ་
འཕེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ། དགག་པ་གང་ཞིག །དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། དེ་རྟག་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། ལྟས་བྱིན་ཆོན་པོ་ཉིན་པར་ཟས་མི་ཟ་ཞེས་པའི་
དག་དེས། ལྟས་བྱིན་ཆོན་པོ་མཚན་མོ་ཟས་ཟ་བ་དེ་དངོས་སུ་འཕེན་པ་ཡིན་པར་
ཐལ། ལྟས་བྱིན་ཆོན་པོ་ཉིན་པར་ཟས་མི་ཟ་བ་དེ་རང་བརྗོད་པའི་སྤྲུལ་རང་གི་དགག་
བྱ་བཀག་ལུལ་དུ་ཆོས་གཞན་དངོས་སུ་འཕེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་

ངག་དེས། ལྷས་བྱིན་ཚོན་པོ་མཚན་མོ་ཟས་ཟ་བ་དངོས་སུ་བརྗོད་པར་ཐལ། འདྲོད་
པའི་བྱིར། འདྲོད་མི་རྒྱས་སོ། །

གཞན་ཡང་བྱིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རང་བརྗོད་པའི་སྐྱས་
རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་ལྟལ་དུ་རང་གི་འཕངས་བྱར་བྱུར་བའི་ཚོས་གཞན་སྐྱབ་པ་
ལྟགས་ལ་འཕེན་པའི་མ་ཡིན་དགག་གཅིག་ཡོད་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ།
དགག་པ་དོན་གྱིས་བསྟན་པ་དང་། །ཞེས་པའི་གཞུང་གི་བསྟན་དོན་གྲུབ་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། བདག་མེད་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་བདག་མེད་ཚོས་ཅན། མ་
ཡིན་དགག་ཡིན་པར་ཐལ། དགག་པ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །རང་བརྗོད་པའི་སྐྱས་རང་གི་
དགག་བྱ་བཀག་ལྟལ་དུ་ཚོས་གཞན་དངོས་སུ་འཕེན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་དང་
པོ་གྲུབ་ཅིང་། འདྲོད་མི་རྒྱས་ཏེ། མེད་དགག་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་
ན། བདག་མེད་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་བདག་མེད་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། རང་
བརྗོད་པའི་སྐྱས་རང་གི་དགག་བྱ་བདག་མེད་མ་ཡིན་པ་བཀག་ལྟལ་དུ་ཚོས་གཞན་
དངོས་སུ་འཕེན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། རང་བརྗོད་
པའི་སྐྱས་རང་གི་དགག་བྱ་བདག་མེད་མ་ཡིན་པ་བཀག་ལྟལ་དུ་ཚོས་གཞན་བདག་
མེད་དངོས་སུ་འཕེན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་ཁྲབ་ན། དེ་ལ་ཁྲབ་པ་ཡོད་དེ། རྟམ་པས་
དག་པའི་ས་ཕྱོགས་དེ། རང་བརྗོད་པའི་སྐྱས་རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་ལྟལ་དུ་ཚོས་
གཞན་ས་ཕྱོགས་དངོས་སུ་འཕེན་ན། དེ་རང་བརྗོད་པའི་སྐྱས་རང་གི་དགག་བྱ་
བཀག་ལྟལ་དུ་ཚོས་གཞན་དངོས་སུ་འཕེན་པས་ཁྲབ་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་
ཐལ། རྟམ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་དེ། རང་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱས་རང་གི་དགག་བྱ་

བཀག་ཤུལ་དུ་ཆོས་གཞན་དངོས་སུ་འཕེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བྱམ་པས་
དག་པའི་ས་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་པ་རྩ་
བའི་མཆན་ཉིད་ལ་སོང་། མ་བྱམ་མཆོམས་ཀྱི་རྩ་རྟགས་མ་གྲུབ་ན། བདག་མེད་མ་
ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་བདག་མེད་དེ། རང་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱས་རང་གི་དགག་བྱ་
བདག་མེད་མ་ཡིན་པ་བཀག་ཤུལ་དུ་ཆོས་གཞན་དངོས་སུ་འཕེན་པ་ཡིན་པར་
ཐལ། དེས་རང་གི་དགག་བྱ་བདག་མེད་མ་ཡིན་པ་བཀག་པ་གང་ཞིག །དེས་
བདག་མེད་དངོས་སུ་འཕེན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་དེར་ཐལ།
བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་བྱམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱ་དེས། བྱམ་པ་དངོས་
སུ་འཕེན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། དགག་པ་གང་ཞིག །རང་བརྗོད་པའི་སྐྱས་རང་གི་དགག་བྱ་
བཀག་ཤུལ་དུ་ཆོས་གཞན་སྐྱབ་པ་འཕེན་པ་དེ། མ་ཡིན་དགག་གི་མཆན་ཉིད་དང་།
དགག་པ་གང་ཞིག །རང་བརྗོད་པའི་སྐྱས་རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་ཤུལ་དུ་ཆོས་
གཞན་སྐྱབ་པ་མི་འཕེན་པ་དེ། མེད་དགག་གི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཟེར་ན། བྱམ་པ་མ་
ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དང་པོའི་བྱར་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། མ་ཡིན་
དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དགག་པ་དང་དངོས་པོའི་
གཞི་མ་ཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགག་པ་གང་ཞིག །དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་
མ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། བྱམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་
ལས་ལོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཁོ་ཁོ་རང་
ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་པ་བྱམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་

ལས་ལོག་པ་ཆོས་ཅན། རང་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱུ་ཆོས་གཞན་སྐྱུ་བ་བརྗོད་པར་
ཐལ། རང་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱུ་རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་ཤུལ་དུ་ཆོས་གཞན་སྐྱུ་
བ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། རང་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱུ་
རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་ཤུལ་དུ་ཆོས་གཞན་སྐྱུ་བ་འཕེན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དངོས།
འདོད་ན། བྱམ་བ་བརྗོད་ན། སྐྱུ་བ་བརྗོད་པས་བྱམ་པར་ཐལ། བྱམ་བ་བརྗོད་པའི་
སྐྱུ་ཆོས་གཞན་སྐྱུ་བ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། བྱམ་བ་ཆད་མས་
ཉོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྐྱུ་བ་བརྗོད་མས་ཉོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བྱམ་བ་སྐྱུ་བ་པར་མཆོན་པའི་མཆོན་
སྒྲོམ་ནས་དག་འགོད་དགོས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཉག་དངོས་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲོང་པའི་བྱམ་བ་ཆོས་ཅན། རང་བརྗོད་
པའི་སྐྱུ་རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་ཤུལ་དུ་ཆོས་གཞན་སྐྱུ་བ་འཕེན་པ་ཡིན་པར་
ཐལ། མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགག་པར་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། བོད་དུ་འདོད་ན། དེ་འབྲེལ་བྱམ་བ་ཆོས་ཅན། རང་བརྗོད་པའི་སྐྱུ་རང་གི་
དགག་བྱ་བཀག་ཤུལ་དུ་ཆོས་གཞན་སྐྱུ་བ་མི་འཕེན་པར་ཐལ། རང་ཞེས་བརྗོད་
པའི་སྐྱུ་ཆོས་གཞན་སྐྱུ་བ་མི་འཕེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱུ་སྐྱུ་
བ་མི་འཕེན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཅེས་བརྗོད་པའི་
སྐྱུ་སྐྱུ་བ་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། བྱམ་བ་ལ་ཁོན་ལེ། ཉག་དངོས་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲོང་
པའི་བྱམ་བ་ཆོས་ཅན། རང་བརྗོད་པའི་སྐྱུ་ཆོས་གཞན་སྐྱུ་བ་འཕེན་པར་ཐལ།
རང་བརྗོད་པའི་སྐྱུ་རང་གི་འཕངས་བྱར་གྱུར་པའི་ཆོས་གཞན་སྐྱུ་བ་འཕེན་པའི་

ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ།

འོ་ན། ཁོ་རང་ལ། ཉག་དངོས་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་བྱམ་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་
བརྗོད་པའི་སྐྱས་བདག་མེད་བརྗོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་བརྗོད་པའི་སྐྱས་རང་གི་འཕངས་
བྱར་གྱུར་པའི་བདག་མེད་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། ཉག་དངོས་
གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་བྱམ་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་བརྗོད་པའི་སྐྱས་རང་གི་འཕངས་བྱར་
གྱུར་པའི་བདག་མེད་བརྗོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་བརྗོད་པའི་སྐྱས་རང་གི་བརྗོད་བྱར་གྱུར་
པའི་བདག་མེད་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་བརྗོད་
པའི་སྐྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བོད་དུ་འདོད་ན། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་ཡིན་ན། བདག་མེད་བརྗོད་
པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བདག་མེད་མ་བརྗོད་པའི་
རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། བདག་མེད་ཆད་མས་མ་དེས་
པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཁྱོད་ཁྱོད་རང་ཡིན་ན། ཁྱོད་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཁྱོད་མ་
ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། བྱམ་པ་བྱམ་པ་ཡིན་ན། བྱམ་པ་མ་
ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།
མ་ཁྲབ། འདོད་ན། སྐྱབ་པར་གྱུར་པའི་བྱམ་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་
པ་ཁྱོད་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཁྱོད་རང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་
པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། སྐྱབ་པར་གྱུར་པའི་བྱམ་པ་ཚོས་ཅན། སྐྱབ་པར་གྱུར་པའི་བྱམ་
པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱབ་པ་དང་བྱམ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན།
སྐྱབ་པར་གྱུར་པའི་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཚོས་ཅན། སྐྱབ་པར་གྱུར་པའི་

བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱབ་པར་གྱུར་པའི་བྱམ་པ་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དགག་པར་གྱུར་པའི་བྱམ་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྐྱབ་པར་གྱུར་པའི་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཆོས་
ཅན། དགག་པར་གྱུར་པའི་བྱམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དགག་པ་དང་བྱམ་པ་གཉིས་ཀ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེ་དེར་ཐལ། བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དེ། དགག་པ་
དང་བྱམ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གོང་གི་མཆན་ཉིད་དེ་ལ་སྒྲོན་འཕེན་པ་ཁ་ཅིག །ཀ་བྱམ་གང་རུང་གང་
ཞིག །བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ཆོས་ཅན། མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པར་ཐལ། དགག་པ་གང་
ཞིག །རང་བཟློད་པའི་སྐྱས་རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་ལུལ་དུ་ཆོས་གཞན་སྐྱབ་པ་
འཕེན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཀ་བྱམ་གང་རུང་གང་ཞིག །བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་དེ། རང་
ཞེས་བཟློད་པའི་སྐྱས་རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་ལུལ་དུ་ཆོས་གཞན་སྐྱབ་པ་འཕེན་པ་
ཡིན་པར་ཐལ། ཀ་བྱམ་གཉིས་ཡོད་པ་གང་ཞིག །རྒྱལ་རིགས་དང་བླ་མ་ཟེའི་རིགས་
གང་རུང་གང་ཞིག །རྒྱལ་རིགས་མ་ཡིན་པ་དེ། རང་ཞེས་བཟློད་པའི་སྐྱས་རང་གི་
དགག་བྱ་བཀག་ལུལ་དུ་ཆོས་གཞན་སྐྱབ་པ་འཕེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
དེར་ཐལ། རྒྱལ་རིགས་དང་བླ་མ་ཟེའི་རིགས་གང་རུང་གང་ཞིག །རྒྱལ་རིགས་མ་
ཡིན་པ་ཞེས་པའི་སྐྱ་དེས། རྒྱལ་རིགས་བཀག་ལུལ་དུ་བླ་མ་ཟེའི་རིགས་འཕེན་པ་
གང་ཞིག །བླ་མ་ཟེའི་རིགས་སྐྱབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེས་
བླ་མ་ཟེའི་རིགས་སྐྱབས་སྟོབས་ཀྱིས་འཕེན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། གཞི་གཅིག་རྒྱལ་རིགས་
དང་བླ་མ་ཟེའི་རིགས་གང་རུང་དུ་དེས་ཞིང་། རྒྱལ་རིགས་བཀག་པས་བླ་མ་ཟེའི་

རིགས་ཡིན་པ་སྐབས་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་ཀྱས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཚེས་
ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མེད་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱལ་ན། ཀ་བྱམ་གང་རུང་
གང་ཞིག །བྱམ་པ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་མ་ཡིན་པ་མེད་དགག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་མ་
ཡིན་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་སྐྱབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། མ་ཡིན་དགག་གི་གཞན་སེལ་ལ། འོན་རང་མཚན་གྱི་གཞན་སེལ་
དང། རྫོའི་གཞན་སེལ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། མ་ཡིན་དགག་གི་གཞན་སེལ་ཡང་ཡིན།
འོན་བྱེད་ཀྱས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པ་དེ། འོན་རང་མཚན་གྱི་གཞན་སེལ་གྱི་
མཚན་ཉིད་ཡིན་ཟེར་ན། མ་ཡིན་དགག་གི་གཞན་སེལ་ཡང་ཡིན། འོན་བྱེད་ཀྱས་པ་
ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པ་ཚེས་ཅན། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱ་བའི་ཐལ་འགྱུར་པས་
ཁྱོད་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། ཁྱོད་འོན་རང་མཚན་གྱི་གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མ་བྱལ་ན། དེ་ལ་བྱལ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འོན་རང་མཚན་གྱི་གཞན་སེལ་གྱི་
མཚན་ཉིད་ཡིན་ན། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱ་བའི་ཐལ་འགྱུར་པས་ཁྱོད་ཁས་མི་ལེན་
དགོས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱ་བའི་ཐལ་འགྱུར་པ་དེས། མ་
ཡིན་དགག་གི་གཞན་སེལ་ཡང་ཡིན། འོན་བྱེད་ཀྱས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པ་
ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེས་རྟགས་དངོས་གཉིས་ཀྱི་སྟོང་བའི་བྱམ་པ་དེ། དེ་འདྲའི་གཞི་
མ་ཐུན་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེས་རྟག་དངོས་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་བའི་བྱམ་པ་དེ། མ་
ཡིན་དགག་གི་གཞན་སེལ་དུ་ཡང་ཁས་ལེན། དེས་རྟག་དངོས་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་བའི་
བྱམ་པ་དེ། འོན་བྱེད་ཀྱས་པར་ཡང་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ། དགག་པ་དང་གཞན་སེལ་གཉིས། བྱས་མི་

རྟག་ལྟ་བུའི་དོན་གཅིག་ཡིན་པ་གཞིར་བཞག་ནས། མཆོན་ཉིད་བཤད་པ་དང་། དབྱེ་བ་
བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རང་འཛིན་རྟོག་པས་དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་པའི་ཚུལ་
གྱི་རྟོགས་པར་བྱ་བ། རང་ཉིད་དགག་པ་ཡིན་པའི་མཆོན་ཉིད། ཡང་ན། རང་འཛིན་རྟོག་
པས་རང་གི་དགག་བྱ་བཅད་པའི་སྒྲོན་པ་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ། རང་ཉིད་དགག་
པ་ཡིན་པའི་མཆོན་ཉིད། གཉིས་པ་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ལ། གཞན་སེལ་ལ་དབྱེ་ན། མ་
ཡིན་དགག་གི་གཞན་སེལ་དང་། མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་གཉིས་ཡོད། དེ་གཉིས་
སོ་སོའི་མཆོན་ཉིད་ནི། རང་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱས་རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་ལུལ་དུ་
རང་འཛིན་རྟོག་པའི་གཞལ་བྱར་འཕངས་པ་ཡང་ཡིན། སྐྱབ་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་
མ་སྤུན་པ་ཡོད་པ་ཡང་ཡིན། དགག་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་སྤུན་པར་དམིགས་པ་དེ།
རང་ཉིད་མ་ཡིན་དགག་གི་གཞན་སེལ་གྱི་མཆོན་ཉིད། མ་ཡིན་དགག་གི་གཞན་སེལ་
དང་མ་ཡིན་དགག་གཉིས་དོན་གཅིག །མ་ཡིན་དགག་གི་གཞན་སེལ་ལ། དོན་རང་
མཆོན་གྱི་གཞན་སེལ་དང་། རྗེའི་གཞན་སེལ་གཉིས་ཡོད།

དེ་སོ་སོའི་མཆོན་ཉིད་ནི། མ་ཡིན་དགག་གི་གཞན་སེལ་ཡང་ཡིན། དོན་
དམ་པར་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་སྤུན་པར་དམིགས་པ་དེ། དོན་རང་
མཆོན་གྱི་གཞན་སེལ་གྱི་མཆོན་ཉིད། མཆོན་གཞི་ནི། བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་
པ་ལྟ་བུ། མ་ཡིན་དགག་གི་གཞན་སེལ་ཡང་ཡིན། རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་ཀྱང་ཡིན་
པའི་གཞི་མ་སྤུན་པ་རྗེའི་གཞན་སེལ་གྱི་མཆོན་ཉིད། མ་ཡིན་དགག་ལ་དབྱེ་ན། རང་
ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱས་རང་གི་འཕངས་བྱར་གྱུར་པའི་ཆོས་གཞན་སྐྱབ་པ་དངོས་སུ་
འཕེན་པའི་མ་ཡིན་དགག་དང་། རང་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱས་རང་གི་འཕངས་བྱར་གྱུར་

པའི་ཚོས་གཞན་སྐྱབ་པ་བྱུགས་ལ་འཕེན་པའི་མ་ཡིན་དགག་དང་། རང་ཞེས་བརྗོད་
 པའི་སྐྱས་རང་གི་འཕངས་བྱར་བྱུར་པའི་ཚོས་གཞན་སྐྱབ་པ་དངོས་བྱུགས་གཉིས་
 ཀ་ལ་འཕེན་པའི་མ་ཡིན་དགག་དང་། རང་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱས་རང་གི་འཕངས་
 བྱར་བྱུར་པའི་ཚོས་གཞན་སྐྱབ་པ་སྐྱབས་སྟོབས་ཀྱིས་འཕེན་པའི་མ་ཡིན་དགག་
 དང་བཞི། མཚན་གཞི་ནི། རིམ་པ་ལྟར་དུ། བྱམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་
 རྩོགས་དང་། རི་མེད་པའི་ཐང་གཉིས་དང་པོའི་མཚན་གཞི་ཡིན། བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་
 ལས་ལོག་པ་དང་། ལྷས་བྱིན་ཚོན་པོ་ཉིན་པར་ཟས་མི་ཟ་བ་གཉིས་གཉིས་པའི་
 མཚན་གཞི་ཡིན། ཉིན་པར་ཟས་མི་ཟ་བའི་ལྷས་བྱིན་ཚོན་པོ་རིད་པ་མ་ཡིན་པར་
 ཡོད་པ་དེ། གསུམ་པའི་མཚན་གཞི་ཡིན། རྒྱལ་པོ་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་རིགས་དང་བྲམ་
 ཟེའི་རིགས་གང་རུང་ཡིན་ཞིང་། བྲམ་ཟེའི་རིགས་མ་ཡིན་པ་དེ། བཞི་པའི་མཚན་
 གཞི་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱམ་པའི་མ་ཡིན་དགག་གི་གཞན་སེལ་ཡང་ཡིན། རྟོག་པས་
 སློ་བཏགས་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པ། བྱམ་པའི་སློའི་གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད།
 མཚན་གཞི་ནི། བྱམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ་དང་།
 རྟོག་པ་ལ་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ་ལྟ་བུའོ། །

རང་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱས་རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་བྱུལ་དུ་རང་འཛིན་རྟོག་
 པའི་གཞལ་བྱར་འཕངས་པ་ཡང་ཡིན། སྐྱབ་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པ་མེད་པ་
 ཡང་ཡིན། དགག་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པར་དམིགས་པ་དེ། རང་ཉིད་མེད་
 དགག་གི་གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན། མཚན་གཞི་ནི། བྱམ་པ་དང་བྱམ་པ་མ་
 ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པས་སྟོང་པ་ལྟ་བུ། མེད་དགག་དང་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་

གཉིས་དོན་གཅིག་མེད་དགག་ལ་དབྱེ་ན། རང་གི་དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་སྲིད་པའི་
 མེད་དགག་དང་། རང་གི་དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པའི་མེད་དགག་གཉིས། དེ་
 གཉིས་སོ་སོའི་མཚན་གཞི་ཡོད་དེ། བྱམ་པ་མེད་པ་དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་གཉིས་
 དང་པོ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཉིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོའི་སྐྱབ་བྱེད་
 བྱི། བྱམ་པ་མེད་པ་རང་གི་དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་སྲིད་པའི་མེད་དགག་ཡིན་པར་ཐལ།
 བྱམ་པ་ཡོད་པ་བྱམ་པ་མེད་པའི་དགག་བྱ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་། བྱམ་པ་ཡོད་པ་ཤེས་
 བྱ་ལ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྱུབ་ན། དེར་ཐལ། བྱམ་པ་མེད་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་
 སྐྱས། བྱམ་པ་མེད་པའི་དགག་བྱ་བྱམ་པ་ཡོད་པ་དངོས་སུ་བཀག་ནས། བྱམ་པ་མེད་
 པ་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་
 སྐྱས། བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་དགག་བྱ་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་དངོས་སུ་
 བཀག་ནས། བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། བྱམ་པ་
 མ་ཡིན་པ་ཞེས་པའི་དག་དེས། དེའི་དགག་བྱ་བྱམ་པ་དངོས་སུ་བཀག་ནས། བྱམ་པ་
 མ་ཡིན་པ་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་འབྲའི་དག་དེས། བྱམ་པ་དངོས་སུ་
 བཀག་པ་གང་ཞིག་། དེས་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་
 གྱུབ་ན། བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མ་ཡིན་པ་ཞེས་པའི་དག་དེས། ཁྱོད་དངོས་སུ་
 བཀག་པར་ཐལ། ཁྱོད་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྱུབ་ན། བྱམ་པ་མ་
 ཡིན་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཅེས་པའི་དག་དེས། ཁྱོད་དངོས་སུ་བརྗོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་
 བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་དངོས་པོ་མེད་པ་སོགས་ལ་རིགས་འགྲོ། རི་བོང་རྩ་
 མེད་པ་གཉིས་པ་ཡིན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་བྱི། རི་བོང་རྩ་མེད་པ། རང་གི་དགག་བྱ་ཤེས་

བྱ་ལ་མི་སྲིད་པའི་མེད་དགག་ཡིན་པར་ཐལ། རི་བོང་རྩ་ཡོད་པ་རི་བོང་རྩ་མེད་པའི་
དགག་བྱ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །རི་བོང་རྩ་ཡོད་པ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར། དང་པོ་
མ་གྲུབ་ན། རི་བོང་རྩ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡོད་པ་ཁྱོད་མེད་པའི་དགག་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ།
ཁྱོད་མེད་དེས་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ཙོད་པ་སྒྲོང་བཞི། སྐྱ་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པ་ཆོས་ཅན། རང་འཛིན་རྟོག་
པས་རང་གི་དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་པའི་ཚུལ་གྱི་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཐལ།
དགག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་
བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་དེར་ཐལ། ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པ་གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་བྱིར། བོད་དུ་
འདོད་ན། སྐྱ་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པ་ཆོས་ཅན། རང་འཛིན་རྟོག་པས་རང་གི་དགག་བྱ་
དངོས་སུ་བཅད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་ཞེས་བརྗོད་
པའི་སྐྱས་རང་གི་དགག་བྱ་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར་ཟེར་ན།
འདིར་མ་བྱལ། འདོད་ན། སྐྱ་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་པའི་སྐྱ་དེས། སྐྱ་ཏྲག་པ་ལ་དངོས་
སུ་གཞོད་པར་ཐལ། དེས་སྐྱ་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པའི་དགག་བྱ་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་པའི་
བྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། སྐྱ་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་དངོས་སྟོབས་རྗེས་
དཔག་གི་ལུལ་གྱི་ལོག་སྟོགས་ལ་ལུང་རྣམ་དག་གཞོད་བྱེད་དུ་འཇུག་པར་ཐལ། སྐྱ་
ཏྲག་པ་ལ། སྐྱ་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པར་སྟོན་པའི་ལུང་གཞོད་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་བྱིར། མ་
གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སྐྱ་ཏྲག་པ་ལ། སྐྱ་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱ་དེ་གཞོད་
བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སྐྱ་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་པའི་སྐྱ་
དེས། སྐྱ་ཏྲག་པ་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་པའི་བྱིར། ཏྲགས་ཁས། ཅ་བར་འདོད་ན། སྐྱ་ཏྲག་

བ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གི་ཡུལ་ལ་ལུང་སྒྲུབ་བྱེད་ནམ་
དག་ཏུ་འབྱུག་པར་ཐལ། ཅ་བར་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། རྣམ་འབྲེལ་
ལས།^੧ རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཡུལ་ལ་ཆོག། ཁྲོད་མ་ཉིད་དུ་འདོད་མ་ཡིན། ཞེས་པའི་
དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྒྲ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་རྟོག་པ་དེས། སྒྲ་རྟག་པ་
དངོས་སུ་བཅད་པར་ཐལ། སྒྲ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེས། སྒྲ་
རྟག་པ་དངོས་སུ་བཅད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སྒྲ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་
རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེ། སྒྲ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཁྲོད་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། བོད་དུ་འདོད་ན། སྒྲ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་རྟོག་པ་དེས། སྒྲ་རྟག་
པ་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་པར་ཐལ། དེས་སྒྲ་རྟག་པ་དངོས་སུ་བཅད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
སྒྲ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་དེས། སྒྲ་རྟག་པ་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་པར་ཐལ།
འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུབ། འདོད་ན། བསྒྲུབས་ཐེན་ཏོ། །

ཁ་ཅིག ཁྲུམ་པ་ཆོས་ཅན། སྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དགག་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དགག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྲོད་འཛིན་རྟོག་པ་དེ། གཞན་སེལ་གྱི་ཡུལ་ཅན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཁྲུམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྲོད་འཛིན་རྟོག་པའི་ཡུལ་
ཡང་ཡིན། གཞན་སེལ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲུབ། མ་
གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྲོད་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དེ། ཁྲོད་འཛིན་རྟོག་

੧ བསྒྲུབ་འགྲུར་དཔེར་བསྒྲུར་མ། ༥་ཁྲོད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འབྲེལ། ༥་པ། ༥།

པའི་ཡུལ་ཡང་ཡིན། གཞན་སེལ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཁྱོད་ཡིན་པ་སྲིད་པའི་ཤེས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་མ་བྲལ་མཚམས་ལ། རི་བོང་
རྩ་ཚོས་ཅན། དགག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་འཛིན་རྟོག་པ་དེ། དགག་པའི་ཡུལ་ཅན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་འཛིན་རྟོག་པའི་ཡུལ་ཡང་
ཡིན། དགག་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྲལ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་
ན། དེ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དེ། དེ་འདྲའི་
གཞི་མཐུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། གཞན་སེལ་ལ། དོན་རང་མཚན་གྱི་གཞན་སེལ་དང་། གློའི་
གཞན་སེལ་དང་། མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་གསུམ་རྣམས་སུ་མེད་པར་ཐལ།
དོན་རང་མཚན་གྱི་གཞན་སེལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་སེལ་ཡིན་ན། གློའི་
གཞན་སེལ་ཡིན་པས་བྲལ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བེམ་པོ་ཡིན་ན། གློའི་གཞན་སེལ་མ་
ཡིན་པས་བྲལ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཞན་སེལ་ལ་དབྱེ་ན།
མ་ཡིན་དགག་གི་གཞན་སེལ་དང་། མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་གཉིས་སུ་ཡོད་
ཅིང་། མ་ཡིན་དགག་གི་གཞན་སེལ་ལ། གློའི་གཞན་སེལ་དང་། དོན་རང་མཚན་
གྱི་གཞན་སེལ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གོང་དུ་བསྐྱབས་ཟེར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་དགག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་
གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དགག་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཟེར་ན་མ་བྲལ། ཚིག་ཟེན་འདི་ལ་དབྱེད་དགོས་སོ། །མ་གྲུབ་ན། གང་ཟག་གི་བདག་
ཚོས་ཅན། ཁྱོད་འཛིན་རྟོག་པ་དེ། དགག་རྟོག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་འཛིན་རྟོག་པ་དེ།

རང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་དགག་པའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཞེན་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་
ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་མེད་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། གོང་དུ་འདོད་ན།
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ཡང་ཁོ་ན་རེ། བདག་མེད་པར་ཐལ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་
མ་ཁྱུབ་ན། དེར་ཐལ། དངོས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཅ་བར་འདོད་ན། བདག་ཡོད་པར་ཐལ། ང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཟག་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱས་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་
སྒྲུང་བ། བྱས་པའི་སྒྲིབ་གཞན་སེལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་བྱས་པ་
མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྒྲུང་བ། གཞན་སེལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མེད་པའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། བྱས་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་
མི་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། བྱས་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ་
ལས་ལོག་པ་དེ་མི་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱུབ་ན། བྱས་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་
ལོག་པ་ཆོས་ཅན། བྱས་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཛིན་རྟོག་པ་དེ། རང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་
དགག་པའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཞེན་རིག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་འཛིན་རྟོག་པ་དེ། རང་
ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཞེན་རིག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རྟག་ས་ཁས། འདོད་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དགག་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
ཁྱོད་ཡོད་པ་གང་ཞིག ཁྱོད་འཛིན་རྟོག་པ་དགག་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟག་ས་ཁས།
འདོད་མི་བྱས་ཏེ། སྐྱབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རི་བོང་རྩ་འཛིན་རྟོག་

པ་ལ། རི་བོང་རྩ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ། རི་བོང་རྩ་མོའི་གཞན་སེལ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། རི་བོང་རྩ་མོའི་གཞན་སེལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རི་བོང་རྩ་མོ་མེད་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཐུབ། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རི་བོང་རྩ་མེད་པའི་ཕྱིར། བོང་དུ་
འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་ཁྱོད་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ།
ཁྱོད་ཀྱི་སློའི་གཞན་སེལ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་ཁྱོད་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་
པར་སྤང་བ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དེའི་གཞན་སེལ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་སློའི་གཞན་སེལ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། མེད་པའི་གཞན་སེལ་ཡོད་པར་ཐལ། རི་བོང་རྩ་མོ་གཞན་སེལ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མེད་པ་དང་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་གཞི་མ་སྤུང་པས་སྟོང་པ་མེད་
པའི་གཞན་སེལ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མེད་པའི་
གཞན་སེལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡོད་པའི་གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཡོད་པ་དང་གཞན་སེལ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་
ཐུབ། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མེད་པའི་
མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། མེད་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་
ཁྱོད་མ་ཡིན་པའི་གཞི་མ་སྤུང་པས་སྟོང་བ། ཁྱོད་ཀྱི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་ཡིན་
པར་ཐལ། ཁྱོད་བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མེད་པའི་གཞན་སེལ་ཡོད་ཅེས་གསུང་
ཚུལ་འདུག་པ་ལ་དབྱེད་པར་བྱའོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཀ་གུམ་གཉིས་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ། ཀ་གུམ་གཉིས་
ཀྱི་དོན་རང་མཚན་གྱི་གཞན་སེལ་ཡིན་པར་ཐལ། ཀ་བ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ། ཀ་

བའི་དོན་རང་མཆན་གྱི་གཞན་སེལ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་
པ། བྱམ་པའི་དོན་རང་མཆན་གྱི་གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་། དང་པོ་
མ་བྱུང་ན། ཀ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཁྱོད་ཀྱི་དོན་རང་མཆན་གྱི་
གཞན་སེལ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡིན་པ་སྲིད་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
པ་ལ་ཡང་རིགས་འགྲེ། བོང་དུ་འདོད་ན། ཀ་བྱམ་གཉིས་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་
ཆོས་ཅན། དེའི་དོན་རང་མཆན་གྱི་གཞན་སེལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དོན་རང་
མཆན་གྱི་གཞན་སེལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཁྱོད་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། ཀ་
བྱམ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཡིན་
པ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། ཀ་བྱམ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཡིན་པ་མེད་པར་
ཐལ། ཁྱོད་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཤེས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཀ་བྱམ་གཉིས་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པ། ཀ་བྱམ་གཉིས་ཀྱི་དོན་
རང་མཆན་གྱི་གཞན་སེལ་ཡིན་པར་ཐལ། ཏྲག་དངོས་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཀ་
བྱམ་གཉིས། ཀ་བྱམ་གཉིས་ཀྱི་དོན་རང་མཆན་གྱི་གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་
མ་བྱུང་། མ་བྱུང་ན། ཀ་བྱམ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཏྲག་དངོས་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་
ཁྱོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་དོན་རང་མཆན་གྱི་གཞན་སེལ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡིན་པ་མི་
སྲིད་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཏྲག་དངོས་གཉིས་ཀྱིས་
སྟོང་པའི་ཀ་བྱམ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པའི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡིན་པ་སྲིད་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། དེར་ཐལ། ཀ་བའི་དོན་རང་མཆན་གྱི་གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན།

དེ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཀ་བ་དང་བྱམ་པ་གཉིས་ཀའི་དོན་རང་མཚན་གྱི་གཞན་
སེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཀ་བྱམ་
གཉིས་ཀྱི་དོན་རང་མཚན་གྱི་གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་དེ་ཡིན་
པར་ཐལ། ཀ་བྱམ་གཉིས་ཀྱི་དོན་རང་མཚན་གྱི་གཞན་སེལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་
གྲུབ་ན། ཀ་བྱམ་གཉིས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དོན་རང་མཚན་གྱི་གཞན་སེལ་ཡོད་
པར་ཐལ། ཁྱོད་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་
གཏན་ལ་སལ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྗེས་
དཔག་གི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན། མེད་དགག་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཀྱི། མ་ཡིན་
དགག་དང་། སྐྱབ་པ་གང་རུང་མ་ཡིན་པ་ཅིག་དགོས་སོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་
ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞེ་པ་སེལ་འཇུག་སྐྱབ་འཇུག་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་ལུལ་ལ་ཆ་ཤས་སུ་བྱེ་ནས་འཇུག་པའི་རིག་པ། སེལ་
འཇུག་གི་མཚན་ཉིད། རང་ལུལ་ལ་ཆ་ཤས་སུ་མ་བྱེ་བར་འཇུག་པའི་རིག་པ། སྐྱབ་
འཇུག་གི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། དང་པོ་ལ། བྱམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱ་ཚོས་ཅན།
མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། རྗོད་
བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཚོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། བྱམ་པ་
ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱ་ཚོས་ཅན། རང་ལུལ་ལ་ཆ་ཤས་སུ་བྱེ་ནས་འཇུག་པའི་རིག་པ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། རིག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ།
ལེས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཚོས་ཅན། མཚན་

ཉིད་དེར་ཐལ། མཚན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། སྐབ་འཇུག་གི་སྐྱེས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་ཡུལ་ལ་ཆ་ཤས་སུ་མ་བྱེ་བར་འཇུག་པའི་རིག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རིག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་རང་ཡུལ་ལ་ཆ་ཤས་སུ་བྱེ་ནས་འཇུག་པའི་རིག་པ། སེལ་འཇུག་གི་སྒྲོའི་མཚན་ཉིད། རང་ཡུལ་ལ་ཆ་ཤས་སུ་མ་བྱེ་བར་འཇུག་པའི་རིག་པ། སྐབ་འཇུག་གི་སྒྲོའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་ལ། སྒྲོན་འཕེན་པ་ཁ་ཅིག་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཚན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། སེལ་འཇུག་གི་སྒྲོ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། རང་ཡུལ་ལ་ཆ་ཤས་སུ་བྱེ་ནས་འཇུག་པའི་རིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། རང་ཡུལ་འགའ་ཞིག་ལ་འཇུག། རང་ཡུལ་འགའ་ཞིག་ལ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། རང་ཡུལ་ལ་ཆ་ཤས་སུ་བྱེ་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་། འདོད་ན། རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། རང་ཡུལ་འགའ་ཞིག་ལ་མི་འཇུག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། གཞི་བྱུབ་ན། ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པས་བྱུབ་པའི་ཕྱིར།

གོང་གི་མ་བྱུབ་མཚམས་ལ། རང་ཡུལ་ལ་ཆ་ཤས་སུ་བྱེ་ནས་འཇུག་པའི་རིག་པ་ཁོ་ཁོ་རང་ཡིན་པར་ཐལ། ཁོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་ཡུལ་ལ་ཆ་ཤས་སུ་བྱེ་ནས་འཇུག་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་ཡུལ་འགའ་ཞིག་ལ་འཇུག། འགའ་ཞིག་ལ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། རང་ཡུལ་

ལ་ཆ་ཤས་སུ་སྤྱོད་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་
ཡུལ་འགའ་ཞིག་ལ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
རང་ཡུལ་འགའ་ཞིག་ལ་མི་འཇུག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་ན། ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་
ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །གཞི་གྲུབ་ན།
རྟོག་པའི་ཡུལ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྤྱོད་པའི་འཇུག་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱོད་
པའི་འཇུག་གི་སྤྱོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སྤྱོད་རྒྱུ་ལྟེན་གྱི་སྤྱོད་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཚུལ་སྤྱོད་པའི་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཞུགས་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ན། སྤྱོད་པའི་འཇུག་
ཡིན་དགོས། གཞུགས་དོན་སྤྱི་ལྟེན་གྱི་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ན། སེལ་འཇུག་
ཡིན་དགོས་ཟེར་ན། དང་པོ་ལ་སོ་སོའི་སྤྱོད་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་
གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་གཞུགས་གཞུགས་འཛིན་མཛོན་སུམ་གྱིས་
དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། སེལ་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞུགས་དོན་སྤྱི་ལྟེན་གྱི་རྟོགས་
པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་གཞུགས་གཞུགས་འཛིན་རྟོག་པའི་སྤྱོད་པ་
རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་རང་གི་ལྷགས་ལ། དེ་གཉིས་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ། ཅོད་
སྟོང་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། རང་ཡུལ་ལ་ཆ་ཤས་སུ་སྤྱོད་ནས་འཇུག་པ། སེལ་
འཇུག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། སེལ་འཇུག་གི་སྤྱོད་པ། སེལ་འཇུག་གི་སྤྱོད་པའི་

སྐྱེས་བུ་དང་གསུམ་ལས་དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས། རང་ཡུལ་ལ་
ཆ་ཤས་སུ་བྱེ་ནས་འཇུག་པའི་མཉན་བྱ། སེལ་འཇུག་གི་སྐྱའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་
དབྱེ་ན། དེའི་སྐྱ་དོན་མཐུན་དང་། དེའི་སྐྱ་དོན་མི་མཐུན་གཉིས། རང་ཡུལ་ལ་ཆ་
ཤས་སུ་བྱེ་ནས་འཇུག་པའི་མཉན་བྱ་དོན་མཐུན་དེ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། མཚན་
གཞི་ནི། བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱ་ལྟ་བུ། དེ་འབྲའི་མཉན་བྱ་དོན་མི་མཐུན་དེ། གཉིས་པའི་
མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། རི་བོང་རྩ་ཞེས་པའི་སྐྱ་ལྟ་བུ། སེལ་འཇུག་གི་སྐྱ་དང་།
རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་གཉིས་དོན་གཅིག །དེའི་སྐྱ་དོན་མཐུན་དང་། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་དོན་
མཐུན་གཉིས་དོན་གཅིག །དེའི་སྐྱ་དོན་མི་མཐུན་དང་། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་དོན་མི་
མཐུན་གཉིས་དོན་གཅིག །སེལ་འཇུག་གི་སྐྱོ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།
རང་ཡུལ་ལ་ཆ་ཤས་སུ་བྱེ་ནས་འཇུག་པའི་རིག་པ། དེའི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་རྟོག་པ་
གཉིས་དོན་གཅིག །དེ་ལ་དབྱེ་ན། དེའི་སྐྱ་དོན་མཐུན་དང་། དེའི་སྐྱ་དོན་མི་མཐུན་
གཉིས། རང་ཡུལ་ལ་ཆ་ཤས་སུ་བྱེ་ནས་འཇུག་པའི་རིག་པ་དོན་མཐུན་དེ། དེ་དོན་
མཐུན་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་རྟོག་པ་དོན་མཐུན་གཉིས་དོན་གཅིག །མཚན་གཞི་ནི།
དཔེར་ན། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལྟ་བུ། རང་ཡུལ་ལ་ཆ་ཤས་སུ་བྱེ་ནས་འཇུག་པའི་
རིག་པ་དོན་མི་མཐུན་དེ། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་རྟོག་པ་དོན་མི་མཐུན་
གཉིས་དོན་གཅིག །མཚན་གཞི་ནི། དཔེར་ན། རི་བོང་རྩ་འཛིན་རྟོག་པ་ལྟ་བུ། རང་
ཡུལ་ལ་ཆ་ཤས་སུ་བྱེ་ནས་འཇུག་པའི་སྐྱེས་བུ་དེ། སེལ་འཇུག་གི་གང་ཟག་གི་
མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། དཔེར་ན། ཚུར་མཐོང་ལྟ་བུ།

གཉིས་པ་སྐྱབ་འཇུག་བཤད་བཤལ། རང་ཡུལ་ལ་ཆ་ཤས་སུ་མ་བྱེ་བར་

འཇུག་པ། དེའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། དེའི་སྒོ་དང་། དེའི་སྐྱེས་བྱ་གཉིས། དང་པོ་
ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས། རང་ཡུལ་ལ་ཆ་ཤས་སུ་མ་བྱེ་བར་འཇུག་པའི་
རིག་པ། དེའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། དེའི་སྒོ་དོན་མཐུན་དང་། དེའི་སྒོ་དོན་མི་
མཐུན་གཉིས་ལས། རང་ཡུལ་ལ་ཆ་ཤས་སུ་མ་བྱེ་བར་འཇུག་པའི་རིག་པ་དོན་
མཐུན། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་མདོན་སུམ་གཉིས་དོན་གཅིག །རང་ཡུལ་ལ་
ཆ་ཤས་སུ་མ་བྱེ་བར་འཇུག་པའི་རིག་པ་དོན་མི་མཐུན་དེ། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད།
དེ་དང་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་གཉིས་དོན་གཅིག །མཚན་གཞི་ནི། དཔེར་ན། རྒྱ་བ་
གཉིས་སྤང་གི་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ། རང་ཡུལ་ལ་ཆ་ཤས་སུ་མ་བྱེ་བར་འཇུག་པའི་
སྐྱེས་བྱ། སྐྱབ་འཇུག་གི་གང་ཟག་གི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། སངས་རྒྱས་
འཕགས་པ་ལྟ་བུ།

ཅོད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཁོ་ན་རེ། བོང་ལོག་ཀུན་ཏུ་ཅོད་པའི་ཚེ། རྒྱ་བ་གཉིས་སྤང་
གི་དབང་ཤེས་ཞེས་པ། རྒྱ་གཅིག་རྒྱ་གཉིས་སུ་སྤང་བའི་དབང་ཤེས་ཞེས་བྱ་བར་གོ་
དགོས་སོ། །དེ་ཡང་། རྒྱ་བ་གཉིས་སྤང་གི་དབང་ཤེས་ཚས་ཅན། སྐྱབ་འཇུག་གི་སྒོ་
ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚས་ཅན། རྒྱ་བ་
གཅིག་ལ་སྐྱབ་འཇུག་གི་སྒོ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་སྐྱབ་འཇུག་གི་
སྒོ་ཡིན་ན། ཁྱོད་རྒྱ་བ་གཅིག་ལ་སྐྱབ་འཇུག་གི་སྒོ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དེ་ཚས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྒྱ་བ་གཅིག་སྤང་བར་ཐལ། ཁྱོད་རྒྱ་བ་གཅིག་ལ་སྐྱབ་འཇུག་
གི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྒྱ་གཅིག་རྒྱ་གཅིག་ཡིན་པ་
སྤང་བར་ཐལ། རྒྱ་གཅིག་རྒྱ་གཅིག་ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་གཅིག་གཉིས་པོ་དེ་ཡུལ་དུས་

རང་བཞིན་གང་ལ་ཉོས་ཏེ་གྲུབ་ཕྱེ་རྗེས་གཅིག་གང་ཞིག །འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། དང་
པོ་མ་གྲུབ་ན། རྒྱ་གཅིག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་ཡིན་པ་དང་། ཁྱོད་གཉིས་པོ་ཡུལ་དུས་
རང་བཞིན་གང་ལ་ཉོས་ཏེ་གྲུབ་ཕྱེ་རྗེས་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྒྱ་གཅིག་དང་
གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་ན། དེ་འབྲེད་བར་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྒྱ་
གཅིག་རྒྱ་གཅིག་ཡིན་པ་མི་སྤང་བར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་རྒྱ་གཅིག་རྒྱ་གཅིག་ཡིན་པར་མི་
སྤང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲལ།

འོ་ན། ཁོ་རང་ལ། རྒྱ་བ་གཉིས་སྤང་བའི་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྒྱ་
གཅིག་མི་སྤང་བར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་རྒྱ་གཅིག་རྒྱ་གཅིག་ཡིན་པར་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར།
ཁྲལ་བ་འགྲིག །མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་རྒྱ་གཅིག་རྒྱ་གཉིས་སུ་
སྤང་བའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྒྱ་གཅིག་སྤང་བར་ཐལ། ཁྱོད་
ལ་རྒྱ་གཅིག་རྒྱ་གཉིས་སུ་སྤང་བའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྒྱ་
གཅིག་རྒྱ་གཅིག་དུ་སྤང་བར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་རྒྱ་གཅིག་རྒྱ་གཅིག་ཡིན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་
ཟེར་ན་མ་ཁྲལ། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་རྒྱ་གཅིག་སྤང་བའི་ཕྱིར། གོང་དུ་
འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྒྱ་གཅིག་རྒྱ་གཅིག་དུ་མི་སྤང་བར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་རྒྱ་
གཅིག་རྒྱ་གཉིས་སུ་སྤང་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་རྒྱ་
གཅིག་རྒྱ་གཉིས་སུ་སྤང་བའི་དབང་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །།

༡༣། །ཆད་མའི་གཞུང་དོན་འབྱེད་པའི་བསྐྱུས་གྲུའི་རྣམ་གཞག་རིགས་
ལམ་འབྲུལ་གྱི་ལྗེ་མིག་ཅེས་བྱ་བ་ལས་རིགས་ལམ་ཆེ་བ་ཡུལ་
ཡུལ་ཅན་དང་སློ་རིག་གི་རྣམ་པར་བཤད་པ་
བཞུགས་སོ། །

༡༣། །སླེ་མ་དང་མགོན་པོ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་བྱག་འཆལ་སོ། །འདིར་ཆད་
མའི་གཞུང་དོན་འབྱེད་པའི་བསྐྱུས་གྲུའི་རྣམ་གཞག་རིགས་ལམ་འབྲུལ་གྱི་ལྗེ་མིག་
ལས་རིགས་ལམ་ཆེ་བ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དང་། སློ་རིག་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ།
ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡུལ་རིག་པ་སློའི་མཆན་ཉིད། སློས་རིག་པར་བྱ་བ་ཡུལ་གྱི་
མཆན་ཉིད་དུ་འཛོག་ཟེར་ན། ཆད་མ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་རིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སློ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཆད་མ་ཆོས་ཅན། སློ་ཡིན་པར་ཐལ། རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ
བར་འདོད་ན། ཆད་མ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡུལ་རིག་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། ཆད་མ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡུལ་
དངོས་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སློ་ཡིན་ན། ཡུལ་རིག་པའི་སློ་ཡིན་པས་བྱུང་བར་ཐལ། ཡུལ་
རིག་པ་སློའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། ཡུལ་མ་ཏྲོགས་པའི་
གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སློ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་རིག་པའི་སློ་ཡིན་པར་ཐལ། སློ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། ཡུལ་མ་ཏྲོགས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སློ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡུལ་

རྟོགས་པའི་སྒོ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡུལ་རིག་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་ཁས། འདོད་
མི་རུས་ཏེ། ཁྱོད་ཡུལ་མ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབ་
མཐའ་དེ་ལྟར་གསུངས་འདུག་ཀྱང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་
གི་རྒྱུད་ལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ཡོད་ཅེས་ཁས་ལེན་
དགོས་སོ། །

གོང་གི་མཚན་ཉིད་གཉིས་པ་ལ། སྒྲོན་འཕེན་པ་ཁ་ཅིག །རི་བོང་རྩ་ཆོས་
ཅན། ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒོས་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒོས་བཏགས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། རང་འཛིན་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲུབ། འོན་ཁོ་རང་ལ། རི་བོང་རྩ་ཆོས་ཅན། སྒོའི་ཡུལ་ཡིན་
པར་ཐལ། རང་འཛིན་པའི་སྒོའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། རི་
བོང་རྩ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཆད་མ་ཆོས་
ཅན། ཡུལ་རིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡུལ་ཆད་མས་རིག་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲུབ།
མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཡུལ་ཆད་མས་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཡུལ་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྒོས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ། ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་
ཟེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཆོས་ཅན། སྒོས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་
བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཆོས་

ཅན། ལྷོས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷོས་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ལྷོ་གང་གིས་
ཀྱང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མངོན་སུམ་གྱིས་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ཟེས་དཔག་གིས་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། མངོན་
སུམ་གྱིས་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཚུལ་གྱིས་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེ་ཆོས་
ཅན། དེར་ཐལ། མངོན་གྱུར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མེད་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གོང་གི་རྟགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཆོས་ཅན། ཟེས་
དཔག་གིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཟེས་དཔག་གིས་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཟེས་དཔག་རྟོག་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཟེས་དཔག་གིས་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཟེས་དཔག་གིས་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲལ། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཟེས་དཔག་གི་
དངོས་གཞལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་མེད་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་ཟེར་ན། མ་ཁྲལ་སྟེ། རྣམ་
མཁྱེན་གྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་

ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྣམ་མཁུན་གྱིས་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཚུལ་གྱིས་
རྟོགས་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྣམ་མཁུན་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་ཕྱིར་ཉེ། རྣམ་མཁུན་གྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་གོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡུལ་ཡིན་ན། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཡུལ་ཡིན་
པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། རྣམ་མཁུན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་སྒྲ། འདོད་ན།
རྣམ་མཁུན་ཆོས་ཅན། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རྣམ་
མཁུན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཡུལ་ཅན་ཡིན་ན། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཡུལ་
ཅན་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། ཡུལ་ཡིན་ན། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་
ཡུལ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས། འདོད་ན། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ།
ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དེ་རང་
ཡུལ་ལ་ཆ་ཤས་སུ་བྱེ་ནས་འཇུག་པའི་མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། དེར་ཐལ། སེལ་འཇུག་གི་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
མ་ཁྲབ་ན་ཁྲབ་པ་ཡོད་དེ། བརྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དང་སེལ་འཇུག་གི་སྒྲ་གཉིས་དོན་

གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་ན། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུལ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་དང་ཡུལ་
ཅན་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་སུ་བྱེ་
བའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལེས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྲུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོན་རེ། ཤེས་པ་ཡིན་ན། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་
ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་བྱས་པར་ཐལ། ལེས་པོ་ཡིན་ན། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་སུ་
བྱེ་བའི་ཡུལ་ཡིན་པས་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་
གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཡུལ་ཅན་དང་ཤེས་པ་དོན་ཅིག། །དེ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཡུལ་དང་
ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡོད་པ་དོན་ཅིག་ཏུ་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོན་རེ། རི་བོང་རྩ་འཛིན་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་
གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་
བྱས། མ་བྱས་ན། རི་བོང་རྩ་འཛིན་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་ཡོད་པར་ཐལ།
ཁྱོད་ཀྱི་སྤང་ཡུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རི་བོང་རྩ་དོན་སྤྱི་ཁྱོད་ཀྱི་སྤང་ཡུལ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱས་ན། རི་བོང་རྩ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་ཁྱོད་འཛིན་རྟོག་
པའི་སྤང་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། ཆད་མ་དེ། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཡུལ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་དེ། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཡུལ་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆད་མ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་

ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་སུ་སྤྱེ་བའི་ཡོད་པ་ཡིན་པ་གང་
ཞིག །ཡོད་པ་ཡིན་ན། ཡུལ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་སྤྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། རང་རིག་ཆོས་
ཅན། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་གཉིས་སུ་སྤྱེ་བའི་གཟུང་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་
སུ་སྤྱེ་བའི་ཡོད་པ་གང་ཞིག །ཡོད་པ་ཡིན་ན། གཟུང་བ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་སྤྱིར་
ཁྲབ་པ་འགྲིག། །འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེ་གཉིས་སུ་སྤྱེ་བའི་འཛིན་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ།
རང་རིག་ཡིན་པའི་སྤྱིར་། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རང་རིག་ཆོས་ཅན། སྒོ་དང་སྒོའི་ཡུལ་
དུ་བྱ་བྱང་གཉིས་སུ་སྤྱེ་བའི་སྒོའི་ཡུལ་དུ་བྱ་བྱང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར་
འདོད་མི་བྱས་ཏེ། སྒོ་དང་ཤེས་བྱ་གཉིས་སུ་སྤྱེ་བའི་ཤེས་བྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་། དེར་
ཐལ། སྒོ་དང་ཡོད་པ་གཉིས་སུ་སྤྱེ་བའི་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་
དེ་གཉིས་སུ་སྤྱེ་བའི་སྒོ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །

རང་གི་ལུགས་ལ། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྒོས་རིག་
པར་བྱ་བ། ཡུལ་གྱི་མཆན་ཉིད་དུ་འཛོག། །ཡུལ་ལ་དབྱེ་ན། སྤྱང་ཡུལ། ཞེན་ཡུལ།
འབྲུག་ཡུལ་དང་བཅས་པ་ནཱ་པས་སུ་ཡོད། སྒོ་དེའི་སྤྱང་ཡུལ་དང་སྒོ་དེའི་བཟུང་ཡུལ་
དོན་གཅིག །གཞི་བྱུང་ན་སྤྱང་ཡུལ་ཡིན་པས་ཁྲབ་སྟེ། དངོས་པོ་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་
གྱི་སྤྱང་ཡུལ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་གང་ཞིག །རྟག་པ་ཡིན་ན། རྟག་པའི་སྤྱང་ཡུལ་ཡིན་
པས་ཁྲབ་པའི་སྤྱིར་། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱང་ཡུལ། བཟུང་ཡུལ། དངོས་
པོ་ནཱ་པ་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་སྤྱིར་།

གཞན་ཡང་། དངོས་པོ་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱང་ཡུལ་ཡིན་དགོས་པར་
ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་

བྱ་བ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། རྟོག་པའི་སྤང་ཡུལ། གཟུང་ཡུལ། རྟག་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་མངོན་སུམ་གྱི་འཇུག་ཡུལ་དང་མངོན་སུམ་གྱི་འཛིན་སྤངས་གྱི་ཡུལ་དོན་གཅིག་ལྟོག་པའི་ཞེན་ཡུལ། འཇུག་ཡུལ། དེའི་འཛིན་སྤངས་གྱི་ཡུལ་རྣམས་དོན་གཅིག་ལགའི་བྱུང་ན། རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་གྱི་ཤེས་པ་གཉིས་ཀའི་འཛིན་སྤངས་གྱི་ཡུལ་ཡིན་པས་བྱུང་བོ། །

རང་འཛིན་རྟོག་པའི་འཛིན་སྤངས་གྱི་ཡུལ་ཡིན་ན། རྟོག་པའི་འཛིན་སྤངས་གྱི་ཡུལ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་སྟེ། རི་བོང་དུ་དེ་རྟོག་པའི་འཛིན་སྤངས་གྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རྟོག་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་སློང་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་སློང་ཡུལ་དུ་བྱ་བྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། རང་འཛིན་རྟོག་པའི་འཛིན་སྤངས་གྱི་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། རང་འཛིན་རྟོག་པའི་འཛིན་སྤངས་གྱི་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཉེ། རང་འཛིན་རྟོག་པའི་སྤང་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ལ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། མ་བྱུང་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་སྤང་བར་ཐལ། ཁྱོད་བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཆོས་ཅན། དངོས་སོ་ཡིན་པར་ཐལ། མངོན་སུམ་གྱི་སྤང་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣམ་འབྱུང་མངོན་སུམ་གྱི་སྤང་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་དེ་ལ་གསལ་བར་སྤང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་རྒྱུན་གོམས་

པར་བྱས་པ་ལས་གོམས་བྱའི་དོན་ལ་གསལ་སྒྲུང་ཐོབ་པ་སྲིད་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྲུབ་
སྟེ། དེས་དེའི་རྒྱན་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་དཔེན་པའི་
འདུ་བྱེད་ལ་གསལ་སྒྲུང་ཐོབ་པར་འགྱུར་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་འབྲའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་
སུམ་གྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་དཔེན་པའི་འདུ་བྱེད་དངོས་སུ་རྟོགས་ནས། གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་། སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྟག་པ་དང་མེད་པ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲ་རྟག་
འཛིན་རྟོག་པའི་སྒྲུང་ཡུལ་དང་ཞེན་ཡུལ་གང་རུང་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཡུལ་
ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྲུབ། རྟགས་བྱུབ་སྟེ། དེ་དེའི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་། སྒྲུང་ནས་རིག་པར་བྱ་བ། སྒྲུང་ཡུལ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། འོ་
ན། སྒོ་དེ་ལ་སྒྲུང་ནས་རིག་པར་བྱ་བ། སྒོ་དེའི་སྒྲུང་ཡུལ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པར་
ཐལ། སྒྲུང་ནས་རིག་པར་བྱ་བ་སྒྲུང་ཡུལ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་
དངོས། འདོད་ན། སྒྲ་རྟག་པའི་དོན་སྤྱི་ཆོས་ཅན། སྒྲ་རྟག་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་སྒྲུང་ནས་
རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲ་རྟག་འཛིན་རྟོག་པའི་སྒྲུང་ཡུལ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་
བྱུབ་ན། སྒྲ་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་ཁྱོད་འཛིན་རྟོག་པའི་སྒྲུང་ཡུལ་ཡིན་
པར་ཐལ། ཁྱོད་བདག་མེད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞོང་དུ་འདོད་ན། སྒྲ་རྟག་པའི་དོན་སྤྱི་
ཆོས་ཅན། སྒྲ་རྟག་འཛིན་རྟོག་པས་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་སྒྲུང་ནས་
རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་
པར་ཐལ་ལོ། འདོད་ན། སྒྲ་རྟག་འཛིན་རྟོག་པས་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་
ན། སྒྲ་རྟག་འཛིན་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་རྟོགས་པ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལོག་

ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རྫོང་དེས་རིག་པར་བྱ་བ། རྫོང་དེ་ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྫོང་གཅིག་ཚོས་ཅན། རྫོང་བ་གཉིས་སྤང་གི་དབང་
ཤེས་ཀྱིས་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། རྫོང་བ་གཉིས་སྤང་གི་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྤང་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
མ་གྲུབ་ན། རྫོང་གཅིག་ཚོས་ཅན། དེའི་སྤང་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་སྤང་བའི་ཕྱིར།
མ་གྲུབ་ན། རྫོང་བ་གཉིས་སྤང་གི་དབང་ཤེས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྤང་ན། ཁྱོད་ཀྱི་སྤང་
ཡུལ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རྫོང་
བ་གཉིས་སྤང་གི་དབང་ཤེས་ཚོས་ཅན། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དབང་
ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་ན། རྫོང་གཅིག་ཚོས་ཅན། རྫོང་བ་གཉིས་སྤང་གི་
དབང་ཤེས་ཀྱིས་རྟོགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས་སོ། །

གཉིས་པ་ཡུལ་ཅན་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རང་
ཡུལ་ཅི་རིགས་དང་ལྡན་པའི་དངོས་པོ་དེ། རང་ཉིད་ཡུལ་ཅན་གྱི་མཚན་ཉིད། གཉིས་
པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། གང་ཟག་དང་། རྫོང་དང་། རྫོང་ཕྱི་སྤང་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ།
རང་གི་སྤང་པོ་ལྡོ་པོ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་སྐྱེས་བུ་དེ། རང་ཉིད་གང་
ཟག་གི་མཚན་ཉིད། བདག་དང་ང་དང་གང་ཟག་དང་སྐྱེས་བུ་རྣམས་དོན་ཅིག །མཚན་
གཞི་ནི། ཁམས་གསུམ་སོ་སོའི་རྟེན་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ལྟ་བུ།

གཉིས་པ་སྒོ་ལ།

མཆན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རིག་པ་སྒོའི་མཆན་ཉིད།
གསལ་ཞིང་རིག་པ་ཤེས་པའི་མཆན་ཉིད། སྒོ་རིག་པ་ཤེས་པ་གསུམ་དོན་
ཅིག །གཉིས་པ་སྒོ་ལ་དབྱེ་ན། ཆད་མ་དང་། ཆད་མིན་གྱི་སྒོ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་
ཁ་ཅིག །མི་སྒྲུབ་པའི་རིག་པ་ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། དབྱད་ཤེས་ཆོས་ཅན།
ཆད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་སྒྲུབ་པའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ། རང་གི་དབྱད་དོན་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཁྲུབ་པ་
ཡོད་པར་ཐལ། རང་གི་དབྱད་དོན་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རིག་པ་དེ། རང་ཉིད་མི་སྒྲུབ་པའི་ཤེས་
པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། དབྱད་ཤེས་ཆོས་ཅན། གསར་
རྟོགས་ཀྱི་རིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་དངོས། འདོད་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། གསར་རྟོགས་ཀྱི་རིག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོགས་ཟིན་རྟོགས་པའི་
རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག །རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་མི་སྒྲུབ་པའི་རིག་པ་ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། ཆད་མ་ཡོད་ན། ཁྱོད་ཡོད་པས་ཁྲུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཆད་མའི་མཆན་
ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་ཁས། འདོད་ན། ཁྲུབ་པ་ཆོས་ཅན། རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་མི་
སྒྲུབ་པའི་རིག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཆད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཆད་
མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྲུབ་པ་ཆོས་ཅན། རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་མི་སྒྲུབ་པའི་རིག་པ་
མེད་པར་ཐལ། རང་གི་གཞལ་བྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཁྲུབ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་
ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་གཞལ་བྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཁྱོད་ལེས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས། རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འཁྲལ་བའི་གསར་དུ་མི་སྤྱི་བའི་རིག་
པ་མངོན་སུམ་ཆད་མའི་མཆན་ཉིད། ཟེར་ན། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས་རྣམ་མཁྲིན་སྐྱད་
ཅིག་དང་པོ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མངོན་
སུམ་ཆད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྩལ་ཏེ། མངོན་སུམ་སྐྱད་
ཅིག་གཉིས་པ་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲལ། རང་ལུགས་ཀྱི་སྦྱོར་ནི། ལུས་
པ་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གསལ་སྤྲ།

ཁ་ཅིག་ན་ལེ། རྟོག་བྲལ་གྱི་རིག་པ། མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་
ན། གངས་རི་སྒོན་པོར་སྤང་བའི་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། རྟོག་བྲལ་གྱི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབང་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་འཁྲལ་བའི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཁྲལ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ལོག་
ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། གསར་དུ་མི་སྤྱི་བའི་རིག་པ་ཆད་མའི་མཆན་ཉིད། ཆད་མའི་
མཆན་ཉིད་ཀྱི་བྱུང་དུ་གསར་དུ་དང་མི་སྤྱི་བ་དང་རིག་པ་ཞེས་གསུམ་སྟོས་པ་ལ་
དགོས་པ་ཡོད་དེ། གསར་དུ་ཞེས་པས་དབྱེད་ཤེས་ཆད་མ་ཡིན་པ་གཙོད། མི་སྤྱི་བ་
ཞེས་པས་ཡིད་དཔྱིད་ཆད་མ་ཡིན་པ་གཙོད། རིག་པ་ཞེས་པས་དབང་པོ་གཟུགས་
ཅན་པ་ཆད་མ་ཡིན་པ་གཙོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆད་མ་ལ་དབྱེ་ན། མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་
མ་དང་། རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཆད་མ་གཉིས་ཡོད། སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་མཆན་གཞི་

སོགས་ལོག་ཏུ་འཆད་དོ། །

རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འཁྲལ་བའི་རིག་པ་སྒོ་མངོན་སུམ་པའི་མཚན་
ཉིད། སྒོ་མངོན་སུམ་པ་ལ་དབྱེ་ན།

དབང་པོའི་མངོན་སུམ།

ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ། རང་རིག་མངོན་སུམ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དང་
བཞི་ལས། དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རང་གི་
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་སྐྱེས་པ་གང་ཞིག རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འཁྲལ་བའི་རིག་པ། དབང་མངོན་
ཀྱི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། དབང་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཚད་མ། དབྱུང་
ལེས། སྒྲིང་ལ་མ་ངེས་པའི་སྒོ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། གཟུགས་འཛིན་དབང་
མངོན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་
གཉིས་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཡིད་སྒྲུ་ཐུན་པ་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་བཞིན་པའི་
སྐྱེས་བུའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་ལྟ་བུའོ། །ཡང་དབང་མངོན་ལ་
དབྱེ་ན། གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན། སྒྲ་འཛིན་དབང་མངོན། ཇི་འཛིན་དབང་
མངོན། རོ་འཛིན་དབང་མངོན། རེག་འཛིན་དབང་མངོན་དང་ལྷ་ལས། དང་པོ་ནི།
རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་མིག་དབང་དང་། རང་གི་
དམིགས་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་གང་ཞིག རྟོག་པ་དང་
བྲལ་ཞིང་མ་འཁྲལ་བའི་རིག་པ། གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་ཀྱིས་མཚན་ཉིད།

དེ་བཞིན་དུ་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་ན་བའི་དབང་
མོ་དང་། རང་གི་དམིགས་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་སྤྲེལ་བཞེན་ནས་སྦྱེས་པ་སོགས་ཕྱི་
མ་རྣམས་ལ་འང་རིགས་འདྲའོ། །

གཉིས་པ་ཡིད་མངོན་ལ།

མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་བདག་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་ཡིད་དབང་ལ་བཞེན་ནས་སྦྱེས་པ་གང་ཞིག རྟོག་པ་
དང་བྲལ་ཞིང་མ་འཁྲུལ་བའི་གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་དེ། ཡིད་མངོན་གྱི་མཚན་ཉིད།
གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཡིད་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཚད་མ། དབྱེད་ཤེས། སྤང་ལ་མ་
ངེས་པའི་སློང་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་སྐད་
ཅིག་དང་པོ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་སྐད་ཅིག་
གཉིས་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཡིད་གཟུགས་མངའ་པ་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་
བཞིན་པའི་སྦྱེས་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྲེལ་ཡིད་མངོན་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་པ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ལ།

མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། འཛིན་རྣམ་རང་རིག་གི་
མཚན་ཉིད། རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འཁྲུལ་བའི་འཛིན་རྣམ། རང་རིག་མངོན་སུམ་
གྱི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། རང་རིག་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པའི་ཚད་མ།
དབྱེད་ཤེས། སྤང་ལ་མ་ངེས་པའི་སློང་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། མིག་ཤེས་ཉམས་

སུ་སྤྱོད་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་ལྟ་བུའོ། གཉིས་པ་ནི། མིག་ཤེས་
ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་ལྟ་བུའོ། གསུམ་པ་ནི།
བྲངས་ཅན་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེ་བ་ཤེས་པ་ཡིན་པ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་རང་རིག་མངོན་
སུམ་དང་། གྲེ་བྲག་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེ་བ་ཤེས་པ་ཡིན་པ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་རང་རིག་
མངོན་སུམ་དང་། རྒྱང་འཕེན་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཆད་མ་ཡིན་པ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་
བའི་རང་རིག་རྣམས་ལྟ་བུའོ། །

བཞི་པ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལ།

མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རང་གི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་
རྒྱུན་དུ་གྱུར་བའི་ཞི་ལྷག་རྒྱང་འབྲེལ་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱེས་པ་གང་
ཞིག །རྟོག་པ་དང་བཤམ་ཞིང་མ་འཁྲུལ་བའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་གཞན་རིག་གི་མཐེན་པ་
དེ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དུ་
གྱུར་པའི་ཆད་མ་དང་། དབྱུད་ཤེས་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དུ་
གྱུར་པའི་སྤང་ལ་མ་དེས་པའི་སྒོ་ནི་མེད་དེ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་ན་རང་གི་
གཞལ་བྱ་དེས་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ཉ། ཆད་མ་རྣམ་འབྲེལ་ལས།^༡ སྒོ་གྲོས་ཆེན་པོས་
མཐོང་ཉིད་ལས། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དེས་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣལ་
འབྱོར་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པའི་དབྱུད་ཤེས་ཡོད་ཀྱང་། ཀུན་མཐེན་ཡེ་ཤེས་སྐྱད་
ཅིག་གཉིས་པ་ལྟ་བུ་ནི་དབྱུད་ཤེས་མ་ཡིན་ཉ། ཀུན་མཐེན་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན། ཆད་མ་

ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་གྱིད་ལས།^༡ ཁོ་བོས་ནི་ཁ་
ནང་དུ་ཕྱོགས་ནས་རི་ཙམ་བསམས་ཀྱང་། ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་ལ་གསར་རྟོགས་
གྱིས་མ་ཁྱབ་པ་མ་ཆོར་རོ། །ཞེས་པ་དང་། ཆད་མ་ཡིད་ཀྱི་སྤྲོ་སེལ་ལས།^༢ ཆད་
མ་སྤྲོ་མས་བརྩུང་བ་ཙམ་གྱིས་དབྱུད་ཤེས་སུ་འགྱུར་ན། ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་སྐད་
ཅིག་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་དབྱུད་ཤེས་སུ་ཐལ་བ་སོགས་མཐའ་ཡས་པའི་གཞོན་གྱིད་
ཡོད་ཀྱང་འོག་ཏུ་བསྟན་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་གསར་དུ་མི་སྤྲོ་བའི་རིག་པ་དེ། མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་
མའི་མཆོན་ཉིད། མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་ལ་དབྱེ་ན། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ།
དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ། རྣལ་འབྱེར་
མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་དང་བཞི་ལས། ཁ་ནང་ཁོ་ནར་ཕྱོགས་ཤིང་འཛིན་པ་ཡན་
གར་བར་གྱུར་པའི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་གསར་དུ་མི་སྤྲོ་བའི་རིག་པ། དང་པོའི་
མཆོན་ཉིད། རང་གི་སྤྲོ་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་སྤྱིན་དུ་གྱུར་པའི་དབང་པོ་
གཟུགས་ཅན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་གསར་དུ་མི་སྤྲོ་བའི་
རིག་པ། གཉིས་པའི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་གྱི་
ཆད་མ་སོགས་ལྔ་ཡོད། རང་གི་སྤྲོ་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་སྤྱིན་དུ་གྱུར་པའི་ཡིད་
དབང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་གསར་དུ་མི་སྤྲོ་བའི་རིག་པ།
གསུམ་པའི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། གཟུགས་འཛིན་ཡིད་མངོན་གྱི་ཆད་མ་
སོགས་བྱུག་ཡོད།

༡ སྤྱ་འབྲུམ་དཔར་མ། རྒྱལ་ཚབ་རྩི་གསུང་འབྲུམ་ཆ། རྒྱལ་ཚབ་རྩི། རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་གྱིད། ༥༦ ན། ༩།

༢ སྤྱ་འབྲུམ་དཔར་མ། གསུང་འབྲུམ་ག། མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེ། ཆད་མ་ཡིད་ཀྱི་སྤྲོ་སེལ། ༡༡༩ ན།

རང་གི་བདག་སྐྱེད་དུ་གྱུར་པའི་ཞི་ལྷག་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་
བརྟེན་ནས་སྤྱོད་པའི་མི་རྟག་པ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱོད་རགས་གང་བྱུང་
མཛོན་སྤྱོད་དུ་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་གཞན་རིག་གི་མཁྱེན་པ། བཞི་
པའི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྤྱོད་པའི་མི་རྟག་པ་མཛོན་སྤྱོད་དུ་རྟོགས་པའི་ཆོད་མ་
དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་མཛོན་སྤྱོད་དུ་རྟོགས་པའི་ཆོད་མ་དང་།
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱོད་མོ་མཛོན་སྤྱོད་དུ་རྟོགས་པའི་ཆོད་མ་དང་གསུམ་ཡོད།

མཛོན་སྤྱོད་ལྟར་སྤྱང་བཤད་པ་ལ།

མཆོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རང་གི་སྤྱང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་
པའི་རིག་པ། མཛོན་སྤྱོད་ལྟར་སྤྱང་གི་མཆོན་ཉིད། དེ་དང་འཁྲུལ་ཤེས་དོན་
གཅིག་གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་དབྱེ་ན། བདུན་ཡོད་དེ། རྟོག་པ་མཛོན་སྤྱོད་ལྟར་སྤྱང་
བྱུང་དང་། རྟོག་མེད་མཛོན་སྤྱོད་ལྟར་སྤྱང་གཅིག་ཉེ་བདུན་ཡོད་པའི་བྱེད་དང་པོ་
བྱུང་ཡོད་དེ། འཁྲུལ་པའི་རྟོག་པ། གུན་རྫོབ་ཀྱི་རྟོག་པ། རྟོག་དཔག་གི་རྟོག་པ། རྟོག་
སྤྱད་པག་པ་ལས་བྱུང་པའི་རྟོག་པ། བདུན་པའི་རྟོག་པ། མཛོན་འདོད་ཀྱི་རྟོག་པ་རྣམས་
སྤྱོད་པའི་བྱེད་པ། མཆོན་གཞི་རིམ་པ་ལྟར། དང་པོ་ནི། སྤྱོད་པ་འཛིན་རྟོག་པ་ལྟར་
གཉིས་པ་ནི། སྤྱོད་པའི་རྟོག་པ་ཀྱི་རྟོག་པ་ལྟར་ལྟར་གསུམ་པ་ནི། རྟོག་པ་འཛིན་
མེས་སྤྱོད་པའི་རྟོག་པ་ལྟར་བཞི་པ་ནི། རྟོག་པ་ལྟར་གསུམ་སྤྱོད་པའི་རྟོག་
པ་ལྟར་ལྟར་པ་ནི། དེ་རིང་གི་དུས་སྤྱོད་པའི་དོན་བདུན་པའི་རྟོག་པ་ལྟར་བྱུང་པ་
ནི། དེ་རིང་གི་དུས་སྤྱོད་པ་འོངས་པའི་དོན་མཛོན་པར་འདོད་པའི་རྟོག་པ་ལྟར་བྱེད།

རྟོག་མེད་མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཡིད་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་དེ་
 དང་། དབང་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་དེ་གཉིས་ལས། དང་པོའི་མཚན་གཞི་གོང་དུ་
 བཤད་ཅིན་ཅིང་། གཉིས་པ་ལ་ཡང་བཞི་ཡོད་དེ། འབྲུལ་རྒྱ་བརྟེན་ལ་ཡོད་པ།
 འབྲུལ་རྒྱ་གནས་ལ་ཡོད་པ། འབྲུལ་རྒྱ་ཡུལ་ལ་ཡོད་པ། འབྲུལ་རྒྱ་དེ་མ་ཐག་སྟེན་
 ལ་ཡོད་པ་དང་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ནི། མིག་རབ་རིབ་ཀྱིས་བསྐྱད་པ་ལྟ་བུ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་རྟེན་ནས་ཆེ་གཅིག་ཆེ་གཉིས་སུ་སྤང་བའི་དབང་ཤེས་སྐྱེས་པའི་
 བྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྤང་ཞུགས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷོན་ཤིང་འགོ་
 བར་སྤང་བའི་དབང་ཤེས་སྐྱེས་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ནི། འགལ་མེ་ཀྱུར་དུ་
 བསྐྱོར་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འགལ་མེ་འཁོར་ལོར་སྤང་བའི་དབང་
 ཤེས་སྐྱེས་པའི་བྱིར། བཞི་པ་ནི། ཡིད་ཞེ་སྤང་གིས་དཀྱགས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དེ་
 ལ་བརྟེན་ནས་ས་གཞི་དམར་པོར་སྤང་བའི་དབང་ཤེས་སྐྱེས་པའི་བྱིར། རྟོག་མེད་
 ལོག་ཤེས། རྟོག་མེད་མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་། མེད་པ་གསལ་སྤང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་
 རྣམས་དོན་གཅིག་གོ།

རང་གི་རྟེན་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་གསལ་དུ་མི་
 སྐྱ་བའི་ཞེན་རིག་དེ། རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཆད་མའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། དངོས་
 ལྟོབས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་། བྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་། ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དང་
 གསུམ་ལས། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དང་པོའི་མཚན་
 གཞི། རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་རྟགས་ལས་རི་བོང་ཅན་ལ་ཆེ་སྐྱས་བརྗོད་རུང་དུ་རྟོགས་

པའི་རྗེས་དཔག་གཉིས་པའི་མཆན་གཞི། དབྱུང་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གིས་
རྟགས་ལས། སྤྱིན་པས་ལོངས་སྟོང་ཁྲིམས་གྱིས་བདེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་རང་གི་
བསྟན་དོན་མི་སྟུ་བར་རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལྟ་བུ་གསུམ་པའི་མཆན་གཞི་ཡིན།
གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལ་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གིས་བྱལ་ཅིང་། མངོན་སུམ་
ཡིན་ན་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་ཡིན་པས་མ་བྱལ་སྟེ། གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་
མངོན་སུམ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཆད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དང་སྐྱ་མི་
རྟག་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་རྣམས་དབྱུང་ལེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ།
འཐད་ལྟན་ལས། ཉེ་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་གཉིས་ནི་
ཆད་མ་ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་རྒྱུ་དུ་རྒྱུར་པ་གྲུབ་བདེ་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར་ཕྱི་མ་རྣམས་
ནི་ཆད་མ་ཡིན་པ་སྤངས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་དེ་ལ་སྐྱས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྟོན་སྲོལ་དབྱེ་ན། རང་དོན་རྗེས་དཔག་དང་
གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གཉིས་ལས། དང་པོ་དང་རྗེས་དཔག་དོན་གཅིག་གཉིས་
པ་དང་སྐྱབ་རག་ཡང་དག་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་རང་གི་ཉེན་རྟགས་ཡང་
དག་བཞོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱེས་པའི་རང་གི་གཞལ་བྱ་སྟོག་གྱུར་ལ་གསར་དུ་མི་
སྟུ་པའི་ཞེན་^༡རིག་ །རྗེས་དཔག་ཆད་མ་ཡིན་པའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། རི་བོང་རྩ་
ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྗེས་
དཔག་ཆད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྗེས་དཔག་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེར་བསྟར་པ། ༡༠༩། ཆད་མ་ངོ་ སྟོབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་ །ཆད་མ་རྣམས་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་བཤད། (འཐད་ལྟན།
)^༡ ༥། ༡།

༢ ག༥་བ་༣་གཞན་རིག་ །

མ་ཁྲབ་ན། ཁྲབ་པ་ཡོད་དེ། རྗེས་དཔག་དང་། རྗེས་སྡུ་དཔག་པའི་ཚད་མ་དང་། རང་
དོན་རྗེས་དཔག་གསུམ་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཞར་ལ་རྟག་འཛིན་སེམས་བཤའ་བ་ལ།

མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རང་ཉིད་སྤྱུ་བྱས་པ་དང་། བྱས་
ན་མི་རྟག་པའི་ཁྲབ་པ་གང་རུང་ལ་མི་སྤྱུ་བ་ཡང་ཡིན། རང་གི་རྒྱ་རྒྱེན་བྱས་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་བྱང་བའི་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱུ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་གི་རྒྱ་
ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པར་གྱུར་པའི་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱུ་མི་རྟག་པར་སྤྱུ་བ་
པའི་ཕྱི་རྟོག་ཡང་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རིག་པ་དེ། རང་ཉིད་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱུ་མི་
རྟག་པར་སྤྱུ་བ་པའི་རྟག་འཛིན་སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྤྱུ་བྱས་པར་འཇལ་བའི་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱུ་མི་
རྟག་པར་སྤྱུ་བ་པའི་རྟག་འཛིན་སེམས་དང་། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྲབ་པ་འཇལ་བའི་
རྟག་འཛིན་སེམས་གཉིས་ཡོད། མཚན་ཉིད་རིམ་བཤུར། རང་ཉིད་སྤྱུ་བྱས་པ་ལ་མི་སྤྱུ་
བ་ཡང་ཡིན། རང་གི་རྒྱ་རྒྱེན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་བའི་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱུ་
མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་རྒྱ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པར་གྱུར་པའི་
བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱུ་མི་རྟག་པར་སྤྱུ་བ་པའི་ཕྱི་རྟོག་ཡང་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རིག་པ།
དང་པོའི་མཚན་ཉིད། རང་ཉིད་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྲབ་པ་ལ་མི་སྤྱུ་བ་ཡང་ཡིན། རང་
གི་རྒྱ་རྒྱེན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་བའི་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱུ་མི་རྟག་པར་
རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་རྒྱ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པར་གྱུར་པའི་བྱས་པའི་
རྟགས་ཀྱིས་སྤྱུ་མི་རྟག་པར་སྤྱུ་བ་པའི་ཕྱི་རྟོག་ཡང་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རིག་པ། གཉིས་པའི་

མཆན་ཉིད། དང་པོ་ལ་དབྱེ་ན། སྤྱི་བྱས་པར་འཇལ་བའི་བྱས་པའི་ཉགས་ཀྱིས་སྤྱི་མི་
ཉགས་པར་སྤྱི་བྱས་པའི་ཉགས་འཛིན་སེམས་སུ་གྱུར་པའི་མངོན་སུམ། རྗེས་དཔག་དབྱེ་བྱས་
ཤེས་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། བྱས་པའི་ཉགས་ཀྱིས་སྤྱི་མི་ཉགས་པར་སྤྱི་བྱས་པའི་ཕྱི་
ཚོལ་ཡང་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱི་བྱས་པར་འཇལ་བའི་མངོན་སུམ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི།
དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱི་བྱས་པར་འཇལ་བའི་རྗེས་དཔག་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་
སྤྱི་བྱས་པར་འཇལ་བའི་རྗེས་དཔག་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་
པ་ལ་ཡང་། བྱས་ན་མི་ཉགས་པས་བྱས་པར་འཇལ་བའི་བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྤྱི་མི་ཉགས་པར་
སྤྱི་བྱས་པའི་ཉགས་འཛིན་སེམས་སུ་གྱུར་པའི་མངོན་སུམ། རྗེས་དཔག་དབྱེ་བྱས་ཤེས་དང་
གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། བྱས་པའི་ཉགས་ཀྱིས་སྤྱི་མི་ཉགས་པར་སྤྱི་བྱས་པའི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་
དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱས་ན་མི་ཉགས་པས་བྱས་པར་འཇལ་བའི་མངོན་སུམ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་
ནི། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱས་ན་མི་ཉགས་པས་བྱས་པར་འཇལ་བའི་རྗེས་དཔག་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་
པ་ནི། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱས་ན་མི་ཉགས་པས་བྱས་པར་འཇལ་བའི་རྗེས་དཔག་སྐད་ཅིག་
གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ཆད་མ་ལ་དབྱེ་ན།

རང་ལས་ངེས་དང་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མ་གཉིས།

དེ་གཉིས་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ཁ་
ཅིག །རང་ཉིད་ཆད་མ་ཡིན་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ངེས་པའི་གསར་དུ་མི་སྤྱི་བའི་རིག་པ།
རང་ཉིད་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མ་ཡིན་པའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། རང་ལས་ངེས་ཀྱི་
ཆད་མ་ཡིན་ན། རང་ཉིད་ཆད་མ་ཡིན་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ངེས་པས་བྱས་པར་ཐལ།

དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཁྱོད་ངེས་པས་ཁྲབ་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཁྱོད་རྟོགས་པས་ཁྲབ་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞུགས་འཛིན་དབང་མངོན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
 དེའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་གཞུགས་འཛིན་དབང་
 མངོན་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་གཞུགས་འཛིན་དབང་མངོན་དང་། གཞུགས་
 གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་གཞུགས་ཁོ་ན་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་
 གཞུགས་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཅན་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག །རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མ་ཡིན་ན། རང་ཉིད་ཆད་མ་ཡིན་པར་
 རང་ཉམས་སུ་སྤོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་ངེས་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། སྡོན་
 འཛིན་དབང་མངོན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། རྟོགས་བྱུང་སྟེ།
 རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མ་དང་། གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མ་གང་རུང་གང་ཞིག །ཕྱི་
 མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ།
 གཞུགས་འཛིན་དབང་མངོན་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་
 བ། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན།
 གཞུགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཛིན་པའི་དབང་མངོན་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། ཁྱོད་བཅ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རོན་ལ་མེའི་ཁ་དོག་
 ཡིན་ཞིང་མེའི་ཁ་དོག་ཡིན་མིན་ལ་ཐེ་ཆོས་ཟ་དུས་ཀྱི་རྒྱུ་རིང་པོའི་ཁ་དོག་དམར་
 ལམ་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཛིན་པའི་དབང་མངོན་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། ཁྱོད་བཅ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཆོས་ཅན་སྡོན་ཅན་ཡིན་ཞིང་། འདོད་མི་

ནུས་ཏེ། གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་མཆན་གཞི་གཅིག་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། སྡོན་འཛིན་དབང་མངོན་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པའི་རང་
རིག་མངོན་སུམ་དེས། སྡོན་འཛིན་དབང་མངོན་ཆད་མ་ཡིན་པ་རྟོགས་པར་ཐལ།
དེས་དེ་ཆད་མ་ཡིན་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེས་དེ་
ཤེས་པ་ཡིན་པར་རྟོགས་ཀྱང་། དེས་དེ་ཆད་མ་ཡིན་པར་མ་རྟོགས་པའི་བྱད་པར་
འཐད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སྡོན་འཛིན་དབང་མངོན་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་
དེས། སྡོན་འཛིན་དབང་མངོན་ཆད་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་མངོན་འཛིན་
དབང་མངོན་ཆད་མ་ཡིན་པར་བཟུང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲབ། རྟགས་བྱབ་སྟེ།
དེས་སྡོན་འཛིན་དབང་མངོན་ཆད་མ་ཡིན་པར་བཟུང་ཡང་། དེ་ཆད་མ་ཡིན་པར་མ་
རྟོགས་པས། མ་བཟུང་བ་དང་འབྲ་བར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྡོན་
འཛིན་དབང་མངོན་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་དེ། སྡོན་འཛིན་དབང་
མངོན་ཆད་མ་ཡིན་པར་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་སྡོན་འཛིན་དབང་མངོན་གྱི་ངོ་ཙོ་
དང་སྡོན་འཛིན་དབང་མངོན་ཤེས་པ་ཡིན་པ་རྟོགས་ནུས་ཤིང་། སྡོན་འཛིན་དབང་
མངོན་ཆད་མ་ཡིན་པ་དེ་རང་ལས་ཕྱིས་འབྱུང་གི་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མ་གཞན་ལ་
བརྟེན་ནས་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། སྤྱི་དོན་རིག་བྱུང་ལས།^༡ ཆད་མ་གང་ཞིག །རང་གི་གཞལ་
བྱའི་བདག་ཉིད་ཡུལ་སྟེང་དུ་གནས་པ་མེད་ན། རང་ཉིད་མི་འབྱུང་བ་ལ་རང་སྟོབས་

༡ སེར་གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྙིང་འཛོལ་བསྟུ་ཚྭ་གསུམ་གྱི་ཁང་ནས་དཔར་དུ་བསྟན་པ། རྒྱལ་དབང་དགེ་འདུན་བླ་མ་གྱི་གསུང་འབུམ་
མོད་བདུན་པ། རྒྱལ་དབང་དགེ་འདུན་བླ་མ། ཆད་མའི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་རིགས་པའི་བྱུང་། ༣༡ ། ༣།

གིས་ངེས་པ་འདྲེན་ཅུས་པ། རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མའི་མཚན་ཉིད། ཆད་མ་གང་
ཞིག །རང་གི་གཞལ་བྱའི་བདག་ཉིད་ཡུལ་སྟེང་དུ་གནས་པ་མེད་ན། རང་ཉིད་མི་
འབྱུང་བ་ལ་གཞན་སྟོབས་གིས་ངེས་པ་འདྲེན་དགོས་པ་དེ། གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་
མའི་མཚན་ཉིད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་འདྲིམ་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ལ། ཁ་ཅིག །རང་ལས་ངེས་དང་། གཞན་ལས་
ངེས་ཀྱི་ཆད་མ་གཉིས་ཀ་ལ། མངོན་སུམ་དང་། རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཆད་མ་གཉིས་
གཉིས་ཡོད་ཟེར་ན་དེ་མི་འཐད་དེ། རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མ་ལ་དེ་གཉིས་ཡོད་
ཀྱང་། གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མ་ཡིན་ན། མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་མི་འཐད་དེ། མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་ལ་དེ་གཉིས་ཀ་
ཡོད་ཀྱང་། རྗེས་དཔག་ཡིན་ན། རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁ་ཅིག །དོན་ལ་མེད་ཁ་དོག་ཡིན་ཞིང་། རྟོག་པས་མེད་ཁ་དོག་ཡིན་མིན་
ཐེ་ཆོམ་ཟ་དུས་ཀྱི་རྒྱང་རིང་པོའི་ཁ་དོག་དཔར་ལམ་པ་འདྲིན་པའི་དབང་མངོན་
དེ། གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མ་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དོན་ལ་མེད་ཁ་དོག་
ཡིན་ཞིང་། རྟོག་པས་མེད་ཁ་དོག་ཡིན་མིན་ཐེ་ཆོམ་ཟ་དུས་མེད་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། རྟོག་པས་མེད་ཁ་དོག་ཡིན་མིན་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། མེད་
ཁ་དོག་ཡིན་ན། རྟོག་པས་མེད་ཁ་དོག་ཏུ་རྟོགས་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མ་ལ་དབྱེ་ན། དོན་བྱེད་སྒྲུང་ཅན་གྱི་
དབང་མངོན་གྱི་ཆད་མ། དོན་གོམས་པ་ཅན་གྱི་དབང་མངོན་གྱི་ཆད་མ། རང་རིག་
མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ། རྣམ་འགྲུལ་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ། རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཆད་

མ་དང་ལྷ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལྷ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མ་ཡིན་པས་
ཁྱབ་པོ། །མཆན་གཞི་རིམ་པ་ལྟར། དང་པོ་ནི། མེས་བུད་ཤིང་བསྐྱེག་པའི་དོན་གྱི་ད་
བྱས་པར་འཛིན་པའི་དབང་མངོན་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། བུའི་རྒྱུད་ཀྱི་པའི་གཟུགས་
འཛིན་པའི་དབང་མངོན་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། མིག་ཤེས་ཉམས་སུ་སྒྲིང་བའི་རང་
རིག་མངོན་སུམ་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི། གཞན་རིག་གི་ཡིད་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་རྣམ་
མཁེན་ལྟ་བུ། ལྷ་པ་ནི། སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ལྟ་བུ།

གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མ་ལ་སྒྲས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན།

མངོན་སུམ་དང་པོ་བ། མངོན་སུམ་ཡིད་མ་གཏད། མངོན་སུམ་འབྱུང་རྒྱ་ཅན་
དང་གསུམ་ཡོད། མཆན་གཞི་རིམ་པ་ལྟར། དང་པོ་ནི། སྒར་ལྷན་ལ་མཐོང་མ་སྒྲིང་
པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷན་པའི་ཁ་དོག་འཛིན་པའི་དབང་མངོན་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་
པ་ནི། ཡིད་གཟུགས་མཛེས་པ་ལ་ལྟག་པར་ཆགས་བཞིན་པའི་སྒྲེས་བུའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲ་
འཛིན་དབང་མངོན་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། སྒྲིག་རྒྱ་ལ་རྒྱུར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་
དངོས་སུ་སྒྲིད་པར་བྱེད་པའི་སྒྲིག་རྒྱའི་ཁ་དོག་འཛིན་པའི་དབང་མངོན་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་དེ་ལ་སྒྲས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། སྒྲར་བ་རང་ལས་ངེས་
ཤིང་བདེན་པ་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མ། སྒྱི་རང་ལས་ངེས་ཤིང་ཁྱད་པར་
གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མ། སྒྲར་བ་ཉིད་ཀྱང་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མར་སོང་
བ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དོན་ལ་མའི་ཁ་དོག་ཡིན་ཞིང་། མའི་ཁ་དོག་
ཡིན་མིན་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བུས་ཀྱི་རྒྱུང་རིང་པོའི་ཁ་དོག་དམར་ལམ་པ་འཛིན་པའི་
དབང་མངོན་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། དོན་ལ་ཤ་བ་ཡིན་ཞིང་། ཤ་བ་ཡིན་མིན་ཐེ་

ཚོམ་ཟ་དུས་ཀྱི་ཡལ་གཏེ་ལོ་འདབ་དང་བཅས་སའི་གིང་འཛིན་དབང་མངོན་ལྟ་
བྱ། གསུམ་པ་ནི། ཁོ་ལོས་སྡོན་པོ་མཐོང་ངམ་མ་མཐོང་སྐྱམ་སའི་ཐེ་ཚོམ་འདྲེན་
བར་བྱེད་སའི་སྡོན་འཛིན་དབང་མངོན་ལྟ་བུའོ། །དེ་རྒྱམས་ལ་དངོས་བཏགས་ཀྱི་
ཁྱད་སར་ཡོད་དེ། དང་པོ་གཉིས་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་དངོས་གནས་དང་།
ཕྱི་མ་དེ་བཏགས་པ་དང་། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་། དང་པོ་དེ་དོན་ལ་མེད་ཁ་དོག་
ཡིན་ཞིང་། མེད་ཁ་དོག་ཡིན་མིན་ཐེ་ཚོམ་ཟ་དུས་ཀྱི་རྒྱང་རིང་པོའི་ཁ་དོག་
དམར་ལམ་པ་ལ་རང་ལས་ངེས་དང་། དེ་ལ་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་གཉིས་ཀ་
ཡིན། །དེ་དེ་འདྲའི་ཁ་དོག་དམར་ལམ་པ་མེད་ཁ་དོག་ཡིན་པ་ལ་གཞན་ལས་
ངེས་དང་། དེ་ལ་གཞན་ལ་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཀྱང་དེ་ལ་ཚད་མ་མ་
ཡིན་སའི་ཕྱིར། མདོར་ན། གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་ན། ཚད་མ་ཡིན་
བས་ཁྱབ་ཀྱང་། ཚོས་ཚོས་དེ་ལ་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་ན། ཚོས་དེ་ལ་
ཚད་མ་མ་ཡིན་བས་ཁྱབ་སྟེ། ཚོས་དེ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ན། ཚོས་དེ་ལ་རང་ལས་ངེས་
ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་བས་ཁྱབ་སའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་ཚད་མ་ལ་སྐྱས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་དབྱེ་ན། སྐྱེས་བྱ་ཚད་མ།
ངག་ཚད་མ། ཤེས་པ་ཚད་མ་དང་གསུམ་ཡོད་དེ། དང་པོ་ནི། སྡོན་བ་སངས་རྒྱས་
ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། བདེན་བཞིའི་ཚོས་འཁོར་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། མངོན་སུམ་
དང་རྗེས་དབག་ལྟ་བུའོ། །

གངས་ངེས་ནི། ཚད་མ་ལ། མངོན་སུམ་ཀྱི་ཚད་མ་དང་། རྗེས་སུ་དབག་སའི་

ཆད་མ་གཉིས་སུ་དབྱེར་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལས་མང་བ་མི་དགོས་ཤིང་། ཉུང་ན་མི་
འདུས་པ་ནི། ཆད་མ་ལ་དེ་གཉིས་སུ་གངས་རེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ཆད་མ་ལ་དེ་
གཉིས་སུ་གངས་རེས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། གཞལ་བྱ་ལ་རང་མཆོད་དང་
སྤྱི་མཆོད་གཉིས་སུ་གངས་རེས་པའི་ཕྱིར།

རྩིས་ཀྱི་བྱེད་པར་ནི། མངོན་རྩིས་གཉིས་རྩིས་གཅིག་ཡིན་ཏེ། མངོན་སུམ་
རྩིས་དཔག་དང་རྩིས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན།
རྩིས་དཔག་དང་རྩིས་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། རྩིས་དཔག་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་རང་
རིག་མངོན་སུམ་དང་རྩིས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རྩིས་དཔག་ཆོས་ཅན།
སྤྱོད་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་རྩིས་གཅིག་ཡིན་ན། སྤྱོད་དང་
རྩིས་གཅིག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སྤྱོད་དང་སྤྱོད་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་རང་རིག་
མངོན་སུམ་གཉིས་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གང་ལ་ལྟོས་ཀྱང་གྲུབ་བདེ་རྩིས་གཅིག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བོད་དུ་མ་གྲུབ་ན། མངོན་སུམ་ཆོས་
ཅན། སྤྱོད་རྩིས་དཔག་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་རྩིས་གཅིག་
ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱོད་དངོས་པོ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །རྩིས་དཔག་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་
རང་རིག་མངོན་སུམ་དེ་སྤྱོད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་འདི་ལ་བརྟེན་
ནས་རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་གཉིས་རྩིས་གཅིག །འབྲུལ་ཤེས་དང་། མ་
འབྲུལ་བའི་ཤེས་པ་གཉིས་རྩིས་གཅིག །དབང་ཤེས་དང་། ཡིད་ཤེས་གཉིས་རྩིས་
གཅིག །སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གཉིས་རྩིས་གཅིག །ཆད་མ་དང་ཆད་མིན་གྱི་
ཤེས་པ་གཉིས་རྩིས་གཅིག་དུ་གྲུབ་པོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྟོག་པའི་རྩས་དང་བྲལ་བ། རྟོག་བྲལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན།
རྟོག་པ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། རྟོག་པའི་རྩས་དང་བྲལ་
བ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་བྲལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་
འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྟོག་པའི་རྩས་དང་བྲལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་པ་དང་
ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གང་ལ་ལྟོས་ཏེ་གྲུབ་བདེ་རྩས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་
ན། རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་བྱོད་དང་ཡུལ་
དུས་རང་བཞིན་གང་ལ་ལྟོས་ཏེ་གྲུབ་བདེ་རྩས་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་ཤེས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་འདྲའི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། རྟོག་པའི་རྩས་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་མེད་གྱི་ཤེས་པའི་རྩས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུབ། མ་
གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། རྟོག་མེད་གྱི་ཤེས་པའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་སྤྱོད་འབྲས་རྒྱ་དུ་འཛིན་པའི་ཞེན་རིག་དང་བྲལ་བ་དེ། རྟོག་
བྲལ་གྱི་མཚན་ཉིད། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མངོན་སུམ་ཡིན་ན། རྟོག་པ་དང་བྲལ་
ཞིང་མ་འཇུག་པའི་རིག་པ་ཡིན་པས་བྲུབ་པར་ཐལ། རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་
འཇུག་པའི་རིག་པ། གློ་མངོན་སུམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་བྱས་པ་
ལ། རྩ་གཅིག་རྩ་གཉིས་སུ་སྤྱང་བའི་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། མ་འཇུག་པའི་རིག་པ་
ཡིན་པར་ཐལ། གློ་མངོན་སུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་
ཐལ། མངོན་སུམ་ལྟར་སྤྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུབ། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། དེར་ཐལ། མེད་པ་གསལ་སྤྱང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོག་མེད་
ལོག་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྒྱ་གཅིག་རྒྱ་གཉིས་སུ་སྤང་བའི་དབང་ཤེས་མེད་པ་
ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། གསལ་སྤང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཟེར་ན། འོ་ན་ཁོ་རང་ལ། བྱས་པ་སྤང་མེད་པ་ཆོས་ཅན། དངོས་སོ་ཡིན་པར་ཐལ།
གསར་སྐྱེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅོད་གཞི་སྒྲོན་ཅན་གྱི་ལན་འདེབས་སོ་ཞེ་ན། སྤུ་མ་
ལ་ཡང་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ། །མ་གྲུབ་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྤང་མེད་གསར་
སྐྱེས་ཡིན་པར་ཐལ། གསར་སྐྱེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དངོས་སོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག །རྒྱ་གཅིག་རྒྱ་གཉིས་སུ་སྤང་བའི་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན།
མེད་པ་ཁྱོད་ལ་སྤང་བར་ཐལ། ཁྱོད་མེད་པ་གསལ་སྤང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྲལ་སྟེ། རྒྱ་གཅིག་རྒྱ་གཉིས་མེད་བཞིན་དུ། ཁྱོད་ལ་རྒྱ་
གཅིག་རྒྱ་གཉིས་སུ་སྤང་བས་ན། མེད་པ་གསལ་སྤང་ཅན་དུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར།
བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ལ་རྒྱ་གཅིག་སྤང་བར་ཐལ། དེ་ལ་རྒྱ་གཅིག་རྒྱ་གཉིས་སུ་
སྤང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དེ་ལ་རྒྱ་གཉིས་སྤང་བར་ཐལ། དེ་
ལ་རྒྱ་གཅིག་རྒྱ་གཉིས་སུ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲལ་སྟེ།

གཉིས་པ་ཆད་མིན་གྱི་ཤེས་པ་འཆད་པ་ལ། མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ་གཉིས།
དང་སོ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་གི་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་པའི་རིག་པ། ཆད་མིན་གྱི་
ཤེས་པའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། མངོན་སུམ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཆོས་ཅན། རང་གི་
ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་པའི་རིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆད་མིན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དབྱེད་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་དར་ཐལ། མངོན་སུམ་སྐད་ཅིག་དང་
སོ་ཆད་མ་དང་། མངོན་སུམ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་དབྱེད་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱད་པར་

འཐད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། མངོན་སུམ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཆོས་ཅན། འོག་
ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། གཞི་བྱལ་ན། མངོན་སུམ་
སྐད་ཅིག་གཉིས་པས་རྟོགས་པས་བྱལ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་བྱལ་ན། རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་
རྟོགས་པས་བྱལ་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ལ། གསར་དུ་མི་སྒྲིབ་པ་མ་ཡིན་པའི་རིག་པ།
ཆད་མིན་གྱི་སྒྲོའི་མཆན་ཉིད།

གཉིས་པ་ནི། ཆད་མིན་གྱི་ཤེས་པ་ལ་དབྱེ་ན།

དབྱད་ཤེས།

ཡིད་དབྱེད། སྤང་ལ་མ་ངེས། ཟེ་ཆོམ། འོག་ཤེས་དང་ལྷ་རྣམས་སུ་ཡོད། དང་པོ་
ནི། རྟོགས་ཟེན་རྟོགས་པའི་རིག་པ། དབྱད་ཤེས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དབྱད་ཤེས་ལ་དབྱེ་
ན། མངོན་སུམ་དབྱད་ཤེས། རྟོག་པ་དབྱད་ཤེས། དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པར་
གྱུར་པའི་དབྱད་ཤེས་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། དབང་མངོན། ཡིད་མངོན། རང་རིག་
མངོན་སུམ། རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དབྱད་ཤེས། དེ་བཞི་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་མངོན་
སུམ་དབྱད་ཤེས་དང་ལྷ། མཆན་གཞི་རིམ་པ་ལྟར། དང་པོ་ནི། སྡོན་འཛིན་དབང་
མངོན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་
ཤེས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། མིག་ཤེས་སོགས་ཉམས་སུ་སྒྲུང་བའི་
རང་རིག་མངོན་སུམ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་
ལམ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལྟ་བུ། ལྷ་པ་ནི། མངོན་སུམ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་རྟོགས་པ་དབྱད་ཤེས་ལ་དབྱེ་ན། མངོན་སུམ་གྱིས་བྲངས་པའི་
རྟོག་པ་དབྱད་ཤེས་དང་། རྗེས་དཔག་གིས་བྲངས་པའི་རྟོག་པ་དབྱད་ཤེས་གཉིས།

དང་པོ་ནི། སྔོན་འཛིན་དབང་མཛོན་གྱིས་དངས་པའི་སྔོན་པོ་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་
དོན་མཐུན་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། སྤྲ་མི་རྟག་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་སྐད་ཅིག་གཉིས་
པ་ལྟ་བུ། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཡིད་དཔྱོད་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཆོས་ཅན། དབྱང་
ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་ཟེན་རྟགས་པའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། རང་གི་གཞལ་བྱ་རྟགས་ཟེན་རྟགས་པའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཡིད་དཔྱོད་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་དེ། ཡིད་དཔྱོད་སྐད་ཅིག་གཉིས་
པའི་གཞལ་བྱ་རྟགས་ཟེན་རྟགས་པའི་རིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་ཡིད་དཔྱོད་སྐད་
ཅིག་གཉིས་པའི་གཞལ་བྱ་རྟགས་པ་གང་ཞིག །ཡིད་དཔྱོད་སྐད་ཅིག་དང་པོས་
ཀྱང་། ཡིད་དཔྱོད་སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་གཞལ་བྱ་རྟགས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུག།
རྟགས་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་ཟེར་ན། ཡིད་དཔྱོད་སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་གཞལ་བྱ་ཆོས་
ཅན། ཡིད་དཔྱོད་སྐད་ཅིག་དང་གཉིས་གཉིས་ཀས་རྟགས་པར་ཐལ། ཡིད་དཔྱོད་
གྱིས་རྟགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་ན། ཡིད་དཔྱོད་སྐད་
ཅིག་གཉིས་པ་ཆོས་ཅན། དབྱང་ཤེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་ཟེན་རྟགས་པའི་
རིག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསར་རྟགས་ཀྱི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིད་
དཔྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཡུལ་མ་རྟགས་པའི་གང་ཟག་གིས་ཡུལ་རྟགས་པར་ཐལ།
དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒོས་ཡུལ་རྟགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཡུལ་རྟགས་པའི་སྒོ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུག། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཡུལ་རྟགས་པའི་
ཡིད་དཔྱོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྲ་མི་རྟག་པར་རྟགས་ཁ་མའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་སྤྲ་མི་

རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ཡིད་དཔྱད་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྤྲེལ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་
རྗེས་དཔག་དེ། རང་གི་དངོས་ཀྱི་ཉིང་ལེན་སྤྲེལ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ཡིད་དཔྱད་
ལས་སྦྱེས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་སྤྲེལ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་སྤྱད་པག་པའི་ཆད་མ་
ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ཡིད་དཔྱད་ལ།

མཆན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བལོ། །དང་པོ་ནི། རང་ཡུལ་ལ་ཞེན་པས་སྤྱི་བའི་ཞེན་
རིག་དོན་མ་ཐུན། ཡིད་དཔྱད་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། རྒྱ་མཆན་མེད་པའི་ཡིད་
དཔྱད། རྒྱ་མཆན་དང་འགལ་པའི་ཡིད་དཔྱད། རྒྱ་མཆན་མ་ངེས་པའི་ཡིད་དཔྱད།
རྒྱ་མཆན་མ་བྱུང་པའི་ཡིད་དཔྱད། རྒྱ་མཆན་ཡོད་ཀྱང་གཏན་ལ་མ་འབེབས་པའི་
ཡིད་དཔྱད་དང་ལྔ། དང་པོ་ནི། སྤྲེལ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་དག་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲེལ་
རྟག་པར་འཛིན་པའི་སློ་ལྟ་བུ་སྟེ། སྤྲེལ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་དག་དེས་སྤྲེལ་མི་རྟག་པའི་དམ་
བཅའ་བཟོད་ཀྱི། རྒྱ་མཆན་མ་བཟོད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི། དོན་བྱེད་རྣམས་སྟོང་གི་
རྟགས་ལས་སྤྲེལ་མི་རྟག་པར་འཛིན་པའི་སློ་ལྟ་བུ་སྟེ། དོན་བྱེད་རྣམས་སྟོང་མི་རྟག་པ་
དང་འགལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ནི། གཞལ་བྱའི་རྟགས་ལས་སྤྲེལ་མི་རྟག་པར་
འཛིན་པའི་སློ་ལྟ་བུ་སྟེ། གཞལ་བྱ་དེ་དེ་སྤྱི་བའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་པའི་
བྱིར། བཞི་པ་ནི། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱའི་རྟགས་ལས་སྤྲེལ་མི་རྟག་པར་འཛིན་པའི་སློ་
ལྟ་བུ་སྟེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་དེ་དེ་སྤྱི་བའི་མ་བྱུང་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་པའི་
བྱིར། ལྔ་པ་ནི། སྤྲེལ་མི་རྟག་པར་དང་། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱས་པ་ཆད་མས་མ་ངེས་པར་
བྱས་རྟགས་ལས་སྤྲེལ་མི་རྟག་པར་འཛིན་པའི་སློ་ལྟ་བུ་སྟེ། བྱས་པ་སྤྲེལ་མི་རྟག་པར་སྤྱི་བ་

པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཀྱང་གང་ཟག་དེས་གཏན་ལ་མ་འབེབས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྤྱང་བ་དང་རང་གི་རྟེན་རྟགས་ཡང་དག་གང་ལ་ཡང་མ་བརྟེན་
པར་རང་ཡུལ་བདེན་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་གསར་དུ་ངེས་པའི་ཞེན་རིག་དེ། ཡིད་
དཔྱོད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། ཡིད་དཔྱོད་ཡིན་ན་སྤྱང་བ་ལ་མ་བརྟེན་པས་ཁྲབ་པར་
ཐལ། མཆན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྱང་བའི་འབྲས་བྱར་གྱུར་པའི་ཡིད་
དཔྱོད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྤྱང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་
སྦྱེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱང་བའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྦྱ་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
བཤོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱེས་པའི་སྦྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ཡིད་དཔྱོད་དེ་སྤྱང་བ་
དང་རང་གི་རྟེན་རྟགས་ཡང་དག་གང་ལ་ཡང་མ་བརྟེན་པར་ཐལ། ཡིད་དཔྱོད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་རྟེན་རྟགས་ཡང་དག་ལ་མ་
བརྟེན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རང་གི་རྟེན་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་
སྦྱ་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་ཡང་དག་བཤོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱེས་པའི་
ཡིད་དཔྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་འབྲའི་ཡིད་དཔྱོད་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། སྦྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་ཁ་མའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྦྱ་མི་
རྟག་པར་སྦྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་ཡང་དག་བཤོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱ་མི་རྟག་པ་སྦྱ་
སྦྱི་འཛམ་གྱི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པའི་སྒོ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་འབྲའི་སྒོ་དེ་ཡིད་དཔྱོད་
ལས་གཞན་མཛོན་སུམ་དང་ཆད་མ་དང་དབྱེད་ཤེས་གང་དུ་ཡང་འཛོག་མི་རིགས་

པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱམ་པའི་དོན་སྤྱི་དེ་བྱམ་འཛིན་རྟོག་པའི་ཡུལ་བཞི་ཀ་ཡིན་ཟེར་ན་
བྱམ་པའི་དོན་སྤྱི་ཆོས་ཅན། བྱམ་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཡུལ་
བཞི་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱམ་འཛིན་རྟོག་པའི་
གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱམ་འཛིན་རྟོག་པ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བྱམ་པའི་དོན་སྤྱི་ལ་མ་འཁྱུལ་པའི་སློ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བྱམ་པའི་དོན་སྤྱི་བྱམ་པར་མི་སྣང་བར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག །བྱམ་འཛིན་རྟོག་པ་དེ། བྱམ་པའི་དོན་སྤྱི་བྱམ་པར་འཛིན་པའི་སློ་
ཡིན་ཟེར་ན། བྱམ་འཛིན་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། ལོག་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་པའི་
དོན་སྤྱི་བྱམ་པར་འཛིན་པའི་སློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། ལོག་ཤེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སློ་དོན་མ་ཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རྟོག་པ་དོན་
མ་ཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཡིད་དཔྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། བྱམ་པ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་འཛིན་རྟོག་པ་ཡིད་དཔྱོད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཞི་བྱུང་པའི་ཕྱིར། ཁ་
ཅིག་ན་རེ། བྱམ་འཛིན་རྟོག་པ་ཡིད་དཔྱོད་མ་ཡིན་ཉེ། དེར་རྒྱུར་པའི་ལོག་ཤེས་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། བྱམ་པའི་དགག་གཞི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྤྲང་གི་བྱམ་འཛིན་རྟོག་པ་
དེ། བྱམ་འཛིན་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་རྟགས་མ་བྱུང་སྟེ། འོ་ན། བྱམ་པའི་
དགག་གཞི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྤྲང་གི་བྱམ་པ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་སློ་དེ་བྱམ་པ་ཡོད་
པར་འཛིན་པའི་སློ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཉེ། དེ་བྱམ་པ་
མེད་བཞེན་དུ་བྱམ་པ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་ལོག་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སྐྱང་ལ་མ་ངེས་པའི་སྒོ་ནི།

རང་གི་འཇུག་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་རང་མཆན་གསལ་བར་སྐྱང་བ་ཡང་ཡིན།
རང་གི་འཇུག་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་རང་མཆན་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་མི་རུས་པ་ཡང་ཡིན་
པའི་གཞི་མཐུན་པར་གྱུར་པའི་རིག་པ། རང་ཉིད་སྐྱང་ལ་མ་ངེས་ཀྱི་སྒོ་འི་མཆན་ཉིད་
ཡིན་ཀྱང་། རང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་རང་མཆན་གསལ་བར་སྐྱང་བ་ཡང་ཡིན། རང་
ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་རང་མཆན་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་མི་རུས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་
པ། རང་ཉིད་སྐྱང་ལ་མ་ངེས་ཀྱི་སྒོ་འི་མཆན་ཉིད་དུ་མི་འདོག་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།
གངས་རི་སྟོན་པོར་སྐྱང་པའི་དབང་ཤེས་དེ། རང་གི་འཇུག་ཡུལ་གངས་རིའི་ཁ་དོག་
དཀར་པོ་ལ་སྟོན་པོར་སྐྱང་བས་ན་རང་གི་འཇུག་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་རང་མཆན་
གསལ་བར་མི་སྐྱང་ཡང་། སྐྱང་ཡུལ་གངས་རིའི་ཁ་དོག་དཀར་པོ་སྟོན་པོར་མེད་
བཞིན་དུ་གསལ་བར་སྐྱང་བས་རང་ཡུལ་རང་མཆན་གསལ་བར་སྐྱང་ཞིང་། དེ་ལ་
ངེས་པ་འདྲེན་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྐྱང་ལ་མ་ངེས་ཀྱི་སྒོ་འི་མཆན་གཞི་ནི། ཁོ་བོས་སྟོན་པོ་མཐོང་ངམ་མ་མཐོང་
སྙམ་དུ་ཐེ་ཆོམ་འདྲན་པར་བྱེད་པའི་སྟོན་འདྲིན་དབང་པོའི་མཐོན་སྙམ་དང་། སོ་སོ་
སྒྱེ་བོའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུགས་སོགས་དོན་ལྡན་འདྲིན་པའི་ཡིད་མཐོན་དང་དེ་ཉམས་སྙམ་
སྟོང་པའི་རང་རིག་ལྟ་བུའོ། །བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མཐོན་སྙམ་གྱི་ཆད་མ་ཆོས་ཅན།
མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མཐོན་སྙམ་གྱིས་རང་ཡུལ་ལ་ངེས་པ་
འདྲེན་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ངེས་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། མཐོན་
སྙམ་གྱི་ཆད་མས་རང་ཡུལ་ངེས་པར་ཐལ། མཐོན་སྙམ་གྱི་ཆད་མ་རང་ཡུལ་ལ་མི་

སྤྱི་བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། གོང་དུ་མ་གྲུབ་ན། མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་ཆོས་ཅན།
དེས་ཤེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ། སྡོན་གནས་
རྗེས་དྲན་གྱི་མངོན་ཤེས་ཆོས་ཅན། དྲན་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ཡུལ་དྲན་པའི་
ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་ཡང་མ་ཁྲུབ། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་
སྡོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། རྟོག་པ་
མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། མངོན་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་ རྩོམ་ཤེས།

ཁ་ཅིག །རང་ཡུལ་ལ་དོགས་པ། ཐེ་ཆོམ་གྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཟེར་ན། རང་
ཡུལ་ལ་དོགས་པའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། ཐེ་ཆོམ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ཡུལ་ལ་དོགས་
པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྲུབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། རང་ཡུལ་ལ་
དོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་ཁོ་ཁོ་རང་ཡིན་
པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རང་ཡུལ་ལ་
དོགས་པའི་ཐེ་ཆོམ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། རང་ཡུལ་ལ་
དོགས་པའི་ཐེ་ཆོམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐེ་
ཆོམ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། རང་ཡུལ་ལ་དོགས་པའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན།
ཐེ་ཆོམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག །རང་ཡུལ་ལ་དོགས་པའི་རིག་པ་ཐེ་ཆོམ་གྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེ་
ཆོམ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་གཙོ་སེམས་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་
དེའི་བྱིར། རྟོགས་སྒྲ། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། སེམས་བྱང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན།

དེ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། གཙོ་སེམས་ཡིན་པའི་བྱེད།

གཞན་ཡང་། བློ་ཚུངས་དང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་
ཚོར་བ་ཚོས་ཅན། བློ་ཚུངས་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་བྱེད། འདོད་ན། དེའི་
འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་ཡིན་ན། བློ་ཚུངས་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་
མི་ལུས་ཏེ། བློ་ཚུངས་ཡིན་ན་རང་སྟོབས་ཀྱིས་མཐའ་གཉིས་སུ་དོགས་པའི་སེམས་
བྱུང་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་བྱེད།

རང་ལུགས་ནི། རང་སྟོབས་ཀྱིས་མཐའ་གཉིས་སུ་དོགས་པའི་རིག་པ། བློ་
ཚུངས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། བློ་ཚུངས་དང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སེམས་དང་། དེའི་འཁོར་དུ་གྱུར་
པའི་ཚོར་བ་སོགས་ནི། བློ་ཚུངས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་དོགས་ཀྱི་རང་སྟོབས་ཀྱིས་མཐའ་
གཉིས་སུ་དོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །བློ་ཚུངས་ལ་དབྱེ་ན། དོན་འགྱུར་གྱི་བློ་ཚུངས། དོན་མི་
འགྱུར་གྱི་བློ་ཚུངས། ཆ་སྟོབས་པའི་བློ་ཚུངས་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། སྤྲེལ་ཏུག་གས་
སྟུང་པའི་བློ་ཚུངས་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། སྤྲེལ་ཏུག་གས་སྟུང་པའི་བློ་ཚུངས་ལྟ་བུ། གསུམ་
པ་ནི། སྤྲེལ་ཏུག་གས་མི་ཏུག་གས་སྟུང་པའི་བློ་ཚུངས་ལྟ་བུའོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། འོག་ཤེས་དང་བློ་ཚུངས་འགལ་ཐེར་ན། བློ་ཚུངས་ཡིན་ན། འོག་
ཤེས་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་འགལ་པའི་བྱེད། ཏུགས་ཁས། འདོད་ན།
སྤྲེལ་པའ་ཆེར་ཏུག་ལས་ཆེ་སྟུང་དུ་འཛིན་པའི་བློ་ཚུངས་ཚོས་ཅན། འོག་ཤེས་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། བློ་ཚུངས་ཡིན་པའི་བྱེད་ཏེ། དོན་མི་འགྱུར་གྱི་བློ་ཚུངས་ཡིན་པའི་བྱེད།
འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། འོག་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། ཏུག་པ་འོག་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱེད་

ཏེ། ལོག་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ལོག་རྟོག་དང་རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་དོན་གཅིག་^༡་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་སྤྱན་སེལ་ལས།^༢ ལོག་རྟོག་དང་རྟོག་པ་ལོག་
ཤེས་གཉིས་དོན་གཅིག་^༣་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ལོག་ཤེས་དང་ཐེ་ཚོམ་མི་འགལ་བར་ཐལ། ལོག་རྟོག་དང་ཐེ་
ཚོམ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། སྤྱ་པལ་ཆེར་རྟག་ལས་ཆེ་སྤྱམ་པའི་ཐེ་ཚོམ་དེ། ལོག་རྟོག་
དང་ཐེ་ཚོམ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་སྟེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་སྤྱན་སེལ་
ལས།^༤ ལོག་རྟོག་ཐམས་ཅད་འཛིན་སྟངས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་
ཡིན་པར་འདོད་པ་ནི། མི་འཐད་དེ། སྤྱ་པལ་ཆེར་རྟག་ལས་ཆེ་སྤྱམ་དུ་འཛིན་པའི་
རྟོག་པ་ལོག་རྟོག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། དེས་ན།^༥ ལོག་རྟོག་
དང་ཐེ་ཚོམ་འགལ་བ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ལྷ་པ་ལོག་ཤེས་ལ།

མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག །རང་གི་ཞེན་ཡུལ་ལ་
འབྱུལ་བའི་རིག་པ་རང་ཉིད་ལོག་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། གངས་རི་སྟོན་པོར་
སྤང་བའི་དབང་ཤེས་ཚོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དེ་ཚོས་ཅན། ཞེན་རིག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྟོག་མེད་

༡ ག་༡་ན་༡་དོན་ཅིག །

༢ སྤྱ་འབྱམ་དཔར་མ། གསུང་འབྱམ་ག །མཁས་བྱ་བ་རིན་པོ་ཆེ། སྟེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་སྤྱན་སེལ། ༡༡༤། ༦།

༣ ག་༡་ན་༣་དོན་ཅིག །

༤ སྤྱ་འབྱམ་དཔར་མ། གསུང་འབྱམ་ག །མཁས་བྱ་བ་རིན་པོ་ཆེ། སྟེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་སྤྱན་སེལ། ༡༡་༥། ༡།

༥ སྤྱ་འབྱམ་དཔར་མ། གསུང་འབྱམ་ག །མཁས་བྱ་བ་རིན་པོ་ཆེ། སྟེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་སྤྱན་སེལ། ༡༡་༥། ༣།

ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབང་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། རང་ཡུལ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་པའི་རིག་པ། ལོག་ཤེས་
ཀྱི་མཆན་ཉིད། གཉིས་པ་ལོག་ཤེས་ལ་དབྱེ་ན། རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་དང་། རྟོག་མེད་
ལོག་ཤེས་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྤྲ་རྟག་འཛིན་རྟོག་པ་དང་། རི་པོར་རྩ་འཛིན་རྟོག་པ་ལྟ་
བུ། གཉིས་པ་ལ་ཡང་། ཡིད་ཤེས་དང་། དབང་ཤེས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མི་
ལམ་གྱི་སྡོན་པོ་སྡོན་པོར་གསལ་བར་སྤང་བའི་མི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་ལྟ་བུ། དེ་ཆོས་
ཅན། ཡིད་ཤེས། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ། ལོག་ཤེས་གསུམ་ཀ་ཡིན་ཏེ། རིམ་པ་
བཞིན། མི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྲ་རྟོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་
ཞེན་རིག་དང་བྲལ་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་ཡུལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་
ཀྱི་གཟུགས་སྡོན་པོར་མེད་བཞིན་དུ་སྡོན་པོར་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འོན་ཀྱང་མི་ལམ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་དེའི་ངོར་དེ་དབང་ཤེས་དོན་མཐུན་ཡིན་
ནོ། །གཉིས་པ་དབང་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་ལོག་ཤེས་ནི། གངས་རི་སྡོན་པོར་སྤང་
བའི་དབང་ཤེས་དང་། རུང་དཀར་སེར་པོར་སྤང་བའི་དབང་ཤེས་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་སྒོ་རིག་ལ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ལ། དོན་སྤྱི་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྟོག་
པ་བཤད་པ་རང་མཆན་བཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྟོག་མེད་མ་འཁྲལ་བའི་ཤེས་པ་
བཤད་པ། མེད་པ་གསལ་སྤང་ཅན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྟོག་མེད་འཁྲལ་ཤེས་
བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། མཆན་ཉིད་དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྤྲ་རྟོན་
འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་ཞེན་རིག་ རྟོག་པའི་མཆན་ཉིད། དེ་ཡང་སྤྲ་རྟོན་ཞེས་པའི་
སྤྲ་ནི་སྤྲ་སྤྱི། དོན་ནི་དོན་སྤྱི། དེ་གཉིས་འདྲེས་པར་འཛིན་པ་ནི། དེ་གཉིས་ཆོགས་པ་

འཛིན་པའོ། །རུང་བ་སློམ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བར་ལ་མ་བུང་པའི་སྐྱེས་བུའི་
རྒྱུད་ཀྱི་རྟོག་པ་བསྐྱུ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོག་པ་དེས་སྐྱ་
དོན་འབྲེས་བར་མི་འཛིན་ཀྱང་། སྐྱ་དོན་འབྲེས་རུང་བུ་འཛིན་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྟོག་པ་ལ་དབྱེ་ན། སྐྱ་སྤྱི་ཁོ་ན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ། དོན་སྤྱི་ཁོ་ན་
འཛིན་པའི་རྟོག་པ། སྐྱ་དོན་གཉིས་ཀ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་གསུམ་ལས། ལྷོ་ཕྱིར་
ཞབས་ཞུམ་རྒྱ་རྒྱུར་ཀྱི་དོན་བྱེད་ཀུས་པ་བྱམས་པ་ཡིན་པར་མི་ཤེས་པའི་སྐྱེས་བུའི་
རྒྱུད་ཀྱི་བྱམས་པ་ཞེས་པའི་སྐྱ་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་བྱམས་འཛིན་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་
དང་པོ་དང་། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷོ་ཕྱིར་བ་མཐོང་བ་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་ལྷོ་
ཕྱིར་བ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་གཉིས་པ་དང་། བྱམས་པ་ཤེས་པའི་སྐྱེས་བུའི་རྒྱུད་
ཀྱི་བྱམས་འཛིན་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་གསུམ་པའི་མཚན་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམས་པའི་སྐྱ་
སྤྱི་དང་དོན་སྤྱི་གང་ཞེ་ན། རྟོག་པ་དང་པོ་ལ་བྱམས་པར་སྤང་བའི་སྤང་བ་ནི། སྐྱ་སྤྱི་
རྒྱང་པ་ཡིན། རྟོག་པ་གཉིས་པ་ལ་ལྷོ་ཕྱིར་བ་སྤང་བའི་སྤང་བ་ནི། དོན་སྤྱི་རྒྱང་པ་
ཡིན། རྟོག་པ་གསུམ་པ་ལ་བྱམས་པ་འཕྲུལ་ལྷོ་ཕྱིར་བ་སྤང་བའི་ཆེ་སྐྱ་སྤྱི་དང་དོན་སྤྱི་
གཉིས་ཀ་སྤང་ངོ། །

འོ་ན། སྐྱ་ཅམ་ལ་བརྟེན་པའི་རྟོག་པའི་སྤང་བ་ཡིན་ན་སྐྱ་སྤྱི་ཁོ་ན་ཡིན་པས་
ཁྱབ་བམ་ཞེ་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། རི་ཐོང་བུ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ། རི་ཐོང་བུ་རོང་པའི་སྤང་
བ་སྟེ། སྐྱ་ཅམ་ལ་བརྟེན་པའི་རྟོག་པའི་སྤང་བ་ཡིན་ཀྱང་། སྐྱ་སྤྱི་ཁོ་ན་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རི་ཐོང་བུའི་སྐྱ་སྤྱི་དང་དོན་སྤྱི་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་རྟོག་པ་ལ་དབྱེ་ན། མིང་སྒྲོར་རྟོག་པ་དང་། རོན་སྒྲོར་རྟོག་པ་གཉིས་
ཡོད། རྟོ་ལྗེར་བ་འདི་ནི་བྱམ་པའོ་སྙམ་དུ་འཇིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཉེ། གོ་རིམ་བཞིན་དུ་བྱམ་པའི་མིང་རོན་སྒྲུར་ནས་འཇིན་པའི་ཞེན་རིག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་དང་། ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་སྒྲུར་ནས་འཇིན་པའི་ཞེན་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རོན་སྒྲོར་རྟོག་པ་ཡིན་ན། མིང་སྒྲོར་རྟོག་པ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་སྟེ། སྒྲེས་བྱ་འདི་ནི་
དབྱུག་པ་ཅན་ནོ། །སྙམ་དུ་འཇིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་རོན་སྒྲོར་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ།
དེ་ཁྱད་གཞི་སྒྲེས་བྱ་ལ། ཁྱད་ཆོས་དབྱུག་པ་སྒྲུར་ནས་འཇིན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། རྟོག་པ་ཡིན་ན་དེ་གཉིས་གང་རུང་ཡིན་པས་ཀྱང་མ་ཁྲབ་སྟེ། ཁྱད་གཞི་བྱམ་པ་
ཅས་འཇིན་པའི་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་དེ་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་རྟོག་པ་ལ་དབྱེ་ན། རྟོག་པ་རོན་མ་སྐྱུན་དང་། རྟོག་པ་རོན་མི་མ་སྐྱུན་
གཉིས། སྒྲ་རོན་འབྲས་རུང་དུ་འཇིན་པའི་ཞེན་རིག་རོན་མ་སྐྱུན་དེ། རྟོག་པ་རོན་
མ་སྐྱུན་གྱི་མཆན་ཉིད། གཞི་བྱུབ་ན། ཁྱོད་འཇིན་པའི་རྟོག་པ་རྟོག་པ་རོན་མ་སྐྱུན་ཡིན་
པས་ཁྲབ། སྒྲ་རོན་འབྲས་རུང་དུ་འཇིན་པའི་ཞེན་རིག་རོན་མི་མ་སྐྱུན་དེ། རྟོག་པ་རོན་
མི་མ་སྐྱུན་གྱི་མཆན་ཉིད། གཞི་མ་བྱུབ་ན། ཁྱོད་འཇིན་རྟོག་པ་རྟོག་པ་རོན་མི་མ་སྐྱུན་
ཡིན་པས་ཁྲབ་པོ། །

གཉིས་པ་ལ་མཆན་ཉིད་དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རང་གི་སྒྲུང་ཡུལ་ལ་མ་
འབྲུལ་བའི་གསལ་སྒྲུང་ཅན་གྱི་རིག་པ། རང་ཉིད་རྟོག་མེད་མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པ་
ཡིན་པའི་མཆན་ཉིད། དེ་དང་སྒོ་མཛོན་སྙམ་པ་གཉིས་རོན་ཅིག །དབྱེ་ན། དབང་
མཛོན། ཡིད་མཛོན། རང་རིག་མཛོན་སྙམ། རྣལ་འབྱོར་མཛོན་སྙམ་དང་བཞི་ཡོད་པ་

གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ལ་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་གཉིས།
དང་པོ་ནི། རང་གི་སྣང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བའི་གསལ་སྣང་ཅན་གྱི་རིག་པ། རང་ཉིད་
རྟོག་མེད་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། དེར་གྱུར་པའི་དབང་ཤེས།
དེར་གྱུར་པའི་ཡིད་ཤེས་གཉིས། རྟོག་མེད་འཁྲུལ་ཤེས་ཀྱང་ཡིན། རང་གི་སྤྱན་མོང་
མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱེས་
པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་སྤྱན་པ་དང་པོའི་མཚན་ཉིད། རྟོག་མེད་འཁྲུལ་ཤེས་ཀྱང་
ཡིན་རང་གི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་ཡིད་དབང་ལ་བརྟེན་ནས་
སྦྱེས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་སྤྱན་པ་གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད།

གཞན་ཡང་སྒོ་ལ། རང་རིག་དང་། གཞན་རིག་གཉིས་ལས། དང་པོ་དང་། ཁ་
ནང་ཁོ་ནར་སྤྱོད་པས་པའི་ཤེས་པ་དོན་གཅིག་ཀྱི། གཉིས་པ་དང་། ཁ་བྱི་བལྟས་ཀྱི་ཤེས་
པ་དོན་གཅིག་ཀྱི། དབང་མངོན། ཡིད་མངོན། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ། རྟོག་པ་རྣམས་
གཉིས་པའི་མཚན་གཞི་ཡིན།

དེ་རྣམས་གང་རུང་ཡིན་ན་གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་ཡིན་པས་ཁྲུབ། རང་རིག་
དང་། གཞན་རིག་འགལ་བྱས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱུས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
རང་རིག་ཚས་ཅན། གཞན་རིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་
ན། སངས་རྒྱུས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་རིག་རང་རིག་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་
ལ་རང་རིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་ཤེས་ཉམས་སུ་སྤོང་བའི་རང་རིག་
མངོན་སུམ་དེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སངས་རྒྱུས་

༡ ག་༡༥ན་༡་དོན་ཅིག།

༢ ག་༡༥ན་༡་དོན་ཅིག།

འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་ཤེས་ཉམས་སྲུ་སྒྲོང་བའི་རང་རིག་
མངོན་སྲུང་། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་རིག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཟུགས་ཅན་གྱི་གང་
ཐག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་རིག་དང་གཞན་རིག་འགལ་བ་འདི་རྗེ་བཙུན་གྱི་སྐབས་དང་
པོའི་མཐའ་དཔྱིད་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་བཞོད་བ་ཡིན་ཞིང་། རང་བཟོ་མིན་ནོ། །ཅ་
བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གཞན་རིག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁ་ཕྱི་བལྟས་ཀྱི་ཤེས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། གཟུགས་སོགས་ཕྱིའི་ཆོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུག་
མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་སོགས་ཕྱིའི་ཆོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་
པར་ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་མཆེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རྣམ་
མཆེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་སྒོ་རིག་ལ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གཉིས་ལས། རང་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་
འཛིན་པའི་སྒྲོ་ནས་བཞག་པའི་གཙོ་བོའི་རྣམ་རིག་དེ། གཙོ་སེམས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད།
གཙོ་སེམས་དང་། སེམས་དང་། ཡིད་དང་། རྣམ་ཤེས་རྣམས་དོན་གཅིག་མིང་གི་
རྣམ་གྲངས་སོ། །ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་
ཤེས་པའི་བར་དུག་སྟེ། བསྐྱུ་ན་དབང་པོའི་རྣམ་ཤེས་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་
སྲུ་འདུའོ། །ཡིད་དང་། ཡིད་ཤེས་གཉིས་ལ་སྲུ་བཞི་ཡོད་དེ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་
པ་ལྟ་བུ་ཡིད་ཡིན་ལ། ཡིད་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་སྲུ་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཆོར་བ་ལྟ་བུ་ཡིད་ཤེས་ཡིན་ལ། ཡིད་མ་ཡིན་པའི་སྲུ། ཡིད་ཀྱི་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིད་དང་། ཡིད་ཤེས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་སྲུ། མིག་གི་རྣམ་
པར་ཤེས་པའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཆོར་བ་ལྟ་བུ། ཡིད་དང་ཡིད་ཤེས་གཉིས་ཀ་མ་

ཡིན་པའི་ཐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ། ཡིད་དང་དབང་ཤེས་གཉིས་ལ་ཐུ་བཞི།
ཡེ་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་གཉིས་ལ་ཐུ་བཞི་འཛོག་ཚུལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

རང་ཡུལ་གྱི་བྱང་པར་ཅི་རིགས་འཛིན་ཅིང་རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་གཙོ་
སེམས་གང་རུང་གི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་རིག་པ། སེམས་བྱུང་གི་མཚན་ཉིད། སེམས་
དང་དེའི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་རྣམས་པན་ཚུན་མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་ལྔ་
མཚུངས་ཡིན་ཏེ། རྟེན་དང་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་དང་དུས་དང་ཇས་རྣམས་
མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཙོ་སེམས་རྟེན་དབང་པོ་གང་ལ་བརྟེན་པ་དེ་ལ་འཁོར་
སེམས་བྱུང་དེ་བརྟེན། གཙོ་སེམས་དམིགས་པ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་དེ་ལས་
འཁོར་སེམས་བྱུང་སྐྱེ། གཙོ་སེམས་ལ་ཡུལ་གང་གི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ལྟར་འཁོར་
སེམས་བྱུང་དེ་ལ་དེའི་རྣམ་པ་ཤར། གཙོ་སེམས་དུས་གང་གི་ཆེ་སྐྱེས་པ་དང་མཉམ་
དུ་འཁོར་སེམས་བྱུང་ཡང་སྐྱེས། གཙོ་སེམས་དང་འཁོར་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཇས་
རིགས་གཅིག་གིས་བྱང་པར་དུ་བྱས་ནས་སྐྱེ་ཡི། ཇས་རིགས་ཐ་དད་པར་མི་སྐྱེ་
བའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས།^༡ རོན་གཅིག་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས། །མཚུངས་
པར་ལྡན་པ་འང་རྣམ་པ་ལྔ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སེམས་བྱུང་ལ་དབྱེ་ན་ང་གཅིག་ཡོད་དེ།

ཀུན་འགྲོ་ལྔ། ཡུལ་ངེས་ལྔ། དག་བ་བཅུ་གཅིག་། ཅ་ཉོན་ལྔ། ཉེ་ཉོན་ཉི་ལྔ།
གཞན་འགྱུར་བཞི་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལྔ་ཡོད་དེ། ཚོར་བ། འདུ་ཤེས།
སེམས་པ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ། རེག་པ་དང་ལྔ་ནི་སེམས་ཀུན་གྱིས་འཁོར་དུ་འགྲོ་བས་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ས། ༥ མཛོད་པ་ཀུ། རྫོང་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་ཆ་བ། ༡༡། ༥།

ཀུན་འགྲོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟ་སོགས་རུང་གཅིག་མ་ཆང་ན། ཡུལ་གྱི་
ཁོངས་སྒྲིང་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོར་བ་མེད་ན་བདེ་སྤྱག་སོགས་སྒྲིང་བ་མི་
འབྱུང་། འདྲ་ཤེས་མེད་ན་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་སོགས་མེད། སེམས་པ་མེད་ན་ཡུལ་
ལ་འཇུག་པ་མེད། ཡིད་བྱེད་མེད་ན་དམིགས་པ་ལ་སེམས་གཏོད་པ་མེད། རེག་པ་
མེད་ན་ཆོར་བ་བདེ་སྤྱག་སོགས་མི་སྤྱེ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་དེ་དག་མཛོན་གྱིར་དུ་
ཡོད་དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ། འཆི་སེམས་སྤྲ་མོའི་སྐབས་དང་ཉིང་མཆམས་སྤྱར་
མ་ཐག་པའི་དུས་དང་འགོག་པ་ལ་སྒྲུམས་པར་ཞུགས་པ་སོགས་ཀྱི་ཆེ་ཆོར་བ་
སོགས་འགའ་ཞིག་ནི་བག་ལ་ཉལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་དང་པོ་ཆོར་བ་ལ་མཆོན་ཉིད་དང་། དེ་བྱེ་བ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི། ཉམས་སྤྱིང་པའི་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་རིག་པ་ཆོར་བའི་མཆོན་ཉིད།
ཆོར་བ་དང་ཆོར་བའི་ཕྱང་པོ་དོན་གཅིག །གཉིས་པ་དེ་བ་ལ། གཉིས་སྤྱིང་བ།
གསུམ་དུ་དེ་བ། ལྷན་དེ་བ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཡོད་དེ། ལུས་ཆོར་དང་།
སེམས་ཆོར་གཉིས་སྤྱིང་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དང་། དབང་ཤེས་སྤྱིང་པའི་ཆོར་
བ། ཕྱིའི་ཆོར་བ་རྣམས་དོན་གཅིག །གཉིས་པ་དང་། ཡིད་ཤེས་སྤྱིང་པའི་ཆོར་བ།
ནང་གི་ཆོར་བ་རྣམས་དོན་གཅིག །

ཡང་དེ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཟང་ཟིང་དང་བཅས་པའི་ཆོར་བ། ཟང་ཟིང་མེད་
པའི་ཆོར་བ་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་དང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆོར་བ་དོན་གཅིག །གཉིས་པ་
དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོར་བ་དོན་གཅིག །གསུམ་དུ་དེ་བ་ཡོད་དེ། ཆོར་བ་བདེ་སྤྱག་
བཏང་སྒྲུམས་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་བདེ་བ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་གང་རུང་ལ་

ཚོར་བས་བྱུང་ཡང་། བཏང་སྟོམ་ལ་ཚོར་བས་མ་བྱུང་སྟེ། བཏང་སྟོམས་ལ་ཚོར་བ་
བཏང་སྟོམས་དང་། དགེ་བ་བརྩ་གཅིག་གི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་འདུ་བྱེད་བཏང་
སྟོམས། ཚད་མེད་བཏང་སྟོམས་དེ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྷར་དབྱེ་བ་ཡོད་དེ།
ཚོར་བ་བདེ་བ་དང་། ཡིད་བདེ། སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། ཡིད་མི་བདེ། ཚོར་བ་བཏང་
སྟོམས་དང་ལྷ་ཡོད། ཡིད་བདེ་ཡིན་ན། བདེ་བ་ཡིན་པས་བྱུང་། ཚོར་བ་ལ་ལྷར་
དབྱེ་བའི་བདེ་བ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་སྟེ། ཚོར་བ་ལ་ལྷར་དབྱེ་བའི་བདེ་བ་ཡིན་ན།
ལུས་ཚོར་བདེ་བ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ། ཡིད་མི་བདེ་ཡིན་ན། སྤྱག་
བསྐྱེད་ཡིན་པས་བྱུང་། ཚོར་བ་ལ་ལྷར་དབྱེ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་མ་ཡིན་པས་བྱུང་
སྟེ། ཚོར་བ་ལ་ལྷར་དབྱེ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡིན་ན། ལུས་ཚོར་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར། འདུ་བྱེད་སོགས་ཕྱི་མ་རྣམས་ལ་འང་མདོན་བ་གོང་འོག་ལས་
ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ཡུལ་ངེས་ལྷ་ཡོད་དེ། འདུན་པ། མོས་པ། རྩན་པ། ཉིང་ངེ་འཛིན།
ཤེས་རབ་དང་ལྷ་ནི། ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པས་ཡུལ་ངེས་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཉི།
འདུན་པས་ཡུལ་ལ་འདུན་ཞིང་དོན་དུ་གཉིར། མོས་པས་དེ་ལ་དགའ་བར་
འཇུག། རྩན་པས་དམིགས་རྣམས་འཛིན། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གནས།
ཤེས་རབ་གྱིས་སོ་སོར་དཔྱོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདུན་པ།
འདོད་པ། དོན་གཉིར་རྣམས་དོན་གཅིག་པས། ཚོས་དེ་ལ་དོན་གཉིར་གྱི་འདུན་པ་
ཡོད་ན། ཚོས་དེའི་ཆེད་དུ་བཙོན་འགྲུས་ཙོམ་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དགེ་བ་བརྩ་གཅིག་ཡོད་དེ། དད་པ། རོ་ཆ་ཤེས་པ། ཁྲེལ་ཡོད། མ་

ཆགས་པ། ཞེ་སྤང་མེད་པའི་སེམས་བྱུང་། གཉི་མུག་མེད་པའི་སེམས་བྱུང་།
ཁ་ཚོན་འབྲས། ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ། བག་ཡོད། བཏང་སྟོམས། རྣམ་པར་མི་འཆོ་བ་
རྣམས་ནི་རང་གི་ལྷོག་ཕྱོགས་མ་དད་པ་སོགས་ལས་ལྷོག་པའི་སྒོ་ནས་དགེ་བར་
གྱུར་པས་དགེ་བ་བརྩུ་གཅིག་ཞེས་གངས་ངེས་ཀྱིས་བཞག་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་
བདུད་སོགས་དད་པའི་ཡུལ་མིན་པ་ལ་དད་པ་དང་། མི་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་བཙོན་
པ་ནི་དད་པ་དང་། བཙོན་འབྲས་བཏགས་པ་བ་ཡིན་གྱི་དེ་གཉིས་དངོས་མིན་པས་
ཁྱད་པར་དེ་དགོས་སོ། །

བཞི་པ་ཙུའོན་བྱུག་ཡོད་དེ། དེར་གྱུར་པའི་འདོད་ཆགས། ཁོང་ཁྱོད་ར་རྒྱལ།
མ་རིག་པ། ཐེ་ཆོམ་ཉོན་མོངས་ཅན། ལྷ་བ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་བྱུག་ནི། ཉེ་ཉོན་
རྣམས་དང་སྤིད་པའི་རྩ་བ་ཅི་རིགས་བྱེད་པས་ན་རྩ་ཉོན་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ཆགས་དང་མ་རིག་པ་གང་རུང་ཡིན་ན། རྩ་ཉོན་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། བྱང་
འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་དག་རྩ་ཉོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་ནི་སྤྲན་དང་སྤྲགས་
ཀྱིས་བཅོམ་པའི་དུག་བཞིན་དུ་རྒྱས་པ་རྒྱང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ལྷ་བ་ཉེ་ཉོན་ལ་ཉི་ཤུ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་འཁོན་འཛིན། འཆབ་པ། འཆོག་པ།
སྤྲག་དོག། སེར་སྒྲ། སྒྲ། གཡོ། རྒྱགས་པ། རྣམ་འཆོ། རོ་ཆ་མེད། ཁྲིལ་མེད། རྒྱགས་
པ། རྒྱོད་པ། མ་དད་པ། ལེ་ལོ། བག་མེད། བརྗོད་ངེས། ཤེས་བཞིན་མིན་པ། རྣམ་
གཡེང་དང་ཉི་ཤུ་ནི་རང་རྒྱ་རྩ་ཉོན་ལས་བྱུང་ཞིང་དེ་དང་ཉེ་བས་ན། ཉེ་ཉོན་ཞེས་
བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

དུག་པ་གཞན་འགྱུར་ཡོད་དེ། གཉིད་དང་། འགྱོད་པ། རྟོག་པ། དཔྱོད་པ་བཞི་
ནི་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་དུ་འགྱུར་སྲིད་པས་དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། གཉིད་དུས་སུ་དཀོན་མཆོག་ལ་དད་མ་དད་དགེ་སྤྲིག་ལ་འགྱོད་མི་འགྱོད་
སོགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་འགྱུར་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཞར་ལ་གྲུབ་མཐའི་འདོད་ཚུལ་ནི། གྲེ་བྲག་སྤྲོ་བ། མདོ་སྤྲོ་དཔྱོད་པའི་དབྱ་མ་
རང་རྒྱུད་པ། ཐལ་འགྱུར་པ་རྣམས་ཀྱིས་མདོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་ལ། དབང་པོའི་
མདོན་སུམ། ཡིད་གྱི་མདོན་སུམ། རྣལ་འབྱོར་མདོན་སུམ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་
པར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རིག་མདོན་སུམ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་
སྤྲོ་བ། སེམས་ཅན་པ། རྣལ་འབྱོར་དཔྱོད་པའི་དབྱ་མ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས།
མདོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་ལ། དབང་པོའི་མདོན་སུམ། ཡིད་གྱི་མདོན་སུམ། རང་རིག་
མདོན་སུམ། རྣལ་འབྱོར་མདོན་སུམ་དང་བཞིར་གྲངས་ངེས་པར་འདོད། མདོན་
སུམ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པས་ཁྲབ་པ་མདོ་སྤྲོ་བས་ཁས་ལེན་ཀྱང་། སེམས་
ཅན་པས་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། སེམས་ཅན་པས་ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་གྱི་གཟུགས་
འཛིན་དབང་མདོན་འཁྲུལ་ཤེས་སུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེས་དེ་ཁས་
ལེན་པར་ཐལ། དེས་ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་གྱི་གཟུགས་འཛིན་དབང་མདོན་མེད་པ་
གསལ་སྤང་ཅན་གྱི་ཁྲོར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་ཅན་རང་ལུགས་ལ། ཕྱི་
དོན་མེད་པ་གང་ཞིག །ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་གྱི་གཟུགས་འཛིན་དབང་མདོན་ལ་
གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པར་སྤང་བའི་ཕྱིར། དེས་སྤྲོ་འཛིན་དབང་མདོན་
སོགས་ཕྱི་མ་བཞི་ལ་རིགས་འབྲེལ་ཞིང་། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབྱ་མ་རང་རྒྱུད་པ་

ཡང་འདི་དང་འབྲེལ།

མདོ་སྡེ་བས་མངོན་སུམ་ལ་མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་བས་ཁྲབ་བ་ཁས་ལེན་
ཏེ། དེས་ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་མ་འབྲུལ་བའི་
ཤེས་བར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་
དབང་མངོན་ལ་གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་སྒྲུབ་བ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ཕྱི་དོན་དུ་
ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེས་དེ་ཁས་ལེན་བར་ཐལ། དེས་ཕྱི་དོན་ཁས་
ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱི་དོན་དང་། རང་རིག་གཉིས་ཀ་བདེན་གྲུབ་དུ་ཁས་ལེན་
པའི་ཐེག་དམན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པའི་གང་ཟག་མདོ་སྡེ་བའི་མཆན་ཉིད་དང་།
ཕྱི་དོན་མི་འདོད་ཀྱང་། རང་རིག་བདེན་གྲུབ་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པའི་གང་ཟག་སེམས་ཅམ་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
ལྟར་ཡང་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་རྣམས་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མངོན་སུམ་ལ་རྟོག་བྲལ་གྱིས་ཁྲབ་བ་སོགས་མདོ་སེམས་གཉིས་དང་། རང་
རྒྱུད་བས་འདོད་བ་ཡིན་གྱི། ཐལ་འགྱུར་བས་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་
བས་མི་སྤྱོད་པའི་རིག་བ་ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་ཅིང་། དབྱེད་ཤེས་ལ་ཆད་
མས་ཁྲབ་བ་དང་། མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་ལ་ཡང་རྟོག་བ་དང་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་བ་
གཉིས་ཀ་ཡོད་བར་བཞེད་བ་སོགས་བཞེད་ཚུལ་མི་འབྲ་བ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས།^༡ འདིར་ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་མི་སྤྱོད་བ་ནི་
འཛིག་ཉེན་ན་རི་ལྟར་འཛིག་བ་བཞིན་དུ་བཞེད་བ་ལ། འཛིག་ཉེན་ན་གསར་དུ་མི་

༡ ལྷ་འབྲུམ་དབང་མ། རྗེའི་གསུང་འབྲུམ་གྱི་ རྗེ་ཅོང་ཁ་གྱི་ རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ། ༡༡། ༦༡

བསྐྱ་བའི་ཁྱད་མ་བྱེ་བར་སྤྱིར་མི་བསྐྱ་བ་ལ་ཚད་མར་འཛོག་པས། མངོན་སུམ་ཚད་
མ་ཉོག་མེད་ཀྱིས་བྲངས་པའི་དབྱད་ཤེས་རྣམས་ཀྱང་ཚད་མར་བཞེད་པར་མངོན་
ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཉོག་པའི་ཚད་མ་ལ་ཡང་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ཡོད་དེ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མངོན་སུམ་བཞིའི་གོ་རིམས་ཀྱང་དེ་ལྟར་དགོས་ཏེ། སྤྱི་དོན་རིགས་རྒྱ་^༡
ལས།^༢ མངོན་སུམ་བཞི་པོ་འདི་གོ་རིམས་ཇི་ལྟར་ངས་ཞེ་ན། དེ་ཡོད་དེ། རྣལ་
འབྱོར་མངོན་སུམ་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པས་ན་མཐུག་ཏུ་བསྟན། གཞན་
གསུམ་པོ་སོ་སྟེ་དང་། འཕགས་པ་གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པས་དང་པོར་བསྟན།
དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་། གཞན་རིག་གཉིས་ཉམས་སུ་སྒྲོང་བྱ་ཡིན་པས་དང་པོར་བསྟན།
རང་རིག་ནི་དེ་གཉིས་ཀ་སྒྲོང་བྱེད་ཡིན་པས་མཐུག་ཏུ་བསྟན། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་
དབང་མངོན་རྒྱུ་ཡིན་པས་དང་པོར་བསྟན། ཡིད་མངོན་འབྲས་བྱ་ཡིན་པས་དེའི་
མཐུག་ཏུ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི།
བརྟའི་དབང་གིས་རང་གི་བརྟའི་བྱ་གོ་བར་བྱེད་པའི་མཉན་བྱ། རང་ཉིད་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་
སྤྱིའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། མིང་ཚིག་ཡི་གེ་གསུམ་མོ། །དང་པོ་
ལ། མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རང་གི་དོན་དེ་གོ་བར་བྱེད་པའི་
མཉན་བྱ། རང་ཉིད་མིང་གི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། དངོས་མིང་དང་། བཏགས་

༡ ག་ཤ་པ་པ་པ་བརྒྱན།

༢ སེར་གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྣམས་འཛོལ་བསྐྱོད་ཀྱིས་སྤྱི་གཞུང་ནས་དཔར་དུ་བསྟན་པ། རྒྱལ་དབང་དགེ་འདུན་བླ་མ་གྱི་གསུང་འབུམ་
པོད་བདུན་ལ། རྒྱལ་དབང་དགེ་འདུན་བླ་མ། ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་རིགས་པའི་རྒྱན། ༤༣། ༡༩།

མིང་གཉིས། རོན་དེ་ལ་འདོད་རྒྱལ་ཐོག་མར་བད་སྦྱར་བ་ཡང་ཡིན། རོན་དེའི་མིང་གི་གཙོ་མོ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པར་དམིགས་པ། རོན་དེའི་དངོས་མིང་གི་མཆན་ཉིད། རོན་དེ་ལ་རྗེས་བྱུང་ཏུ་བད་སྦྱར་བ་ཡང་ཡིན། རོན་དེའི་མིང་པལ་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པར་དམིགས་པ། རོན་དེའི་བཏགས་མིང་གི་མཆན་ཉིད། དངོས་མིང་གི་མཆན་གཞི་ནི། རི་དྲགས་ཀྱི་རྒྱལ་མོ་ལ་སེང་གོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་དག་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

བཏགས་མིང་ལ་དབྱེ་ན། འབྲེལ་རྒྱ་མཆན་དུ་བྱས་པའི་བཏགས་མིང་དང་། འབྲེལ་པ་རྒྱ་མཆན་དུ་བྱས་པའི་བཏགས་མིང་གཉིས། དང་པོའི་མཆན་གཞི་ནི། བྲམ་ཟེའི་ཁྲུ་ཁ་ཆེ་སྒྲ་ཉག་ལ་སེང་གོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་དག་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་དེ། རྣམ་འབྲེལ་ལས།^༡ སེང་གོ་བྲམ་ཟེའི་ཁྲུ་ལ། །དེ་ལྟར་བརྗོད་པའང་འདྲིལ་ཉེན་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ལ་དེ་བྱང་འབྲེལ་རྒྱ་མཆན་དུ་བྱས་པའི་བཏགས་མིང་དང་། བདག་གཅིག་འབྲེལ་རྒྱ་མཆན་དུ་བྱས་པའི་བཏགས་མིང་གཉིས་ཡོད་པའི་དང་པོ་ལ་ཡང་། རྒྱ་མིང་འབྲས་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་མིང་དང་། འབྲས་མིང་རྒྱ་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་མིང་དང་གཉིས། དང་པོའི་མཆན་གཞི་ནི། ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ལ་ཉི་མ་ཞེས་བརྗོད་པའི་དག་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། སྦྱུང་དག་ཡང་དག་ལ། རྗེས་དཔག་ཅེས་བརྗོད་པའི་དག་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་བདག་གཅིག་འབྲེལ་རྒྱ་མཆན་དུ་བྱས་པའི་བཏགས་མིང་གི་མཆན་གཞི་ནི། རས་ཡུག་གི་ཁ་ཚར་ཆོག་པ་ལ་རས་ཡུག་ཆོག་ཅེས་བརྗོད་པའི་དག་ལྟ་བུ།

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེར་བསྟར་མ། ༩་ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འབྲེལ། ༡༩༩༡ ༡༠༡

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་བོང་རྩ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྤྲ་ཚོས་ཅན། བརྗོད་དབང་གིས་བརྗོད་བྱ་གོ་བར་བྱེད་པའི་མཉན་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྤྲ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེའི་བརྗོད་བྱ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེའི་བསྟན་དོན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྲལ། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དོན་མེད་ཀྱི་སྤྲ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། བྱ་རོག་སོ་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་བཅས་དོན་མེད་ཀྱི་བསྟན་བཅས་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ལ་ཉི་མ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྤྲ་རེ། དེ་གྲུང་འབྲེལ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པའི་བཏགས་མིང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ཉི་མ་དང་དེ་གྲུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཉི་མའི་འབྲས་བྱ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་དང་རྩས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་དང་རྩས་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། མེ་ཏོག་གི་བྱི་དང་མེ་ཏོག་གཉིས་རྩས་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲལ། མ་གྲུབ་ན། མེ་ཏོག་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བྱི་དང་ཁྱོད་གཉིས་རྩས་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བྱི་ལྟན་ཀྱི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ཉི་མའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཉི་མ་ལས་གྲུང་བའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རྒྱ་བའི་འོད་ཟེར་རྒྱ་བ་ལས་གྲུང་བའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རྒྱ་མཚོའི་ཐ་རྒྱལ་ས་རྒྱ་མཚོ་ལས་གྲུང་བའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། འཇུག་པ་ལས།^༡ རི་ལྟར་རྒྱུང་གིས་བསྐྱལ་བས་རྒྱ་མཚོ་ནི། །ཆེ་

༡ ག་མ་མ་བ་ཏ་ལྟན།

༢ ག་མ་མ་བ་ཏ་འབྱུང།

༣ བསྟན་འབྱུང་དཔེར་བསྟར་ལ། ༦༠ དབུ་མ་ལ། རྒྱ་བ་དཔོན་རྒྱ་བ་ཐགས་ལ། འཇུག་ལ། ༡༠༦། ༡༧

ལས་མུ་རྒྱལ་ལ་བྱུང་^༡བ་དེ་བཞིན་དུ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། རྣམ་མཁའི་འཇའ་ཚོན་རྣམ་མཁའ་ལས་བྱུང་བར་ཐལ། རྒྱ་
མཚོའི་རྒྱ་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱལ། འདོད་ན། རྣམ་མཁའི་
འཇའ་ཚོན་རྣམ་མཁའ་ལས་མ་བྱུང་བར་ཐལ། རྣམ་མཁའ་ལས་བྱུང་བ་མེད་པའི་
ཕྱིར། མ་བྱལ་ན། རྣམ་མཁའ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་བྱུང་བ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཏྲག་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཆིག་གི་མཆན་ཉིད་ནི། ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་སྦྲར་རྣམ་
སྟོན་པའི་མཉན་བྱ་དེ། ཆིག་གི་མཆན་ཉིད། མཆན་གཞི་ནི། གྲེ་^༢མ་འདུས་བྱས་
རྣམས་མི་ཏྲག་སྟེ། ཞིང་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་པ་ཡི་གེའི་མཆན་ཉིད་ནི། མིང་ཆིག་གཉིས་ཀྱི་ཚོམ་གཞིར་གྱུར་པའི་
སྐད་ཀྱི་གདངས་དེ། ཡི་གེའི་མཆན་ཉིད། མཆན་གཞི་ནི། ཀ་སོགས་སུམ་ཅུ་^༣ལྟ་བུ།
དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཡི་གེའི་བརྗོད་བྱ་མེད་པར་ཐལ། ཡི་གེ་ཏྲག་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། མིང་
ཆིག་ཡི་གེ་གསུམ་ཏྲག་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་གསུམ་ག་དངོས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཉེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས།^༤ ཆིག་སོགས་ཀུན་བཏགས་དངོས་མེད་ལ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། དེའི་དོན་ནི། མིང་ཆིག་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་དོན་རྣམ་བརྗོད་
བྱའི་རང་ལྟོག་དངོས་མེད་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། རྗོད་བྱེད་མིང་ཆིག་ཡི་གེ་
གསུམ་དངོས་སོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རྣམས་རང་གི་རྒྱར་གྱུར་པའི་སྟེས་

༡ ག་པ་པ་བ་ལ་བྱུང་བ།

༢ ག་པ་པ་བ་ལ་རྒྱ་མ།

༣ ག་པ་ལ་ན་པ་སུམ་བུ།

༤ བསྟན་འགྱུར་དཔེར་བསྟར་མ། ༤༡་ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ། ༤༡། ༡

བྱེ་ཀུན་སྒྲོང་གི་ཤེས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འབྲེལ་ལས།^༡ ཡི་གེ་ཀུན་
སྒྲོང་ཤེས་པ་ལས། །སྐྱེ་ལ་ཤེས་པས་སྐྱ་སྐྱེའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་ལ་བརྫོང་བྱེད་སྐྱ་ནས་དབྱེ་ན། རིགས་བརྫོང་ཀྱི་སྐྱ་དང་།
ཚོགས་བརྫོང་ཀྱི་སྐྱ་གཉིས་ཡོད། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ། ཁ་ཅིག རིགས་བརྫོང་
ཀྱི་སྐྱ་ཡིན་ན། རང་གི་བརྫོང་བྱེད་རིགས་ཐམས་ཅད་དངོས་སུ་བརྫོང་པས་བྱུང་།
ཚོགས་བརྫོང་ཀྱི་སྐྱ་ཡིན་ན། རང་གི་བརྫོང་བྱེད་ཚོགས་ཐམས་ཅད་དངོས་སུ་བརྫོང་
པས་བྱུང་བེད་ན། ཤེས་བྱ་ཞེས་བརྫོང་པའི་སྐྱ་ཚོས་ཅན། རང་གི་བརྫོང་བྱེད་རིགས་
ཐམས་ཅད་དངོས་སུ་བརྫོང་པར་ཐལ། རིགས་བརྫོང་ཀྱི་སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་
ཁས། མ་གྲུབ་ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཅེས་བརྫོང་པའི་སྐྱ་དེ། རིགས་བརྫོང་ཀྱི་
སྐྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རིགས་སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་ན། ཤེས་བྱ་ཞེས་
བརྫོང་པའི་སྐྱ་ཚོས་ཅན། གསེར་བྱམ་དངོས་སུ་བརྫོང་པར་ཐལ། ཤེས་བྱ་དེ། གསེར་
བྱམ་ཀྱི་རིགས་སྐྱ་^༢ཡིན་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཀྱིས་རང་གི་བརྫོང་བྱེད་རིགས་ཐམས་
ཅད་དངོས་སུ་བརྫོང་པའི་ཕྱིར། རྣམས་གཉིས་པ་ཁས།

གཞན་ཡང་། ཤེས་བྱ་ཞེས་བརྫོང་པའི་སྐྱ་དེ། ཤེས་བྱ་ལ་སེལ་འཇུག་ཡིན་པར་
ཐལ། དེ་ཤེས་བྱ་ལ་འཇུག་པ་གང་ཞིག །དེ་ཤེས་བྱ་ལ་སྐྱབ་འཇུག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་འབྲེལ་སྐྱ་དེ། དེ་ལ་འཇུག་པར་ཐལ། དེ་འབྲེལ་སྐྱ་དེ། དེ་ལ་དངོས་
སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཅེས་བརྫོང་པའི་སྐྱ་ཁྱོད་ལ་
དངོས་སུ་འཇུག་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་རྣམས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་

༡ བསྐྱར་འགྲུར་དཔེར་བསྟར་ན། ༤༧་ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཚོས་གྲགས། རྣམ་འབྲེལ། ༤༤༦། ༡༥།

༢ ག་ཤ་བཀྱ་སྐྱ།

ན། ཤེས་བྱ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྤྱི་དེ། ཤེས་བྱ་ལ་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པར་ཐལ། དེ་
ཤེས་བྱ་ལ་སྦྱབ་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཤེས་བྱ་ལ་འཇུག་པའི་
རྟོག་པ་དེ་ཡང་། ཤེས་བྱ་ལ་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དངོས་པོ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡང་། དངོས་པོ་ལ་རང་དབང་གིས་འཇུག་པར་
ཐལ། ཤེས་བྱ་ལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དངོས་པོ་དང་དངོས་པོའི་དོན་སྦྱི་གཉིས་འབྲེས་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་གཉིས་འབྲེས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར།
མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རང་མཆོད་དང་སྦྱི་མཆོད་གཉིས་འབྲེས་པར་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །རིགས་བརྗོད་ཀྱི་སྤྱི་དང་ཆོག་པ་བརྗོད་ཀྱི་སྤྱིའི་ཁྱད་པར་ལ་སྦྱ་བཞི་ཡོད་དེ་
རིགས་བརྗོད་ཀྱི་སྤྱི་ཡིན་ལ། ཆོག་པ་བརྗོད་ཀྱི་སྤྱི་མ་ཡིན་པའི་སྦྱ། ཆོག་པ་བརྗོད་ཀྱི་སྤྱི་
ཡིན་ལ། རིགས་བརྗོད་ཀྱི་སྤྱི་མ་ཡིན་པའི་སྦྱ། དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་སྦྱ། དེ་གཉིས་ཀ་
མ་ཡིན་པའི་སྦྱ་དང་བཞི་རྣམས་སྦྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

སྦྱ་དང་པོ་ཡོད་དེ། ཤེས་བྱ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྤྱི་དེ། རིགས་བརྗོད་ཀྱི་ཡིན་པ་
གང་ཞིག །དེ་ཆོག་པ་བརྗོད་ཀྱི་སྤྱི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བསྐྱབས་ཟེན། གཉིས་པ་
མ་གྲུབ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྤྱི་ཆོག་པ་བརྗོད་ཀྱི་སྤྱི་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། ཁྱོད་ཆོག་པ་སྦྱི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བེམ་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དངོས་
པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྦྱ་གཉིས་པ་ཡོད་དེ། ཀ་བྱམ་གཉིས་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྤྱི་དེ། ཆོག་པ་བརྗོད་
ཀྱི་སྤྱི་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དེ་རིགས་བརྗོད་ཀྱི་སྤྱི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན།
ཀ་བྱམ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྤྱི་དེ་ཆོག་པ་བརྗོད་ཀྱི་སྤྱི་ཡིན་པར་

ཐལ། ཁྱོད་ཚོགས་སྤྱི་མིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། ཀ་བྱམ་གཉིས་
ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྤྱོད། རིགས་བརྗོད་ཀྱི་སྤྱོད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་
རིགས་སྤྱི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་སྤྱི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་མེད་
པའི་ཕྱིར།

ཐུ་གསུམ་པ་ཡོད་དེ། བྱམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྤྱོད། དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བྱམ་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྤྱོད། རིགས་བརྗོད་ཀྱི་སྤྱོད་
དང་། ཚོགས་བརྗོད་ཀྱི་སྤྱོད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྤྱི་དང་རྒྱལ་ཇུས་བརྒྱད་
འདུས་ཀྱི་གོང་བྱ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཐུ་བཞི་པ་ཡོད་དེ། ཉག་དངོས་གཉིས་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྤྱོད། དེ་གཉིས་གང་
ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། རིག་བརྗོད་ཀྱི་སྤྱོད་མ་ཡིན་
པ་གང་ཞིག །ཚོགས་བརྗོད་ཀྱི་སྤྱོད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། ཉག་དངོས་
གཉིས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྤྱོད། རིགས་བརྗོད་ཀྱི་སྤྱོད་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
ཁྱོད་རིགས་སྤྱི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། ཉག་དངོས་གཉིས་
ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྤྱོད། ཚོགས་བརྗོད་ཀྱི་སྤྱོད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་
ཚོགས་སྤྱི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཉག་དངོས་གཉིས་ཚོས་ཅན། ཚོགས་སྤྱི་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། མེ་འཇིག་པའི་ཚོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་ཡས་ཤེས་དང་ཤེས་བྱའི་གནས། །གསལ་བྱེད་ཆོ་དང་རིག་པ་
ཡི། །རྣམ་བཤད་ཆོག་ཉུང་འདིར་ཉེན་གང་། །རྒྱ་ཆེན་རིགས་ལམ་རྒྱས་གྲུང་ཅིག།

༡༡། །ཆད་མའི་གཞུང་དོན་འབྱེད་པའི་བསྐྱུས་གྲུའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་
རིགས་ལམ་འཕྲུལ་གྱི་ཕྱེའུ་མིག་ལས་རིགས་ལམ་
ཆེ་བ་རྟགས་རིགས་ཀྱི་སྒྲོར་
བཞུགས་སོ། །

༡༡། །ཐུ་མ་དང་མགོན་པོ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་ཕྱག་འཆའ་སོ། །འདིར་
རིགས་པའི་སྒྲོ་འབྱེད་བསྐྱུས་གྲུའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་རིགས་ལམ་འཕྲུལ་གྱི་ཕྱེ་མིག་
ལས་རིགས་ལམ་ཆེ་བ་རྟགས་རིགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ།

།ཆད་མར་གྱུར་པ་འགོ་ལ་པན་བཞེད་ལ། །སྟོན་པ་བདེ་གཤེགས་སྐྱོབ་ལ་
ཕྱག་འཆའ་སོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདིས་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཕྱི་རོལ་པའི་སྟོན་པ་
ལས་ཁུད་པར་དུ་འཕགས་པའི་སྟོན་པ་ཆད་མར་བསྟན་ཏེ། འགོ་ལ་པན་བཞེད་ལ།
ཞེས་པས། རང་རྒྱ་བསམ་སྐྱོར་ཕུན་ཚོགས་ལས་འབྱུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བསྟན། འོ་
ན་རང་རེའི་སྟོན་པ་ལ་ཡོན་ཏན་རི་ལྟ་བུ་མངའ་ཞེ་ན། བདེ་གཤེགས་སྐྱོབ་ཞེས་པས།
རང་དོན་སྤངས་པ་ཕུན་ཚོགས་དང་། གཞན་དོན་རྟོགས་པ་ཕུན་ཚོགས་གཉིས་
མངའ་བས་ན་སྐྱོབ་པ་སྒྲ་ན་མེད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། ༡ རྟག་པའི་
བ་བ་རྣམ་བསལ་ཞིང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་རང་རེའི་སྟོན་པ་ནི་སྟོན་པ་

༡ བསྟན་འབྱུང་དཔེར་བསྐྱར་ལ། ༥༡་ཆད་མ་ཅེ། སྐྱོབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུང་སོ། ཆད་མ་ཀུན་བཞུགས། ༣། ༣།

༢ བསྟན་འབྱུང་དཔེར་བསྐྱར་ལ། ༥༡་ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཚོས་གྲགས། ཆད་མ་རྣམས་འབྲེལ། ༩༤་༥༡། ༣།

ཆད་མ། དེའི་ཕུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་ནི་བསྟན་པ་རྣམ་དག། དེའི་ཕུང་ལས་གསུང་
པའི་ཆད་མ་མངོན་རྗེས་གཉིས་ནི་འཇུག་བྱའི་ཆད་མ་རྣམ་དག། །རྒྱ་བསམ་སྒྲོར་
ཕུན་ཚོགས་ནི་ཉམས་སུ་སྒྲུང་བྱའི་ལམ་རྣམ་དག་ཏུ་རྟོག་གཤེད་ཆིག་དོན་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲོ་
ནས་སྐྱབ་པར་མཛད།

དེས་ན་སྐྱབ་དག་དང་། ཕུན་འབྲིན་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་མཁས་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱལ་
བའི་བསྟན་པ་འཛིན་པ་དེ་ནི། བསྟན་འཛིན་གྱི་གཙུག་པོ་ཡིན་ཏེ། རིགས་གཉེར་ལས།^༡
དེ་ལྟ་སྐྱབ་དང་ཕུན་འབྲིན་གྱི། རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་གང་གིས་ཤེས། །མཁས་པ་
དེ་ནི་རྫོགས་པ་ཡི། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནི་བསྟན་པ་འཛིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
དེས་ན་འདིར་སྐྱབ་དག་དང་། ཕུན་འབྲིན་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ།^༢
ཕྱོགས་ཚས་དེ་ཚས་བྲབ་པ་ཡི། །གཏན་ཆིགས། ཞེས་སོགས་གསུངས།

གཞུང་འདིའི་སྐབས་སུ་གཏན་ཆིགས་བཤད་པ་ལ། རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ། རྟགས་དཔེ་ཕྱོགས་གསུམ་གྱི་སྒྲིན་ཡོན་བཤད་པ་དང་
གསུམ། དང་པོ་ལ། རྟགས་སུ་བཀོད་པ། རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་
བཀོད་པ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཡོད་མེད་གང་རུང་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
རྟགས་ཡིན་པས་བྲབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་བཀོད་པས་བྲབ་པའི་བྱིར་
ཏེ། རི་བོང་རྩ་དེ། དེ་ཚས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། རི་བོང་རྩ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་
སུ་བཀོད་པའི་བྱིར། སྤྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་སུ་བཀོད་པ། སྤྲ་མི་

༡ མེས་པའི་བྱལ་བཞག་དཔེ་གངས་ཀྱི་༡༧། ས་པར་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན། རིག་གཉེར། ༢༥། ༡༡

༢ བསྟན་འཇུག་དཔེར་བསྟར་མ། ༤༡་ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཚོས་བྲགས། ཆད་མ་རྣམ་འབྲེལ། ༢༤། ༤།

རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། བྱས་རྟགས་ཀྱི་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་རྟགས་སུ་བཀོད་པ། བྱས་རྟགས་ཀྱི་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་
མཚན་ཉིད། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་ཡང་སྒྲོར་ཚུལ་རིགས་འདྲའོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ལ།

རྟགས་ཡང་དག་བཤད་པ།

དེའི་ཕྱོག་ཕྱོགས་རྟགས་ལྟར་སྒྲུབ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ།

རྟགས་ཡང་དག་གི་ལྟོས་གཞི་དང་།

མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་ལྟོས་
གཞི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་བཤད་པ་དང་། ཐུབ་པའི་ལྟོས་གཞི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་དང་
མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་མཚན་ཉིད།
མཚན་གཞི། ཞར་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ངོས་བཟུང་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། ཁྱོད་
བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚད་གཞིར་བཟུང་བ་ཡང་ཡིན། ཁྱོད་
བྱས་པར་ཆད་མས་ངེས་ནས། ཁྱོད་མི་རྟག་པ་ཡིན་མིན་ལ་ཤེས་འདོད་ཞུགས་པའི་
གང་ཟག་སྲིད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པར་དམིགས་པ། ཁྱོད་བྱས་པའི་རྟགས་
ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྒྲིན་མེད་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད།
གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ནི། སྐྱ་དེ་དེ་ཡིན། དེ་འདྲའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་ན་སྐྱ་
དང་གཅིག་ཡིན་པས་ཐུབ་པོ། །

གསུམ་པ་ནི། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་བ། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་མཚན་

ཉིད། བདག་མེད་ཡིན་ན། བསྐྱེད་བྱེད་ཆོས་ཡིན་པས་ཁྲུབ་སྟེ། བདག་མེད་ཡིན་ན།
ཁྱོད་སྐྱེད་བྱེད་བསྐྱེད་པའི་བསྐྱེད་བྱེད་ཆོས་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བསྐྱེད་
བྱེད་ཆོས་ཡིན་ན། ཆོས་ཡིན་པས་མ་ཁྲུབ་ལོ། །སྐྱེ་མི་རྟག་པར་སྐྱེད་པའི་བསྐྱེད་བྱེད་
ཆོས་སུ་བརྩུང་བ། སྐྱེ་མི་རྟག་པར་སྐྱེད་པའི་བསྐྱེད་བྱེད་ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད།

དེ་ལ་དེ་ཕྱིར། དེ་སྐྱེད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱེད་ཆོས་དང་། དེ་སྐྱེད་ཀྱི་འགྲུལ་
ཀྱི་བསྐྱེད་བྱེད་ཆོས་གཉིས། མཆན་ཉིད་རིམ་པ་བཞིན། དེ་སྐྱེད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱེད་
བྱེད་ཆོས་སུ་བརྩུང་བ། དེ་སྐྱེད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱེད་ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་
སྐྱེད་ཀྱི་འགྲུལ་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱེད་ཆོས་སུ་བརྩུང་བ། དེ་སྐྱེད་ཀྱི་འགྲུལ་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱེད་
ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད།

མཆན་གཞི་རིམ་པ་བཞིན། མི་རྟག་པ་དང་པོ་དང་། མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་
ལས་ལོག་པ་གཉིས་པ་ཡིན། ཡང་མི་རྟག་པ་དང་སྐྱད་ཅིག་མ་གཉིས་རེ་རེ་ནས་བྱས་
པའི་རྟགས་ཀྱི་དེ་སྐྱེད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱེད་ཆོས་དང་། དེ་གཉིས་མ་ཡིན་པ་ལས་
ལོག་པ་གཉིས་རེ་རེ་ནས་དེ་སྐྱེད་ཀྱི་འགྲུལ་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱེད་ཆོས་ཡིན་ནོ། །

སྐྱེ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤེད་པའི་ཆེ། སྐྱེ་སྐྱེར་བ་དེ་
སྐྱེད་ཀྱི་ཆོད་གཞི། མི་རྟག་པ་དེ་སྐྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱེད་ཆོས། སྐྱེ་མི་རྟག་པ་བསྐྱེད་བྱེད་
བྱས་པ་རྟགས་ཡང་དག། རྟག་པ་དགག་བྱེད་ཆོས། སྐྱེ་རྟག་པ་སྐྱེར་བ་དེ་སྐྱེད་ཀྱི་
དགག་བྱེད་འཛོག་། དེས་གཞན་ལ་ཡང་རིགས་འགྲེ།

སྐྱེ་བྱེད་ནི། མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་སྐྱེད་པའི་དངོས་ཀྱི་
བསྐྱེད་བྱེད་ཆོས་ཡིན་ཏེ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱད་ཅིག་མ་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་མི་

ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་
དག་ཡིན་པའི་བྱེད།

གཉིས་པ་བྱབ་པའི་ལྷོས་གཞི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་^༡མ་ཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་
བཤའ་པ་ལ། དངོས་བཤའ་པ་དང་། ཞར་ལ་མ་ཐུན་དཔེ་དང་མི་མ་ཐུན་དཔེ་བཤའ་པ་
གཉིས། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། སྐྱ་བཤའ་འཇུག་གི་སྤྱ་བཞི་ཅི་བ། མ་ཐུན་
ཕྱོགས་དང་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་དངོས་འགལ་ཡིན་མིན་ལ་དབྱེད་པ་དང་བཞི།
དང་པོ་ལ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པར་མི་ཏྲག་པས་མི་སྟོང་
བ། སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། མི་ཏྲག་པ་དང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
མ་ཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཡིན་བྱབ་མཉམ་ཡིན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་ཚུལ་དང་མི་མ་ཐུན་
པར་མི་ཏྲག་པས་སྟོང་བ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། མི་ཏྲག་པ་མ་
ཡིན་པ་དང་དེ་གཉིས་ཡིན་བྱབ་མཉམ་ཡིན། གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མེད་
པ་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས། གཞན་པ་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས། འགལ་བ་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་དང་
གསུམ། དེ་བོང་རྩ་དང་པོ། ཤེས་བྱ་གཉིས་པ། ཏྲག་པ་གསུམ་པ་ཡིན།

གསུམ་པ་ནི། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་
སྐྱ་བཤའ་དུ་ཡོད་པས་བྱབ་བམ་ཞེ་ན། འདི་ལ་སྤྱ་གསུམ་སྟེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ཐུན་
ཕྱོགས་ཡིན་ལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱ་བཤའ་དུ་མེད་པའི་སྤྱ། གཉིས་ཀ་
ཡིན་པའི་སྤྱ། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱ་དང་གསུམ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་
དེ། སྐྱ་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱ་

བཤད་དུ་མེད་པའི་ཕྱ་ཡིན། དེ་སྐྱབ་པ་ནི། དེ་ཚོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་
ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱ་བཤད་དུ་མེད་
དེ། དེ་དང་སྐྱ་གཉིས་རྟག་པར་ཚོས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱ་ནི། བྱམ་པ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་
དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱ་བཤད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱ་གཉིས་ཀ་ཡིན། དེ་སྐྱབ་པ་
ནི། བྱམ་པ་ཚོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པར་ཐལ། མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། དེའི་སྐྱ་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་དང་སྐྱ་གཉིས་མི་རྟག་པར་ཚོས་
མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱང་མི་རྟག་པ་ཡིན། སྐྱ་ཡང་མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱ་ནི། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དེ། སྐྱ་མི་རྟག་
པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱ་བཤད་
དུ་མེད་པའི་ཕྱ་གཉིས་ཀ་ཡིན། དེ་སྐྱབ་པ་ནི། དེ་ཚོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། དེའི་སྐྱ་བཤད་དུ་མེད་
དེ། ཁྱོད་དང་སྐྱ་གཉིས་མི་རྟག་པར་ཚོས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་རྟག་པ་གང་
ཞེས། སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱ་བཤད་དུ་ཡོད་ལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱ་ནི་མེད་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱ་བཤད་དུ་ཡོད་ན། དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཞེས་པའི་ཕྱོགས་
དེ་ཡིན་ན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཡིན་པས་མ་བྱལ་སྟེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་
བྱེད་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཞེས་པའི་ཕྱོགས་དང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ཅས་

པའི་ཕྱོགས་གཉིས་མི་འདྲ་བར་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན་སྤྲ། མ་བྱུང་ན།
 དེར་ཐལ། སྤྲ་མི་རྟག་པར་སྤྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་བྱའམ་
 ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྲའི་འཇུག་གཞི་དེ་ལ་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། དེ་སྤྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་
 པའི་ཕྱོགས་དེ་དེ་སྤྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་བྱེད། དེ་སྤྱབ་ཀྱི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་
 ཡོད་མེད་ཅེས་པའི་ཕྱོགས་དེ་དང་དེ་སྤྱབ་ཀྱི་ཁྲབ་པའི་འབྲེལ་ཡུལ་ཀྱི་ཕྱོགས་དེ་
 གཉིས་དེ་སྤྱབ་ཀྱི་བསྤྱབ་བྱའི་ཆོས་སམ་མི་རྟག་པའི་སྤྱི་ཕྱོག་ལ་བྱེད་ཀྱང་། དེ་སྤྱབ་
 ཀྱི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཞེས་པའི་ཕྱོགས་དེ་ལ་མི་རྟག་པའི་སྤྱི་ཕྱོག་དང་གཞི་ཕྱོག་ཐམས་
 ཅད་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར།

དེ་སྤྱབ་ཀྱི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྲ་བཤད་དུ་ཡོད་ན། དེ་སྤྱབ་ཀྱི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་
 ཡིན་པས་ཁྲབ་བམ་ཞེས། འདི་ལ་སྤྲ་གསུམ་ཡོད་དེ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དེ་
 སྤྲ་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྲ་བཤད་དུ་ཡོད་ལ། དེ་སྤྱབ་ཀྱི་མི་མ་ཐུན་
 ཕྱོགས་མ་ཡིན་པའི་སྤྲ་ཡིན། བྱམ་བ་དེ་སྤྲ་མི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་
 པའི་སྤྲ་ཡིན། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དེ་སྤྲ་མི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་མི་མ་ཐུན་
 ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྲ་བཤད་དུ་ཡོད་ལ། དེ་སྤྱབ་ཀྱི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཀྱང་ཡིན་པའི་སྤྲ་ཡིན། དེ་
 སྤྱབ་ཀྱི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ལ། དེ་སྤྱབ་ཀྱི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྲ་བཤད་དུ་མེད་
 པའི་སྤྲ་ནི་མེད་དེ། དེ་སྤྱབ་ཀྱི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན། དེ་སྤྱབ་ཀྱི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་
 ཀྱི་སྤྲ་བཤད་དུ་ཡོད་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་མ་ཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་དངོས་འགལ་ཡིན་མིན་
 ལ་དབྱེད་པ་ནི། མ་ཐུན་ཕྱོགས་དེ་ནི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་དང་དངོས་འགལ་ཡིན་ཀྱང་།

མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐུན་ཕྱོགས་དང་དངོས་འགལ་མ་ཡིན་ཏེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་
མེད་པའི་ཕྱིར། གཞི་བྱལ་ན། མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་བྱལ་
ན། ཉགས་ཡང་དག་གི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་བྱལ་ན། སྐྱ་
ལེས་བྱར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་གི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། དེ་
ལ་ཁོ་ན་རེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡོད་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་མི་
མཐུན་ཕྱོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་མི་མཐུན་སྐྱོར་གྱི་སྐྱབ་པའི་ཡང་དག་ཡང་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་པོ། །

གཉིས་པ་ཞར་ལ་མཐུན་དཔེ་དང་མི་མཐུན་དཔེ་བཤད་པ་ལ། མཐུན་དཔེར་
བཟུང་བ། མཐུན་དཔེའི་མཆན་ཉིད། བདག་མེད་ཡིན་ན། དེ་ཡིན་པས་ཁྲབ་སྟེ། གཞི་
བྱལ་ན། དེ་ཡིན་པས་ཁྲབ། གཞི་མ་བྱལ་ན་ཡང་དེ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
དེར་ཐལ། བྱམ་པ་དེ་དེ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ།
རི་མོང་གི་རྩ་དེ་དེ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་བྱལ་ན། རི་མོང་
རྩ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་དཔེར་བཟུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ།
སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱམ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཁྱོད་བཞིན་ཞེས་པའི་སྐྱོར་བ་
ཡང་ཡོད། བྱམ་ན། མི་རྟག་པས་ཁྲབ། དཔེར་ན། ཁྱོད་བཞིན་ཞེས་པའི་སྐྱབ་པའི་
ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་དཔེར་བཟུང་བ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་མཐུན་དཔེའི་མཆན་ཉིད། བདག་མེད་ཡིན་ན། དེ་ཡིན་པས་ཁྲབ་སྟེ། གཞི་
བྱལ་ན་ཞེས་སོགས་རིགས་འགྲོ། བྱམ་པའི་ཉགས་ལ་ཡང་སྐྱར་བར་བྱའོ། །མི་
མཐུན་དཔེར་བཟུང་བ། མི་མཐུན་དཔེའི་མཆན་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། མི་མཐུན་དཔེ་མེད་

པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་བྱུང་ན། མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་
སྤྲེལ་མི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་མི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ནི་ཡོད་པ་གོང་དུ་བསྟུགས་ཟེན།

གཉིས་པ་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་བཤད་པ་ལ།

ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ། དེའི་མཆན་ཉིད། ཚུལ་གསུམ་གང་ཞེ་ན། ཕྱོགས་ཆོས།
རྗེས་ཁྲབ། རྟོག་ཁྲབ་གསུམ་ལོ། །དེ་རྣམས་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད། མཆན་གཞི། སྤྱབ་
བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། དེ་སྤྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྦྱོན་
མེད་ཀྱི་སྤྲེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ། དེ་
སྤྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་སྤྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་འགོད་
ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ་དེ། དེ་སྤྱབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྲབ་ཀྱི་
མཆན་ཉིད། དེ་སྤྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྟུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་ལྟོག་དང་འབྲེལ་སྟོབས་
ཀྱིས་དེ་སྤྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མེད་པ་ཉིད་དུ་
ཆད་མས་ངེས་པ་དེ། དེ་སྤྱབ་ཀྱི་ལྟོག་ཁྲབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད། འོན་ཀྱང་མཆན་ཉིད་དེ་
དག་ནི་གོ་བ་གཙོ་བོར་བྱས་པ་ཡིན་ཀྱི་དེར་ངེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྲེལ་མི་རྟག་
པར་སྤྱབ་པར་བྱེད་པའི་མཆན་ཉིད་དེ་གསུམ་ཀ་ཡིན་ཀྱང་མཆན་བྱ་དེ་རྣམས་རེ་
རེ་ནས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞི་ལ་སྤྱར་ཏེ་རྒྱས་པར་འགོད་ན། སྤྲེལ་ཁོང་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྲེལ་མི་རྟག་པར་
སྤྱབ་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྦྱོན་མེད་ཀྱང་ཡིན། ཁོང་སྤྱད་པན་ཚུན་ཐ་དད་པའི་
ཚུལ་ཀྱིས་སྤྲེལ་སྤྲེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ།
ཁོང་སྤྲེལ་མི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་པའི་མཆན་ཉིད། ཁོང་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་

སྤྱི་མི་ཉག་པར་སྦྱབ་པའི་ཉག་ས་ཚོས་གཉིས་ལྷན་གྱི་མ་ཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡོད། ཁྱོད་
མི་ཉག་པ་ལ་འབྲེལ། ཁྱོད་སྤྱི་མི་ཉག་པར་སྦྱབ་པའི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་འགོད་ཚུལ་
དང་མ་ཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ་ཁྱོད་སྤྱི་མི་ཉག་པར་སྦྱབ་པའི་རྗེས་
ཁྱབ་ཡིན་པའི་མཆན་ཉིད། ཁྱོད་གྱི་ཉག་ས་གྱིས་སྤྱི་མི་ཉག་པར་སྦྱབ་པའི་ཉག་ས་ཚོས་
གཉིས་དང་མི་ལྷན་པའི་མི་མ་ཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡོད། ཁྱོད་མི་ཉག་པ་ལ་འབྲེལ། ཁྱོད་
དེ་སྦྱབ་གྱི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ཆད་མས་ངེས་པ། ཁྱོད་དེ་སྦྱབ་གྱི་ལྷོག་
ཁྱབ་ཡིན་པའི་མཆན་ཉིད། མཆན་གཞི་ནི། བྱས་པ་དེ་བྱས་པའི་ཉག་ས་གྱིས་སྤྱི་མི་ཉག་
པར་སྦྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཚོས། རྗེས་ཁྱབ། ལྷོག་ཁྱབ་གསུམ་ཀ་ཡིན།

སྦྱབ་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་ནི། བྱས་པ་ཚོས་ཅན། སྤྱི་མི་ཉག་པར་སྦྱབ་པའི་
ཕྱོགས་ཚོས་ཡིན་པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེ་ཡིན་པའི་བྱིད། ཅ་ཉག་ས་དང་པོ་མ་བྱུབ་
ན། སྤྱི་ཚོས་ཅན། བྱས་པའི་ཉག་ས་གྱིས་སྤྱི་མི་ཉག་པར་སྦྱབ་པའི་ཤེས་འདོད་ཚོས་
ཅན་སྟོན་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བྱས་པའི་ཉག་ས་གྱིས་སྤྱི་མི་ཉག་པར་སྦྱབ་པའི་
ཅོད་གཞིར་བ་བྱང་བ་གང་ཞིག །ཁྱོད་བྱས་པར་ཆད་མས་ངེས་ནས་ཁྱོད་མི་ཉག་པ་
ཡིན་མིན་ལ་ཤེས་འདོད་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་སྤྱིད་པའི་བྱིད། དང་པོ་དེར་ཐལ། སྤྱི་
ཚོས་ཅན། མི་ཉག་སྟེ། བྱས་པའི་བྱིད་ཞེས་པའི་སྟོར་བ་ཡོད་པའི་བྱིད། གཉིས་པ་
དེར་ཐལ། སྤྱི་བྱས་པར་ཆད་མས་ངེས་ནས་སྤྱི་མི་ཉག་པར་ཆད་མས་མ་ངེས་པའི་
གང་ཟག་ཡོད་པའི་བྱིད། ཅ་ཉག་ས་གཉིས་པ་མ་བྱུབ་ན། བྱས་པ་ཚོས་ཅན། དེར་
ཐལ། ཁྱོད་སྤྱི་དང་པན་ཚུན་ཐ་དད་གང་ཞིག །ཁྱོད་སྤྱི་སྟེད་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་
མ་ཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་བྱིད། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། ཁྱོད་གྱི་

ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་རྒྱལ་གྱི་འཁོད་ཚུལ་ཡིན་འཁོད་ཡིན། གླུ་ཁྱོད་ཡིན། གླུ་ཆོས་ཅན་གྱི་
 རྩེད་དུ་ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ནམས་སྒྲ། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྒྱ་མི་ཏྲག་
 པར་རྒྱལ་པའི་རྗེས་ཁྲལ་ཡིན་པར་ཐལ། བཙུན་ཉིད་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་ཏྲགས་དང་
 བོ་དེར་ཐལ། བྱས་པ་དེ་ཁྱོད་གྱི་ཏྲགས་ཀྱིས་རྒྱ་མི་ཏྲག་པར་རྒྱལ་པའི་ཏྲགས་ཆོས་
 གཉིས་ལྡན་གྱི་མ་ཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་བྱས་པའི་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་རྒྱལ་གྱི་ཏྲགས་ཆོས་གཉིས་ལྡན་གྱི་མ་ཐུན་དཔེ་ཡང་
 དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བྱས་པའི་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་རྒྱལ་གྱི་མ་ཐུན་དཔེར་བ་བྱུང་བ་
 གང་ཞིག ། རྒྱའི་རྩེད་དུ་བྱས་ན་མི་ཏྲགས་པས་ཁྲལ་པ་ཆད་མས་མ་དེས་པའི་སྒ་
 རྩེད་དུ་ཁྱོད་ཀྱི་རྩེད་དུ་བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་ཁྲལ་པ་ཆད་མས་མ་དེས་པའི་དེ་རྒྱལ་གྱི་
 ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་བྱས་པའི་ཕྱེ་ཐག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
 དེར་ཐལ། གླུ་ཆོས་ཅན། མི་ཏྲག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བྱས་པ་བཞིན་ཞེས་
 པའི་རྒྱོང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
 གླུ་མི་ཏྲག་པར་ཆད་མས་མ་དེས་པའི་སྒ་རྩེད་དུ་བྱས་པ་མི་ཏྲག་པར་ཆད་མས་
 མ་དེས་པའི་དེ་རྒྱལ་གྱི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གླུ་མི་ཏྲག་པར་རྒྱལ་པའི་ཕྱི་
 ཚོལ་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གླུ་མི་ཏྲག་པར་རྒྱལ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་དེ་དེ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་རྒྱལ་གྱི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་དེས་གླུ་མི་ཏྲག་པར་ཆད་མས་མ་
 མ་དེས་པ་གང་ཞིག ། དེ་བྱས་པ་མི་ཏྲག་པར་ཆད་མས་མ་དེས་པའི་གང་ཐག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཏྲགས་གཉིས་ཆོས་ཅན་གྱིས་རྒྱལ། ཅ་ཏྲགས་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། ཁྱོད་མི་
 ཏྲག་པ་ལ་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར། ཅ་ཏྲགས་གསུམ་པ་དེར་ཐལ། ཁྱོད་

ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འགོད་ཚུལ་ཡིན་འགོད་གང་ཞིག །སྐྱབ་ཚུལ་ཡིན་སྐྱབ་
 ཡིན། ཁྱོད་མི་རྟག་པ་ཡིན། ཁྱོད་ཡིན་ན། མི་རྟག་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
 སྒྲ། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་ཚུལ་ཡིན་སྐྱབ་དང་།
 ཡོད་སྐྱབ་གང་རུང་གང་ཞིག །ཕྱི་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
 ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྲབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་རྟགས་ཡིན་པར་
 ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྲབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་རྟགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བྱས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་རྟག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 རྟགས་གསུམ་པ་དེར་ཐལ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བཞི་པ་འབྱུང་
 རོ། །བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་
 ཉིད་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་དང་པོ་བྱུབ་ཤི། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དེ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་གཉིས་པ་བསྐྱབས་ཀྱི་ཐེན། ཅ་རྟགས་གསུམ་པ་བྱུབ་ཤི།
 མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་བྱས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རྟགས་ཡང་དག་གི་དཔྱེ་བ་བཤད་པ་ལ། རོ་པོའི་སྒོ་ནས་དཔྱེ་བ།
 བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དཔྱེ་བ། བསྐྱབ་ཚུལ་ཀྱི་སྒོ་ནས་དཔྱེ་བ། བསྐྱབ་བྱའི་སྒོ་
 ནས་དཔྱེ་བ། མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་འཇུག་ཚུལ་ཀྱི་སྒོ་ནས་དཔྱེ་བ། རྒྱལ་པོའི་སྒོ་ནས་
 དཔྱེ་བ་དང་རྒྱག་ །དང་པོ་ལ།

འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག།

རང་བཞིན་གྱི་ཏྲགས་ཡང་དག། །མ་དམིགས་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་དང་
གསུམ། དང་པོ་ལ། མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ། མཆན་གཞིའི་སྟེང་དུ་མཆན་ཉིད་ངེས་བྱེད་
གྱི་ཆད་མ་བཤད་པ། ཏྲགས་ཆོས་དོན་གསུམ་ངོས་བཟུང་བ་དང་བཞི། དང་པོ་ནི།
ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་གྱི་སྐྱབ་ཏྲགས་ཡང་དག་གང་ཞིག། ཁྱོད་གྱི་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་གྱི་
དངོས་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡང་ཡིན། ཁྱོད་གྱི་རྒྱ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་
མཐུན་སྲིད་པ་དེ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་གྱི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་མཆན་ཉིད། ཆོད་
པའི་ཆེ་ན། འབྲས་བྱའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ། འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད།
དེ་དང་འདུས་བྱས་གཉིས་དོན་གཅིག། དེ་སྐྱབ་གྱི་འབྲས་བྱའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ།
དེ་སྐྱབ་གྱི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད། གོ་བ་དང་སྦྲར་ན། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་གྱི་
ཏྲགས་ཡང་དག་གང་ཞིག། ཁྱོད་གྱི་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་གྱི་དངོས་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་
ཆོས་སུ་བཟུང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡང་ཡིན། ཁྱོད་གྱི་རྒྱ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པ་
དེ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་གྱི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད།

གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། རྒྱ་དངོས་སྐྱབ་གྱི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག། རྒྱ་སྟོན་
སོང་སྐྱབ་གྱི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག། རྒྱ་སྤྱི་སྐྱབ་གྱི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག། རྒྱ་ཁྱད་
པར་སྐྱབ་གྱི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག། རྒྱ་ཆོས་རྗེས་དཔོག་གི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་
དང་ལ། མཆན་གཞི་རིམ་པ་ལྟར། དུ་ལྟན་གྱི་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ། དུ་བ་དེ་དུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྒྱ་
དངོས་སྐྱབ་གྱི་འབྲས་ཏྲགས་ཡིན། བར་སྒྲུང་གི་དུ་བ་སྟོ་ལོང་པོ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱ་

མེ་སྐྱ་མ་སྐྱ་ནུ་སོང་བ་ཡིན་ཏེ། སུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ། སུ་བ་དེ་
 བར་སྐྱ་བྱི་སུ་བ་སྐྱ་སོང་པོ་རང་རྒྱ་མེ་སྐྱ་མ་སྐྱ་ནུ་སོང་བར་སྐྱ་བ་པའི་རྒྱ་སྐྱ་སོང་
 སྐྱ་བ་ཀྱི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱ་དང་བཅས་
 བ་ཡིན་ཏེ། དེས་འགའ་སྐྱེ་བའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ། དེས་
 འགའ་སྐྱེ་བའི་དངོས་པོ་དེ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་རང་རྒྱ་དང་བཅས་བར་སྐྱ་བ་པའི་རྒྱ་
 སྐྱ་འཕ་རང་ཕྱོག་སྐྱ་བ་ཀྱི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག། སྐྱ་སྐྱ་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན།
 རང་གི་དམིགས་སྐྱེན་དང་བཅས་བ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་དམིགས་སྐྱེན་མེད་པར་མི་སྐྱེ་
 བའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ། རང་གི་དམིགས་སྐྱེན་མེད་པར་
 མི་སྐྱེ་བའི་དངོས་པོ་དེ་སྐྱ་སྐྱ་དབང་ཤེས་རང་གི་དམིགས་སྐྱེན་དང་བཅས་བར་
 སྐྱ་བ་པའི་རྒྱ་འཕ་རང་སྐྱ་བ་ཀྱི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག། ཁ་ནང་བྱ་རམ་གོང་བྱའི་
 ཉེར་ན་ཆོས་ཅན། སུ་རོ་སྐྱ་མས་བྱར་གཟུགས་སྐྱི་མ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་བ་ཡོད་དེ། སུ་རོ་
 ད་ལྟ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ། སུ་རོ་ད་ལྟ་བ་དེ་ཁ་ནང་བྱ་རམ་གོང་
 བྱའི་ཉེར་དུ་སུ་རོ་སྐྱ་མས་བྱར་གཟུགས་སྐྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་བ་ཡོད་པར་སྐྱ་བ་
 པའི་རྒྱ་ཆོས་ཇེས་དཔོག་གི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་ནོ། །

ཡང་དེ་ལ་དབྱེ་ན་གཉིས་ཡོད་དེ། སུ་བ་དེ་དུ་ལྟན་ལ་ལ་སུ་བའི་དངོས་རྒྱ་ཡོད་
 བར་སྐྱ་བ་པའི་མ་སྐྱ་སྐྱོགས་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་འབྲས་ཏྲགས་དང་། སུ་བ་དེ་
 སུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱ་བ་པའི་མ་སྐྱ་སྐྱོགས་ལ་ནམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་
 འབྲས་ཏྲགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐྱ་བ་ཀྱི་མ་སྐྱ་སྐྱོགས་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་
 དོན་ནི། སུ་བའི་དངོས་རྒྱ་ཡོད་ན་དུ་བ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པའི་དོན་དང་། དེ་ལ་ནམ་

གཉིས་སུ་འབྲུག་པའི་དོན་ནི། མེ་ཡོད་ན། དུ་བ་ཡོད་པས་མ་ཁྲབ་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

སྐྱབ་བྱེད་ནི། དུ་བ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་དུ་བ་དང་ལྡན་པའི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་
བསྐྱབ་པའི་འབྲས་ཏྲགས་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་གང་ཞིག། ཁྱོད་
མེའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་ནི་མཚོན་པ་ཅམ་མོ། །

དུ་བ་དེ་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
བཀོད་ཚོད་དང་སོང་ཚོད་ཀྱི་ཏྲགས་གཉིས་ཀ་དང་དུ་བའི་ཏྲགས་ཀྱིས་ཏྲགས་ཡང་དག་
ཡིན། དུ་བ་ཡོད་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་དང་བཀོད་ཚོད་ཀྱི་ཏྲགས་ཡིན་ཀྱང་།
དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སོང་ཚོད་ཀྱི་ཏྲགས་དང་དུ་བའི་ཏྲགས་ཀྱིས་ཏྲགས་ཡང་དག་མ་ཡིན། མེ་དེ་
དུ་བའི་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་དང་བཀོད་ཚོད་དང་སོང་ཚོད་ཀྱི་
བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཡིན། མེ་ཡོད་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་དང་བཀོད་ཚོད་ཀྱི་
བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་དང་། དུ་བའི་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཡིན་ཀྱང་། དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་སོང་ཚོད་ཀྱི་དེ་མ་ཡིན་ནོ། །མེ་ཚད་མས་དམིགས་པ་དང་ཆ་ཞིང་བསྐྱེག་པ་
གཉིས་པོ་དེ་རེ་རེ་ནས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་
ཚོས་སུ་གཟུང་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། འོན་ཀྱང་དེ་
གཉིས་རེ་རེ་ནས་དུ་བའི་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་སུ་གཟུང་
བྱ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡང་
ཡིན་མཚན་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་བཞིན་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་བཤད་པ་ལ།

མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། མཚན་གཞི་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། རང་བཞིན་ཀྱི་

ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་སྐབས་ཀྱི་རང་
བཞིན་གྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ། དེ་སྐབས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་
ཉིད། ཡང་ན་ཁྲིད་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །ཁྲིད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་
ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་སུ་བཟུང་བྱ་ཡིན་ན། ཁྲིད་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་ཡིན་
དགོས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པ་དེ། ཁྲིད་དེ་སྐབས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་
མཚན་ཉིད།

གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཁྲད་པར་ལྷོས་པ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་
རྟགས་ཡང་དག་དང་། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཁྲད་པར་དག་པ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་
དག་གཉིས། དང་པོའི་མཚན་ཉིད་ནི། དེ་སྐབས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་
ཞིག །རང་བཟྃ་དེ་པའི་སྐྱས་རང་གི་བྱེད་པ་པོ་འཕེན་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པ། དང་པོའི་
མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །རང་བཟྃ་དེ་པའི་སྐྱས་རང་གི་བྱེད་པ་པོ་མི་འཕེན་པའི་ཆ་
ནས་བཞག་པ། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ལ་ཡང་། རང་གི་བྱེད་པ་པོ་དངོས་སུ་འཕངས་པ་དང་། དེ་ཤྱགས་ལ་
འཕངས་པ་གཉིས་ཡོད། གསུམ་པ་མཚན་གཞི་ནི། ཚོལ་བྱང་དང་། སྤྱིས་པ། དྲུང་སྤྱ་
མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་དང་པོ་དང་། བྱས་པ་སྤྱ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་གཉིས་པ། དངོས་
པོ་སྤྱ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་ཁྲད་པར་དག་པ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གོ།

ཡང་སྤྱ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་དབྱེ་ན། དེ་སྐབས་
ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་དེ་སྐབས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་
དང་། དེ་སྐབས་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ནམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་དེ་སྐབས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་

ཏྲགས་ཡང་དག་གཉིས། མཚན་གཞི་རིམ་པ་ལྟར། བྱས་པ་དང་པོ་དང་། བྱས་པའི་བྱེ་
བྲག་གཉིས་པ་ཡིན། དེ་གཉིས་སྐྱབ་པ་ནི། །བྱས་པ་དེ་དང་པོ་ཡིན་ཏེ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
རང་བཞིན་གྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །མི་ཏྲག་པ་ཡིན་ན། དེ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་
ཕྱིར། བྱས་པའི་བྱེ་བྲག་གཉིས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཏྲགས་ཡང་
དག་གང་ཞིག །མི་ཏྲག་པ་ཡིན་ན། དེ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་མ་དམིགས་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་བཤད་པ་ལ།

མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། མཚན་གཞིའི་སྟེང་དུ་མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་
བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། །ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཀྱི་
ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་སྐྱབ་བྱའི་ཚོས་སུ་བཟུང་བྱ་ཡང་ཡིན། དགག་པ་ཡང་
ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་མིད་པ་དེ། །ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་གི་
མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་མ་དམིགས་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་ལ་དབྱེ་བ།

མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་དང་།

སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་གཉིས། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས།^༡
གང་ཟག་གིས་གང་ཟག་ཚོད་གཟུང་བར་མི་བྱ་སྟེ། ཉམས་པར་གྱུར་ཏེ། ཞེས་
རང་ལ་མི་སྣང་བ་ཙམ་གྱིས་གཞན་ལ་ཡོན་ཏན་དེ་ལྟ་བུ་མེད་ཅེས་འཆད་མི་
རིགས་པའི་དོན་སྟོན་པ་ལ། རྣམ་འགྲེལ་ལས།^༢ ཚད་མ་རྣམས་ནི་མི་འཇུག་

༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༥། མདོ་སྟོན་དུ། སྟོན་པ་བཙུག་ལྟར་འདས། འཕགས་པ་དཔལ་བར་འགྲོ་བའི་ཉིང་འཛིན་ཅེས་བྱ་བ་
ཐེགས་ཆེན་པོའི་མདོ། (མདོ།) ༥༡། ༤།

༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༡། ཚད་མ་ཙེ། དཔལ་ལྷན་ཚོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ། ༤༡། ༡།

པ། །མེད་ལ་མི་འཇུག་འབྲས་བྱ་ཅན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན།

དེ་སྐབས་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཀྱང་ཡིན། རང་ཉིད་ཀྱི་རྟགས་
ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བརྟགས་པའི་དོན་དེ་སྤྱིར་ཡོད་ཀྱང་། རང་ཉིད་
དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཆད་མ་ལ་མི་སྤང་བ་དེ། ཁྱོད་
དེ་སྐབས་ཀྱི་མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན།
དེ་སྐབས་ཀྱི་མི་སྤང་བའི་འབྲེལ་ཆེ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག །དེ་སྐབས་ཀྱི་མི་
སྤང་བའི་འགལ་ཆེ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས། མཆན་ཉིད་རིམ་པ་ལྟར།
ཁྱོད་དེ་སྐབས་ཀྱི་མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཀྱང་ཡིན། མེད་དགག་
ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པ། དང་པོའི་མཆན་ཉིད། དེ་སྐབས་ཀྱི་མི་སྤང་བ་མ་
དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཀྱང་ཡིན། མ་ཡིན་དགག་དང་སྐབས་པ་གང་རུང་ཡང་
ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པ། གཉིས་པའི་མཆན་ཉིད།

དང་པོ་ལ་དབྱེ་ན། མི་སྤང་བའི་རྒྱ། ཁྱབ་བྱེད། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་གསུམ། མཆན་གཞི་རིམ་པ་ལྟར། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན།
ཤ་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་ཤ་ཟ་རེས་པའི་དབྱང་ཤེས་དོན་
མ་ཐུན་མེད་དེ། ཤ་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་ཤ་ཟ་དམིགས་
བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆོ། ཤ་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་
གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་ཤ་ཟ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་མེད་པ་དེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་
ཤ་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་ཤ་ཟ་རེས་པའི་དབྱང་ཤེས་དོན་
མ་ཐུན་མེད་པར་སྐབས་པའི་དང་པོ་ཡིན། ཤ་ཟ་ཡོད་པ་ལ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་

ཐག་གིས་ཤིང་ཡོད་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་དེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤིང་ཐ་
 བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཐག་གིས་ཤིང་ཡོད་ཅེས་དམ་བཅའ་མི་རིགས་པར་
 སྐྱབ་པའི་གཉིས་པ་ཡིན། ཤིང་ཐ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཐག་གི་རྒྱུད་ལ་ཤིང་ཐ་
 དེས་བྱེད་ཀྱི་དབྱེད་ཤེས་དོན་མཐུན་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་དེ། མདུན་གྱི་གཞི་
 འདིར་དེ་འབྲེལ་གང་ཐག་གི་རྒྱུད་ལ་ཤིང་ཐ་དེས་བྱེད་ཀྱི་དབྱེད་ཤེས་དོན་མཐུན་མེད་
 པར་སྐྱབ་པའི་གསུམ་པ་ཡིན། དགོས་པ་ནི། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ལྷའི་བར་མིད་
 དང་། ཤིང་ཐ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་ཐ་བའི་སྒྲོན་པ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཐག་གིས་
 གཞི་འདིར་དེ་གཉིས་ཡོད་ཅེས་སམ་མེད་ཅེས་ཐག་གཅོད་དུ་མི་རུང་བ་དཔེར་
 མཛད་ནས། དོན་ལ་གང་ཐག་གང་དང་གང་གི་སྒྲོན་ཡོན་རང་གི་ཆད་མས་མ་དེས་
 བཞིན་དུ་སྒྲོ་སྒྲུར་བྱུང་བའི་རུང་བར་ཤེས་པའི་ཆད་དུ་ཤོ། །

དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་
 བྱའི་ཆོས་ཡིན་པས་མ་ཁུབ་སྟེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤིང་ཐ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་
 གང་ཐག་གི་རྒྱུད་ལ་ཤིང་ཐ་དེས་བྱེད་ཀྱི་དབྱེད་ཤེས་དོན་མཐུན་ཡོད་པ་དེ་དེ་འབྲེལ་
 དབྱེད་ཤེས་དོན་མཐུན་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་
 དང་དེའི་དགག་བྱའི་ཆོས་གཉིས་ཀ་ཡིན་གྱི། ཤིང་ཐ་དང་དེ་དེས་པའི་དབྱེད་ཤེས་དོན་
 མཐུན་གཉིས་རེ་རེ་ནས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་ཡིན་ཀྱང་
 དེའི་དགག་བྱའི་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྟེ། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། ཤིང་ཐ་དང་དེ་
 དེས་པའི་དབྱེད་ཤེས་དོན་མཐུན་གཉིས་རེ་རེ་ནས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་

བཏགས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་དེས་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་
ཤ་ཟ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེས་དེ་འབྲ་བའི་དབྱང་ཤེས་དོན་མཐུན་
ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་རེ་རེ་ནས་དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་
མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིར་ཤ་ཟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཏུ་བ་དེ་མཚན་མོའི་རྒྱ་མཚོར་ཏུ་བ་
མེད་པར་སྐབས་པའི་དགག་བྱའི་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡོད་པ་དེ། མདུན་གྱི་གཞི་
འདིར་ཤ་ཟ་བསྐལ་དོན་ཏུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཤ་ཟ་རེས་བྱེད་ཀྱི་དབྱང་
ཤེས་དོན་མཐུན་མེད་པར་སྐབས་པའི་མི་སྤང་བའི་འགལ་ཆེ་དམིགས་པའི་རྟགས་
ཡང་དག་ཡིན་ནོ། །

སྤྱིར་ཆོ་ལ་ལྷོས་པའི་བསྐལ་དོན་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། དུལ་དང་ཏུས་དང་རོ་
མོའི་བསྐལ་དོན་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། རང་དང་ཕྱོགས་ཐག་ཤིན་ཏུ་རིང་
བ་ན་ཡོད་པའི་སྣོད་བཅུད་ཀྱི་བྱང་པར་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། བསྐལ་པ་འདས་ཐེན་པ་
དང་འབྱུང་བའི་ཏུས་ན་རི་འབྲ་བྱང་བ་དང་འབྱུང་བའི་བྱང་པར་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ནམས་
ནི་སྤྱིར་བསྐལ་དོན་མིན་ཡང་རང་གི་ཆོ་ལ་ལྷོས་པའི་བསྐལ་དོན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི།
རང་དང་ཉེ་བ་ན་ཡོད་ཀྱང་རོ་བོ་སྤང་བའི་དབང་གིས་བསྐལ་དོན་ཏུ་སོང་བ་མདུན་གྱི་
ཤ་ཟ་ལྟ་བུ་དང་། ལྟ་མའི་བར་སྤྱིད་པ་ནམས་དང་དེའི་སྤང་བོ་ལྟ་བུ་ནོ། །

སྤང་བྱང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ།

མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་སྐབས་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་
ཡང་དག་ཀྱང་ཡིན། དེ་སྐབས་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་ཏུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ལ་དེ་སྐབས་
ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བརྟགས་པའི་དོན་བསྐལ་དོན་མིན་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་

མ་ཐུན་པ། དེའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྤང་རུང་གི་འབྲེལ་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་དང་། སྤང་རུང་གི་འགལ་རྒྱ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས།

མཚན་ཉིད་རིམ་བཞིན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་
དག་ཀྱང་ཡིན། མེད་དགག་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཀྱང་ཡིན། མ་ཡིན་དགག་དང་
སྐྱབ་པ་གང་རུང་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པ། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། དང་པོ་ལ་
དབྱེ་ན། སྤང་རུང་གི་རྒྱ། བྱམ་བྱེད། རང་བཞིན། དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་དང་བཞི། མཚན་ཉིད་རིམ་པ་ལྟར། སྤང་རུང་གི་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་
ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དེས་འོག་མ་རྣམས་ལ་རིགས་འབྲེ།

མཚན་གཞི་རིམ་པ་ལྟར། མེ་མེད་པ་དེ་མཚན་མོའི་རྒྱ་མཚོར་དུ་བ་མེད་པར་
སྐྱབ་པའི་དང་པོ་དང་། ཤིང་མེད་པ་དེ། ཤིང་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་བྲག་རྫོང་དུ་
ཤ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་གཉིས་པ་ཡིན། བྱམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་དེ། བྱམ་
པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་བྱམ་པ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་གསུམ་པ་
དང་། དངོས་འབྲས་དུ་བ་མེད་པ་དེ། དུ་བས་དབེན་པའི་ཅིག་སྒྲོར་དུ་དུ་བའི་དངོས་
རྒྱ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་བཞི་པ་ཡིན་ནོ། །

ཁ་ཅིག་གིས། མེ་མེད་དང་པོ་དང་། ཤིང་མེད་གཉིས་པ་ཡིན་ཟེར་ན། རི་བོར་
རྩ་ཚོས་ཅན། དུ་བ་མེད་པར་ཐལ། མེ་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་རི་བོར་རྩ་ཚོས་ཅན།
ཤ་བ་མེད་པར་ཐལ། ཤིང་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་པ་ཁས། རྟགས་གཉིས་ཀ་བྱལ་
སྟེ། གཞི་མ་བྱལ་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དུ་བ་མེད་དངོས་འབྲས་དང་། ཤ་བ་

ཤིང་གི་བྲབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྤང་རུང་གི་འགལ་ལྷ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་དབྱེ་ན། ལྷན་ཅིག་མི་
གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་སྤང་རུང་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། བན་
ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་སྤང་རུང་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་
གཉིས། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མེ་སྟོབས་ཆེན་
པོས་བྲབ་པར་ནོན་པའི་ཤར་གྱི་དངོས་པོའི་སྟེང་དུ་གང་རེག་རྒྱན་ཆགས་མེད་པར་
སྐྱབ་པའི་སྤང་རུང་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཀྱང་ཡིན། གང་རེག་རྒྱན་
ཆགས་དང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་སྤུན་པ་དེ། མེ་སྟོབས་
ཆེན་པོའི་བྲབ་པར་ནོན་པའི་ཤར་གྱི་དངོས་པོའི་སྟེང་དུ་གང་རེག་རྒྱན་ཆགས་མེད་
པར་སྐྱབ་པའི་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་སྤང་རུང་འགལ་དམིགས་ཀྱི་
རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་
དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག །རྒྱ་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་རྟགས་
ཡང་དག །བྲབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག །རང་
བཞིན་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག །རྒྱ་དང་འགལ་བའི་
འབྲས་བྱ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་ལྷ།

མཚན་གཞི་རིམ་པ་ལྟར། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྲབ་པར་ནོན་པའི་དངོས་པོ་
དེ། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྲབ་པར་ནོན་པའི་ཤར་གྱི་དངོས་པོའི་སྟེང་དུ་གང་རེག་
རྒྱན་ཆགས་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་དང་པོ་དང་། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྲབ་པར་ནོན་པའི་
དངོས་པོ་དེ། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྲབ་པར་ནོན་པའི་ཤར་གྱི་དངོས་པོའི་སྟེང་དུ་

གང་འབྲས་སྤྱོད་ཀྱི་ཆུན་ཆགས་མེད་པར་སྦྱབ་པའི་གཉིས་པ་དང་། མེ་སྟོབས་
 ཆེན་པོས་ཁྲབ་པར་ནོན་པའི་དངོས་པོ་དེ། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་ཁྲབ་པར་ནོན་པའི་
 ཤར་གྱི་དངོས་པོའི་སྤྱིང་དུ་ཁ་བའི་རེག་པ་ཆུན་ཆགས་མེད་པར་སྦྱབ་པའི་གསུམ་པ་
 དང་། དུ་བ་བྲག་ཏུ་སྦྱར་བས་ཁྲབ་པར་ནོན་པའི་དངོས་པོ་དེ། དུ་བ་བྲག་སྦྱར་བས་
 ཁྲབ་པར་ནོན་པའི་ཤར་གྱི་དངོས་པོའི་སྤྱིང་དུ་གང་རེག་ཆུན་ཆགས་མེད་པར་སྦྱབ་
 པའི་བཞི་པ་དང་། དུ་བ་བྲག་སྦྱར་བས་ཁྲབ་པར་ནོན་པའི་དངོས་པོ་དེ། དུ་བ་བྲག་
 སྦྱར་བས་ཁྲབ་པར་ནོན་པའི་ཤར་གྱི་དངོས་པོའི་སྤྱིང་དུ་གང་འབྲས་སྤྱོད་ཀྱི་
 ཆུན་ཆགས་མེད་པར་སྦྱབ་པའི་ལྷ་པའི་མཆན་གཞི་ཡིན། དེ་དག་ནི་བེམ་པོར་གྱུར་
 པའི་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་
 ཡིན་ལ། ཤེས་པར་གྱུར་པའི་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་
 དམིགས་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་ནི། དཔེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱི་དངོས་
 གཉེན་དུ་གྱུར་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལས་བར་ཆད་མེད་ལས་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་གི་
 བདག་འཛིན་དང་གཞོད་མེད་དུ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་མི་གནས་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་
 གྱི་དངོས་གཉེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་གྱུར་པའི་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་
 འགལ་དམིགས་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་ནི། ཤར་གྱོགས་ཀྱི་བྱ་རྒྱུ་ཆོས་ཅན། ལུག་པ་
 དང་གཞོད་མེད་དུ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་མི་གནས་ཏེ། བྱ་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་
 པའི་ཆེ་ན་དེ་ལྟ་བུའོ། །སྤྱི་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པར་སྦྱབ་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་ཏྲགས་
 ཡང་དག་གྱུར་ཡིན། ཏྲག་པ་དང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡིན་པའི་

གཞི་མ་ཐུན་པ་དེ། སྤྲ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་སྤྲུབ་པའི་པན་ཚུན་སྤང་འགལ་ལ་བརྟེན་
པའི་སྤང་རུང་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། བྱས་པ་དེ། དེའི་
མཚན་གཞི་ཡིན།

མདུན་གྱི་གོང་བྱ་རྩ་ཅན་རྟ་མ་ཡིན་པར་སྤྲུབ་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་
ཡང་དག་ཀྱང་ཡིན། རྟ་དང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་
མ་ཐུན་པ་དེ། མདུན་གྱི་གོང་བྱ་རྩ་ཅན་རྟ་མ་ཡིན་པར་སྤྲུབ་པའི་པན་ཚུན་སྤང་འགལ་
ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། རྩ་ཅན་དེ་དེའི་
མཚན་གཞི་ཡིན།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། ལྟོས་པས་ངེས་པ་འགོག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། ངེས་པས་
ལྟོས་པ་འགོག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས། མཚན་གཞི་རིམ་པ་ལྟར། གོས་དཀར་
པོ་ཆོས་ཅན། རང་བྱུང་ཅམ་ནས་ཆོན་ཅན་དུ་མ་ངེས་ཏེ། རང་ཉིད་ཆོན་ཅན་དུ་འགྱུར་
བ་རང་ལས་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱ་ལ་ལྟོས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆེན་དེ་
སྤྲུབ་ཀྱི་ལྟོས་པས་ངེས་པ་འགོག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། རང་
ཉིད་འཛིག་པ་རང་ལས་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱ་རྒྱེན་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་ཏེ། རང་བྱུང་ཅམ་
ནས་འཛིག་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆེན་དེ་དེ་སྤྲུབ་ཀྱི་ངེས་པས་ལྟོས་
པ་འགོག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན། རིགས་པ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཁ་ཅིག་མི་རྟག་པ་
དེ་སྤྲ་བྱས་པར་སྤྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་དེ་སྤྲ་མི་རྟག་
པར་སྤྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་ཡང་ཁེགས་ཏེ། ཞེས་བྱ་ཆོས་
ཅན། རང་བྱུང་ཅམ་ནས་འཛིག་ངེས་དེ། བྱས་པ་རང་ཉིད་འཛིག་པ་རང་ལས་ཕྱིས་

འབྱུང་གི་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
རང་ཉིད་འདིག་ག་རང་ལས་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པའི་དངོས་པོ་
དེ། བྱས་པར་རང་བྱུབ་ཅམ་ནས་འདིག་ངེས་སུ་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྩ་ཅན་ཆོས་ཅན། མདུན་གྱི་གོང་བྱ་རྩ་ཅན་རྩ་མ་ཡིན་
པར་སྐྱབ་པའི་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་ཏྲགས་
ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་གང་
ཞིག། རྟ་དང་རྩས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྲལ། འོ་ན། ཁྱོད་རང་ལ། འེས་
བྱ་ཆོས་ཅན། རྩས་ཐ་དད་ཡིན་ན་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ཡིན་དགོས་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མེ་དང་དུ་བ་གཉིས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བན་འདོགས་བྱ་འདོགས་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་
འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མཆན་གཞིའི་སྟེང་དུ་མཆན་ཉིད་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་བཤད་པ་ལ། འག་ཟ་
བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་འག་ཟ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་མེད་པ་
ཆོས་ཅན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་འག་ཟ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་
འག་ཟ་ངེས་པའི་དབྱུང་འེས་དོན་མ་ཐུན་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་མ་དམིགས་པའི་ཏྲགས་
ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་གང་ཞིག། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་འག་
ཟ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ། འག་ཟ་ངེས་པའི་དབྱུང་འེས་དོན་
མ་ཐུན་མེད་པ་དགག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་སྣང་བ་མ་

དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །ཁྱོད་དེ་སྐབས་པ་ལ་ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ལ་ཤ་ཟ་བསྐལ་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཤ་ཟ་བསྐལ་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཚོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཤ་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཤ་ཟ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་མེད་པ་ཚོས་ཅན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཤ་ཟ་དེས་པའི་དབྱུང་ཤེས་དོན་མ་ཐུན་མེད་པར་སྐབས་པའི་མི་སྣང་བའི་འབྲེལ་ལྷ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །དེ་མེད་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ཤ་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཤ་ཟ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་མེད་པ་དེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཤ་ཟ་དེས་པའི་དབྱུང་ཤེས་དོན་མ་ཐུན་མེད་པར་སྐབས་པའི་མི་སྣང་བའི་འབྲེལ་ལྷའི་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་མི་སྣང་བའི་འབྲེལ་ལྷ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །ཤ་ཟ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་དེ། ཤ་ཟ་དེས་པའི་དབྱུང་ཤེས་དོན་མ་ཐུན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་དེགས་འབྲེལ། །

ཡོད་པ་ཚོས་ཅན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཤ་ཟ་དེས་པའི་དབྱུང་ཤེས་དོན་མ་ཐུན་མེད་པར་སྐབས་པའི་འགལ་ལྷ་

དམིགས་པའི་ཏྲུག་པ་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་ཏྲུག་པ་
ཡང་དག་གང་ཞིག །མ་ཡིན་དགག་དང་སྐབས་པ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐབས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་ཏྲུག་པ་མ་ཡིན་པར་སྐབས་པའི་སྤང་རུང་མ་དམིགས་
པའི་ཏྲུག་པ་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་ཏྲུག་པ་ཡང་དག་
གང་ཞིག །ཁྱོད་དེ་སྐབས་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་པའི་གང་ཟག་ལ་ཏྲུག་པ་
བསྐྱལ་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྤྱི་ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། བྱས་པ་སྐྱ་ཏྲུག་པ་མ་ཡིན་
པར་སྐབས་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་པའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཏྲུག་པ་
བསྐྱལ་དོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མེ་མེད་པ་ཆོས་ཅན།
མཆན་མའི་རྒྱ་མཆོར་དུ་བ་མེད་པར་སྐབས་པའི་སྤང་རུང་གི་འབྲེལ་ལྷན་མ་དམིགས་
པའི་ཏྲུག་པ་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཏྲུག་པ་ཡང་དག་
གང་ཞིག །མེད་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་བྱ་ཆོས་ཅན། མེ་མེད་པ་དེ་མཆན་མའི་
རྒྱ་མཆོར་དུ་བ་མེད་པར་སྐབས་པའི་སྤང་རུང་གི་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་ཏྲུག་པ་ཡང་དག་
ཡིན་ཏེ། དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཏྲུག་པ་ཡང་དག་གང་ཞིག །མེ་དུ་
བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་གཞན་ནམས་ལ་རིགས་འབྲེལ།

ཡང་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་ཏྲུག་པ་མ་ཡིན་པར་སྐབས་པའི་སྤང་རུང་གི་འགལ་
ལྷན་དམིགས་པའི་ཏྲུག་པ་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་སྤང་རུང་མ་དམིགས་
པའི་ཏྲུག་པ་ཡང་དག་གང་ཞིག །མ་ཡིན་དགག་དང་སྐབས་པ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། སྐབས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་བྱ་ཆོས་ཅན། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱས་པར་རྟོག་

པའི་དངོས་པོ་དེ། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱབ་པར་ལོན་པའི་ཤར་གྱི་དངོས་པོའི་སྟེང་
དུ་གང་རེག་རྒྱན་ཆགས་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་
པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འགལ་དམིགས་
ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱབ་པར་ལོན་པའི་དངོས་པོ་དེ་
གང་རེག་རྒྱན་ཆགས་དང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་སྐྱ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་པན་ཚུན་སྤང་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་
དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་
རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །ཁྱོད་རྟག་པ་དང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཉེ། ཁྱོད་རྟག་པ་དང་ཇས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་ངོས་བཟུང་བ་ལ། དམ་བཅའ་བཞག་པ་དང་། སྐྱབ་
བྱེད་འགོད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མེ་མེད་པ་དེ། མེ་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་མཚན་
མའི་རྒྱ་མཚོར་དུ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན། མེ་མེད་དེ་དེའི་རྟགས་
ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་གཏན་ཆིག་མ་ཡིན། དུ་བ་མེད་པ་དེ། མེ་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་སྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་བྱ་གཉིས་
ཀ་ཡིན། དུ་མེད་དེ་དེ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན། དེས་ཤིང་མེད་སོགས་ལ་རིགས་
འདྲའོ། །བྱམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་དེ། བྱམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་
ཕྱོགས་སུ་བྱམ་པ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན། བྱམ་པ་མེད་པ་དེ། བྱམ་
པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་སྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་།
དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་སྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་བྱ་གཉིས་ཀ་ཡིན། དེས་གཞན་རྣམས་

ལ་རིགས་འགྲེལ། །ཤ་ཟ་དེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་ཟ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་
 ཟག་གི་རྒྱད་ལ་ཤ་ཟ་དེས་པའི་དབྱད་ཤེས་དོན་མཐུན་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་དགག་
 བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་ཡིན་ཀྱང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་མ་ཡིན། ཤ་
 ཟ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་ཤ་ཟ་དེས་པའི་དབྱད་ཤེས་དོན་
 མཐུན་ཡོད་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་
 བཏགས་པའི་དོན་གཉིས་ཀ་ཡིན། དུ་བ་དེ་མཆན་མའི་རྒྱ་མཆོར་དུ་བ་མེད་པར་
 སྐྱབ་པའི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་ཡིན་ཀྱང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་
 ཆོས་མ་ཡིན། དེར་དུ་བ་ཡོད་པ་དེ། མཆན་མའི་རྒྱ་མཆོར་དུ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་
 དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་གཉིས་ཀ་
 ཡིན། རྟག་པ་དེ། སྐྱ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་
 དོན་ཡིན་ཀྱང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིང་ནས་དབྱེ་ན། སྐྱབ་
 རྟགས་ཡང་དག་དང་། དགག་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས། མཆན་ཉིད་རིམ་པ་ལྟར། ཁྱོད་
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་
 བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བརྒྱུང་བྱ་ཡང་ཡིན། སྐྱབ་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པ།
 ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། འབྲས་རྟགས་
 ཡང་དག་དང་། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་ཡོད། དེ་གཉིས་གང་རུང་ཡིན་
 བ། སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་ཁྱབ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་
 ཞིག །ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བརྒྱུང་བྱ་ཡང་

ཡིན་དགག་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་རྟགས་ཡང་
དག་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད། དགག་རྟགས་ཡང་དག་དང་། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་
ཡང་དག་གཉིས་དོན་གཅིག། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་རྟགས་ཡང་དག་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་འགལ་ཡང་། དགག་རྟགས་ཡང་དག་དང་། སྐྱབ་རྟགས་ཡང་
དག་མི་འགལ་ཏེ། བྱས་པ་དེ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་བྱར་ཏེ། དེ་སྐྱ་རྟག་པ་མ་ཡིན་
པར་སྐྱབ་པའི་དགག་རྟགས་ཡང་དག་དང་། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་རྟགས་
ཡང་དག་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་བྱར།

གསུམ་པ་རྟགས་ཡང་དག་ལ་སྐྱབ་ཚུལ་གྱི་སྟོན་སྒྲུབ་དབྱེ་ན། དོན་སྐྱབ་ཀྱི་
རྟགས་ཡང་དག། ར་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག། དོན་འབབ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་
རྟགས་ཡང་དག། ར་སྙད་འབབ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག། དོན་དང་ར་སྙད་
གཉིས་ཀ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་ལྡ་ལས། དེ་རྣམས་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད།
མཚན་གཞི། སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་དང་གསུམ།

ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བརྒྱུད་བྱ་ཡང་ཡིན། མཚན་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་
མཐུན་སྲིད་པ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་
ཞིག། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བརྒྱུད་བྱ་ཡང་
ཡིན། མཚན་བྱ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ར་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་
རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་
ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བརྒྱུད་བྱ་ཡང་ཡིན། མཚན་བྱ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་མི་

མཆོད་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་སྲིད་པ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དོན་འབའ་ཞིག་
སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་གི་མཆོད་ཉིད། དེ་གང་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱི་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བརྒྱུང་བྱ་ཡང་ཡིན། མཆོད་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་
མི་སྲིད། མཆོད་བྱ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་སྲིད་པ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་འབའ་
ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་གི་མཆོད་ཉིད། དེ་གང་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱི་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་དེ་དོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བརྒྱུང་བྱ་ཡང་ཡིན། མཆོད་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་པའི་
གཞི་མ་ཐུན་སྲིད། མཆོད་བྱ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་སྲིད་པ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དོན་
དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་གི་མཆོད་ཉིད། སྐད་ཅིག་མ་དེ་སྐྱ་མི་
ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་ཀྱང་། བྱས་པའི་
ཏྲགས་ཀྱི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲའི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་ན།
བྱས་པ་དང་གཅིག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་དེ་སྐྱ་སྐད་ཅིག་མར་ཆད་མས་
བྱལ་བའི་ཀྱི་ཆོལ་བ་ཡང་དག་གི་དོར་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་
སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་ཀྱང་། སྐྱར་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་སྐྱབ་
ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་སྐད་ཅིག་མར་ཆད་མས་མ་དེས་པའི་ཆོལ་བའི་དོར་
དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ཏྲགས་ཡང་དག་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་སྒྲིབ་པ་དབྱེ་ན།

དེ་དོས་སྒྲིབ་པ་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག །

ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག ། བྲགས་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་དང་གསུམ། དེ་

སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རྗེས་
དཔག་ཚད་མ་སྐྱེད་བྱེད་དེ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་
ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་སྐྱེད་བྱེད་དེ། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་
ཞིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་སྐྱེད་བྱེད་དེ། གསུམ་
པའི་མཚན་ཉིད། དང་པོ་ལ། འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གསུམ་
ལས། མཚན་གཞི་རིམ་པ་ལྟར། ཏུ་བ་ཏུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་དངོས་
སྟོབས་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག །བྲས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་
རང་བཞིན་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག །མེ་མེད་པ་དེ་མཚན་མོའི་རྒྱ་མཚོར་ཏུ་བ་མེད་པར་
སྐྱབ་པའི་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན།

གཉིས་པ་ལ་ཡང་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གསུམ་
ལས། དབྱད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་དེ། སྦྱོན་པས་ལོངས་སྟོང་གིས་ཀྱིས་
བདེ། ཞེས་པའི་ལུང་རང་གི་བསྟན་བུའི་དོན་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་སྐྱ་མ་སྐྱོན་ཏུ་སོང་
བར་སྐྱབ་པའི་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག །དེ་དེ་འབྲའི་ལུང་རང་གི་
བསྟན་བུའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱ་བར་སྐྱབ་པའི་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཀྱི་རྟགས་ཡང་
དག །དེ་དེ་འབྲའི་ལུང་རང་གི་བསྟན་བུའི་དོན་ལ་བསྐྱ་བ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་
ཡིད་ཆེས་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་དེ། རི་པོར་ཅན་ལ་རྩ་བ་ཞེས་
པའི་སྐྱས་བརྗོད་རུང་ཏུ་སྐྱབ་པའི་གྲགས་པའི་རང་བཞིན་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག །རྟོག་
ཡུལ་ན་ཡོད་པ་དེ། རི་པོར་ཅན་ལ་དངོས་དབང་གིས་རྩ་བ་ཞེས་པའི་སྐྱས་བརྗོད་

རུང་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་བྲག་པ་པའི་མ་དམིགས་པའི་ཏྲུག་པ་ཡང་དག་ཡིན་ནོ། །

ལྷ་པ་ཏྲུག་པ་ཡང་དག་ལ་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒྲོན་པ་དབྱེ་ན།
མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྲབ་བྱེད་ཏུ་འཇུག་པའི་ཏྲུག་པ་ཡང་དག་དང་། དེ་ལ་ནམ་གཉིས་སུ་
འཇུག་པའི་ཏྲུག་པ་ཡང་དག་གཉིས་ལས། སྐྱ་མི་ཏྲུག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་
ཁྲབ་བྱེད་ཏུ་འཇུག་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དང་པོའི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་
ནམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་གཉིས་པའི་མཆན་ཉིད།
བྱས་པ་དང་པོའི་མཆན་གཞི་དང་། བྱས་པའི་བྱེ་བྲག་གཉིས་པའི་མཆན་གཞི་ཡིན།

བྱག་པ་ཏྲུག་པ་ཡང་དག་ལ་སྒྲོན་པའི་སྒྲོན་པ་དབྱེ་ན། རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་
ཏྲུག་པ་ཡང་དག་དང་། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་ཏྲུག་པ་ཡང་དག་གཉིས། ཁྱོད་སྐྱ་མི་ཏྲུག་
པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲུག་པ་ཡང་དག་ཀྱང་ཡིན། ཁྱོད་ཀྱི་ཏྲུག་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་སྒྲོན་པ་
ཡང་དག་མེད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པ། དང་པོའི་མཆན་ཉིད། ལྷ་སྒྲོན་པར་
གིས་རང་ཉིད་ལ་བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཏྲུག་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲུག་པ་སུ་བཀོད་དེ་སྐྱབ་པའི་ཆོ།
བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཏྲུག་པར་སྐྱབ་པའི་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་ཏྲུག་པ་ཡང་དག་ཡིན། ཁྱོད་དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲུག་པ་ཡང་དག་ཀྱང་ཡིན། ཁྱོད་ཀྱི་ཏྲུག་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་སྒྲོན་པ་ཡང་དག་
ཡོད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པ། གཉིས་པའི་མཆན་ཉིད། བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཏྲུག་
པར་སྐྱབ་པའི་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་ཏྲུག་པ་ཡང་དག་ཡིན་ནོ། །

ཁ་ཅིག་གིས། བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཏྲུག་པར་སྐྱབ་པའི་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་ཏྲུག་པ་ཡང་
དག་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་ཏྲུག་པ་ཡང་དག་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཟེར་ན།
བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཏྲུག་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲུག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་སྒྲོན་པ་ཡང་དག་མེད་

པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་ཉགས་ཡང་
དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་།རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་མེད་ཟེར་ན། མི་
འཐད་དེ། བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་
པའི་ཆེ། བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་ཉག་
པར་སྐྱབ་པའི་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཤེས་བྱ་
ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་དོན་
སྐབས་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་པའི་ཆེ།
བྱས་པ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

གཞན་ཡང་། བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་ཉགས་
ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་ཉག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྦྱོར་བ་དེ། གཞན་
དོན་སྐབས་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་གི་སྦྱོར་བ་ནས་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ།
བྱས་པའི་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་མེད་པའི་ཆེ། བྱས་
པའི་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ། བྱས་པ་
སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་པའི་ཆེ། བྱས་

བ་སྐྱ་མི་ཏྲག་བར་སྐྱབ་བའི་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཟེར་ན་མ་གྲུབ་པོ། །འདོད་ན། བྱས་པ་མེད་པའི་ཆེ། བྱས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། བྱས་
པའི་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་བར་སྐྱབ་བའི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་མེད་པའི་ཆེ། བྱས་པའི་
ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་བར་སྐྱབ་བའི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས།

ཁ་ཅིག་གིས། རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་མེད་ཀྱང་། བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཏྲག་
བར་སྐྱབ་བའི་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་ཆེ། བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཏྲག་
བར་སྐྱབ་བའི་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རང་དོན་
སྐབས་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་ཏྲག་བར་སྐྱབ་བའི་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་
ཏྲགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཏྲག་བར་སྐྱབ་བའི་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་
ཏྲགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་ཆེ། བྱས་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་ །དེའི་ཆེ་བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཏྲག་
བར་སྐྱབ་བའི་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས།

གཞན་ཡང་། སྐྱ་མི་ཏྲག་བར་སྐྱབ་བའི་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་
ཡོད་པར་ཐལ། བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཏྲག་བར་སྐྱབ་བའི་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་
ཏུ་སོང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཏུ་
སོང་བའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དུ་བ་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་བའི་རང་
དོན་སྐབས་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་སྐྱེ་བ་སྤྱི་ཕྱི་ཡོད་པར་སྐྱབ་བའི་ཏྲགས་སྒྲོར་ནི།

སོ་སྐྱེ་འཆི་ཁ་མའི་སེམས་སྒྲིད་ཅིག་ཐ་མ་ཆོས་ཙན། ཁྱོད་ཀྱི་ཉེར་འབྲས་སུ་
གྱུར་པའི་རིག་པ་ཕྱི་མ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཆགས་བཅས་རྒྱན་ལྡན་ཀྱི་རིག་པ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། དཔེར་ན། ད་ལྟའི་སློབ་བཞིན། བྱིས་པ་བཅས་མ་ཐག་པའི་སློབ་ཆོས་ཅན། རང་གི་
རིགས་ལང་བའི་སློབ་མ་སྟོན་དུ་སོང་སྟེ། རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། གན་
པའི་སློབ་ཞེན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་རྟགས་ཡང་དག་གི་ལོག་ཕྱོགས་གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྒྲུང་བཤད་པ་
ལ།

མཆན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དགག་བཞག་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས་ཚུལ་གསུམ་མ་ཡིན་པ། གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྒྲུང་གི་
མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྒྲུང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་
སྒྲུབ་ན། རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་མ་ཡིན་པ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་
གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྒྲུང་གི་མཆན་ཉིད། གཉིས་པ་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ནི། སྒྲིར་གཏན་
ཆིགས་ལྟར་སྒྲུང་མེད་ཀྱང་། གཞི་ལ་སྦྱར་ན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་འགལ་པའི་གཏན་ཆིགས།
མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས། མ་ཁྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ།
མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ། མཆན་གཞི། སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་འགོད་པ་དང་བཞི། དང་པོ་
ནི། སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱང་ཡིན། སྒྲ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པའི་
རྗེས་ཁྲུབ་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་དེ། སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་འགལ་རྟགས་ཀྱི་
མཆན་ཉིད།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྲུབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་འགལ་
རྟགས་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་འགལ་རྟགས་གཉིས།

གསུམ་པ་མཆོད་གཞི་ནི། བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་ལ་ཁྲབ་བྱེད་ཏུ་འཇུག་པའི་འགལ་ཏྲགས་དང་། བྱས་པའི་བྱེ་བྲག་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་འགལ་ཏྲགས་ཡིན།

བཞི་པ་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པ་ནི། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པར་
སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྲབ་བྱེད་ཏུ་འཇུག་པའི་འགལ་ཏྲགས་ཡིན་པར་ཐལ།
དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འགལ་ཏྲགས་ཡིན་པ་གང་ཞིག །མི་ཏྲག་པ་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཡིན་པས་ཁྲབ་
པའི་ཕྱིར། བྱས་པའི་བྱེ་བྲག་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་
ཏྲགས་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཏྲགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཀྱི་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཇེས་ཁྲབ་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་ཏུ་ངེས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཏྲགས་ཡིན་པར་
ཐལ། སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཏྲགས་ཡོད་པར་ཐལ། སྐྱ་ཏྲག་པར་
སྐྱབ་པའི་འགལ་ཏྲགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་མི་བྱས་ཉེ། སྐྱ་མི་ཏྲག་
པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆིགས་སྟངས་སྟངས་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་
ཆིགས་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་བྱུང་པའི་གཏན་ཆིགས་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་
ཡོད་པས་ཁྲབ་ཅེས་ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་ཡང་
དག་ཡོད་པར་ཐལ། སྐྱ་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས།

མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་
ཁྲབ་ཡོད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྲབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བྱས་པ་དེ་སྐྱ་ཏྱག་
པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཚོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་འགལ་ཏྱགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱ་མི་ཏྱག་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྱགས་ཡང་དག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཚོས་དང་སྐྱད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པ་
དེ། སྐྱ་ཏྱག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྲབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། དེར་
ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཏྱགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྱགས་ཚོས་གཉིས་ཐུན་ཀྱི་མ་ཐུན་དཔེ་ཡང་
དག་ཡོད་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་སྐྱ་ཏྱག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་འགོད་
ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདུས་
མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་ཏྱགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྱགས་ཚོས་གཉིས་ཐུན་
ཀྱི་མ་ཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ཐུན་
ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཏྱག་པའི་
མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཚོས་དང་སྐྱད་ཅིག་མ་མ་
ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། སྐྱ་ཏྱག་པར་
སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཏྱགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྱགས་ཚོས་
གཉིས་དང་མི་ཐུན་པའི་མི་མ་ཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡོད། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མ་ཐུན་
ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ཆད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། སྐྱ་ཚོས་ཅན།
ཁྱོད་ཏྱག་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྱགས་ཡང་དག་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཏྱག་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཁོ་ན་དེ། སྐྱ་ཏྱག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་

ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་ཡིན་པ་ཡོད། དེ་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་ཁྲབ་ཡིན་པ་ཡོད། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཐོག་
ཁྲབ་ཡིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་པོ། །

གཉིས་པ་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་བཤད་པ་ལ།

མཆན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྐྱེ་ཏྱག་པར་སྐབས་པའི་ཕྱོགས་ཚོས་
ཀྱང་ཡིན། སྐྱེ་ཏྱག་པར་སྐབས་པའི་རྗེས་ཁྲབ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡིན། སྐྱེ་ཏྱག་པ་མ་ཡིན་པར་
སྐབས་པའི་རྗེས་ཁྲབ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པ་དེ། སྐྱེ་ཏྱག་པར་སྐབས་པའི་མ་
ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་
ཚིགས་དང་། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཐུན་མོང་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་གཉིས། དང་པོ་ལ་
མཆན་ཉིད་དང་། མཆན་གཞི་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཁྱོད་དེ་སྐབས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་
གཏན་ཚིགས་གང་ཞིག །ཁྱོད་དེ་སྐབས་པ་ལ་ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་དུ་མོང་པའི་གང་ཟག་
གིས། ཁྱོད་དེ་སྐབས་ཀྱི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་མ་ངེས་པ་ཡང་ཡིན། གང་ཟག་
དེས་ཁྱོད་དེ་སྐབས་ཀྱི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་མ་ངེས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་
མ་ཐུན་པ་དེ། ཁྱོད་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་
པའི་མཆན་ཉིད། གཉིས་པ་མཆན་གཞི་ནི། མཉན་བྱ། སྐྱ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ།
སྐྱའི་ཐོག་པ་ནམས་རེ་རེ་ནས། སྐྱེ་ཏྱག་པར་སྐབས་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་
པའི་གཏན་ཚིགས་དང་། སྐྱ་མི་ཏྱག་པར་སྐབས་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་
གཏན་ཚིགས་གཉིས་ཀ་ཡིན།

གཉིས་པ་སྤྱན་མོང་བའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ལ།

མཚན་ཉིད། དེ་བྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་
གཏན་ཆིགས་གང་ཞིག ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་
གིས་ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་སྤྱན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་དང་། གང་ཟག་དེས་དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་མི་མ་སྤྱན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་གང་རུང་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་སྤྱན་པ་དེ།
ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྤྱན་མོང་བའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་
ནི། དེ་ལ་དབྱེ་ན།

དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས།

ལྷག་ལྷན་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས། དེ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་
པའི་གཏན་ཆིགས་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།
དང་པོ་ནི། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་གང་ཞིག ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་པ་ལ་
ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་སྤྱན་ཕྱོགས་དང་།
མི་མ་སྤྱན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་དེ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་མ་
ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། དེ་ལ་དབྱེ་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་སྤྱན་ཕྱོགས་ལ་ཁྲབ་བྱེད་
དང་། མི་མ་སྤྱན་ཕྱོགས་ལ་ཁྲབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་
ཆིགས་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་སྤྱན་ཕྱོགས་ལ་ཁྲབ་བྱེད་དང་། མི་མ་སྤྱན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་
གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་དེ་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མ་སྤྱན་ཕྱོགས་ལ་ཁྲབ་བྱེད་དང་། མ་སྤྱན་
ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་དེ་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མ་སྤྱན་ཕྱོགས་དང་།

མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་དེ་དང་བཞི། མཆོན་གཞི་
རིམ་པ་ལྟར། རི་མོང་རྩ་མེད་པ་དེ། སྤྱི་ཏྲག་པར་སྦྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྲབ་
བྱེད་དང་། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་ཁྲབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་དངོས་ཀྱི་
མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་དང་། མི་ཏྲག་པ་དེ། རུང་སྤྱི་ཚེས་བྱུང་དུ་སྦྱབ་པའི་མཐུན་
ཕྱོགས་ལ་ཁྲབ་བྱེད་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་དེ་དང་།
མི་ཏྲག་པ་དེ། རུང་སྤྱི་ཚེས་བྱུང་མ་ཡིན་པར་སྦྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྲབ་
བྱེད་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་དེ་དང་། དབང་ཤེས་དེ། ཟླ་
བ་གཉིས་སྤང་གི་དབང་ཤེས་མངོན་སུམ་དུ་སྦྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་། མི་
མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་
ཆིགས་ཡིན།

གཉིས་པ་ལྷག་ལྷན་གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ལ་ཡང་།

མཆོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། ཁྱོད་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་སྤྱན་མོང་
པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་གང་ཞིག །ཁྱོད་དེ་སྦྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་
སོང་བའི་གང་ཟག་གིས། ཁྱོད་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་ངེས་ནས། མི་
མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོས་ཟ་བ་དང་། ཁྱོད་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་
ཡོད་པར་ངེས་ནས། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོས་ཟ་བ་གང་རུང་ཡིན་པ་དེ།
ཁྱོད་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་ལྷག་ལྷན་གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་པའི་མཆོན་ཉིད།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། ཡང་དག་ལྷག་ལྷན་གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་
དང་། འགལ་བ་ལྷག་ལྷན་གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་གཉིས་ལས། ཁྱོད་དེ་སྦྱབ་

ཀྱི་ལྷག་ལྷན་གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་གང་ཞིག །ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་
ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱིས་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་
ངེས་ནས། མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་དེ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཡང་དག་
ལྷག་ལྷན་གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་པའི་མཆན་ཉིད། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྷག་
ལྷན་གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་གང་ཞིག །ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་
སོང་བའི་གང་ཟག་གིས། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་ངེས་ནས།
མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་དེ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤགས་བ་ལྷག་ལྷན་གྱི་
མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་པའི་མཆན་ཉིད། མཆན་གཞི་རིམ་པ་ལྟར། ངག་སྐྱ་
བ་དེ། ཀུན་མཁྱེན་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་གང་ཟག་གི་ངོར། ངག་སྐྱ་བའི་ལྷས་བྱིན་ཀུན་
མཁྱེན་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་དང་པོ་དང་། ཡང་དེ་དེའི་ངོར་ངག་སྐྱ་བའི་ལྷས་སྐྱིན་
ཀུན་མཁྱེན་དུ་སྐྱབ་པའི་གཉིས་པ་ཡིན།

གསུམ་པ་དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཐུན་མོང་བའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་
ཆིགས་ལ་ཡང་།

མཆན་ཉིད་དང་། མཆན་གཞི་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐུན་
མོང་བའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་གང་ཞིག །ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་
དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་
དང་། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་མེད་པར་ངེས་པ་གང་རུང་ཡིན་པ་
དེ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཐུན་མོང་བའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་
ཆིགས་ཡིན་པའི་མཆན་ཉིད། གཉིས་པ་མཆན་གཞི་ནི། བྱ་རོ་ད་ལྟ་བ་དེ། ཁ་ནང་བྱ་

རམ་གོང་བྱའི་སྤྲོང་དུ་བྱུང་ག་ཟུགས་ད་ལྟ་བ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་དེ་གཉིས་གང་རུང་
མ་ཡིན་པའི་ཐུན་མོང་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་མཆན་གཞི་ཡིན།

གསུམ་པ་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ལ། མཆན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་སུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་
མ་ཡིན་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། གཉིས་པ་དབྱེ་བ་
ལ། རྟོན་ལ་ལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས། རྟོན་ལ་ལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་
ཆིགས། རྟོན་པ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་
ལ། ཏྲགས་ཀྱི་ངོ་པོ་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས། ཆོས་ཅན་ཀྱི་ངོ་པོ་མེད་
ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས། ཏྲགས་ཆོས་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་
ཆིགས། གཞི་ཏྲགས་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས། གཞི་ཆོས་ཐ་དད་
མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས། ཏྲགས་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཀྱི་སྤྲོང་དུ་འགོད་
ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པར་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས། གཏན་ཆིགས་ཀྱི་ཕྱོགས་
གཅིག་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་དང་བདུན།

མཆན་གཞི་རིམ་པ་ལྟར། སྐྱེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐྱུག་བསྐྱལ་བ་ཡིན་ཏེ། རི་
བོང་རྩ་སྐྱོ་ལུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དང་པོ་དང་། རི་
བོང་རྩ་ཆོས་ཅན། མི་ཏྲག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
གཉིས་པ་དང་། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་ཏྲག་སྟེ། མི་ཏྲག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་
པའི་ཆེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་གསུམ་པ་དང་། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་ཏྲག་སྟེ། སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བཞི་པ་དང་། སྐྱ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་ཡིན་ཏེ། བྱས་

པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཚེ། དེ་སྐབ་ཀྱི་ལྷ་པ་དང་། སྐྱ་ཚོས་ཅན། མི་ཉག་སྟེ།
མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཚེ། དེ་སྐབ་ཀྱི་དྲུག་
པ་དང་། ལྷོན་ཤིང་ཚོས་ཅན། སེམས་ལྡན་ཡིན་ཏེ། མཚན་མོ་ལོ་མ་ཁུམ་ནས་
ཉལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཚེ། དེ་སྐབ་ཀྱི་བདུན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་སྒོ་ལ་ལྷོས་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ། ཉགས་ཀྱི་དོ་བོ་ལ་
ཐེ་ཚོམ་ཐོས་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས། ཚོས་ཅན་ཀྱི་དོ་བོ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཐོས་
ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས། གཞི་ཉགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཐོས་ནས་མ་
གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས། ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་
དང་བཞི། མཚན་གཞི་རིམ་པ་ལྟར། འ་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་དོར།
སྐྱ་ཚོས་ཅན། མི་ཉག་སྟེ། འ་ཟ་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་
ཚེ། དེ་སྐབ་ཀྱི་དང་པོ་དང་། གི་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་དོར། གི་ཟའི་
སྤྱད་བྱངས་ཚོས་ཅན། མི་ཉག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཚེ། དེ་སྐབ་ཀྱི་
གཉིས་པ་དང་། མ་གྲུག་དང་ཡོད་མ་ཤེས་པའི་གང་ཟག་གི་དོར། རི་སྤུལ་གསུམ་ཀྱི་
དབུས་ན་ཚོས་ཅན། མ་གྲུ་ཡོད་དེ། མ་གྲས་སྐྱ་སྐྱོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་
པའི་ཚེ། དེ་སྐབ་ཀྱི་གསུམ་པ་དང་། དཔལ་ལྡན་ཚོས་གྲགས་ཀྱི་དོར། སྐྱ་ཚོས་ཅན།
མི་ཉག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཚེ། དེ་སྐབ་ཀྱི་བཞི་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ཁོ་ལ་བ་ལ་ལྷོས་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ། སྤྱ་ཁོ་ལ་ལྷོས་
ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས། ཕྱི་ཁོ་ལ་ལྷོས་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས། སྤ་
ཁོ་ལ་ཕྱི་ཁོ་ལ་གཉིས་ཀ་ལ་ལྷོས་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་དང་གསུམ་པས།

མཆན་གཞི་རིམ་པ་ལྟར། གངས་ཅན་པས་སངས་རྒྱས་པའི་ངོར། སྒྲོ་ཆོས་ཅན།
སེམས་མེད་ཡིན་ཏེ། སྒྱེ་འཛིག་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་
དང་པོ་དང་། གཅེར་བྱ་པས། སངས་རྒྱས་པའི་ངོར། སྒྲོན་ཤིང་ཆོས་ཅན། སེམས་ལྡན་
ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་བཤུས་ན་འཆི་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་གཉིས་པ་དང་།
གངས་ཅན་གྱིས་རྒྱང་འཕེན་པའི་ངོར། སྒྲོ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། མིག་ཤེས་ཀྱིས་
གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །

འདིར་ངེས་པར་མཁོ་བའི་འཕྲོས་དོན་ལ་གཉིས།

སྐབས་དག་བཤད་པ་དང་།

འཕྲོས་དོན་གཞན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཡང་དག་དང་། ལྟར་སྒྲུང་
ངོ་། །དང་པོ་ལ་དབྱེ་ན། འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་སྐབས་དག་གསུམ། དང་པོ་ལ།
ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་དང་། ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྐབས་དག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
སྦྱོར་བ་བཀོད་རྗེས་སྟུ། དུ་བ་ཡོད་ན། མེ་ཡོད་པས་ཁྲབ། དཔེར་ན། ཆང་མང་བཞིན།
དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་ཡང་དུ་བ་ཡོད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། མེ་མེད་ན། དུ་བ་མེད་
པས་ཁྲབ། དཔེར་ན། ལྷ་སྒྲུང་བཞིན། དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་ནི་དུ་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་རང་བཞིན་གྱི་སྐབས་དག་ལ་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་དང་མི་མཐུན་སྦྱོར་
གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི། བྱས་ན། མི་རྟག་པས་ཁྲབ། དཔེར་ན། བྱས་པ་
བཞིན། སྒྲ་ཡང་བྱས་སོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། རྟག་ན། མ་བྱས་པས་ཁྲབ།
དཔེར་ན། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན། སྒྲ་ནི་བྱས་སོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་པ་མ་དམིགས་པའི་སྐབས་དག་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཤིང་མེད་ན།

ཕྱག་པ་མེད་པས་ཁྲུག་ དཔེར་ན། ཤིང་མེད་པའི་ཐང་བཞིན། ཤིང་མ་དམིགས་པའི་
བྲག་ངོས་ན་ཡང་ཤིང་མེད་དོ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། ཕྱག་པ་ཡོད་ན། ཤིང་
ཡོད་པས་ཁྲུག་ དཔེར་ན། བྲགས་ཆའ་བཞིན། ཤིང་མ་དམིགས་པའི་བྲག་ངོས་ན་ནི་
ཤིང་མེད་དོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། སྤྱིར་སྤྱོད་པ་ཡང་དག་ལ། ཚུལ་གསུམ་དཔེ་དང་བཅས་
པ་ལྟ་བུ་ཆད་མེད་པར་སྟོན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། མཚོན་ཅམ་བཟོ་དུས། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་
རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་ནས། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྲུག་ དཔེར་ན་བྱམ་པ་
བཞིན། སྒྲ་ཡང་བྱས་སོ་ཞེས་པའི་དག་འདིས་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྲུག་ཅེས་པས་རྗེས་
ཁྲུག་དངོས་སུ་བཟོ་དུས་ལྷོག་ཁྲུག་ཕྱགས་ལ་འཕེན་ཅིང་། སྒྲ་ཡང་བྱས་ཞེས་པས་
ཆོས་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱོགས་ཆོས་དངོས་སུ་བཟོ་དུ། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན་ཞེས་
པས་མ་ཐུན་དཔེ་དངོས་སུ་བཟོ་དུ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་ཆོས་དང་ལྷོག་ཁྲུག་
དངོས་སུ་བཟོ་དུས་རྗེས་ཁྲུག་ཕྱགས་ལ་འཕེན་པ་ནི། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྲུག་
དཔེར་ན། བམ་མཁའ་བཞིན། སྒྲ་ནི་བྱས་སོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལོ། འོན་ཀྱང་། བྱས་ན་མི་
རྟག་པས་ཁྲུག་པ་དང་། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྲུག་པ་གཉིས་ནི། སྤྱིར་བ་དེའི་རྗེས་ཁྲུག་
དང་ལྷོག་ཁྲུག་མ་ཡིན་གྱི། བྱས་པ་ཉིད་དེའི་རྗེས་ཁྲུག་དང་ལྷོག་ཁྲུག་ཡིན་ཞིང་།
ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་འཕྲོས་དོན་གཞན་ལ།

འོ་ན། གཞི་མ་གྲུབ་པ་ཆོས་ཅན་དུ་བརྒྱང་བའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་དམ་
མེད། ཡོད་ན་དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་རི་ལྟར་གྲུག་ མེད་ན་ནི། རི་བོང་རྩ་ཆོས་ཅན། བདག་
མེད་ཡིན་ཏེ། ཡོད་མེད་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་འདི། རྟགས་སྤྱིར་ཡང་དག་

རིམ་ལོན་ཞེས། འདི་ལ་བཞེད་པ་མི་མཐུན་པ་ཡོད་ཀྱང་རྒྱལ་ཁབ་རིན་པོ་ཆེས་
 བོ། རྒྱལ་ཉགས་ལ་གཞི་མ་གྲུབ་པ་ཚོད་གཞིར་བཟུང་བའི་ཉགས་ཡང་དག་མེད་ཀྱང་།
 དགག་ཉགས་ལ་དེ་ཡོད་པར་བཤད་པས་དཔུང་རྒྱ་མང་ཡང་བཞག་གོ།

དབུ་མའི་ཕུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་དང་། ཆ་ཅན་གྱི་རྟགས་། གཅིག་དབུ་
 བལ་གྱི་རྟགས་། ལུ་བཞི་སྐྱེ་འཕོག་གི་རྟགས་རྣམས་སྤར་བ་ཤད་པའི་རྟགས་གསུམ་
 གང་རྒྱུད་དུ་འདུས་སམ་མ་འདུས་ཞེ་ན། སྦྱིར་རྟགས་ཡང་དག་ཐམས་ཅད་འབྲས་
 རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གསུམ་དུ་འདུས་ལ། འབྲས་རང་གི་རྟགས་གཉིས་ནི་
 གཙོ་བོར་སྐྱབ་རྟགས་ཡིན་ཞིང་། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་དགག་རྟགས་གཙོ་ཆེ་
 ཡང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་རྟགས་ཡིན་ན། དགག་བ་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། བྱས་བ་དེ་སྐྱབ་
 བ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་
 དང་། སྐྱ་རྟག་སྟོང་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འགལ་ཆེ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། སྐྱ་ཆོས་ཅན། རྟག་བས་སྟོང་སྟེ། བྱས་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་
 ཆེ་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབུ་མའི་ཕུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ནི། དེའི་ཕུགས་
 ལ་རྟེན་འབྲེལ་དེ་དངོས་པོ་བདེན་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཆེ་དམིགས་པའི་རྟགས་
 ཡིན་པར་རྗེ་ཉིད་གྱིས་བཤད་ཅིང་། ཆ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཀྱང་དེ་དང་འདྲོ། །དེའི་
 ཕུགས་ལ་བདེན་མེད་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འགལ་
 དམིགས་སུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་སྤར་རྒྱུད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གཙོ་ཆེའོ། །

མཆོན་ན། བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། བདེན་པར་ཆོད་མས་མ་

དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་འདི་ལྟ་བུ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་
དང་། བྱམ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་ན་ཆོས་ཅན། གསེར་བྱམ་མེད་དེ། བྱམ་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་འདི་ལྟ་བུ་བྱུང་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་དང་། མེས་
དཔེན་པའི་ཅིག་སྒྲོང་ན་ཆོས་ཅན། ཏུ་བ་མེད་དེ། མེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་
འདི་ལྟ་བུ་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་དང་། ལྷ་གུ་ཆོས་ཅན། བདེན་པས་སྒྲོང་སྟེ།
རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་འདི་ལྟ་བུ་འགལ་ཆེ་དམིགས་པའི་རྟགས་
ཡང་དག་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་སྦྱར་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཞི་གཅིག་ལ་ལྟོས་པའི་རྟགས་གསུམ་འགལ་ཡང་སྦྱབ་གཞི་སོ་སོ་ལ་ལྟོས་
ནས་མི་འགལ་ཏེ། མཚོན་ན། སྦྱེས་པ་དེ། ལྷ་གུ་རང་གི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བར་སྦྱབ་པར་
བྱེད་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཀྱང་། ལྷ་གུ་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་
རྟགས་དང་། དེ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་སྦྱབ་པར་བྱེད་པའི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་
ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱམ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྦྱ་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་རྟགས་
ཆོས་དོན་གསུམ་པོ་སྦྱི་མཚན་རྟོག་པས་བཏགས་ཅིམ་ཡིན་ཡང་། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་རྟགས་
ཆོས་དོན་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། རང་མཚན་ཡིན་དགོས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན། དངོས་
པོ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་ཅོད་གཞི་ཡིན་ན་སྦྱ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དེ་སྦྱབ་ཀྱི་ཅོད་གཞི་ཡིན་ན་སྦྱ་དང་གཅིག་ཡིན་དགོས་ཤིང་། དངོས་ཀྱི་སྦྱབ་བྱའི་ཆོས་
ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་དགོས། རྟགས་ལ་བྱས་པ་ཉིད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེ་
སྦྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་ནི་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་མིན་ཞེས་བྱ་སྟེ།
དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་ཡང་སྦྱར་ནས་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །

ཞར་བྱང་མཆོན་སྐྱོར་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ།

དགག་བཞག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྒྱག་པའི་ཀ་བ་མཚན་གཞི། ཀ་བ་ཡིན་པར་མཆོན། གདུང་འདེགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཡིན་པ་ཞེས་པའི་མཆོན་སྐྱོར་འདི་མཆོན་སྐྱོར་རྣམ་དག་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱག་པའི་ཀ་བ་ཚད་མས་ངེས་ནས། ཀ་བ་ཚད་མས་མ་ངེས་པའི་གང་ཟག་མེད་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རྒྱག་པའི་ཀ་བ་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། རྒྱག་པའི་ཀ་བ་དེ་ཀ་བར་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རྒྱག་པའི་ཀ་བ་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། རྒྱག་པའི་ཀ་བ། རྒྱག་པའི་ཀ་བར་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གསེར་བྱམ་མཆོན་གཞི། བྱམ་པ་ཡིན་པར་མཆོན། ལྟོ་མྱིར་ཞབས་ཞུས་མཆོན་སྐྱོར་པའི་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཞེས་པའི་མཆོན་སྐྱོར་འདི་མཆོན་སྐྱོར་རྣམ་དག་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གསེར་བྱམ་ཚད་མས་ངེས་ནས། བྱམ་པ་ཚད་མས་མ་ངེས་པའི་གང་ཟག་མེད་པའི་བྱིར། ཞེས་སོགས་སྒྲུབ་མཆོང་གོང་དང་རིགས་འགྲེ་བར་བྱའོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གསེར་བྱམ་མཆོན་གཞི། བྱམ་པ་ཡིན་པར་མཆོན། ལྟོ་མྱིར་བ་ཡིན་པ་ཞེས་པའི་མཆོན་སྐྱོར་འདི་མཆོན་སྐྱོར་རྣམ་དག་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལྟོ་མྱིར་བ་དེ་བྱམ་པའི་མཆོན་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། ལྟོ་མྱིར་བ་ཡིན་ན། བྱམ་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ལྟོ་མྱིར་བ་བྱམ་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། བྱམ་པ་ཞབས་རྟོལ་བ་ཆོས་ཅན། བྱམ་པ་ཡིན་

པར་ཐལ། ལྟོ་ལྡིར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚེས་ཅན། ལྟོ་ལྡིར་བ་ཡིན་པར་
ཐལ། ལྟོ་ལྡིར་བ་ཡིན་པར་མངོན་སྲུང་བྱུབ་པའི་བྱིར། འདོད་ན། བྱམས་པའི་མཚན་
ཉིད་ཀྱི་བྱུར་བྱུ་ཚུ་སྦྱར་བའི་དོན་བྱེད་བྱས་པ་ཞེས་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་
ཐལ། བྱམས་པ་ཞབས་དྲོལ་བྱམས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་མི་བྱས་སོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ནི། གསེར་གྱི་ལྟོ་ལྡིར་ཞབས་ལྷུ་ཚུ་སྦྱར་
བའི་དོན་བྱེད་བྱས་པ་མཚན་གཞི། བྱམས་པ་ཡིན་པར་མཚོན། ལྟོ་ལྡིར་ཞབས་ལྷུ་
ཚུ་སྦྱར་བའི་དོན་བྱེད་བྱས་པ་ཞེས་པའི་མཚོན་སྦྱར་ལྟ་བུ་མཚོན་སྦྱར་ནས་དག་
ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དོན་དེ་སྒྲོ་ལ་ཤར་ཡང་། དེ་ལ་ཐ་སྙད་ཅི་འདོགས་མི་ཤེས་པའི་
ངོར། དོན་འདི་འབྲའི་རིགས་ལ། མིང་གི་ཐ་སྙད་འདི་ལྟར་ཟེར་ཞེས་བརྟུན་སྦྱར་ཞིང་
མཚོན་པར་བྱེད་དགོས་ལ། དཔེར་ན་གཞུང་འདེགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་བྱས་པ་སྒྲོ་ལ་
ངེས་ཟིན་ཀྱང་། དེ་ལ་ཀ་བ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་སྦྱར་མི་ཤེས་པའི་གང་ཟག་ལ།
གཞུང་འདེགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་བྱས་པ། ཀ་བའི་མཚན་ཉིད་དམ་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་
སྒྲུས་པ་ན། གཞུང་འདེགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་བྱས་པ་ལ་ཀ་བའོ་སྒྲུམ་དུ་མིང་དོན་གྱི་
འབྲེལ་བ་ཤེས་བྱས་པ་ལྟར་རོ། །དེའི་བྱིར་མཚན་མཚོན་གཉིས་ལས། མཚན་
ཉིད་གོ་སྤྲོ་ཞིང་། དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མཚོན་བྱ་གོ་དཀའ་བ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་། སྤྲོ་མཚན་གཞི། མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་མཚོན། ལྟོ་ཅིག་མ་ཡིན་
པ་ཞེས་པའི་མཚོན་སྦྱར་དང་། བྱམས་པ་མཚན་གཞི། དངོས་པོ་ཡིན་པར་མཚོན།
དོན་བྱེད་བྱས་པ་ཡིན་པ་ཞེས་པའི་མཚོན་སྦྱར་དང་། ལྟོ་ལྡིར་དབང་མངོན་ལྟར་
ཅིག་དང་པོ་མཚན་གཞི། ཚད་མ་ཡིན་པར་མཚོན། གསར་དུ་མི་སྦྱོ་བའི་རིག་པ་ཡིན་

བ་ཞེས་པའི་མཆོན་སྒྲོར་འདི་རྣམས་ཀྱང་མཆོན་སྒྲོར་རྣམ་དག་ཡིན་ཞིང་། དེའི་
རིགས་འགྲོས་ཀྱིས་གཞན་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

འདི་ལྟར་རྟགས་ཡང་དག་དང་། ལྟར་སྣང་། ཞར་ལ་མཆོན་སྒྲོར་གྱི་རྣམ་
གཞག་བཅས་བ་བཤད་བ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་བ་ཡོད་དེ། རིགས་བ་འདི་དག་གི་
སྒྲོན་ནས། སྒྲུང་དོར་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་ཤིང་ཉམས་སྲུ་སྒྲུངས་བ་ལ་རྟེན་ནས་
ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་བཟོད་པའི་ལམ་ལ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་འཇུག་པའི་ཆེད་
ཡིན་པའི་བྱིར། འཛམ་གླིང་མཛེས་བྱེད་ཕྱོགས་སྒྲུང་ཆོས་གྲགས་ཀྱི། །གཞུང་བཞིན་
མ་ཞོར་གཏན་ཆིགས་རིགས་བ་ཡི། །རྣམ་བཤད་ཆིག་ཉུང་དོན་གསལ་སྒྲོན་མེ་
འདིས། །ཐུབ་གཞུང་དགོངས་དོན་མ་ལུས་གསལ་བྱེད་ཤོག །

ཆོད་མའི་གཞུང་དོན་འབྱེད་པའི་ལྡུ་མིག་རིགས་ལམ་ཆེ་བ་རྟགས་རིགས་
ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་བ་འདི་ནི། ཡགོང་ཡས་སྐྱབས་མགོན་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་
མཐུན་གཟིགས་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས། བསྐྱུས་གྲུའི་གསན་བཞེས་བཀའ་བློན་
བསྐྱུངས་སྐབས་ཡོངས་འཛིན་ཕྱར་ལྷོག་བ་བྱམས་བས་བསྐྱིགས་ཏེ་ཕུལ་བའོ། ། །

པར་བྱང་སྟོན་ཆིག

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཚོས་ཚུལ་དལ་འབབས་སྤྱང་།
ཆིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི།
དྲི་མ་ཡོངས་འཁྱུད་ལེགས་བཤད་བདུད་ཅི་འདི།

པར་དུ་བསྐྱེན་པའི་ནམ་དཀར་ཕྱང་པོའི་མཐུས།
ཡང་དག་ཚོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ།
གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྡེའི་འགོ་བ་མ་ལུས་བ།
རེས་ལེགས་ཉོར་བྱའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག།

ཅེས་འཇམ་སྒྲིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་ནམ་
འཛེན་ཤུ་མེད་འི་རིང་ལུགས་སྟོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་བ་སོགས་འཕྲལ་ལྷན་ལེགས་
ཆོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ཉན་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རེས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་
དག་དཔར་དུ་བསྐྱེན་དང་བསྐྱེན་འགྱུར་གང་ལའང་སྦྱར་ཆོག་པའི་དགོ་བསྟེན་སྟོན་
ཆིག་དུ་ཤུ་ཀྱའི་དགོ་སྟོང་ཆོས་སྤྲོ་བ་དག་དབང་སྟོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་
སྦྱར་བཤོ།

སེར་བྲེས་མཁས་སྟན་བྲ་ཚང་གིས་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྐྱར་མ་ཞུ་སྤྱིག་སྐབས་ཀྱི་ལས་བྱེད།
ལས་གཞི་འདི་ལ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་མ་སྐྱོད་འགྱུར་ཆ་ཚང་དང་དབར་སྐྱོད་གནང་མཁན་

བཅས།

སེར་བྲེས་མཁས་སྟན་བྲ་ཚང་གི་བྲག་མཛོད་སྐབས་ཉི་ཤུ་བ།

ཞུ་སྤྱིག་འགན་ཁུར་བ།

སེར་བྲེས་ལྷ་རམས་བ་དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བ་སོད་ནམས།

དཔེ་རྙིང་ཁག་དྲུག་དང་ཞིབ་བསྐྱར་གནང་མཁན།

བྱི་ལོ་(༢༠༡༢)ལོའི་སེར་བྲེས་མཁས་སྟན་བྲ་ཚང་གི་འདུལ་བ་གསར་རྙིང་།

དབུ་མ་གསར་རྙིང་གོང་འོག །ཕར་བྱིན་འཛིན་བྲ་བཅས་ནས་འདེམས་བསྐྱོས་ཞིབ་བསྐྱར་ལས་

བྱེད་ནམ་བ།

ཐ་མའི་ཞུ་དག་གནང་མཁན།

སེར་བྲེས་མཁས་སྟན་བྲ་ཚང་གི་དཔེ་ཁྱིད་དགེ་གན་རྙིང་བ།

དཀར་ཆག་སྤྱིག་མཁན།

བྱི་ལོ་(༢༠༡༢)ལོའི་སེར་བྲེས་མཁས་སྟན་བྲ་ཚང་གི་ལྷ་རམས་འཛིན་བྲ།

ཡིག་ཆར་དངས་བའི་མདོ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུང་འཆོལ་མཁན་དང་དེ་བསྤྱིག་བ།

བྱི་ལོ་(༢༠༡༢)ལོའི་སེར་བྲེས་མཁས་སྟན་བྲ་ཚང་གི་འདུལ་རྙིང་འཛིན་བྲ་དང་འདུལ་གསར་འོག་

མའི་འཛིན་བྲ་བཅས་ནས་ལུང་འཆོལ་བའི་ལས་བྱེད་ནམ་བ།

ལས་དུས།

བྱི་ལོ་(2012)ནས་(2015/08/07)བར་ལོ་ངོ་བཞིའི་རིང་།

འགེམ་སྤེལ་བྱེད་མཁན་དང་དབར་སྐྱོད་བདག་དབང་སེར་བྲེས་མཁས་སྟན་བྲ་ཚང་།

བྱི་ལོ་(2015)ལོར་སློག་སྐྱོད་ཐོག་དཔེ་བསྐྱར་མའི་བར་གཞི་ཐོག་མར་བསྤྱིགས།